ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΟΥ ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

4

ΑΠΡΙΛΗΣ 1949

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ—ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β' *ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 4* *ΑΠΡΙΛΗΣ* 1949

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΑΧΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΠΟΥ ΜΑΣ ΠΕΡΑΣΕ

(ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ σ. Ν. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ ΣΤΗ ΣΥΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΟΥ Δ. Σ. Ε. ΣΤΙΣ 5—6 ΜΑΡΤΗ 1949, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΟΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ)

Ὅπως τόνισε καί ἡ εἰσήγηση τοῦ σ. Μπαρτζιώτα, ἡ σημερινή σύσκεψη πού συγκέντρωσε στρατιωτικά καί πολιτικά καθοδηγητικά στελέχη τοῦ στρατοῦ μας, ἔχει γιά σκοπό νά συγκεφαλαιώσει ὅσα κάναμε στό στρατιωτικοπολεμικό τομέα, ἀπτή σύσκεψη τοῦ Γενάρη 1948 μέχρι σήμερα καί, μέ βάση τήν πεῖρα μας στόν τελευταῖο χρόνο, νά καθορίσει τήν παραπέρα πορεία μας πάνω στή γραμμή πού χάραξε ἡ 5η Ὀλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ Κόμματός μας.

Ἡ περσυνή σύσκεψη στό κέντρο τῆς δουλειᾶς της εἶχε τά προβλήματα τῆς μετατροπῆς τοῦ ΔΣΕ σέ ταχτικό λαϊκοεπαναστατικό στρατό. Ἡ 3η Ὀλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ, τό Σεπτέμβρη τοῦ 1947, ξεκαθάρισε καί καθόρισε τίς στρατηγικές κατευθύνσεις τῆς καινούργιας ἔνοπλης πάλης τοῦ λαοῦ μας, πού παλεύει γιά τήν ἀνεξαρτησία του, γιά τή λαϊκή δημοκρατία. Καί ἡ σύσκεψη τοῦ Γενάρη τοῦ 1948 γιά ἀποστολή εἶχε νά βάλει τά θεμέλια γιά νά δημιουργηθεῖ τό στρατιωτικοπολεμικό ὄργανο, πού θἆταν σέ θέση νά ἐπωμισθεῖ τό ἔργο τῆς πραγματοποίησης τῶν πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν ἐπιδιώξεων πού εἶχε τό λαϊκοεπαναστατικό μας κίνημα.

Ἡ μοναρχοφασιστική καί ἡ ἀγγλοαμερικάνικη ἰμπεριαλιστική πολιτική στήν Ἑλλάδα ἔκλεισαν κάθε δρόμο καί δυνατότητα γιά μιά εἰρηνική, ὁμαλή δημοκρατική ἐσωτερική ἐξέλιξή μας. Ὁ λαός μας ἔπρεπε ἤ νά σκύψει τό κεφάλι καί νά δεχθεῖ τήν καινούργια σκλαβιά ἤ νά ξαναπάρει τά ὅπλα. Οἱ ἐκλογές τοῦ Μάρτη καί τό δημοψήφισμα τοῦ Σεπτέμβρη τοῦ 1946 δεῖξαν πιά καί στούς πιό καθυστερημένους, ὅτι ἡ ἀντίδραση δέν ἄφινε δυνατότητα γιά ἐκλογή. Ἔτσι τά γεγονότα τά ἴδια ἔπειθαν τίς μάζες γιά τό δρόμο πού ἔπρεπε νά τραβήξουν. Καί τό ΚΚΕ ξαναστάθηκε πρωτοπόρο, ἐμψυχωτής καί ὀργανωτής στήν καινούργια ἀντίσταση. Τά πράγματα καί τά γεγονότα ἐπέβαλαν πιά ἐπιταχτικά νά περάσουμε ἀπτίς σκόρπιες ἔνοπλες ἀντάρτικες ὁμάδες πού γιά κύρια ἀποστολή εἶχαν νά σώσουν τή ζωή τῶν ἀγωνιστῶν μας ἀπτό μοναρχοφασιστικό λεπίδι, στή δημιουργία ἄρτιου λαϊκοεπαναστατικοῦ

στρατοῦ, πού θά ἦταν ἱκανός νά φέρει σέ πέρας τήν κύρια καί βασική πιά ἀποστολή τοῦ λαϊκοδημοκρατικοῦ κινήματός μας, τήν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας.

Ἡ σύντομη αὐτή ἀναδρομή στό παρελθόν ἦταν ἀναγκαία, γιατί πρέπει νά ξεκαθαρίσουμε ἕνα ζήτημα πού μπερδεύει ἀκόμα τά μυαλά πολλῶν συντρόφων. Πολλή συζήτηση γίνεται καί πολλή σύγχιση ἀποκαλύπτεται στή συζήτηση γιά τήν ταχτική τοῦ ΔΣΕ: ποιά πρέπει νἆναι ἡ ταχτική μας; Ταχτική ἀντάρτικου ἤ ταχτικοῦ στρατοῦ; Ἡ συζήτηση ἔτσι ὅπως γίνεται δέ στέκει. Πολύ περισσότερο δέν ἔχει νόημα ἡ ἀντιπαράθεση ἀνάμεσα στήν ταχτική τοῦ ταχτικοῦ καί τοῦ ἀντάρτικου στρατοῦ.

Ἡ ἀνάγκη νά φτιάξουμε ταχτικό λαϊκοεπαναστατικό στρατό εἶναι ἀνάγκη πολιτική, μιά καί βάζουμε γιά σκοπό ν' ἀπελευθερώσουμε τή χώρα καί μιά καί εἶναι ὁλοφάνερο ὅτι μέ ἀντάρτικες ὁμάδες αὐτό δέ μποροῦμε νά τό πετύχουμε καί μιά καί εἶναι ξεκάθαρο ὅτι σέ ἕνα τέτοιο σκοπό μπορεῖ ν' ἀνταποκριθεῖ μόνον ἕνας ταχτικός ἐπαναστατικός στρατός, ἱκανός ν' ἀντιμετωπίσει καί νά συντρίψει τό μοναρχοφασιστικό στρατό. Ἡ κοινωνικοπολιτική ἀποστολή προδικάζει καί τή φυσιογνωμία τοῦ στρατοῦ μας, αὐτό τό πρᾶγμα κρίνει καί τό χαραχτῆρα του, αὐτό καθορίζει τή στρατηγική του καί βασικά καί τήν ταχτική ἐκείνη πού θά ἀνταποκρίνεται στή στρατηγική, θά τήν ἐξυπηρετεῖ καί θά προωθεῖ τήν πραγματοποίησή της. Ἔτσι στέκει τό ζήτημα. Ὥστε ἐδῶ συζήτηση δέ χωρᾶ. Ἄν καί πρέπει ἐδῶ νά τό ποῦμε, ὅτι ἡ πάλη ἐνάντια στό συνθηκολόγο ὀππορτουνισμό μέσα στό κόμμα μας, γιά ἐπίκεντρό της εἶχε, στό στρατιωτικοπολεμικό τομέα, αὐτό τό ζήτημα. Οἱ συνθηκολόγοι ὀππορτουνιστές πού δέν πίστεψαν στή δύναμη, καί στή νίκη τοῦ λαοῦ δέ θέλουν ταχτικό στρατό μά σκόρπιες ἀντάρτικες ὁμάδες πού θά περίμεναν τήν ἐξ ὕψους παρηγοριά. Ἡ 5η Ὁλομέλεια ξεκαθάρισε τό ζήτημα αὐτό καί μαζί ξεκαθάρισε ἀπτό Κόμμα καί τούς ὀππορτουνιστές αὐτούς.

Σήμερα πιά τό πολιτικό φώτισμα τοῦ ζητήματος εἶναι, βασικά, ὁλοκληρωμένο. Καί γι' αὐτό συζητήσεις γιά τό τί στρατό κάνουμε καί θά κάνουμε δέν ἔχουν τώρα νόημα. Ἄλλωστε τό ζήτημα αὐτό, ὅπως εἰπώθηκε, βασικά τὄχε κιόλας ξεδιαλύνει ἡ σύσκεψη πέρσυ τό Γενάρη.

Τό ζήτημα ὅμως τῆς ταχτικῆς μας ὑπάρχει καί πολύ σωστά στέκει στό κέντρο τῶν συζητήσεων στή σημερινή μας σύσκεψη. Τό πρόβλημα αὐτό, ὕστερα καί ἀπτήν πεῖρα μας στά 1948 καί μέχρι σήμερα, εἶναι τό πιό ζωτικό καί κεντρικό γιά τό στρατό μας. Γιά νά ἀποφύγουμε ὅμως τίς συγχίσεις πού ἀναφέρθηκαν πιό πάνω, πρέπει ἀπτήν πρώτη ἀρχή νά τό τοποθετήσουμε σωστά. Ὁ προγραμματικός—πολιτικός σκοπός πού ἔχει τό κίνημά μας εἶναι, ὅπως εἰπώθηκε, ν' ἀπελευθερώσει τήν Ἑλλάδα ἀπτό μοναρχοφασιστικό ζυγό καί τήν ἀμερικανοαγγλική ἰμπεριαλιστική ὑποδούλωση. Ἡ προγραμματική—πολιτική αὐτή ἐπιδίωξή μας ἔχει ἀνάγκη ἀπό μιά τέτοια στρατηγική γραμμή, πού στηριζόμενη σέ μιά σωστή ἐχτίμηση ὅλων τῶν ὑλικῶν καί ἠθικῶν στοιχείων, σέ μιά σωστή ἀνάλυση τοῦ συσχετισμοῦ τῶν δυνάμεων στή χώρα καί τῆς κατάστασης σέ παγκόσμια κλίμακα, νά ἐξασφαλίζει τήν πραγματοποίηση τοῦ προγραμματικοῦ σκοποῦ. Πιό συγκεκριμμένα, ἡ στρατηγική ἀπαιτεῖ τήν ἐπεξεργασία ἑνός γενικοῦ σχεδίου διεξαγωγῆς τοῦ πολέμου σ' ὅλη τή χώρα, τή συγκέντρωση καί κατανομή τῶν δυνάμεων καί τῶν ἐφεδρειῶν σύμφωνα μέ τό σχέδιο αὐτό καί τόν καθορισμό τῆς κατεύθυνσης τοῦ βασικοῦ χτυπήματος.

Ἡ στρατηγική ἀποβλέπει νά κερδίσει τόν πόλεμο καί ὑπάγεται στόν πολιτικό σκοπό πού τόν ἐξυπηρετεῖ. Ἡ ταχτική, τώρα, ὑπάγεται στή στρατηγική, τήν ἐξυπηρετεῖ. Γιά ἀποστολή ἔχει νά κερδίζει τίς ἐπί μέρους ἐπιχειρήσεις καί μάχες πού ἐξασφαλίζουν τήν προώθηση καί ἐπιβολή τῆς στρατηγικῆς μας. Αὐτό μᾶς διδάσκει ἡ σταλινική πολεμική ἐπιστήμη. Αὐτό εἶναι τό κύριο καί βασικό μας ὅπλο γιά τή νίκη

Κάτω ἀπ' αὐτό τό φώτισμα ξεκαθαρίζει καί τό πρόβλημα πού πιό ἄμεσα μᾶς ἀπασχολεῖ, τό πρόβλημα γιά τήν ταχτική μας. Ἔτσι γίνεται ὁλοφάνερο, ὅτι μέσα στό πραγματικό νόημα τῆς σταλινικῆς πολεμικῆς τέχνης δέ μπορεῖ νά ὑπάρξει ἀντιπαράθεση ἀνάμεσα στήν πολεμική ἐπίδοση τοῦ ΔΣΕ γιά τή συντριβή τοῦ ἐχθροῦ στά κύρια μέτωπα, πράγμα πού ἀνταποκρίνεται στήν ταχτική δράση του καί στό ἐξασθένισμα, στό λιάνισμα, τήν ὑπονόμευση καί ἐξασθένιση τοῦ ἐχθροῦ σ' ὅλους τούς κρίκους τῆς στρατιωτικοπολεμικῆς μηχανῆς του, πράγμα πού ἀνταποκρίνεται στήν ἀντάρτικη δράση, στήν παρτιζάνικη ταχτική. Δέν ὑπάρχει λοιπόν ἀντιπαράθεση, μά συντονισμός, συνδυασμός, ἀλληλοσυμπλήρωση σέ ἕνα ἑνιαῖο, ὀργανικό σύνολο. Ἡ ἰδιομορφία τοῦ λαϊκοεπαναστατικοῦ πολέμου πού κάνουμε, βρίσκεται στό ὅτι τό λαϊκοδημοκρατικό μας κίνημα πού ἐκφράζει τά πραγματικά καί τά μοναδικά συμφέροντα τοῦ λαοῦ καί τῆς χώρας, ἔχει παντοῦ ὅπου βρίσκονται, δουλεύουν καί ζοῦν ἐργαζόμενοι, τούς συμμάχους καί τίς ἐφεδρεῖες του. Σωστή διεξαγωγή τοῦ πολέμου, σημαίνει ὅτι πρέπει νά κινητοποιηθοῦν πολιτικά καί νά χρησιμοποιηθοῦν στρατιωτικοπολεμικά ὅλες αὐτές οἱ δυνατότητες, ὅλοι αὐτοί οἱ σύμμαχοι καί οἱ ἐφεδρεῖες τοῦ ΔΣΕ στήν πάλη γιά τή συντριβή τοῦ ἐχθροῦ. Αὐτό σημαίνει ὅτι μοναδική ταχτική τοῦ ΔΣΕ μπορεῖ νἄναι ὁ συνδυασμός καί ὁ συντονισμός τῆς δράσης στά μέτωπα, μέ τή δράση στά μετόπισθεν, στίς συγκοινωνίες, στά κέντρα παραγωγῆς καί ἀνεφοδιασμοῦ, παντοῦ ὅπου βρίσκεται ὁ ἐχθρός. Ὅποιος ἀρνιέται τό συνδυασμό αὐτό, αὐτός ἀρνιέται τή λαϊκοεπαναστατική οὐσία τοῦ ΔΣΕ καί τόν κάνει ἀνίκανο νά ἐκπληρώσει τήν ἀποστολή του. Ὅποιος ὑποστηρίζει ὅτι ὁ ΔΣΕ σάν ταχτικός στρατός πρέπει νά ἐφαρμόζει μόνο ταχτική ἑνός τέτοιου στρατοῦ, αὐτός στερεῖ τό ΔΣΕ ἀπ' τίς τεράστιες λαϊκοδημοκρατικές ἐφεδρεῖες του στά μετόπισθεν τοῦ ἐχθροῦ, στά χωριά καί στίς πόλεις καί ἔτσι τόν κάνει ἀνίκανο νά νικήσει. Αὐτός διοχετεύει στό ΔΣΕ ἕνα ξένο, ἕνα ἀντιδραστικό πνεῦμα μέσα στίς γραμμές του πού δείχνει ἀστική νοοτροπία καί ἐπίδραση. Ὅποιος πάλι ὑποστηρίζει ὅτι ὁ ΔΣΕ σάν λαϊκός στρατός πρέπει νά ἐφαρμόζει μόνο παρτιζάνικη ταχτική, αὐτός ἀφαιρεῖ ἀπ' τό ΔΣΕ τήν προοπτική καί τή δυνατότητα τῆς νίκης καί τόν καταδικάζει νά φυτοζωεῖ καί τελικά νά χαθεῖ. Αὐτός μεταφέρει καί καλλιεργεῖ τό μικροαστικό, τό ἀναρχικό καί ἀνταρτίστικο πνεῦμα μέσα στό στρατό μας καί τόν κάνει ἀνίκανο νά ἐκπληρώσει τό σκοπό του.

Βλέπουμε λοιπόν ὅτι στήν πραγματικότητα οἱ δυό αὐτές ἀντιλήψεις εἶναι τό ἴδιο ἐπιζήμιες γιά τό ΔΣΕ, δέν εἶναι ἀντίποδες, μά καταλήγουν στό ἴδιο ἀποτέλεσμα. Καί οἱ δυό αὐτές ἀντιλήψεις ἀποτελοῦν ἔκφραση τοῦ ὀππορτουνισμοῦ μέσα στό ΔΣΕ καί πρέπει νά καταπολεμηθοῦν ἀποτελεσματικά καί νά ἐξαφανιστοῦν. Δίχως τήν ὑπερνίκησή τους ὁ ΔΣΕ δέ θά μπορέσει νά ἐκπληρώσει τόν προορισμό του, ν' ἀνταποκριθεῖ στήν ἱστορική λαϊκοεπαναστατική ἀποστολή του.

Πρίν περάσουμε στό κύριο ζήτημα πού μᾶς ἀπασχολεῖ, στά πρ

ταχτικῆς μας, ἄς δοῦμε πῶς συγκεκριμμένα διαμορφώσαμε τή στρατηγική μας γραμμή στά 1948. Αὐτό θά μᾶς ἐπιτρέψει νά δοῦμε καθαρά ποῦ σκοντάψαμε, μά καί νά τοποθετήσουμε ζωντανά καί καθαρά καί τά προβλήματα ταχτικῆς πού μᾶς ἀπασχολοῦν, προβλήματα πού συνδέονται ἀδιάρρηχτα μέ τή στρατηγική μας, μιά καί τόσο ἡ στρατηγική γραμμή καθορίζει τό βασικό νόημα τῆς ταχτικῆς, ὅσο καί ὁ κάθε φορά ταχτικός χειρισμός ἐξυπηρετεῖ καί προάγει τή στρατηγική μας γραμμή.

Ἡ περσυνή σύσκεψή μας εἶχε διαπιστώσει ὅτι ὕστερα ἀπτήν ἀποτυχία τῆς ἐκστρατείας τοῦ μοναρχοφασισμοῦ στά 1947 πού στεφανώθηκε μέ τόν ἑλιγμό μας στήν Ἤπειρο—Γράμμο εἶχε ἐπέλθει στίς ἀρχές τοῦ 1948 μιά κατάσταση ἰσορροπίας πού προκαθόριζε καί γιά τίς δυό παρατάξεις τήν ἀνάγκη σοβαρῆς προετοιμασίας γιά τήν ἀντιπαράθεση μέσα στό χρόνο ἐκεῖνο. Ἐμεῖς, διαθέτοντας καί τήν πεῖρα τοῦ 1947, ὕστερα ἀπτήν 3η Ὁλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ καί τή σύσκεψη τοῦ Γενάρη, βαδίζαμε πάνω σ' ἕνα καθαρό σχέδιο. Ὁ μοναρχοφασισμός διαθέτοντας πάντα ὁλόπλευρη τήν ἀμερικανική βοήθεια, ἀπόβλεπε στό νά ἐξασφαλίσει μιά συντριφτική τέτοια ὑλική καί ἀριθμητική ὑπεροχή ὥστε νά μᾶς ἐκμηδενίσει. Αὐτό τό διακήρυξε ἀνοιχτά καί πῆγε νά τό πραγματοποιήσει ἀρχίζοντας ἀπτή Χαραυγή καί καταλήγοντας στήν Κορωνίδα, πού δέν πέτυχε ὅμως καί προσέφυγε τότε καί στήν Κιβωτό, πού πίστευε ὅτι θά τόν ξελάσπωνε, ὅπως ἡ βιβλική συνώνυμός της, τό Νῶε. Ἡ δική μας στρατηγική ἐπιδίωξη ἦταν καθαρή: Νά συγκεντρώσουμε τίς ἀπαραίτητες στρατηγικές ἐφεδρεῖες στή Βορ. Πίνδο, ὅπου καί νά ἐξαναγκάσουμε τόν ἐχθρό νά δώσει τήν ἀποφασιστική του μάχη. Ἡ προοπτική μας ἦταν νά χρησιμοποιήσουμε καλά τά ἐδαφικά πλεονεχτήματα πού μᾶς πρόσφερνε ὁ Σμόλικας καί ὁ Γράμμος καί νά ἐπιβάλλουμε στόν ἐχθρό μιά μακρόχρονη μάχη φθορᾶς πού θά μᾶς ἐπέτρεπε, περνώντας στήν κατάλληλη στιγμή στή στρατηγική ἀντεπίθεση, νά τόν ανατρέψουμε καί νά τοῦ καταφέρουμε σοβαρά χτυπήματα ἐκμεταλλευόμενοι καί τό γεγονός ὅτι καί στήν ὑπόλοιπή Ἑλλάδα, κυρίως στή Θεσσαλία—Ρούμελη—Πελοπόννησο, ὅπου στό μεταξύ οἱ δυνάμεις αὔξαιναν καί σταθεροποιοῦνταν, δημιουργοῦνταν εὐνοϊκή κατάσταση καί ἀπό μόνο τό γεγονός ὅτι ὁ μοναρχοφασισμός ἦταν ὑποχρεωμένος ὅλες τίς ἐπίλεχτες δυνάμεις του νά τίς κρατᾶ, νά τίς φθείρει καί νά τίς ἐξαντλεῖ στή Β. Πίνδο. Τό ἀποτέλεσμα θἄταν μιά σοβαρή ἀλλαγή στό στρατιωτικοπολεμικό καί στόν πολιτικό τομέα πρός ὄφελός μας σ' ὅλη τή χώρα. Αὐτή ἦταν ἡ στρατηγική μας γραμμή. Καί διαλέξαμε τή βορειοδυτική Ἑλλάδα σάν κύριο πεδίο τῆς σύγκρουσης γιατί γι' αὐτό συνέτρεχαν πολιτικοκοινωνικοί καί στρατιωτικοπολεμικοί ὅροι περισσότερο παρά γιά κάθε ἄλλο κομμάτι τῆς χώρας.

Εἶναι ὁλοφάνερο ὅτι μέ τέτοια στρατηγική προοπτική, πού συγκέντρωνε ὅλα τά ἀπαραίτητα στοιχεῖα, δηλ. γενικό σχέδιο, διάθεση δυνάμεων καί ἐφεδρειῶν καί καθορισμό τῆς κατεύθυνσης τοῦ βασικοῦ χτυπήματος —ἡ ταχτική μας διαγραφότανε καθαρή γιά ὅλη τή χώρα: α) μικροπόλεμος κόπωσης, ἀποδιοργάνωσης, ὑπόσκαψης, ἐξασθένισης τοῦ ἐχθροῦ σέ ὅλα τά δευτερεύοντα μέτωπα, μέ παράλληλη ἐπέχταση τῶν θέσεών μας καί στρίμωγμα τοῦ ἐχθροῦ σέ ὅλες αὐτές τίς περιοχές καί β) μακρόχρονη καί πολυδάπανη γιά τόν ἐχθρό μάχη στή Β. Πίνδο πού στήν πρώτη της φάση θά τήν χαρακτήριζε ἡ ἐνεργητική ἄμυνα γιά νά τή διαδεχτεῖ στήν κατάλληλη στιγμή ἡ ἀντεπίθεση καί ἡ στρατηγική ἀνατροπή τοῦ ἐχθροῦ.

Τό Κόμμα μας ἔχει κιόλας βγάλει τά συμπεράσματά του γιά τήν ἐξέλιξη τῶν ἐπιχειρήσεων στά 1948. Τά γεγονότα ἀπόδειξαν τετραγωνικά ὅτι ἡ προοπτική καί τό σχέδιό μας ἦταν σωστά. Τό ἴδιο βασικά σωστή ἦταν καί ἡ ταχτική πού ἀκολουθήσαμε. Ὁ μοναρχοφασισμός καί ἡ ἀμερικανοκρατία πάθαν στα 1948 μιά ἀναμφισβήτητη στρατηγική ἧττα. Καί ἄν ἐμεῖς δέν πετύχαμε ὁλοκληρωτικά, γι' αὐτό δέ φταίει οὔτε τό σχέδιο, οὔτε ἡ προοπτική μας. Ἀντικειμενικά δέν ὑπῆρχε κανένα ἀνυπέρβλητο ἐμπόδιο γιά νά μήν πετύχει τό σχέδιό μας ὁλοκληρωτικά. Ἔφταιξε κάτι ἄλλο. Ἀπό ὑποκειμενική ἀδυναμία, ἀνικανότητα καί λάθη, ἐμεῖς δένπετύχαμε νά συγκεντρώσουμε στό Γράμμο τίς ἀπαραίτητες ἐφεδρεῖες πού θά μᾶς ἐπέτρεπαν στήν κατάλληλη στιγμή νά περάσουμε στή στρατηγική ἀντεπίθεση. Ὅλοι μας ξέρουμε ὅτι ἡ στιγμή αὐτή στό Γράμμο εἶχε φτάσει, εἶχε σημάνει. Καί ὁ μοναρχοφασισμός, παρά τή συντριφτική ὑπεροχή πού εἶχε συγκεντρώσει, εἶχε ὡριμάσει γιά νά δεχτεῖ ἕνα ἀποφασιστικό χτύπημα. Μά ἐμεῖς δέν εἴχαμε συγκεντρώσει —ἄν καί αὐτό ἦταν ἀπόλυτα δυνατό— τίς ἀπαραίτητες δυνάμεις γιά νά τοῦ καταφέρουμε τό χτύπημα αὐτό. Ἔτσι ἀντί γιά τή στρατηγική ἀντεπίθεση χάναμε τόν ἑλιγμό, διασπάσαμε τή γραμμή του καί περάσαμε στό Βίτσι. Στό Βίτσι ὁ μοναρχοφασισμός καί οἱ στρατηγοί του πάθαν καινούργιο ἐξευτελισμό, πού ξεφανέρωσε ὅλο τόν τυχοδιωχτισμό τους καί τή στρατηγική ἀγραμματωσύνη τους. Στό Βίτσι ὁ ἐχθρός ἡττήθηκε ὄχι μόνο στρατηγικά μά καί ἐπιχειρησιακά —ταχτικά. Ἔχασε δυό μάχες καί γιά πρώτη φορά στήν καινούργια ἀντίσταση τοῦ λαοῦ μας δέ μπόρεσε νά περάσει. Στό Βίτσι ὁ ἀντίπαλος ἔχασε ὁλότελα τήν ψυχραιμία του καί μαζί καί τήν αἴσθηση τῆς πραγματικότητας, ὑπερεχτίμησε τίς δυνάμεις του καί ὑποτίμησε τίς δικές μας, ἄν καί γιά ἐλαφρυντικό του πρέπει νά ποῦμε ὅτι, ἐνεργώντας ἔτσι ὅπως ἐνήργησε, βρισκόтανε σέ κατάσταση ἀνάγκης καί δέν πολυεἶχε καί ἄλλη ἐκλογή. Μά τή μάχη στό Βίτσι τήν ἔχασε κι' αὐτό τόν ἔρριξε σέ μιά βαθειά κρίση ἠθικοῦ.

Ἔτσι ἔκλεισε στρατιωτικοπολεμικά τό 1948. Ὁ ἐχθρός ἀπότυχε στρατηγικά. Ἐμεῖς δέ μπορέσαμε νά περάσουμε στή στρατηγική ἀντεπίθεση. Θά μποροῦσε κανένας ἀπτά πιό πάνω νά καταλήξει στό συμπέρασμα ὅτι ἐπαναλαμβάνεται βασικά τό ἴδιο πού ἔγινε καί στά 1947, ὅτι περνᾶμε πάλι μιά κατάσταση σχετικῆς ἰσορροπίας. Ἕνα τέτοιο ὅμως συμπέρασμα θἆταν λανθασμένο, γιατί ἡ κατάσταση σήμερα σέ σύγκριση μέ τήν ἀντίστοιχη περίοδο στά 1947 παρουσιάζει οὐσιαστικές διαφορές πού πρέπει νά τίς προσέξουμε. Οἱ διαφορές αὐτές εἶναι οἱ παρακάτω:

Π ρ ῶ τ ο. Ὁ μοναρχοφασισμός κινητοποιώντας ὅλες του τίς δυνάμεις ἔκανε στά 1948 καί ἰδιαίτερα στό Σμόλικα—Γράμμο, μέ τήν ἀμερικάνικη βοήθεια, τή μεγαλύτερη προσπάθειά του καί ἀπότυχε πέρα γιά πέρα. Αὐτό τόν ὁδήγησε σέ μιά τέτοια ἠθική κρίση πού δέν τή γνώρισε στά 1947.

Δ ε ύ τ ε ρ ο. Στό Βίτσι ὁ μοναρχοφασισμός ἔπαθε μιά σοβαρή στρατιωτική ἧττα καί ἐγκατέλειψε τήν προσπάθειά του. Τό ἀποτέλεσμα ἦταν ἡ ἠθική κρίση νά πάρει τή μορφή ἀρχῆς ἀποσύνθεσης. Αὐτό τόν ἀνάγκασε νά καταφύγει σέ πολυάριθμους τουφεκισμούς ἀξιωματικῶν καί φαντάρων.

Τ ρ ί τ ο. Στό χειμώνα τοῦ 1948—1949 δέ δώσαμε στόν ἐχθρό καιρό γιά ξεκούρασμα καί ἀνασύνταξη καί τοῦ καταφέραμε σοβαρά χτυπήματα, ὅπως στήν Καρδίτσα—Νάουσα—Καρπενήσι.

Τ έ τ α ρ τ ο. Ὅλα τά πιό πάνω εἶχαν σάν ἀποτέλεσμα νά βαθαίνει καί νά ὀξυνθεῖ ἀκόμα πιό πολύ ἡ οἰκονομ-

κή, πολιτική, στρατιωτική καί ἠθική κρίση τοῦ ἀντίπαλου, πρᾶγμα που φάνηκε καί ἀπτό ὅτι ἀναγκάστηκε ν' ἀλλάξει τή στρατηγική ἡγεσία του καί ν' ἀνασυγκροτήσει τό πολιτικό κυβερνητικό σχῆμα.

Χωρίς καμμιά ὑπερβολή μποροῦμε νά ποῦμε, ὁ μοναρχοφασισμός ὕστερα ἀπτήν πολιτική, ἔχασε οὐσιαστικά καί τή στρατηγική πρωτοβουλία. Τόν ἀναγκάζουμε καθημερινά νά δίνει μάχη καί νά συγκεντρώνει δυνάμεις αὐτοῦ ὅπου ἐμεῖς θέλουμε. Χειροπιαστό παράδειγμα γι' αὐτό εἶναι τό Καρπενήσι. Τό πήραμε καί μόνο τό γεγονός, ὅτι εἴπαμε ὅτι δέν πρέπει νά τό δώσουμε πίσω, ἀνάγκασε τό μοναρχοφασισμό νά κάνει μιά ἐξαντλητική προσπάθεια γιά νά τό ξαναπάρει, γιατί καταλάβαινε ὅτι ἄν δέν τό ξανάπαιρνε τό Καρπενήσι, θἄταν σά νά ὁμολογοῦσε ὅτι δέ μπορεῖ νά κερδίσει τόν πόλεμο. Καί αὐτό θἄταν ὁ τάφος του. Στήν Πελοπόννησο τόν ἀναγκάσαμε τελικά νά κάνει ἐκστρατεία καταπονώντας τά ὑπόλοιπα ἀπτίς πιό ἐπίλεκτες δυνάμεις του. Τόν ἀναγκάσαμε νά εἶναι πολύ εὐαίσθητος γιά τήν Κεντρική Μακεδονία καί τόν κρατᾶμε σέ διαρκῆ ἀνησυχία καί ἐκνευρισμό στή Θεσσαλία—Ρούμελη. Στήν Ἤπειρο ὁ Πετρίδης τοῦ ἔχει γίνει βραχνᾶς καί στό Γράμμο καί στό Βίτσι δέ μπορεῖ ἀκόμα νά ἐνεργήσει ἄνετα, καταλαβαίνει ὅτι πρέπει νά βιάζεται. Ἔτσι οὐσιαστικά ἐμεῖς τοῦ ὑπαγορεύουμε κάθε φορά, πού πρέπει νά δράσει καί αὐτό καί μόνο ἀποδείχνει ὅτι ἔχασε ἀπτά χέρια του τή στρατηγική πρωτοβουλία.

Εἶναι λοιπόν ὁλοφάνερο ὅτι σήμερα ἔχουμε μιά πολύ διαφορετική κατάσταση ἀπ' ὅτι πέρσυ τέτοιον καιρό, ὅταν ὁ μοναρχοφασισμός ἑτοιμαζότανε γιά τήν κορωνίδα του, πού τόν ἔφερε λίγο κορῶνα—γράμματα. Τό συμπέρασμά μας μπορεῖ νἄναι ὅτι στά 1949 ὁ ἐχθρός δέ θἄναι σέ θέση νά ἐπαναλάβει τήν προσπάθεια τοῦ 1948, γιατί τουλάχιστον στόν τομέα τοῦ ἠθικοῦ τῶν φαντάρων του δέ στέκει καλά—καί αὐτό τό ὁμολογεῖ καί ὁ Βεντήρης—καί γιατί ἡ γενική του κρίση ὀξύνθηκε καί ἐπιδρᾶ ἀνασταλτικά καί ἀποσυνθετικά πάνω στή στρατιωτικοπολεμικη μηχανή καί προσπάθειά του.

Χωρίς, λοιπόν, ν' ἀναφερθοῦμε στό γεγονός ὅτι πανελλαδικά ὁ ΔΣΕ στέκει τώρα βασικά καλύτερα ἀπ' ὅτι πέρσυ τέτοιον καιρό, βλέπουμε ὅτι οἱ προϋποθέσεις πού τώρα ξεκινᾶμε εἶναι πιό εὐνοϊκές γιά μᾶς καί θἄταν λάθος νά κάναμε παραλληλισμούς μέ πέρσυ

Αὐτό ὅμως δέν πρέπει νά μᾶς θολώσει τό μυαλό. Γεγονός εἶναι ὅτι ὁ μοναρχοφασισμός περνᾶ βαθειά κρίση. Αὐτό φαίνεται καί ἀπτήν ἀνάγκη πού ἔχει ὁ Παπάγος καί ἡ Σία του να λέν κάθε μέρα τόσα ψέματα. Μοιάζουν μέ τόν τοξικομανῆ ἐκεῖνο πού ἄν κάθε μέρα, δυό καί τρεῖς φορές δέν κάνει ἔνεση μορφίνης, δέ μπορεῖ νά σταθεῖ στά πόδια του. Φωνασκοῦν κάθε ὥρα γιά νίκες φανταστικές γιατί ἔχουν ἀνάγκη νά κάνουν κουράγιο. Τό γεγονός ὅμως ὅτι ὁ μοναρχοφασισμός περνᾶ βαθειά κρίση δέ σημαίνει ὅτι πάει πιά, ξοφλήσαμε. Μιά τέτοια διαπίστωση ἀπό μέρος μας θἄταν θανάσιμο λάθος. Ὁ ἐχθρός ἀκόμα θά κάνει πολλές προσπάθειες. Ὅτι τοῦ λείπει σέ ἠθικό θά πάει νά τό ἀντικαταστήσει μέ τό ὑλικό. Ἑτοιμάζεται νά χρησιμοποιήσει τό πυροβολικό καί τήν ἀεροπορία σέ πολύ μεγαλύτερο βαθμό ἀπό πέρσυ. Ἑτοιμάζει πιό πολλούς λοκατζῆδες, γυμνάζει ἀλεξιπτωτιστές καί ἀλπινιστές, ἐλπίζοντας νά πετύχει μέ τήν τυχοδιωκτική χρησιμοποίηση τῶν σχηματισμῶν του αὐτῶν, γιατί γλυκάθηκε ἀπτίς [illegible] μας. Βελτιώνει καί ἐνισχύει τή δύναμη πυρός τοῦ πεζικοῦ του. Γενικά κάνει ὅλα ὅσα περνοῦν ἀπτό χέρι του γιά νά δια-

γκώσει. Ἐμεῖς πρέπει νά ἑτοιμαζόμαστε γιά ὅλα. Τήν κρίση του μόνο μέ τά χτυπήματά μας θά τοῦ τήν κάνουμε ἀγιάτρεφτη. Καί ἄν τόν ἀφήσουμε ἥσυχο, πρέπει νά ξέρουμε ὅτι καί τό ἠθικό τῶν φαντάρων του θά τό βελτιώσει. Κάτι τέτοιο πέτυχε ἀμέσως μετά τήν ἥττα του στό Βίτσι γιατί ἐμεῖς δέν τόν χτυπήσαμε καί δέν τόν κυνηγήσαμε πιό ἀποφασιστικά.

Ἐπίσης τό γεγονός ὅτι ἐμεῖς φέτος στεκόμαστε καλύτερα ἀπό πέρσυ δέν πρέπει νά μᾶς αὐτοϊκανοποιεῖ καί νά μᾶς ἐπαναπαύει. Ἕνα τέτοιο πρᾶγμα θἄταν ἐπίσης θανάσιμο ἁμάρτημα. Ἔχουμε ἀκόμα πολλές δυσκολίες νά ὑπερνικήσουμε, πολλά ἐμπόδια νά ξεπεράσουμε, πολλά προβλήματα νά λύσουμε. Ἡ νίκη θά κερδιθεῖ πολύ δύσκολα, ὕστερα ἀπό τεράστια προσπάθεια καί σκληρό ἀγώνα. Καί πρό παντός ὅταν μάθουμε νά πολεμᾶμε καλύτερα. Γιατί, ἐδῶ πρέπει νά τό ποῦμε καθαρά, ἐνῶ τά πολιτικά-στρατιωτικά προβλήματα τἄχουμε βασικά χωνέψει, στόν τομέα τῆς ἐπιχειρησιακῆς τέχνης καί τῆς ταχτικῆς, παρουσιάζουμε ἀκόμα πολύ σοβαρές ἐλλείψεις καί ὅπως τόδειξαν οἱ τελευταῖες ἐπιχειρήσεις μας καί κυρίως ἡ μάχη τῆς Φλώρινας, οἱ δυσκολίες μας στή διεξαγωγή τοῦ πολέμου συγκεντρώνονται πρῶτ' ἀπόλα ἐδῶ. Ἕνας σύντροφος εἶπε ὅτι δέ μάθαμε ἀκόμα νά πολεμᾶμε. Αὐτό εἶναι σωστό ἀπτήν πλευρά ὅτι δέν ξέρουμε ἀκόμα νά πολεμᾶμε μέ τέχνη, νά κερδίζουμε μιά μάχη, ἐνῶ ὑπάρχουν γιά αὐτό ὅλες οἱ δυνατότητες. Νά γιατί τά προβλήματα τῆς ταχτικῆς στέκονται σήμερα στό κέντρο τῆς προσοχῆς μας στό πεδίο τῆς πολεμικῆς τέχνης.

Ἄς πάρουμε γιά παράδειγμα τή μάχη τῆς Φλώρινας. Ὅλες οἱ συζητήσεις πού ἔγιναν πρίν καί ὕστερα ἀπτή μάχη κατάληξαν στό συμπέρασμα ὅτι τό σχέδιο βασικά ἦταν σωστό. Καθορίστηκαν σωστά οἱ κύριες κατευθύνσεις. Ἐξασφαλίστηκε ἡ ἀναγκαία τοπική ὑπεροχή στίς δυνάμεις. Οἱ πληροφορίες μας γιά τόν ἐχθρό ἦταν καί ἀποδείχτηκαν σωστές. Τό ἠθικό τῶν μαχητῶν μας ἦταν ἐξαιρετικό καί πολέμησαν ἡρωικά. Ὅμως στή Φλώρινα εἴχαμε μιά σοβαρή ἀποτυχία. Γιατί; Ἡ λεπτομερειακή ἐξέταση καί οἱ πλατειές συζητήσεις γύρω στό ζήτημα αὐτό, κατάληξαν στά παρακάτω βασικά συμπεράσματα.

Π ρ ῶ τ ο. Ἡ ἐπιχειρησιακή καθοδήγηση δέ στάθηκε στό ὕψος. Ἡ μάχη στή Φλώρινα ἦταν κάτι τό ποιοτικά καινούργιο γιά μᾶς, πού ἀπαιτοῦσε μιά ἀνώτερη ἐπιτελική-ἐπιχειρησιακή καθοδήγηση. Ἐκδηλώθηκε καί δῶ ἡ διάσταση ἀνάμεσα στό μοντάρισμα τῆς ἐπιχείρησης καί τήν καθοδήγησή της.

Δ ε ύ τ ε ρ ο. Ἡ καθοδήγηση τῆς ἐπιχείρησης δέν εἶχε μιά διαρκῆ ἐνεργητική ἐποπτεία πάνω σ' ὅλη τήν ἐξέλιξη τῆς μάχης. Ἔτσι ὅσο ἡ ἐπιχείρηση ἐξελισσότανε κανονικά, ὁ ρόλος τῆς καθοδήγησης ἦταν μόνο ἐποπτικός. Ἀπτή στιγμή ὅμως πού προέκυψαν δυσκολίες καί χρειαζότανε ἐπέμβαση ἀπτά πάνω, ἡ καθοδήγηση δέ μπόρεσε νά ἐπέμβει δημιουργικά.

Τ ρ ί τ ο. Ἦρθε μιά στιγμή πού χρειαζότανε ἡ ἐπέμβαση τῆς καθοδήγησης μέ τίς ἐφεδρεῖες της γιά νά ἐξασφαλίσει τήν πρόοδο τῆς ἐπιχείρησης. Αὐτό δέν ἔγινε γιατί ἡ διοίκηση ἄν καί διάθετε ἐφεδρεία δέν ἤξερε πῶς νά τή χρησιμοποιήσει.

Τό συμπέρασμα ἀπτά πιό πάνω εἶναι ὅτι μιά ἐπιχειρησιακή καθοδήγηση πού δέν ἔχει μιά συνεχῆ ἐποπτεία καί δέν κρατᾶ τόν παλμό τῆς μάχης, δέ μπορεῖ καί νά ἐπέμβει μέ τίς καθοδηγητικές ἐντολές της καί μέ τίς ἐφεδρεῖες καθοριστικά γιά τήν ἐξέλιξη τῆς ἐπιχείρησης. Μιά τέτοια καθοδήγηση εἶναι ἁπλός παθητικός παράγοντας καί δέν εἶναι σέ θέση νά διευθύνει τήν ἐπιχείρηση.

Τέταρτο. Ἡ ἑνότητα καί ἡ ἐπιτελικότητα στήν ἐπιχείρηση ἔλλειψε καί στούς παρακάτω κρίκους: Μεραρχίες, Ταξιαρχίες κλπ. Οἱ στρατιωτικοί ἡγέτες μας στίς μονάδες αὐτές ξέχασαν δυό ἀπτά πιό βασικά πράγματα: Στενή καί ζωντανή σύνδεση καί καθοδήγηση τῶν παρακάτω μονάδων καί τήρηση τοῦ σιδερένιου νόμου στόν πόλεμο, νἄχει πάντα ὁ κάθε διοικητής στά χέρια του τήν ἀπαραίτητη ἐφεδρεία γιά τίς κρίσιμες στιγμές.

Πέμπτο. Ἡ μάχη στή Φλώρινα πού ἦταν ποιοτικά κάτι τό ἀνώτερο σέ σχέση μέ μάχες πού δώσαμε πρίν, ἀποκάλυψε πιό ἔντονα μιά μεγάλη ἀδυναμία μας. Καί τό καλύτερο καί τό πιό «τέλειο» σχέδιο, στήν πράξη δέχεται πολλές μικρές ἤ πιό μεγάλες διορθώσεις, γιατί δέν πολεμᾶμε μόνοι, μά ὑπάρχει καί ὁ ἐχθρός, ἔχει καί αὐτός τό σχέδιό του. Μέσα λοιπόν στή μάχη δημιουργοῦνται ξαφνικές καί ἀνεπάντεχες δύσκολες καί συχνά κρίσιμες καταστάσεις. Ἐδῶ χρειάζεται ἀπτόν ἡγήτορα ψυχραιμία, πρωτοβουλία, σβελτάδα, γονιμότητα, εὐλυγισία στή σύλληψη τῆς στιγμῆς καί ἀποφασιστικότητα στήν ἀντιμετώπισή της. Μόνον ἔτσι, μέ τήν τέχνη καί τήν ἱκανότητά σου θά ἐξουδετερώσεις τήν παρεμβολή τοῦ ἐχθροῦ στό σχέδιο καί θά συνεχίσεις τήν ἐκτέλεσή του, παίρνοντας ὑπόψη σου καί τίς τροποποιήσεις καί διορθώσεις πού ἐπιβάλλει ἡ ζωή. Αὐτό στή Φλώρινα, πού παρουσίασε πολλές δυσκολίες, ἔλλειψε ἀπτούς διοικητές πού χάναν τόν παλμό τῆς μάχης, βρίσκαν «διέξοδο» πιάνοντας αὐτοί τό ὁπλοπολυβόλο, χάναν ἔτσι καί τό τμῆμα ἀπτά χέρια τους καί φυσικά δέν ἐκτελοῦσαν καί τήν ἀποστολή τους.

Τό συμπέρασμά μας πρέπει νἆναι ὅτι οἱ διοικητές καί οἱ ΠΕ δεῖξαν μιά σοβαρή διοικητική καί πολεμικοτεχνική ἀνεπάρκεια σέ μιά ποιοτικά καινούργια κατάσταση.

Ἕκτο. Μιά ἀπαράδεχτη ἀνταρτίστικη ἐπιβίωση εἶναι ὅτι περιφρονᾶμε τή βάση πυρός καί δέ χρησιμοποιοῦμε τά βαρειά ὅπλα τοῦ πεζικοῦ μας. Στή Φλώρινα αὐτό φάνηκε κατά τόν πιό ἔντονο καί ἀπαράδεχτο τρόπο.

Ἕβδομο. Ἡ ὀργανωτεχνική προετοιμασία τῆς ἐπιχείρησης παρουσίασε κενά καί ἀνεπάρκειες καί οἱ διαβιβάσεις μας στάθηκαν κάτω ἀπτό μέτριο.

Ὕστερα ἀπόλα τά πιό πάνω γίνεται φανερό γιατί ἀποτύχαμε στή Φλώρινα. Θά δημιουργούσαμε στόν ἐχθρό ἕνα ἐπίκεντρο, ὅπου θἄταν ὑποχρεωμένος νά συγκεντρώσει δυνάμεις πού θά μπορούσαμε νά τίς φθείρουμε ἐξαντλητικά. Τώρα φυσικά θριαμβολογεῖ μέ τό δίκηο του, γιατί ἐνῶ φοβήθηκε, ὅτι θά τοῦ σπάσουμε τό κεφάλι, εἶδε ὅτι τή γλύτωσε μόνο μέ σπασμένα τά χέρια.

Τή μάχη τῆς Φλώρινας βασικά τή χάσαμε ἀπό πολεμοτεχνική ἀνεπάρκεια τῆς καθοδήγησης σ' ὅλη τήν κλίμακα. Οἱ ἄντρες μας κάναν τή δουλειά τους. Οἱ κύριοι ἀντικειμενικοί στόχοι εἶχαν καταληφθεῖ, μά ὅταν γιά νά συνεχιστεῖ ἡ ἐπιτυχία, χρειάστηκε ἡ ἐνεργητική καί καθοριστική ἐπέμβαση τῆς διεύθυνσης, αὐτή ἔλλειψε. Ἡ μάχη τῆς Φλώρινας ἔδειξε ὅτι ἐπιτελοεπιχειρησιακά δέ μάθαμε νά πολεμᾶμε μέ τέχνη καί τό κακό αὐτό μποροῦμε καί πρέπει νά τό ἐξαλείψουμε χρησιμοποιώντας τόσο τήν πεῖρα τῆς Φλώρινας, ὅσο καί ὁλόκληρου τοῦ στρατοῦ μας, πεῖρα θετική καί ἀρνητική. Οἱ συζητήσεις πού ἔγιναν ἐδῶ δεῖξαν ὅτι τά στελέχη μας τό ζήτημα αὐτό τό βλέπουν καί τό ἀντιμετωπίζουν σωστά.

Τώρα, σύντομα, μερικά ἄλλα προβλήματα. Ξέρουμε τί ἀποφασιστικό ρόλο ἔπαιξε γιά τήν ἔκβαση τῆς μάχης τοῦ 1948 τό ζήτημα τῶν ἐφεδρειῶν, ὥστε ἐδῶ δέ χρειάζεται νά εἰποῦμε πολλά λόγια ἀφοῦ καί ἡ εἰσήγηση τόπιασε πλατειά τό ζήτημα. Ἡ 5η

Ὁλομέλεια καθορίζει καθήκοντα γιά τούς ἡγήτορές μας στό ζήτημα αὐτό. Ἐκεῖνο πού πρέπει νά τονιστεῖ ξεχωριστά εἶναι ἡ συμβολή πού μποροῦν νά προσφέρουν στόν τομέα αὐτόν οἱ Π.Ε. πόλεων καί ὑπαίθρου, ἕνας θεσμός πού ἀνοίγει καινούργιες πλατειές δυνατότητες, ἄν κρίνουμε καί ἀπτά ὥςτα σήμερα ἀποτελέσματα. Μιά διαπίστωση μόνο μποροῦμε νά κάνουμε σχετικά μέ τίς ἐφεδρείες μας. Ἄν νό λύσουμε τό ζήτημα αὐτό ὅπως προβλέπει τό σχέδιό μας τότε θἄχουμε κάνει τό πιό σημαντικό βῆμα γιά νά κερδίσουμε τή στροφή στά 1949

Ἡ ταχτική τῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας εἶναι βασικό συστατικό στήν πολεμική μας ἐπίδοση. Ὅμως ἡ ἐνεργητική ἄμυνα γιά τό λαϊκοεπαναστατικό στρατό μας δέν ἀποτελεῖ αὐτοτελῆ παράγοντα, μά εἶναι μόνο ἕνα στάδιο, στάδιο προκαταρχτικό πού προετοιμάζει τίς συνθῆκες καί τίς προϋποθέσεις γιά τό πέρασμα στή στρατηγική ἀντεπίθεση, δηλαδή στήν ἀνατροπή τοῦ ἐχθροῦ.

Πολλοί σύντροφοι εἶπαν ὅτι μιά σοβαρή ἀδυναμία μας εἶναι ὅτι κάθε φορά ἕνα ὁρισμένο ὅπλο, λόγου χάρη τό πάντζερ ἤ ὁ σταυρός, συγκεντρώνει τή μονόπλευρη προτίμηση, τό θεωροῦμε τό μοναδικό κατάλληλο, σέ βάρος τῶν ἄλλων ὅπλων μας. Αὐτό φυσικά δέν εἶναι σωστό. Καί καλός διοικητής δέν εἶναι ἐκεῖνος πού κάθε φορά θεωρεῖ σάν πανάκεια τό ἕνα ἤ τό ἄλλο πολεμικό ὅπλο ἤ μέσο, μά ἐκεῖνος πού ξέρει σωστά κάθε φορά νά χρησιμοποιεῖ στόν κατάλληλο συνδυασμό τά ὅπλα πού διαθέτει καί πού εἶναι τά πιό ἐνδεδειγμένα στή δοσμένη στιγμή καί κατάσταση νά δώσουν τό πιό καλό ἀποτέλεσμα. Ὅπως καλός διοικητής εἶναι μόνον ἐκεῖνος πού πάντα κρατά ψυχικά καί στρατιωτικοπολεμικά τό τμῆμα δεμένο γύρω του καί ἱκανό νά ἐκπληρώνει τήν ἀποστολή του καί ὄχι ἐκεῖνος πού δέν κρατά τό τμῆμα του, τό χάνει ἀπτά χέρια του καί τότε αὐτός σά μοναδική διέξοδο βλέπει νά γίνει ἀκροβολιστής. Ἄξιος διοικητής εἶναι ἐκεῖνος πού πολεμᾶ μέ τό μυαλό, μέ τέχνη καί ἔτσι μαζί μέ ὅλο τό τμῆμα του ξέρει νά νικᾶ τόν ἀντίπαλό του.

Ἡ συζήτηση, σύντροφοι, πού γίνεται ἐδῶ μέσα δείχνει τό πλατύ δημοκρατικό καί δημιουργικό πνεῦμα πού ἐπικρατεῖ στά στελέχη καί στό στρατό μας. Ὅμως ὑπάρχουν ἀκόμα κομμουνιστές διοικητές καί Πολιτικοί Ἐπίτροποι πού διστάζουν, ντρέπονται ἤ φοβοῦνται νά ποῦν τή γνώμη τους, τί διαφορετικές ἀπόψεις τους. Ἕνας σύντροφος εἶπε ὅτι ἄν βοηθοῦσαν οἱ ἀπτά πάνω πρός τά κάτω θά λέγαν πιό ἀνοιχτά τή γνώμη τους. Αὐτό εἶναι σωστό, γιατί πολλές φορές οἱ ἀπτά πάνω μέ τόν τρόπο τους καί τή διαγωγή τους πιέζουν πρός τά κάτω, πρᾶγμα πού εἶναι γιά μᾶς ἀπαράδεχτο. Ἡ διαταγή εἶναι διαταγή καί πρέπει νά ἐχτελεῖται ἀσυζητητί. Μά ἐκεῖ ὅπου μπορεῖ καί ἐπιτρέπεται νά γίνει συζήτηση, πιέσεις καί αὐθαιρεσίες ἀπτά πάνω δέν ἐπιτρέπονται. Ἄσχετα ὅμως ἄν καί ἀπτά πάνω βοηθοῦν εἴτε ὄχι, ὁ κομμουνιστής μαχητής καί στέλεχος ἀπ' αὐτή τήν κομματική του ἰδιότητα ἔχει τό ἀπαραβίαστο κομματικό καθῆκον νά παλεύει παντοῦ γιά τό καλό, τήν πρόοδο, τή βελτίωση τοῦ στρτοῦ μας, νά χτυπᾶ καί νά πετυχαίνει νά ἐξουδετερώνονται ὅλα ὅσα τόν βλάφτουν καί τόν ζημιώνουν. Αὐτό πρέπει νά τό νοιώσουμε ὅλοι μας ἀπτά πάνω, ὡς τά κάτω. Ὅλοι καί προπαντός τά στελέχη μας, ἔχουν τήν κομματική ὑποχρέωση πρωτόβουλα, γόνιμα, δημιουργικά νά προβληματίζονται, νά προσφέρουν καί αὐτά τή συμβολή τους στήν ἀδιάκοπη ἀρτίωση τοῦ στρατοῦ μας καί νά μήν ἐπαναπαύονται μέ τή μικροαστική ὑπεκφυγή, ὅτι ὑπάρχουν ἄλλοι ἀπτά πάνω πού φροντίζουν γιά

όλα. Είδαμε τί ζημιές παθαίνουμε γιατί δέ μελετάμε, καί δέ βελτιωνόμαστε έμεϊς όλοι καί ό καθένας μας χωριστά, άδιάκοπα καί καθημερινά. Ήγήτορας στό στρατό μας χωρίς έπίμονη καί άσταμάτητη συνεχή προσπάθεια γιά άτομική βελτίωση, χωρίς δημιουργική μελέτη καί άφομοίωση τής σταλινικής πολεμικής έπιστήμης καί τής πείρας μας θά μείνει πίσω καί άργά ή γρήγορα θ' άποτύχει. Μά άτομική καθημερινή βελτίωση καί άδιάκοπος πολεμικοτεχνικός συγχρονισμός σημαίνει καί προσφορά, συμβολή στήν όλη βελτίωση τοῦ στρατοῦ. Ή σύσκεψή μας μέ τίς συζητήσεις της έδειξε άναμφισβήτητα ότι τά καθοδηγητικά μας στελέχη στέκονται σήμερα άπό κάθε άποψη αίσθητά πιό ψηλά άπό πέρσυ. Αύτό όμως δέν είναι ίκανοποιητικό, γιατί οί άνάγκες καί οί άπαιτήσεις τοῦ άγώνα άπτόν καθένα μας αύξησαν άκόμα πιό πολύ. Πρέπει, λοιπόν νά μεγαλώσουμε τήν προσπάθεια, τή μελέτη, τή θεωρητική βελτίωση καί τήν πραχτική άρτίωση. Μή ξεχνάμε ότι όλοι μας έχουμε μιά ίερή καί πρωταρχική κομματική εύθύνη γιά τό στρατό μας. Κανένας δέ μπορεῖ νά ξεφύγει άπτήν εύθύνη αύτή. Πρέπει νά τήν έπωμισθοῦμε καί νά τή φέρουμε άξια σέ πέρας, στηριζόμενοι στήν κομμουνιστική συναίσθηση τής κομματικής μας άποστολής. Έμεϊς όλοι άπτά πάνω ώς τά κάτω είμαστε οί δημιουργοί, οί οίκοδόμοι τοῦ ΔΣΕ καί τής νίκης. Καί όλοι μας πρέπει τό καθῆκον μας αύτό νά τό έκπληρώσουμε στό άκέραιο σάν άξια μέλη τοῦ ΚΚΕ.

Βαδίζουμε πρός δύσκολους καί σκληρούς άγώνες, πρός άποφασιστική γιά μιά άκόμα φορά άντιπαράθεση. Ό έχθρός ένεργεῖ καί κουράζεται στήν Πελοπόννησο, προσπαθεῖ στά Κερδύλλια, μπλέχτηκε στή Ρούμελη καί έπιδιώκει νά ξεμπλέξει γρήγορα γιά νά συγκεντρώσει ξανά τίς δυνάμεις καί τήν προσπάθειά του στή βορειοδυτική Έλλάδα, στό Βίτσι καί στό Γράμμο. Αύτό είναι ύποχρεωμένος νά τό κάνει γιατί τοῦ τό ύπαγορεύουμε έμεϊς. Έκανε κι' όλας δυό άπόπειρες στό Βίτσι καί στό Γράμμο μέ λοκατζήδες, μά έσπασε τά μοῦτρα του. Έμεϊς δέ θά τοῦ άφήσουμε ήσυχία πουθενά καί θά τοῦ άνοίξουμε καί άλλους μπελάδες στά μετόπισθέν του. Ή 5η Όλομέλεια καθόρισε γιά όλους μας καθαρή γραμμή καί σαφή καθήκοντα. Οί άντικειμενικές συνθήκες ποτέ δέν ήταν τόσο εύνοϊκές γιά μᾶς όσο σήμερα. Άς θριαμβολογεῖ ό μοναρχοφασισμός. Οί ψευτιές του άποβλέπουν νά τονώσουν τά κουρέλια τους, νά κρύψουν τά χάλια καί τό χάος πού γεννᾶ. Μά τόν τελευταίο λόγο τόν έχει τό πεδίο τής μάχης κι' αύτοῦ ψευτιές δέν περνάν. Άν όλοι κάνουμε τό καθῆκον μας, όπως μᾶς τό καθορίζει ή 5η Όλομέλεια τότε, τό 1949 θά τό κάνουμε τόν άποφασιστικό χρόνο γιά τή νίκη, δηλαδή θά πετύχουμε νά σπάσουμε τή σπονδυλική στήλη τοῦ έχθροῦ, θά έξασφαλίσουμε τή στροφή πρός τή νίκη. Καί τότε ό τελευταῖος πού θά γελάσει, θά γελάσει καλά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ Β! ΚΟΜΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΣΚΕΨΗΣ ΤΩΝ ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΩΝ, ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΟΥ Δ. Σ. ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΙΣ 5-6 ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ 1949

Στίς 5—6 τοῦ Μάρτη 1949 συνῆλθε ἡ Β! Κομματική σύσκεψη τῶν καθοδηγητικῶν στρατιωτικῶν καί πολιτικῶν στελεχῶν τοῦ ΔΣΕ. Ἡ σύσκεψη εἶχε γιά σκοπό νά συγκεφαλαιώσει ὅτι κάναμε στό στρατιωτικο-πολεμικό τομέα ἀπτή σύσκεψη τοῦ Γενάρη 1948 μέχρι σήμερα. Εἰσήγηση ἐκ μέρους τοῦ Π. Γ. τῆς Κ. Ε. τοῦ ΚΚΕ έκανε ὁ σ. Βασίλης Μπαρτζιώτας. Ἔπειτα ἀπό πλατειά καί γόνιμη συζήτηση ἡ Σύσκεψη κατέληξε στά παρακάτω συμπεράσματα:

1. —Ἡ Πανελλαδική σύσκεψη τῶν κομματικῶν στρατιωτικῶν καί πολιτικῶν στελεχῶν τοῦ ΔΣΕ τό Γενάρη 1948, ἔβαλε στό κέντρο τῆς προσοχῆς μας τά προβλήματα τῆς μετατροπῆς τοῦ ΔΣΕ σέ ταχτικό λαϊκοεπαναστατικό στρατό. Στούς 14 μῆνες πού πέρασαν ἀπό τότε, ὁ ΔΣΕ ἔκανε σοβαρά βήματα στό δρόμο γιά τήν πραγματοποίηση τῶν ὑποδείξεων αὐτῶν τῆς Πανελλαδικῆς σύσκεψης. Ὅπως τονίζουν οἱ ἀποφάσεις τῆς 5ης Ὁλομέλειας τῆς Κ. Ε. τοῦ ΚΚΕ, «στά 1948 ὁ ΔΣΕ μεγάλωσε, ἄντρωσε, ὡρίμασε καί βασικά μπόρεσε νά τά βγάλει σωστά πέρα στήν προσπάθειά του νά ματαιώσει τούς σκοπούς τοῦ ἐχθροῦ». Ὁ ΔΣΕ μέσα στόν πόλεμο, στίς μεγάλες μάχες τοῦ Γράμμου—Βίτσι, τῆς Νότιας Ἑλλάδας, τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας καί τῆς Ἠπείρου δημιουργιέται σταθερά σ' ἕνα λαϊκό ἐπαναστατικό στρατό πού θά ἀπελευθερώσει τή χώρα ἀπ' τήν ξενική ἀμερικανοαγγλική κατοχή καί τόν πλουτοκρατικό μοναρχοφασιστικό ζυγό. Ὁ ΔΣΕ στέκει σήμερα καλύτερα, πιό ψηλά ἀπ' πέρσυ, ἀπό ἄποψη ὀργάνωσης, ἐκπαίδευσης στελεχῶν καί πολεμικῆς ἐπίδοσης. Ὑπάρχουν ὅμως ἀκόμα μεγάλες ἐλλείψεις καί ἀδυναμίες στή δουλειά μας.

2. —Ἡ σύσκεψη διαπιστώνει ὅτι οἱ κύριες ἀδυναμίες μας ὑπάρχουν στόν τομέα τῆς ταχτικῆς, ὅπου οἱ διοικητές μας καί οἱ Π.Ε. δείχνουν μιά σοβαρή διοικητική καί πολεμικοτεχνική ἀνεπάρκεια σέ μιά ποιοτικά καινούργια κατάσταση, σέ μεγάλες, δύσκολες καί πολυσύνθετες μάχες, ὅπως π.χ. τῆς Φλώρινας. Οἱ διοικητές μας καί οἱ Π.Ε. καθώς καί ὅλα τά στελέχη μας δέν ἔμαθαν νά πολεμάν ὅπως ἀπαιτοῦν οἱ περιστάσεις, οἱ μεγάλες καί σκληρές μάχες πού δίνουμε. Οἱ μαχητές τοῦ ΔΣΕ κάνουν καλά τή δουλειά τους, πολεμοῦν παλληκαρίσια καί νικοῦν, ἐφ' ὅσον ἔχουν καλή διεύθυνση καί καθοδήγηση. Ὅμως τά στελέχη μας δέν ἔμαθαν νά παίρνουν ἀκόμα τά ὀχυρά τοῦ ἐχθροῦ μέ τέχνη καί μαστοριά, δέν ἔμαθαν, ὄχι μόνο νά παίρνουν, μά καί νά κρατάνε τίς πόλεις, δέν ἔμαθαν νά ἐξασφαλίζουν τήν ἀπαραίτητη ὑπεροχή δυνάμεων καί τήν ἀναγκαία συγκέντρωση πυρός γιά νά πετυχαίνουμε τούς ἀντικειμενικούς μας σκοπούς.

3. —Οἱ ἀποτυχίες μας, κυρίως στή μάχη τῆς Φλώρινας, ἔδειξαν ὅλες τίς ἀδυναμίες πού ἔχουμε στόν τομέα τῆς ταχτικῆς. Ἀπτή μάχη αὐτή βγαίνουν τά παρακάτω βασικά συμπεράσματα:

Π ρ ῶ τ ο. Ἡ ἐπιχειρησιακή καθοδήγηση στή μάχη τῆς Φλώρινας δέ στάθηκε στό ὕψος της. Ἐκδηλώθηκε κι' ἐδῶ ἡ διάσταση ἀνάμεσα στό σχέδιο καί τίς ἀπαιτήσεις μιᾶς ποιοτικά ἀνώτερης καί δύσκολης ἐπιχείρησης, ἀνάμεσα στό μοντάρισμα τῆς ἐπιχείρησης καί τήν καθοδήγησή της.

Δ ε ύ τ ε ρ ο. Ἡ καθοδήγηση τῆς ἐπιχείρησης δέν εἶχε μιά διαρκή ἐνεργητική ἐποπτεία πάνω σ' ὅλη τήν ἐξέλιξη τῆς μάχης. Ἡ καθοδήγηση τῆς ἐπιχείρησης δέν κρατοῦσε τόν παλμό τῆς μάχης καί ὅταν προέκυψαν δυσκολίες καί χρειαζόντανε ἐπέμβαση ἀπτά πάνω, ἡ καθοδήγηση δέ μπόρεσε νά ἐπεμβεῖ δημιουργικά.

Τ ρ ί τ ο. Ὅταν χρειάστηκε ἡ ἐπέμβαση τῆς καθοδήγησης μέ τίς ἐφεδρεῖες της γιά νά ἐξασφαλίσει τήν πρόοδο τῆς ἐπιχείρησης, αὐτό δέν ἔγινε γιατί ἡ διοίκηση ἄν καί διέθετε ἐφεδρεία δέν ἤξερε πῶς νά τή χρησιμοποιήσει.

Τ έ τ α ρ τ ο. Ἡ ἑνότητα καί ἡ ἐπιτελικότητα στήν ἐπιχείρηση τῆς Φλώρινας ἔλλειψε καί στούς παρακάτω κρίκους, Μεραρχίες, Ταξιαρχίες κλπ. Οἱ μέραρχοί μας, οἱ ταξίαρχοι, ταγματάρχες κλπ. ξέχασαν δυό ἀπτά πιό βασικά πράγματα, στενή καί ζωντανή σύνδεση καί καθοδήγηση τῶν παρακάτω μονάδων καί τήρηση τοῦ σιδερένιου νόμου τοῦ πολέμου, νά 'χει πάντα ὁ κάθε διοικητής στά χέρια του τήν ἀπαραίτητη ἐφεδρεία γιά τήν κατάλληλη [illegible] στιγμή.

Π έ μ π τ ο. Ἡ μάχη τῆς Φ[illegible] ποιοτικά κάπ το ἀνώτερο [illegible]

χες πού δώσαμε πρίν, άποκάλυψε πιό έντονα μιά μεγάλη μας άδυναμία. Καί τό καλύτερο σχέδιο δέχεται στήν πράξη μικρές ή πιό μεγάλες διορθώσεις, μιά πού ύπάρχει έχθρός καί έχει καί αύτός τό σχέδιό του. Μέσα στή μάχη δημιουργοῦνται ξαφνικές άνειπάντεχες, δύσκολες καί συχνά κρίσιμες καταστάσεις. Έδώ χρειάζεται άπό τόν ήγήτορα ψυχραιμία, εύλυγισία, σβελτάδα, γονιμότητα γιά τή σύλληψη τής στιγμής καί άποφασιστικότητα στήν άντιμετώπισή της. Αύτό έλλειψε άπ' τούς περισσότερους διοικητές μας στή μάχη τής Φλώρινας πού έχασαν τόν παλμό τής μάχης, έχασαν τό τμῆμα τους καί έγιναν άπλοί παρατηρητές τής μάχης ή άκροβολιστές.

Έκτο. Στή μάχη τής Φλώρινας φάνηκε κατά τόν πιό έντονο καί άπαράδεχτο τρόπο μιά άνταρτίστικη έπιβίωση, νά μή χρησιμοποιοῦμε τή βάση πυρός, καί νά μή χρησιμοποιοῦμε τά βαρειά όπλα τοῦ πεζικοῦ μας.

Έβδομο. Ή όργανωτικοτεχνική προετοιμασία τής έπιχείρησης παρουσίασε κενά καί άνεπάρκειες καί οί διαβιβάσεις μας στάθηκαν κάτω άπό μέτριο.

Όγδοο. Σέ άντίθεση μέ τίς πιό πάνω άδυναμίες, τό τμῆμα τοῦ Ταξίαρχου Ζάρα κατόρθωσε νά πραγματοποιήσει τήν άποστολή του στή μάχη τής Φλώρινας, νά καταλάβει τή Σκοπιά καί τή Γκιοῦπκα καί νά προξενήσει μεγάλες άπώλειες στόν έχθρό γιατί ένήργησε μέ άποφασιστικότητα, ταχύτητα, μαστοριά, έπιμονή καί περίσκεψη.

Τά συμπεράσματα αύτά άπ' τήν άποτυχία μας στή μάχη τής Φλώρινας πρέπει νά μελετηθοῦν καί νά άφομοιωθοῦν άπ' όλα τά στελέχη μας.

4.—Γιά νά έπιτύχουμε άποφασιστική βελτίωση στόν τομέα τής ταχτικής πρέπει νά βοηθήσουμε συστηματικά τά στελέχη μας γιά νά άνέβουν ποιοτικά, νά καλυτερέψουν τίς έπιτελικές καί όργανωτικές τους ίκανότητες, γιά νά άνταποκριθοῦν στίς άπαιτήσεις πού έχει άπ' αύτά ό ΔΣΕ γιά τό 1949. Νά μάθουμε στά στελέχη μας νά πολεμοῦνε καλά, νά διοικοῦν τό τμῆμα τους, νά χρησιμοποιοῦν σωστά όλα τά όπλα καί νά παίρνουν όχυρωμένους στόχους. Καλός διοικητής, δέν είναι έκεῖνος, πού κάθε φορά θεωρεῖ σάν πανάκεια τό ένα ή τό άλλο πολεμικό όπλο ή μέσο, μά έκεῖνος πού ξέρει σωστά κάθε φορά νά χρησιμοποιεῖ στόν κατάλληλο συνδυασμό τά όπλα πού διαθέτει καί είναι πιό ένδεδειγμένα στή δοσμένη στιγμή γιά νά δώσουν τό πιό καλό άποτέλεσμα. Όπως καλός διοικητής είναι μόνο έκεῖνος πού πάντα κρατᾶ ψυχικά καί στρατιωτικοπολεμικά τό τμῆμα δεμένο γύρω του καί ίκανό νά έκπληρώνει τήν άποστολή του καί όχι έκεῖνος πού δέν κρατᾶ τό τμῆμα του, τό χάνει άπ' τά χέρια του καί γίνεται άπλός άκροβολιστής. Άξιος διοικητής είναι έκεῖνος πού πολεμᾶ μέ τό μυαλό, μέ τέχνη καί έτσι μαζί μέ όλο τό τμῆμα του ξερεινάνικά τόν άντίπαλό του.

Ή βοήθεια στά στελέχη μας πρέπει νάναι καθημερινή. Πρέπει μαζί μέ τά στελέχη μας νά μελετᾶμε κριτικά καί νά συζητᾶμε μαζί τους τήν πλούσια πείρα καί τά διδάγματα άπ' τίς μάχες πού δίνουμε. Έκεῖνο πού πρέπει νά προσέξουμε είναι νά άποφύγουμε τά καλούπια στήν ταχτική, νά μάθουμε στά στελέχη μας ότι ή μιά μάχη δέ μοιάζει μέ τήν άλλη καί ότι πρέπει νά άποφεύγουμε τίς άντιγραφές, ότι ό έχθρός μαθαίνει κι' αύτός καί βελτιώνει τήν ταχτική του καί ότι έμεῖς πρέπει ποιοτικά νά άνεβάζουμε σέ κάθε καινούργια μάχη τήν ταχτική μας. Ένας τρόπος γιά νά βοηθήσουμε τά στελέχη μας είναι ή μετεκπαίδευση πού θά συγχρονίζει θεωρητικά καί πραχτικά τούς λοχαγούς καί ταγματάρχες πάνω στά καινούργια προβλήματα τής διεξαγωγής τής μάχης καί τοῦ πολέμου, πού κάθε φορά παρουσιάζονται μπροστά μας καί ή όργάνωση ειδικών φροντιστηρίων γιά τούς άνώτερους καί άνώτατους άξιωματικούς μας. Γιά νά βοηθήσουμε τά στελέχη μας πρέπει νά βγάλουμε ειδικές μπροσοῦρες μέ θέματα ταχτικής, βοηθήματα καί κανονισμούς, όπως γίνεται τώρα μέ τό δωδεκάλογο τοῦ διοικητή καί νά συνδυάζουμε τή μελέτη μέ τήν πραχτική έξάσκηση.

Τά στελέχη μας, στρατιωτικά καί πολιτικά, πρέπει διαρκώς νά συγχρονίζονται, νά άνανεώνονται μέ τή δικιά τους συστηματική δουλειά, γιά τήν κατάχτηση τής σταλινικής πολεμικής έπιστήμης, νά μάθουν νά χρησιμοποιοῦν τά συμπεράσματα τής έπιστήμης αύτής στίς συνθῆκες τοῦ πολέμου πού διεξάγουμε. Πρός τήν κατεύθυνση αύτή βοηθᾶνε καί τά σοβιετικά πολεμικά φιλολογικά έργα πού μεταφράσαμε, πού είναι ένας πολύτιμος θησαυρός καί μιά συμπύκνωση πείρας γιά τή διαπαιδαγώγηση τῶν στελεχῶν μας.

Τά στελέχη τοῦ Δ Σ Ε έχουν τό καθῆκον νά έκπληρώνουν στό άκέραιο τήν άποστολή τους καί ταυτόχρονα νά παλεύουν παντοῦ γιά τό καλό, τήν πρόοδο καί τή βελτίωση τοῦ λαικοεπαναστατικοῦ στρατοῦ μας. Νά βοηθοῦνε τό Δ Σ Ε νά προχωρεῖ διαρκῶς πρός τά μπρός μέ τή γνώμη τους, τίς προτάσεις καί τό παράδειγμά τους μέσα στά πλαίσια φυσικά τής κομματικότητας καί τής σιδερένιας πειθαρχίας. Τά στελέχη μας έχουν τήν κομματική ύποχρέωση, πρωτόβουλα, γόνιμα, δημιουργικά νά προβληματίζονται, νά προσφέρουν κι' αύτά τή σ[illegible] καλυτέρεψη τοῦ σ[illegible] μας.

5.—Ή σύσκεψη διαπιστ[illegible] μαχητῶν καί στελεχῶν [illegible] έλλειπής, έλαττωματική κα[illegible] τό έχει τίς συνέπειές του [illegible] πλήρωση τής άποστολής [illegible]

πώλειες στό τμῆμα καί φέρει ὁρισμένες φορές τήν ἀποδιοργάνωσή του. Στό Δ Σ Ε πρέπει νά ἐκπαιδεύουμε καθημερινά, ἀδιάκοπα μέ σύστημα καί ἐπιμονή τούς μαχητές καί τά στελέχη μας. Νά χτυπήσουμε κάθε ὑποτίμηση γιά τήν ἀνάγκη τῆς ἐκπαίδευσης. Νά γίνεται ἡ ἐκπαίδευση μέ βάση τήν πεῖρα πού συγκεντρώνουμε ἀπ' τίς καθημερινές μάχες δηλ. νά γίνεται ἡ ἐκπαίδευση κάτω ἀπό συνθῆκες πού νά μοιάζουν μέ τήν πραγματικότητα ὥστε οἱ ἐκπαιδευόμενοι νά συναντοῦν ὅλες τις δυσκολίες καί τά προβλήματα πού παρουσιάζονται στόν πραγματικό πόλεμο, (νυχτερινές βολές ἄμυνας, ἐπίθεσης, συνδυασμένες μέ ἀσκήσεις, ναρκοπέδια, συρματοπλέγματα κλπ).

Πρέπει νά χτυπήσουμε κάθε μονόπλευρη ἐκπαίδευση (μόνο στά πανγζερ ἤ στούς σπαντάους) καί νά ἐκπαιδεύουμε τούς μαχητές μας σ' ὅλα τά ὅπλα πού ἔχουνε, γιατί ὁ καλός συνδυασμός τους στή μάχη φέρνει τή νίκη. Ἡ ἐκπαίδευση μέ ἀσκήσεις καί στά ὅπλα πρέπει νά συνοδεύεται καί μέ μιά ἁπλή ἰδεολογική κατάρτιση σέ ὁρισμένα στοιχειώδη ζητήματα ταχτικῆς. Οἱ ἀσκήσεις πρέπει νἄχουν συγκεκριμένο θέμα καί τά λάθη καί οἱ ἐλλείψεις πού παρουσιάζονται νά τά μελετάμε ἐπί τόπου καί νά τά διορθώνουμε.

Ἡ ἐκπαίδευση καί οἱ ἀσκήσεις πρέπει νά γίνονται κάτω ἀπ' τήν ἐπίβλεψη καί τόν ἔλεγχο τῶν ἀνώτερων στελεχῶν μας.

Ἡ ἐκπαίδευση πρέπει νά γίνεται ὄχι μόνο μέ ἀσκήσεις διμοιρίας μά καί λόχου, τάγματος καί Ταξιαρχίας. Ἰδιαίτερη σημασία πρέπει νά δώσουμε στήν ἐκπαίδευση στά μετόπισθεν ἀπ' ὅπου θά περάσουμε ὅλους τούς νέους μαχητές — μαχήτριες.

6.— Ὁ Δ Σ Ε χρειάζεται — ὅπως τόνισε καί ἡ περσινή σύσκεψη — ὀργανωτική συγκρότηση πού νά ἀνταποκρίνεται σ' ἕνα λαϊκό ἐπαναστατικό στρατό πού ἔχει γιά ἀποστολή τήν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας. Ἡ συγκρότηση τοῦ Δ Σ Ε πρέπει νά ἐξασφαλίζει μεγάλη εὐκινησία καί εὐχέρεια στόν ἑλιγμό καί τή μεγαλύτερη δυνατή συγκέντρωση πυρός, τή χρειαζούμενη κάθε φορά ἀναλογία σέ ποσότητα καί εἶδος. Μέ βάση αὐτή τήν ἀρχή συγκροτήσαμε στά 1948 τίς μονάδες μας πού πολέμησαν στό Γράμμο — Βίτσι καί ἐπεξεργαστήκαμε στίς ἀρχές τοῦ 1949 τή συγκρότηση γιά τίς Μονάδες πού βρίσκονται κάτω ἀπ' τήν ἄμεση καθοδήγηση τοῦ Γ Α. Ἡ σύσκεψη θεωρεῖ σά βασικά σωστές ὅλες τίς προτάσεις πού ἔγιναν γιά τή βελτίωση τῆς συγκρότησής μας ὅπως π. χ νά μήν ἔχει ἡ ὁμάδα μάχης κάτω ἀπό 7 μαχητές. Νά γίνει διλοχία μηχανικοῦ στή Μεραρχία, μέ ἕνα λόχο καθαρά σαμποτέρ καί ἕνα λόχο ειδικοτήτων (γεφυροποιοί, σκαπανεῖς ὑλοτόμοι κ λ π) μέ κοινή διοίκηση. Νά γίνει λόχος μηχανικοῦ στήν Ταξιαρχία μέ δυό διμοιρίες καθαρά σαμποτέρ καί μιά διμοιρία ειδικοτήτων (γεφυροποιοί, σκαπανεῖς). Νά φκιάσουμε μονάδες ἱππικοῦ γιά νά χτυπάμε αἰφνιδιαστικά τά μετόπισθεν τοῦ ἐχθροῦ. Νά συγκροτηθοῦν ὑποδειγματικές διμοιρίες ΕΠΟΝ στό κάθε τάγμα γιά τό ζωντάνεμα, γιά κίνητρο ευγενικῆς ἅμιλλας κ λ π ἀνάμεσα στούς σχηματισμούς. Νά συγκροτηθεῖ σέ κάθε ταξιαρχία λόχος ἐπονιτῶν αὐτοματιστῶν. Νά συγκροτηθεῖ διλοχία τραυματιοφορέων κατά Μεραρχία. Ἡ κάθε Ταξιαρχία νἄχει ἕνα ἀντιαρματικό καί ἕνα ἀντιαεροπορικό οὐλαμό. Τό κάθε τάγμα νἄχει 3 πολυβόλα καί 3 ὅλμους. Νά γίνουν ειδικοί λόχοι βαρειῶν πολυβόλων καί ὁλμαρχίες. Στά τμήματα ἑλιγμῶν πρέπει νά ὑπάρχουν 2 ἡμιαυτόματα κατά ὁμάδα κλπ. κλπ. Ἡ Διοίκηση τοῦ Γ Α πρέπει νά ἐπεξεργαστεῖ ὅλες αὐτές τίς σωστές καί πραχτικές προτάσεις γιά νά βελτιώσουμε ἀκόμα περισσότερο τή συγκρότηση (σύνθεση) τοῦ Δ Σ Ε. Ἡ Σύσκεψη θεωρεῖ σά σωστό νά δημιουργοῦμε σχηματισμούς κατά ειδικότητα (ὅπως π.χ. ἀνιχνευτές — σαμποτέρ — ἀντιτανκική πάλη — ἀντιαεροπορική ἄμυνα κ λ π) ἐκεῖ πού τό ἐπιβάλλει ἡ πολεμική ἀνάγκη. Ὅμως θἆταν λάθος νά φκιάσουμε ειδικούς λόχους ρήγματος, ἤ τά τέτοια γιατί αὐτή τή δουλειά πρέπει νά τήν κάνουν ὅλοι οἱ σχηματισμοί μας.

7.— Τό πυροβολικό τοῦ Δ Σ Ε ἀναπτύχθηκε στά 1948 καί ἔπαιξε πολύ σοβαρό ρόλο, ἰδιαίτερα στίς μάχες τοῦ Βίτσι καί στίς ἐπιθέσεις μας σέ ὀχυρωμένους στόχους καί στή Νιάουσα. Ἡ χρησιμοποίηση τοῦ πυροβολικοῦ μας καί σέ ἀπ' εὐθείας σκόπευση στή Νάουσα καί στή Φλώρινα (1033) καθώς καί ἡ συμμετοχή του σέ ἄλλες μάχες ἔδειξε ὅτι τό πυροβολικό μας μπορεῖ στήν ἐπίθεση νά πολεμά ταυτόχρονα μέ τό πεζικό νά ἐπιτίθεται μαζί μέ τό πεζικό. Στά 1949 μπορεῖ καί πρέπει νά ἀναπτυχθεῖ περισσότερο τό πυροβολικό μας. Νά φκιάσουμε Μεραρχιακό πυροβολικό μέ 2 πυροβολαρχίες καί νά δημιουργήσουμε πυροβολικό ἐφεδρεία τοῦ Γ.Α. πού νἆναι ὀργανωμένο σέ ταχτικές Μονάδες πυροβολικοῦ (Μοῖρες Συν)τα) καί νά ἀποτελοῦνται ἀπό πυροβόλα ὅλων τῶν διαμετρημάτων. Ἕνα πρόβλημα πού πρέπει νά προσέξουμε περισσότερο εἶναι ἡ συνεργασία καί ὁ συντονισμός μεταξύ πεζικοῦ καί πυροβολικοῦ στίς μάχες καί τήν ἐπίθεση. Τό Γ.Α. πρέπει νά πάρει ὅλα τά μέτρα νά ἐφοδιάσει τό πυροβολικό μέ τά ἀπαραίτητα τεχνικά μέσα.

8.— Ἡ Σύσκεψη ὑπογραμμίζει γιά μιά ἄλλη φορά τόν ἀποφασιστικό ρόλο πού ἔπαιξε στίς μάχες τοῦ 1949 τό ζήτημα τῶν ἐφεδρειῶν. Ἡ 5η Ὁλομέλεια μᾶς ἔβαλε καθήκο. «Νά ἐξασφαλίσουμε κατά Μεραρχία καί ΓΑ τίς ἐφεδρεῖες πού προβλέπει τό σχέδιό μας. Οἱαδήποτε καθυστέρηση στό ζήτημα αὐτό θἄχει τίς συνέπειες πού εἴχαμε καί στό 1948. Ἡ ἀξία τοῦ κάθε πολεμικοῦ καί

στρατιωτικοῦ ἡγέτη καί τοῦ κάθε στελέχους μας θά κριθεῖ μέ βάση τήν ἀνταπόκρισή του στό κύριο αὐτό καθῆκο». Γιά νά ἐξασφαλίσουμε τίς ἐφεδρεῖες μας πρέπει: α) Νά ἐλαττώσουμε τίς ἀπώλειες μας, πράγμα πού θά τό πετύχουμε ὅταν πολεμᾶμε μέ μεγαλύτερη τέχνη καί μαστοριά, β) Νά ὀργανώνουμε καλύτερα τή στρατολογική ἐκμετάλλευση σέ κάθε ἐπιχείρησή μας, γ) Νά χρησιμοποιήσουμε καλύτερα τούς ΠΕ πόλεων καί ὑπαίθρου πού ἔχουν μεγάλες δυνατότητες στρατολογίας, δ) Νά ἐκμεταλλευτοῦμε στό ἀνώτατο ὅριο ὅλες τίς δυνατότητες πού ὑπάρχουν γιά τή συγκρότηση τῶν ἐφεδρειῶν. Μιά ἀπό τίς δυνατότητες αὐτές εἶναι νά χρησιμοποιήσουμε περισσότερο σέ βοηθητικούς σχηματισμούς τίς γυναῖκες καί νά στείλουμε ὅλους τούς ἄνδρες σέ μάχιμα τμήματα.

9.— Ἡ Σύσκεψη διαπιστώνει ὅτι στό τελευταῖο διάστημα ἔχουμε μιά χαλάρωση καί ὑποχώρηση τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς. Οἱ ΠΕ δέν κρατᾶνε γερά στά χέρια τόν παλμό τῆς ἠθικοπολιτικῆς κατάστασης τοῦ τμήματός τους. Οἱ λιποταξίες πλήθαιναν τούς τελευταίους μῆνες ἰδιαίτερα στίς μονάδες μας τοῦ Βίτσι. Ὑπάρχει ἕνα πνεῦμα ἐπανάπαυσης καί αὐτοκανοποίησης στήν πολιτική μας δουλειά ἀπαράδεχτο γιά τό ΔΣΕ. Χρειάζεται μιά ἀποφασιστική βελτίωση στόν τομέα τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς πού πρέπει νά ἀνταποκρίνεται στίς πολεμικές μας ἀνάγκες τοῦ 1949. Οἱ ΠΕ πρέπει νά προετοιμάσουν ἠθικοπολιτικά τούς μαχητές καί τά στελέχη μας γιά τίς μεγάλες μάχες πού ἔρχονται, γιά νά ἐκπληρώσουν στό ἀκέραιο τίς ἀποστολές πού παίρνουν. Οἱ ΠΕ πρέπει νά προσέξουν καί νά ὀργανώσουν καλύτερα τήν ἰδιαίτερη δουλειά στίς μαχήτριές μας πού ἔγιναν σοβαρός παράγοντας στό ΔΣΕ. Οἱ ΠΕ πρέπει νά ἀναπτύξουν τήν ἅμιλλα ἀνάμεσα στούς μαχητές καί στελέχη μας καί νά τήν κάνουν συστατικό στοιχεῖο τῆς καθημερινῆς δουλειᾶς μας γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς πολεμικῆς ἐπίδοσης τοῦ ΔΣΕ. Ὅλη τους ἡ δουλειά πρέπει νά στηρίζεται στή ρωμαλέα αἰσιοδοξία πού σημαίνει κινητοποίηση ὅλων τῶν ψυχικῶν καί ὑλικῶν δυνάμεων τοῦ ΔΣΕ γιά νά κάνουμε τό 1949 ἀποφασιστικό χρόνο τῆς νίκης.

10.—Βαδίζουμε πρός δύσκολους καί σκληρούς ἀγῶνες, πρός ἀποφασιστική γιά μιά ἀκόμα φορά ἀντιπαράθεση στά 1949.

Ὁ μοναρχοφασισμός δέν τά κατάφερε νά χρησιμοποιήσει τό χειμώνα γιά ἐκπαίδευση καί ἀνασυγκρότηση τῶν τμημάτων του, γιατί ὁ ΔΣΕ τοῦ κατάφερε σκληρά χτυπήματα στήν Καρδίτσα, Νάουσα καί Καρπενήσι. Σήμερα ἐνεργεῖ στήν Πελοπόννησο, τά Κερδύλλια καί τή Ροδόπη, χωρίς νά πετυχαίνει κανένα οὐσιαστικό ἀποτέλεσμα. Ἐπιδιώκει νά ξεμπλέξει γρήγορα ἀπ' τίς περιοχές αὐτές γιά νά συγκεντρώσει ξανά τίς δυνάμεις καί τήν προσπάθεια του στήν Β.Δ. Ἑλλάδα, στό Βίτσι καί τό Γράμμο. Αὐτό εἶναι ὑποχρεωμένος νά τό κάνει γιατί τοῦ τό ὑπαγορεύει ἡ δράση τοῦ ΔΣΕ.

Ἡ 5η Ὁλομέλεια καθόρισε γιά ὅλους μας καθαρή γραμμή καί σαφῆ καθήκοντα. Οἱ ἀντικειμενικές συνθῆκες ποτέ δέν ἦταν τόσο εὐνοϊκές γιά μᾶς ὅσο σήμερα. Ὁ μοναρχοφασισμός θριαμβολογεῖ καί «ἐξοντώνει» κάθε μέρα τό ΔΣΕ, ὅπως ἔκανε ἀκριβῶς τέτοιον καιρό πέρσι ὁ Βὰν Φλίτ, πού δήλωνε κομπαστικά ὅτι σέ 3 βδομάδες θά ἐξοντώσει τούς ἀντάρτες τοῦ Γράμμου καί σέ πέντε βδομάδες θά διέλυε ὁλόκληρο τό ΔΣΕ. Ἦρθε ὅμως ἡ καταστροφή τοῦ Γράμμου καί τοῦ Βίτσι καί ἀναγκάστηκε τώρα νά δηλώσει γιά ἄλλη μιά φορά, ὁ ἴδιος ὁ Βὰν Φλίτ ὅτι μέσα στό 1949 θά νικήσει τό ΔΣΕ!! Οἱ ψευτιές τοῦ Παπάγου καί τῆς συμμορίας του ἀποβλέπουν νά τονώσουν τό ἠθικό τους, (πού ἔχει κλονιστεῖ σύμφωνα μέ τήν ἀπόρρητη διαταγή τοῦ Βεντήρη), νά κρύψουν τά χάλια τους, τήν ὁλόπλευρη κρίση καί τό χάος πού περνάνε. Μά ὁ πόλεμος θά κριθεῖ στό πεδίο τῆς μάχης καί κει γρήγορα, ὁ μοναρχοφασισμός θά κατάπιει τή γλώσσα του. Ἄν ὅλοι κάνουμε τό καθῆκον μας, ὅπως τονίζει ἡ 5η Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ ΚΚΕ, ἄν μάθουμε νά πολεμᾶμε καλύτερα καί βελτιώσουμε τήν πολεμικοτεχνική καί ἐπιτελική μας κατάρτιση, ἄν δυναμώσουμε τήν πολιτική μας δουλειά καί τόν ἔλεγχο γιά τήν πραγματοποίηση τῶν καθηκόντων μας, κρατώντας ψηλά τή σημαία τῆς ἅμιλλας γιά τήν ὁλόπλευρη καλλιτέρευση τῆς δουλειᾶς μας στό ΔΣΕ, τότε θά κάνουμε τό 1949 τόν ἀποφασιστικό χρόνο γιά τή νίκη.

ΟΛΟΙ ΣΤ' ΑΡΜΑΤΑ! ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ!

6 Μάρτη 1949

ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ 11—12)2)1949

Γ. ΒΟΝΤΙΤΣΙΟΥ (ΓΟΥΣΙΑ) Ἀντιστράτηγου, Δ. ΒΛΑΝΤΑ, Ὑποστράτηγου

Ἡ ἐπιχείρησή μας στή Φλώρινα ἀποτελεῖ μιά ἀπό τίς σοβαρές ἐπιχειρήσεις, ἀπό τή σειρά πού καθορίζονταν μέ τό σχέδιό μας, γιά χειμερινό πόλεμο, ἐνάντια στό μοναρχοφασιστικό μισθοφορικό στρατό τοῦ Τροῦμαν.

Ἡ ἐπιχείρηση τῆς Φλώρινας ἤταν ἡ μεγαλύτερη καί πιό δυσκολώτερη ἀπό ὅσες ἔχουμε κάνει ὡς τώρα σέ κατ ικημένους στόχους. Ἡ ἐπιχείρηση τῆς Φλώρινας ἦταν ἐπιθετική. Ὅπως εἶναι γνωστό, σκοπός τοῦ χειμερινοῦ μας πολέμου εἶναι τό σοβαρό στραπατσάρισμα τῶν προετοιμασιῶν τοῦ ἐχθροῦ γιά ἐκστρατεία του ἐνάντιά μας στά **1949**, μέ μιά ἀδιάκοπη φθορά του καί ταυτόχρονα συγκέντρωση τῶν ἀπαραίτητων σέ μᾶς στρατηγικῶν ἐφεδρειῶν, ἡ ἀπελευθέρωση τέτοιου ἐδαφικοῦ χώρου πού θά μᾶς δώσει πλεονεχτήματα, γιά πραγματοποίηση τῶν παραπέρα δικῶν μας προθέσεων.

Ἀπό τά στοιχεῖα πού πιό κάτω θά παραθέσουμε θ' ἀποδειχτεῖ ὅτι ἡ ἐπιχείρηση στή Φλώρινα μποροῦσε νά τελειώσει μέ πλήρη ἐπιτυχία.

Ἡ μεγάλη πολιτική σημασία αὐτῆς τῆς ἐπιχείρησης ἦταν φανερή. Τό δεκατοέβδομο κυβερνητικό κατασκεύασμα τῆς ἀμερικανοαγγλοκρατίας καί ἡ «νέα» στρατιωτική ἡγεσία τοῦ μοναρχοφασισμοῦ θά δέχονταν ἕνα δυνατό χτύπημα, πού θά εἶχε σάν συνέπεια τό παραπέρα βάθαιμα τῆς ὁλόπλευρης κρίσης πού ὑπάρχει στό μοναρχοφασιστικό στρατόπεδο. Τέτοια εἶναι ἡ κατάσταση στό μοναρχοφασιστικό στρατόπεδο, πού, ὅταν χάσει μιά πόλη, αὐτό μπορεῖ νά ἔχει σοβαρές συνέπειες, γιά τήν ἴδια τήν ὕπαρξή του. Αὐτό φαίνεται καί ἀπό τήν εὐαισθησία του γιά τίς πόλεις. Μόλις παίρνουμε μιά πόλη, σχεδόν παρατάει ὅλα τ' ἄλλα σύξυλα, πού λένε, καί τρέχει πρός τά κεῖ. Στή σκέψη τῶν ἁπλῶν ἀνθρώπων, ἡ ἀπώλεια μιᾶς πόλης ἀπό τό μοναρχοφασισμό ἀποτελεῖ συνώνυμο τῆς ὁριστικῆς ἥττας του. Ἐμεῖς βέβαια δέν πιστεύουμε πώς ὅταν χάσει ὁ μοναρχοφασισμός μιά πόλη θά συνθηκολογήσει. *Πιστεύουμε ὅμως ὅτι ἡ ἀπελευθέρωση καί τό κράτημα μιᾶς πόλης θά σημειώσει τήν ἀρχή τῆς ἀποφασιστικῆς στροφῆς.*

Ἡ μεγάλη στρατιωτική σημασία αὐτῆς τῆς ἐπιχείρησης, ἐπίσης ἦταν φανερή. Μ' αὐτήν τήν ἐπιχείρηση μπορούσαμε νά συντρίψουμε τή δεύτερη μοναρχοφασιστική μεραρχία καί σέ σημαντικό βαθμό καί τίς ἐνισχύσεις πού ἀναγκαστικά θά ἔφερνε ὁ ἐχθρός κατά τή διάρκεια αὐτῆς τῆς ἐπιχείρησης. Μ' αὐτή τήν ἐπιχείρηση, κάμποσες χιλιάδες νέοι μαχητές καί μαχήτριες θά περνοῦσαν στίς γραμμές τοῦ στρατοῦ μας. Ὁ ἐφοδιασμός τῆς δεύτερης μοναρχοφασιστικής μεραρχίας θά ἔπεφτε στά χέρια τοῦ στρατοῦ μας, νέες δυνατότητες θά ξανοίγονταν μπροστά στό κίνημά μας.

Ἀπ' αὐτά τά στοιχεῖα νομίζουμε πώς βγαίνει ἡ μεγάλη πολιτική καί στρατιωτική σημασία τῆς ἐπιχείρησης στή Φλώρινα. Μιά τέτοια λοιπόν σοβαρή ἐπιχείρηση ἦταν φανερό ὅτι θά παρουσίαζε πολλές δυσκολίες. Ἔτσι, ἕνας βασικός ὅρος γιά τήν ἐπιτυχία της ἦταν ἡ λεπτομερειακή μελέτη αὐτῶν τῶν δυσκολιῶν, ἡ διαπαιδαγώγηση ὅλων, σ ὁ πνεῦμα τῆς πάλης γιά τήν κατανίκηση ὅλων τῶν δυσκολιῶν.

* * *

Ἡ ἐπιχείρηση λοιπόν στή Φλώρινα εἶχε μεγάλη πολιτική καί στρατιωτική σημασία. Ὅμως, αὐτή τήν ἐπιχείρηση δέν τήν κάναμε ἁπλῶς γιατί εἶχε τέτοια πολιτική καί στρατιωτική σημασία. *Τήν ἐπιχείρηση τῆς Φλώρινας τήν κάναμε, γιατί μπορούσαμε νά τήν κερδίσουμε.* Ποιά εἶναι τά δεδόμενα πού τό ἀποδείχνουν: Κατά τή γνώμη μας εἶναι τά ἀκόλουθα: *Πρῶτο.* Ἐξασφαλίσαμε βασικά ἕνα σωστό σχέδιο. Ἡ ὀρθότητα τοῦ σχεδίου μας ἐπαληθεύτηκε στή ζωή. *Δεύτερο:* Ἐξασφαλίσαμε τίς ἀπαραίτητες δυνάμεις καί τά μέσα. Ὅσο μελετάει κανείς αὐτή τήν ἐπιχείρηση, τόσο πιό πολύ πείθεται πώς καί οἱ δυνάμεις καί τά μέσα μας ἦσαν ἀρκετά γιά νά πετύχουμε. Καί τό ζήτημα τῶν δυνάμεων δέν εἶναι μόνο ζήτημα ἀριθμῶν, ἀλλά καί ἠθικοῦ. Τό ἠθικό τῶν μαχητῶν μας, ὕστερα μάλιστα ἀπό τίς νίκες μας στή Νάουσα καί στό Καρπενήσι, ἦταν σέ πολύ ψηλό ἐπίπεδο. Αὐτό τό γεγονός πολλαπλασίαζε τήν μαχητική τους ἀπόδοση. *Τρίτο:* Ὁ ἐχθρός εἶχε τά χάλια του, στρατιωτικά καί πολιτικά.

Αὐτά ἦταν τά δεδομένα, πού ἀποδείχναν καί ἀποδείχνουν ὅτι μπορούσαμε νά πετύχουμε στή Φλώρινα. Ὅμως ἀποτύχαμε. Ἡ ἀποτυχία μᾶς ὑποχρεώνει νά βροῦμε τίς αἰτίες, γιά νά

βγάλουμε διδάγματα. Ποιά εἶναι ἡ βασική αἰτία τῆς ἀποτυχίας; Ἡ βασική αἰτία τῆς ἀποτυχίας βρίσκεται στήν ἐκτέλεση ἀπό τή διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης ὡς τά κατώτερα κλιμάκια τῶν διοικήσεων. Πιό συγκεκριμμένα, ἡ βασική αἰτία τῆς ἀποτυχίας βρίσκεται στή διεύθυνση τῆς μάχης. Ἄς δοῦμε αὐτό τό ζήτημα πιό ἀναλυτικά.

Μιά διοίκηση ἐπιχείρησης, γιά νά κερδίσει μιά τόσο μεγάλη μάχη, σάν τῆς Φλώρινας, πρέπει νά ἐξασφαλίσει: Πρῶτο: Σωστό σχέδιο ἐνέργειας. Δεύτερο: Ἀδιάκοπη σύνδεση μέ τά μαχόμενα τμήματα, ἔτσι πού νά γνωρίζει πάντα καί μέ ἀκρίβεια τήν κάθε φορά ταχτική κατάσταση. Τρίτο: Ἱκανότητα νά κρίνει σωστά τήν κάθε φορά ταχτική κατάσταση. Τέταρτο: Ἐφεδρεία ἐπιχειρησιακή, γιά νά ἐπεμβαίνει, κάθε φορά πού θά τό ἀπαιτεῖ ἡ ταχτική κατάσταση. Πέμπτο: Ἀποφασιστικότητα, ταχύτητα, ἐπιμονή, μαστοριά στήν ἐκτέλεση.

Αὐτά εἶναι τά βασικά στοιχεῖα, οἱ προϋποθέσεις τῆς ἐπιτυχίας. Ἐξασφάλισε, αὐτά τά βασικά στοιχεῖα, ἡ διοίκησης, τῆς ἐπιχείρησης στή Φλώρινα; Ἡ ἀπάντηση σ' αὐτό τό ἐρώτημα εἶναι ὅτι ἐξασφάλισε μερικά ἀπ' αὐτά τά βασικά στοιχεῖα.

Τό σχέδιό μας ἦταν βασικά σωστό. Οὔτε πρίν, οὔτε μετά τή μάχη, κανείς δέν ἐκδήλωσε, βασικά, διαφορετική γνώμη. Αὐτό ἀποτελεῖ μιά ἀπόδειξη τῆς ὀρθότητας τοῦ σχεδίου μας. Βέβαια, αὐτή ἡ ὁμοφωνία γιά τήν ὀρθότητα τοῦ σχεδίου, δέν ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξη. Τά στοιχεῖα πού ἀποδείχνουν τήν ὀρθότητα τοῦ σχεδίου εἶναι, κατά τή γνώμη μας: Πρῶτο. Μᾶς ἐξασφάλισε ὑπεροχή δυνάμεων, ἀκόμα καί μέσων, στήν πρώτη φάση καί στήν πορεία τῆς μάχης, τέτοιες ἐδαφικές θέσεις, πού μᾶς ἔδιναν τή δυνατότητα ν' ἀντιμετωπίσουμε καί νά τσακίσουμε τίς ὑπέρτερες δυνάμεις πού θά ἔφερνε ὁ ἐχθρός στό πεδίο τῆς μάχης. Εἶναι φανερό ὅτι ἀνάμεσα σέ μᾶς καί στόν ἐχθρό ὑπάρχει μιά ἀνισότητα ἔμψυχων δυνάμεων καί ὑλικῶν μέσων, πρός ὄφελος τοῦ ἀντιπάλου. Γιά νά δώσουμε καί νά κερδίσουμε τέτοιες μάχες πρέπει, εἴτε νά ἀποχτήσουμε ἀριθμητική ὑπεροχή σέ ἔμψυχο καί σέ ἄψυχο ὑλικό, εἴτε μέ τολμηρές διεισδύσεις νά παρακάμπτουμε καί νά ἀπομονώνουμε μεγάλες ἐχθρικές δυνάμεις, ἐξασφαλίζοντας ἔτσι τήν ἀπαραίτητη ὑπεροχή δυνάμεων. Ἄν ἀκολουθήσουμε τήν ἀρχή πώς γιά νά δώσουμε καί νά κερδίσουμε μεγάλες μάχες, πρέπει ν' ἀποχτήσουμε ἀπόλυτη καί γενική ἀριθμητική ὑπεροχή δυνάμεων καί μέσων, τότε πρέπει μοιραία νά βάλουμε σταυρό σέ τέτοιες ἐπιχειρήσεις, περιμένοντας νἄρθει μόνη της αὐτή ἡ ὑπεροχή. Οὐσιαστικά δηλαδή θα ἀρνηθοῦμε νά κάνουμε μεγάλες μάχες καί θά καταλήξουμε μόνο στόν κλεφτοπόλεμο. Σωστή ταχτική, στό δοσμένο στάδιο τοῦ ἐπαναστατικοῦ μας πολέμου εἶναι τολμηρές διεισδύσεις, γιά ἀπομόνωση μεγάλων ἐχθρικῶν δυνάμεων, ἐξασφαλίζοντας μ' αὐτό τόν τρόπο δικιά μας ὑπεροχή, ἀπαραίτητη γιά τήν ἐπιτυχία. Τέτοια ταχτική χαραχτήριζε τό σχέδιο ἐπιχείρησης στή Φλώρινα. Μέ τολμηρή διείσδυση παρακάμψαμε καί ἀπομονώσαμε μεγάλες ἐχθρικές δυνάμεις, γερά ὀχυρωμένες, στό Λιοτάτο-ὑψ.1414-Δερβένι-Κουλκουθούρια καί στή Μικρή Μπέλα-Βόντα, Μικρή Βίγλα, ὑψ. 1206 κλπ.

Ἡ ὑπεροχή πού ἐξασφαλίσαμε, γιά τήν πρώτη φάση τῆς ἐπιχείρησης ἦταν ἕνα πρός τρία στίς ἔμψυχες δυνάμεις. Ἐξασφαλίσαμε ἀκόμα ὑπεροχή σέ ὄλμους καί πολυβόλα. Καί ἄν ἐκτελούσαμε στήν πράξη ὅσα καθόριζε τό σχέδιο, καί μπορούσαμε νά τά πραγματοποιήσουμε, τότε θά ἐξασφαλίζαμε ὑπεροχή καί στά πυροβόλα.

Δεύτερο. Παρά τά ταχτικά λάθη μας, οἱ βασικοί στόχοι ἔπεσαν. Τό 1033, τό 1641, τό 1115, ἡ Γκιοῦπκα κυριεύτηκαν καί τμήματά μας μπῆκαν στήν πόλη. Τέσσερα ἐχθρικά πυροβόλα κυριεύτηκαν. Εἶναι λοιπόν φανερό ὅτι ἀφοῦ ἔπεσαν οἱ βασικοί στόχοι, μπορούσαμε νά καταλάβουμε καί τούς ὑπόλοιπους, ὅτι, ὅπως κυριεύσαμε τά τέσσερα ἐχθρικά πυροβόλα, μπορούσαμε, καί μάλιστα πιό εὔκολα, νά πάρουμε καί τά ὑπόλοιπα. Τρίτο. Ἡ ὀρθότητα τοῦ σχεδίου ἀποδείχνεται καί ἀπό τό πού καθόριζε τή διεύθυνση τοῦ κύριου χτυπήματος. Ἡ κατεύθυνση τοῦ κύριου χτυπήματος στρέφονταν κατά τοῦ ὑψ. 1641 Σολίσιτο-1033, γιά κυριαρχία σ' ὅλη αὐτή τή ραχοκοκκαλιά καί σ' ὅλες τίς ἀντερίδες της, σάν προϋπόθεση κατάληψης καί κράτημα τῆς πόλης καί ἀπόκρουσης ἐχθρικῶν ἀντεπιθέσεων ἀπό τίς ἐχθρικές ἐνισχύσεις πού θά κατέφθαν ν στό πεδίο τῆς μάχης. Βέβαια, ἡ κατάληψη καί ἑδραίωσή μας στήν Γκιοῦπκα-1115-1215 ἀποτελεῖ τήν ἄλλη βασική προϋπόθεση γιά τήν ἐπιτυχία. Αὐτό καθορίζεται μέ σαφήνεια στό σχέδιο. Πάντως αὐτή ἡ κατεύθυνση δέν ἦταν τόσο ἀποφασιστική καί γι' αὐτό δέν καθορίστηκε ἀπ' ἐκεῖ τό κύριο χτύπημα. Αὐτό δέ σημαίνει ὅτι χωρίς τήν Γκιοῦπκα-1115-1215 μπορούσαμε νά καταλάβουμε καί πρό πάντων νά κρατήσουμε ὁλόκληρη τήν πόλη ἀποκρούοντας ὅλες τίς ἐχθρικές ἀντεπιθέσεις.

Αὐτά εἶναι τά τρία δεδομένα πού ἀποδείχνουν ὅτι βασικά σωστό ἦταν τό σχέδιο

μας. Ὅταν λέμε **βασικά** σωστό, αὐτό σημαίνει ὅτι εἶχε ἀδυναμίες. Τώρα π.χ. φαίνεται πώς ἡ κατεύθυνση διείσδυσης τῆς 14ης Ταξιαρχίας ἔπρεπε νά εἶναι ἀπό τό ὕψ. 1641 Σολίσιτο καί ὅτι δέν ἔπρεπε νά πάρουν ἀμέσως ἀποστολές καί οἱ τρεῖς διλοχίες της, ἀλλά ἡ μιά ἔπρεπε νά παραμείνει ἐφεδρεία τῆς διοίκησης τῆς Ταξιαρχίας. Δέν ἔπρεπε νά δώσουμε τό Τάγμα τῆς 103 Ταξιαρχίας στή Χη Μεραρχία, ἀλλά ἔπρεπε νά μείνει στά χέρια τῆς διοίκησης τῆς Ταξιαρχίας γιά ἐνέργεια ἀπό Σκοπιά, πού ὅπως ἀπόδειξε ἡ ζωή, ὁ ἐχθρός θά εἶχε ἀκόμα πιό μεγάλες ἀπώλειες καί δέ θά ἀνακατάλαβαινε τή Γκιοῦπκα καί γενικά θά διευκολύνονταν ἔτσι ἡ 14η καί ἡ 103 Ταξιαρχίες. Λάθος τοῦ σχεδίου ἦταν ἡ μή διάθεση τμήματος σαμποτέρ στούς ἄξονες κίνησης τῶν ἐχθρικῶν ἐνισχύσεων. Αὐτές ὅμως οἱ ἀδυναμίες τοῦ σχεδίου δέν εἶναι βασικές καί γι' αὐτό δέν ἀναιροῦν τή διαπίστωση ὅτι τό σχέδιο ἦταν βασικά σωστό.

Μέσα σύνδεσης οὐσιαστικά δέν εἴχαμε. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι διαθέταμε τά πιό τέλεια μέσα σύνδεσης καί μάλιστα ὅσα χρειάζονταν. Ὅμως δέ λειτούργησαν, γιατί οἱ διοικήσεις μας δέν νοιώθουν τήν ἀποφασιστική σημασία πού ἔχει τό ὅπλο τῶν διαβιβάσεων στήν ἔκβαση μιᾶς μάχης. Ἔτσι, ἡ σύνδεση μεταξύ διεύθυνσης τῆς ἐπιχείρησης καί Μεραρχιῶν, μεταξύ Μεραρχιῶν καί Ταξιαρχιῶν, ἦταν οὐσιαστικά ἀνύπαρχτη, ἀφοῦ δέν ἐξασφάλιζε τό βασικό, δηλαδή νά γνωρίζουμε ἔγκαιρα καί μέ ἀκρίβεια τήν κάθε φορά ταχτική κατάσταση. Ἡ σύνδεση μεταξύ Ταξιαρχιῶν—Ταγμάτων ἦταν καί τοπικά ἀνύπαρχτη, παρ' ὅλο πού εἶχαν τά τάγματα σύγχρονα μέσα σύνδεσης. Ἡ ἔλλειψη τῆς ἀπαραίτητης σύνδεσης εἶχε πολύ μεγάλες συνέπειες. **Γιά ἄλλη μιά φορά** διαπιστώθηκε στή μάχη τῆς Φλώρινας, **ὅτι μιά διοίκηση πού δέν ἔχει ἀδιάκοπη σύνδεση μέ τά μαχόμενα τμήματά της, οὐσιαστικά εἶναι ἀνύπαρχτη καί τά τμήματά της ἀκυβέρνητα. Ἡ ἔλλειψη ἀδιάκοπης σύνδεσης μέ τά μαχόμενα τμήματά μας, ἀπό πάνω ὡς κάτω, ἀποτέλεσε σοβαρότατο παράγοντα τῆς ἀποτυχίας μας στή μάχη τῆς Φλώρινας.**

Ἱκανότητα γιά νά κρίνει ἡ διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης σωστά τήν κάθε φορά ταχτική κατάσταση, δέν εἶχε. Αὐτή ἦταν ἡ βασικώτερη ἀδυναμία μας, στή μάχη τῆς Φλώρινας καί ἀποτέλεσε καί τήν πιό βασική αἰτία τῆς ἀποτυχίας μας. Εἴπαμε ὅτι δέν εἴχαμε οὐσιαστικά μέσα σύνδεσης μέ τά μαχόμενα τμήματα. Συνεπῶς δέν εἴχαμε μιά πλήρη γνώση τῆς ταχτικῆς κατάστασης. Παρ' ὅλα αὐτά εἴχαμε στοιχεῖα πού ἔδειχναν ποιά ἦταν ἡ ταχτική κατάσταση. Παραδείγματα: Ὅταν μάθαμε πώς ἔπεσε τό 1641—Σολίσιτο μάθαμε ταυτόχρονα ὅτι ἡ διλοχία πού τό κατέλαβε εἶχε σοβαρές ἀπώλειες καί στήν πώς ἔπρεπε νά καταλάβουμε πώς δέν θά ἦταν σέ θέση νά ἐκπληρώσει τήν παραπέρα ἀποστολή της, πού ἦταν ἀποφασιστικῆς σημασίας. Ὅταν μέσα στίς δυό πρῶτες ὧρες δέν ἔπεσε τό 1053, ἔπρεπε νά καταλάβουμε ὅτι ἡ 13η Ταξιαρχία θά βρίσκονταν σέ κίνδυνο, ὅτι ὅλη ἡ ἐπιχείρηση κινδύνευε νά ἀποτύχει. Ὅταν, παρά τήν ἐπιμονή μας, ἡ διοίκηση τῆς Χης Μεραρχίας δέν μᾶς ἔδινε σαφεῖς πληροφορίες γιά τή 14η Ταξιαρχία, ἔπρεπε νά καταλάβουμε πώς δέν ἐξελίσσονταν ἐκεῖ καλά ἡ μάχη καί ὅτι βρίσκονταν σέ κίνδυνο ἡ Ταξιαρχία. Ὅταν στίς δυό πρῶτες ὧρες δέν ἔπεσε ἡ Γκιοῦπκα ἔπρεπε νά καταλάβουμε ὅτι καί κεῖ δέν πηγαίναμε καλά. Εἴχαμε λοιπόν, σχεδόν ὅλα τά στοιχεῖα γιά νά δοῦμε καθαρά ποιά ἦταν ἡ ταχτική κατάσταση. Δέν εἴχαμε ὅμως τήν ἐπιτελική ἱκανότητα ν' ἀντιληφθοῦμε ὅτι ἡ ταχτική κατάσταση ἦταν κρίσιμη. Αὐτή εἶναι ἡ βασική αἰτία πού δέν ρίξαμε στή μάχη τήν ἐφεδρεία.

Ἐφεδρεία ἐπιχειρησιακή εἴχαμε καί μάλιστα ἐπίλεχτη. Εἶναι γεγονός ὅτι διστάξαμε νά τή χρησιμοποιήσουμε, γιατί ἔτσι εἴτε ἀλλοιῶς μπῆκαν ὁρισμένοι περιορισμοί. Στήν ἀρχική συζήτηση εἴπαμε νά κινήσουμε τή Μονάδα, πού μετά ἀποτέλεσε ἐπιχειρησιακή ἐφεδρεία, γιά ἄσκηση. Μετά καταλήξαμε νά χρησιμοποιηθεῖ, σάν ἐπιχειρησιακή ἐφεδρεία, σέ περίπτωση μεγάλης ἀνάγκης. Αὐτός ὁ περιορισμός μᾶς ἔκανε διστακτικούς στή χρησιμοποίηση τῆς ἐφεδρείας. Τονίζουμε ὅμως ὅτι στή μή ἔγκαιρη χρησιμοποίηση τῆς ἐφεδρείας, τό βασικό δέν ἦταν οἱ ὁρισμένοι περιορισμοί πού μπῆκαν, ἀλλά ἡ ἀδυναμία τῆς διοίκησης τῆς ἐπιχείρησης νά δεῖ ἔγκαιρα ὅτι ἦταν πραγματικά μεγάλη ἀνάγκη νά ἐπέμβει στή μάχη ἡ ἐφεδρεία. Πάντως πρέπει νά ποῦμε ὅτι τέτοιοι περιορισμοί δέν πρέπει νά μπαίνουν, γιατί αὐξάνουν τίς ἀδυναμίες μιᾶς διοίκησης. Ἡ χρησιμοποίηση τῆς ἐπιχειρησιακῆς ἐφεδρείας ἀποτελεῖ ἕνα ἐξαιρετικά δυσκολόλυτο πρόβλημα. **Ἡ ἐπιχειρησιακή ἐφεδρεία δέν πρέπει νά χρησιμοποιεῖται, οὔτε ἀργά οὔτε γρήγορα, ἀλλά τότε πού πρέπει. Αὐτό ἀποτελεῖ ἕνα ἀπό τούς νόμους τοῦ πολέμου. Ἡ σωστή ἐκλογή τοῦ χρόνου καί τοῦ τόπου χρησιμοποίησης τῆς ἐπιχειρησιακῆς ἐφεδρείας εἶναι ζήτημα ἐπιτελικῶν ἱκανοτήτων.** Μπορεῖ νά πεῖ κανείς, καλύτερα νά χρησιμοποιήσεις πρόωρα τήν ἐπιχειρησιακή ἐφεδρεία, παρά νά ἀργήσεις. Αὐτό εἶναι μεγάλο λάθος. **Ἡ γρήγορη χρησιμοποίηση τῆς ἐπιχειρησιακῆς ἐφεδρείας δημιουργεῖ τούς ἴδιους κινδύνους, πού ἔχουμε καί σέ καθυστερημένη χρησιμοποίηση.** Γ... θά πεῖ γρήγορη χρησιμοποίηση τῆς ἐπιχειρησια-

κῆς ἐφεδρείας; Ἄσκοπη φθορά της, καί συνεπῶς ἀνυπαρξία της, ἀκριβῶς τότε πού πραγματικά εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἐπέμβασή της. Τί θά πεῖ ἀργοπορημένη χρησιμοποίηση τῆς ἐπιχειρησιακῆς ἐφεδρείας; Ἐπέμβαση ὅπως λένε, «κατόπιν ἑορτῆς». Ἡ σημασία τῆς ἐπιχειρησιακῆς ἐφεδρείας εἶναι πολλαπλή. Πρῶτο. Σέ μιά μάχη ἀντιπαλεύουν, ὄχι μόνο οἱ μαχητές τῶν δύο ἀντιπάλων, μέ τά μέσα πού διαθέτουν, ἀλλά καί δυό μυαλά. Τῆς δικιᾶς μας καί τῆς ἐχθρικῆς διοίκησης. Ἕνας βασικός ὅρος, γιά σωστό μοντάρισμα ἑνός σχεδίου ἐπιχείρησης, σωστῆς διεύθυνσης τῆς μάχης, εἶναι ἡ σωστή μελέτη τῆς σκέψης τοῦ ἀντιπάλου. Δέ μπορεῖ ὅμως νά ἰσχυριστεῖ κανείς πώς εἶναι πάντα δυνατό νά μπεῖ πέρα γιά πέρα στή σκέψη τοῦ ἀντιπάλου, δέν μπορεῖς νά προβλέψεις πάντα μέ ἀκρίβεια ποιό θά εἶναι τό σχέδιο τοῦ ἀντιπάλου σ' ὅλες τίς φάσεις τῆς μάχης. Ὁ ἀντίπαλος λοιπόν μπορεῖ νά σοῦ δημιουργήσει ἄσχημη κατάσταση. Αὐτή τήν ἄσχημη κατάσταση μπορεῖς νά τήν ἀντιμετωπίσεις μέ τήν ἐπιχειρησιακή ἐφεδρεία. Δεύτερο. Ἐνῶ τό σχέδιό σου εἶναι σωστό, οἱ ἐχτελεστές μπορεῖ νά σοῦ δημιουργήσουν ἐξαιρετικά ἄσχημη κατάσταση καί συνεπῶς πλεονεχτήματα στόν ἐχθρό. Αὐτό ἀκριβῶς συνέβηκε στή μάχη τῆς Φλώρινας. Αὐτή τήν ἄσχημη κατάσταση μπορεῖς νά τήν ἀντιμετωπίσεις μέ τήν ἐπιχειρησιακή ἐφεδρεία. Τρίτο. Στήν πορεία μιᾶς μάχης μπορεῖ νά δημιουργηθοῦν εὐνοϊκές συνθῆκες ἀνατροπῆς τοῦ ἀντιπάλου. Ὅμως τά μαχόμενα τμήματα, κατά κανόνα, δέ μποροῦν νά ἐκπληρώσουν καί τό καθῆκο αὐτῆς τῆς ἀποφασιστικῆς ἀνατροπῆς. Αὐτό εἶναι καθῆκο τῆς ἐπιχειρησιακῆς ἐφεδρείας. Συμπέρασμα. Καί στίς τρεῖς περιπτώσεις δημιουργεῖται μιά ἀποφασιστική στιγμή γιά τή δοσμένη μάχη μιᾶς ἐπιχείρησης, πού πρέπει νά ἐνεργήσει ἔγκαιρα, μέ ψυχραιμία, ἀποφασιστικότητα καί ταχύτητα. Ἄν δέν πιάσεις αὐτή τή στιγμή, τή χάνεις καί τήν κερδίζει ὁ ἀντίπαλος. Αὐτή ἡ στιγμή ἀποτελεῖ τή λυδία λίθο, πάνω στήν ὁποία δοκιμάζεται ἡ ἐπιτελική ἱκανότητα μιᾶς διοίκησης προπάντων μεγάλης μάχης. Ἡ διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης στή Φλώρινα ἔχασε αὐτή τήν ἀποφασιστική στιγμή, ἀπό ἀδυναμίες ἐπιτελικές, πού δέν τίς ἐπέτρεψαν νά τή δεῖ ἔγκαιρα. Τό συμπέρασμα τό γενικό γιά τήν ἐπιχειρησιακή ἐφεδρεία εἶναι τοῦτο. Ἡ διοίκηση μιᾶς ἐπιχείρησης, ὄχι μόνο πρέπει νά διαθέτει τήν ἀπαραίτητη ἐπιχειρησιακή ἐφεδρεία, ἀλλά καί τήν ἱκανότητα νά ἀντιληφθεῖ ἔγκαιρα καί μέ ἀκρίβεια τήν ἀποφασιστική στιγμή καί νά ἐπέμβει κεραυνοβόλα.

Αὐτό εἶναι τό μεγαλύτερο δίδαγμα ἀπό τή μάχη τῆς Φλώρινας.

Ἀποφασιστικότητα, ταχύτητα, ἐπιμονή, μαστοριά δέ δείξαμε κατά τήν ἐκτέλεση. Ἀπό ἄποψη ἀποφασιστικότητας, ταχύτητας, ἐπιμονῆς, μαστοριᾶς στήν ἐκτέλεση πέσαμε πολύ κάτω. Καμμιά σύγκριση π.χ. δέ μπορεῖ νά γίνει, ἀνάμεσα στή μάχη τῆς Νάουσας καί τῆς Φλώρινας, ἀπό ἄποψη ἐκτέλεσης. Μιά σύντομη κριτική τῆς ἐχτέλεσης τοῦ σχεδίου στή μάχη τῆς Φλώρινας θά τό ἀποδείξει. Πρῶτο. Μιά λαϊκή παροιμία λέει: «Ἡ μέρα ἡ καλή φαίνεται ἀπό πρωΐ». Ἡ πορεία τῶν τμημάτων πρός τούς στόχους ἔδειχνε κατά ἕνα τρόπο, τό πῶς θά γίνονταν ἡ ἐχτέλεση ὅλου τοῦ σχεδίου. Ἀπόσταση γιά φάλαγγα 4 ὡρῶν δέν τήν πέρασαν σέ ὁλόκληρες 12 ὧρες. Ἔτσι ἡ ἐπιχείρηση ἀναβλήθηκε γιά 24 ὧρες, πού αὐτό εἶχε ἄσχημες συνέπειες καί μποροῦσε νά ἔχει ἀκόμα πιό χειρότερες συνέπειες. Κατά τήν πορεία ὑπῆρχαν τάγματα πού πορεύονταν χωρίς τούς ὅλμους καί τά πολυβόλα τους. Δηλαδή «ἀλλοῦ ὁ παπᾶς καί ἀλλοῦ τά ράσσα του». Οἱ διοικητές δέ βρίσκονταν πάντα στή θέση πού πρέπει νά ἔχει κάθε διοικητής, ὅταν τό τμῆμα του πορεύεται. Διατρέξαμε π.χ μεγάλο μέρος τῆς φάλαγγας, ζητήσαμε τούς διοικητές, μά δέ βρήκαμε κανέναν. Εἶχαν πάει ὅλοι λέει μπρός, γιά νά δοῦν γιατί σταμάτησε ἡ φάλαγγα. Καθένας εἶναι εὔκολο νά καταλάβει τί θά γίνονταν, ἄν ὁ ἐχθρός ἔκανε ἐπίθεση ἐνάντια στά πορευόμενα ἀνακατωμένα κι' ἀκυβέρνητα τμήματά μας. Ἡ ἀναγνώριση τῶν δρομολογίων, στήν πιό λαφριά περίπτωση, μποροῦμε νά ποῦμε πώς ἔγινε μέ ἔλλειψη συναίσθησης τῆς σοβαρότητας πού ἔχει αὐτή ἡ δουλειά. Πραγματικά μέτρα γιά τή διευθέτηση καί ἐπιδιόρθωση τῶν δρόμων δέν πάρθηκαν. Ἔτσι σέ μερικά μέρη ἦταν δύσκολο νά περάσουν καί ἁπλοί πεζοπόροι. Ἡ πορεία τῆς φάλαγγας, γιά ὅλους τούς λόγους πού ἀναφέραμε, ἦταν σωστό δράμα καί πολύ ἐπικίνδυνη. Ἡ ἔλλειψη λεπτομερειακῆς ἀναγνώρισης τῶν δρομολογίων, ὀργανωμένης διευθέτησης καί συντήρησης τῶν δρόμων, ἐκτός πού ἐκνεύριζε καί κούραζε ὑπερβολικά τούς μαχητές μας, ἔθετε τή φάλαγγα σέ κίνδυνο καί μέ ἀγωνία καθένας σκέφτονταν ἄν θά κατορθώσουν νά φτάσουν ἔγκαιρα, μπρός στούς στόχους μαχητές καί βαρειά ὅπλα.

Ἄν πάρουμε τήν πορεία σάν μιά μάχη καί μάλιστα πολύ σοβαρή —τέτοια εἶναι— τότε ἡ πορεία πρός τή Φλώρινα ἀποτελεῖ μιά μεγάλη ἀποτυχία. Αὐτό εἶχε συνέπειες στήν ἔκβαση ὅλης τῆς μάχης. Δεύτερο. Μιά παροιμία λέει: «ἐγώ ἔστειλα τό σκύλο μου καί ὁ σκύλος τήν οὐρά του». Τό ἴδιο πάνω—κάτω ἔγινε μέ τίς ἀναγνωρίσεις, τόσο τῶν δρομολογίων καί πρό πάντων τῶν στόχων. Οἱ μέραρχοι εἶπαν στούς ταξιάρχους νά ὀργανώσουν αὐτή τή δουλειά. Οἱ ταξί-

αρχοι τό είπαν στούς ταγματάρχες. Οί ταγματάρχες είτε κρέμασαν στούς ἀνιχνευτές τή δουλειά, είτε ἔκαναν μιά χοντρική ἀναγνώριση. Ἀναφέρουμε τό γεγονός ὅτι ταξίαρχός μας, πού θά ἔμπαινε στήν πόλη μέ ὅλη τήν ταξιαρχία του, πῆρε τούς διοικητές τῶν μονάδων τῆς ταξιαρχίας πῆγε στόν αὐχένα τοῦ Πισοδεριοῦ—ἀπ' ἐκεί οὔτε μέ τά κυάλια δέ βλέπεις τήν πόλη—καί ἔκανε λέει ἀναγνώριση. Μποροῦμε νά ποῦμε χωρίς καμμιά ὑπερβολή ὅτι ἡ ἀναγνώριση τῶν ἐχθρικῶν στόχων πού πηγαίναμε νά καταλάβομε ἦταν κατά κανόνα γελοία. παραδείγματα: Ἡ περίπτωση τοῦ ταξίαρχου πού ἔκανε «ἀναγνώριση» τῆς Φλώρινας ἀπό τόν αὐχένα Πισοδεριοῦ. Ἕνας ταγματάρχης πού ἔκανε ἀναγνώριση τοῦ 1033 ἔφτασε λέει μπρός στήν πρώτη σειρά τῶν συρματοπλεγμάτων, πού ἦταν σάν φράχτης καί δέν εἶδε τή δεύτερη σειρά μέ ποδιές συρματοπλεγμάτων, πού ἦταν περίπου 100 μέτρα ἀπό τήν πρώτη. Ὁ ταγματάρχης πού ἐνήργησε στό Σολίσιτο ἔκανε τέτοια ἀναγνώριση, πού δέν εἶδε μιά θαυμάσια κατεύθυνση γιά νά τό καβαλλήσει —ἀργότερα ἀπό κείνη τήν κατεύθυνση καταλήφθηκε τό Σολίσιτο—ἀλλά ἔρριξε τό τμῆμα του ἀπό ἕνα ἀπόκρημνο μέρος καί τό ἀποδεκάτισε. Ὁ ταγματάρχης πού ἐνήργησε στή Γκιούπτσα ἔκανε τέτοια ἀναγνώριση δρομολογίου καί στόχου πού ἔφθειρε τό τμῆμα του, χωρίς νά φτάσει τελικά στό στόχο. Μπορεί κανείς νά παραθέσει ἀκόμα πλῆθος τέτοια παραδείγματα. Τί δείχνουν ὅλα αὐτά; Αὐτά δείχνουν ὅτι τά περισσότερα στελέχη μας, είτε δέν ἔχουν ἰδέα τί θά πεῖ ἀναγνώριση στόχου, είτε ὑποτιμοῦν τό ρόλο τῆς τέτοιας ἀναγνώρισης. Ἡ ἀναγνώριση κάθε ἐχθρικοῦ στόχου, πού πᾶς νά καταλάβεις, είναι ἐντελῶς ἀπαραίτητη. Πιό ἀπαραίτητη είναι γιά κεῖνα τά στελέχη μας, πού δέν ξέρουν νά μελετοῦν καλά τούς ἐπιτελικούς χάρτες. Μά ἡ σωστή μελέτη τοῦ ἐπιτελικοῦ χάρτη δέν είναι δυνατό νά σοῦ δώσει πλήρη εἰκόνα τοῦ δοσμένου ἐχθρικοῦ στόχου. Καί τό σπουδαιότερο, στόν ἐπιτελικό χάρτη δέ θά βρεῖς τήν ἐχθρική ὀχύρωση καί διάταξη πού ὑπάρχει στό δοσμένο στόχο. Τί θά πεῖ λοιπόν σωστή ἀναγνώριση ἑνός ἐχθρικοῦ στόχου; Ψηλάφισμα τοῦ δοσμένου στόχου, ὅσο τό δυνατό ἀπό πιό κοντά κι' ἄν είναι δυνατό σ' ὅλη του τήν περίμετρο. Ἐδῶ, κάθε πτυχή τοῦ ἐδάφους, κάθε βραχάκι, κάθε κλαρί, ἄν λεπτομερειακά τά δεῖς καί τά ἀποτυπώσεις καλά στό μυαλό σου, μπορεί νά γίνουν σύμμαχοι καί βοηθοί πολύτιμοι καί ἄν δέν τά δεῖς καλά μπορεί νά γίνουν παράγοντες, μικροί είτε μεγάλοι, ἀποτυχίας καί τάφος για τούς μαχητές πού διοικεῖς στό πεδίο τῆς μάχης. Φυσικά, ἡ τέτοια ψηλαφιστή ἀναγνώριση ἀπ' ὅλες τίς πλευρές καί σ' ὅλη τήν περίμετρο τοῦ δοσμένου ἐχθρικοῦ στόχου δέν είναι πάντα δυνατό νά γίνει. Νομίζουμε ὅμως πώς κάθε ἐχθρικός στόχος δίνει δυνατότητα ψηλαφιστῆς ἀναγνώρισης σέ μερικές πλευρές του καί κάπως πιό χοντρικά στίς ὑπόλοιπες. Ψηλαφιστή ἀναγνώριση ὁπωσδήποτε χρειάζεται ἀπό τίς κατευθύνσεις πού ἀποφασίζεις νά ἐνεργήσεις γιά κατάληψη ἑνός ἐχθρικοῦ στόχου. Ὅταν ἔτσι ἀναγνωρίσεις ἕνα ἐχθρικό στόχο ἔχεις σειρά πλεονεκτήματα. Βρίσκεις τήν κατάλληλη κατεύθυνση ἀπό τήν ὁποία θά ἐνεργήσεις καί ὄχι μόνο μιά κατεύθυνση. Βρίσκεις κατάλληλες θέσεις, γιά νά τοποθετήσεις δικές σου βάσεις πυρός, μέ τά βαρειά σου ὅπλα. Βρίσκεις τίς κατευθύνσεις ἀπό τίς ὁποῖες θά παραπλανήσεις τόν ἐχθρό. Βρίσκεις τίς κατάλληλες θέσεις γιά τήν ἐφεδρεία σου, πού θά τήν ἐξασφαλίσεις ἀπό τά ἐχθρικά πυρά, ἀλλά καί σέ κοντινή ἀπόσταση, γιά νά ἐπέμβει μέ ταχύτητα στήν κατάλληλη στιγμή. Ἐκπληρώνεις τήν ἀποστολή σου, πιό γρήγορα καί μέ τίς πιό λίγες ἀπώλειες. Ἔτσι μπαίνει τό ζήτημα τῆς ἀναγνώρισης τοῦ ἐχθρικοῦ στόχου πού πᾶς νά καταλάβεις. Ἔτσι ὅμως δέ σκέφτονται οἱ διοικητές μας ἀπό πάνω ὡς κάτω. Δέν καταλαβαίνουν ὅτι μάχη χωρίς ἀναγνώριση ἀποτελεί ἐνέργεια πού γίνεται κουτουρατζίδικα, μέ ἀναπόφευχτη συνέπεια, είτε τήν πλήρη ἀποτυχία, είτε μιά ἐπιτυχία ἀκριβά πληρωμένη μέ αἷμα, δηλαδή: «Πύρρειο Νίκη». Δέν πρέπει νά ὑπάρχει καμμιά ἀμφιβολία ὅτι σημαντικός παράγοντας τῆς ἀποτυχίας μας στή Φλώρινα ἦταν ἡ ἔλλειψη τέτοιας ἀναγνώρισης. Τρίτο. Οἱ ἐνέργειες ἀπό ὅλες σχεδόν τίς διοικήσεις γιά κατάληψη τῶν ἀντικειμενικῶν στόχων ἦταν πραγματικά κατσαπλιάδικες. Ἄς ἐξετάσουμε αὐτό τό ζήτημα κάπως πιό ἀναλυτικά.

Η 14η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Ἡ διοίκηση τῆς 14ης Ταξιαρχίας, ἀντί νά δημιουργήσει μέ τήν πρώτη διλοχία της πραγματικό ρῆγμα μέ γερά στηρίγματα, ἄνοιξε μιά πόρτα περίπου δυό μέτρων κόβοντας τά συρματοπλέγματα καί ἀπ' αὐτή τήν πόρτα ἐπέτρεψε νά περάσει, κάτω ἀπό καταιγιστικά πυρά ὅλη ἡ δύναμη τῆς Ταξιαρχίας. Δηλαδή ἄνοιξε τήν πόρτα μιᾶς φάκας πού μέσα σ' αὐτή κλείστηκε ὅλη ἡ Ταξιαρχία. Αὐτή ἡ πόρτα ἦταν ἀνάμεσα σέ δυό ἐχθρικά πολυβολεία πού εἶχαν ἀπόσταση τό ἕνα ἀπό τό ἄλλο, περίπου 80 μέτρα. Αὐτά θέριζαν τό «ρῆγμα». Προχωρώντας μιά διλοχία βρίσκει ἕνα σπουδαῖο ψωματάκι, γερά ὀχυρωμένο, μέ πολυβολεία, χαρακώματα, συρματοπλέγματα πού [illegible] δέν τά κρατοῦσε. Αὐτό τό ὀχυρωμένο ψωματάκι ἦταν κοντά στό στόχο πού θά ἐνεργοῦσε αὐτή ἡ διλοχία. Δηλαδή ἔπεσε στά χέρια αν-

τῆς τῆς διλοχίας μας ἕνα θαυμάσιο στήριγμα. Ὅμως δὲν τό ἔπιασε, ἀλλά τράβηξε ἐντελῶς ἀκάλυπτη. Μόλις τό προσπέρασε, ὁ ἐχθρός τό καταλαμβάνει καί βαράει ἄγρια τή διλοχία μας. Μήπως μπορεῖ νά πεῖ κανείς ὅτι εἴχαμε ἐδῶ διοίκηση διλοχίας μέ μυαλό ; Μήπως μπορεῖ νά πεῖ κανείς πώς καί ἡ διοίκηση τῆς Ταξιαρχίας ἔδειξε στοιχειώδικη συναίσθηση ὅταν ἔμπασε στή φάκα τά τμήματά της ; Μήπως ἔκανε προσπάθεια πραγματική νά ἐξοντώσει τουλάχιστο τά δυό ἐχθρικά πολυβολεῖα πού ἔκλεισαν τήν πόρτα τῆς φάκας ; Ἡ διοίκηση τῆς 14ης Ταξιαρχίας διέθετε, ἔξω ἀπό τό «ρῆγμα» ἕνα ὀρειβατικό καί δυό ἀντιαρματικά πυροβόλα, μέ τό προσωπικό τους καί κάμποσους ἄλλους μικροσχηματισμούς. Μέ μερικές ἄμεσες βολές πυροβόλου, αὐτά τά πολυβολεῖα θά ἐξοντώνονταν. Αὐτό φυσικά μποροῦσε νά γίνει καί πρίν τό «ρῆγμα» γιά νά γίνει πραγματικό ρῆγμα. Αὐτό δέν τό ἔκανε, ἔστω καί ἀνιγοπορημένα, παρά καί ἐνάντια στή στοιχειώδικη λογική. Ἔτσι, αὐτά τά δυό ἐχθρικά πολυβολεῖα μᾶς ἔκαναν μεγάλη ζημιά, ἀπό τήν ἀρχή ὡς τό τέλος τῆς ἐπιχείρησης. Ἀκούσαμε πώς δέ χρησιμοποίησαν τά πυροβόλα, πρός αὐτό τό σκοπό, γιατί θά εἴχαμε λέει ζημιές στό προσωπικό τους. Κατ' ἀρχήν αὐτός ὁ ἰσχυρισμός ἀνατρέπεται, ἀπό τό ἀποτέλεσμα τῆς τέτοιας χρησιμοποίησης τοῦ πυροβολικοῦ μας στό 1033. Μήπως ὅμως μπορεῖ νά γίνει καμμιά σύγκριση ἀνάμεσα στήν ἔστω ὁλοκληρωτική ἐξόντωση τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν τῶν πυροβόλων μέ τή ζημιά πού ἔπαθε ἡ Ταξιαρχία ἀπό αὐτά τά δυό ἐχθρικά πολυβολεῖα καί ἀπό τόν κλοιό μέσα στόν ὁποῖο βρέθηκε ; Ἐδῶ ταιριάζει ἡ παροιμία «φτηνοί στ' ἀλεύρι καί ἀκριβοί στά πίτουρα». Καί μήπως τό μοναδικό μέσο ἐξόντωσης αὐτῶν τῶν δύο ἐχθρικῶν πολυβολείων ἦταν τά πυροβόλα ; Φυσικά θά ἦταν λάθος νά πιστέψουμε πώς ἡ διοίκηση τῆς 14ης Ταξιαρχίας δέν ἐξόντωσε αὐτά τά δυό ἐχθρικά πολυβολεῖα, γιατί σκέφτονταν τίς ἀπώλειες πού θά εἴχαμε στό προσωπικό τῶν πυροβόλων. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ διοίκηση τῆς 14ης Ταξιαρχίας εἶχε στήν πράξη τήν ἴδια ἀντίληψη γιά τό ρῆγμα, μέ κείνους πού ἄνοιξαν τήν πόρτα τῆς φάκας καί ὅτι στάθηκε ἀνίκανη νά ἀντιληφθεῖ τήν κρισιμότητα τῆς ταχτικῆς κατάστασης. Αὐτά ἀφοροῦν καί τόν ἀξιωματικό ἐπιχειρήσεων τῆς Χης Μεραρχίας πού ἐπί τόπου παρακολούθησε ἀπό μέρους της τή μάχη σ' αὐτόν τόν τομέα. Αὐτή λοιπόν ἡ πόρτα τῆς φάκας ὀνομάστηκε «ρῆγμα» πιθανόν γιά ἐξευτελισμό τοῦ στρατιωτικοῦ ὅρου ρῆγμα. Ρῆγμα δέν θά πεῖ ν' ἀνοίγεις κλέφτικα μ' ἀντικλείδι τήν πόρτα ἑνός σφαγείου καί νά ὁδηγεῖς ἀπ' αὐτή τούς μαχητές σου στό χασάπη. Ρῆγμα θά πεῖ νά σαρώνεις τόν ἐχθρό ἀπό μιά κατεύθυνση καί σ' ἀρκετό πλάτος, νά δημιουργεῖς σ' αὐτό τό ρῆγμα γερές βάσεις πυρός, γερά στηρίγματα μέ πεζικό κ.λ.π. πού ὅλα αὐτά θά σοῦ ἐπιτρέπουν νά προχωρεῖς μέ ἀσφάλεια πρός τά μπρός.

Ἔτσι πρέπει νά καταλαβαίνουμε τό ρῆγμα στήν ἐχθρική διάταξη, πρό πάντων σέ πόλη. Ἀπό τή μάχη τῆς Νάουσας βγῆκαν μιά σειρά συμπεράσματα πού ἔχουν σχέση μέ τήν προέλασή μας σέ πόλη. Παραθέτουμε μερικά. Ἡ ταχύτητα στή διείσδυση σέ μιά πόλη εἶναι ἀπαραίτητη, ἀλλά πρέπει νά συνοδεύεται ἀπό ἐξαιρετική προσοχή. Δέν ὑπάρχει πουθενά ἀλλοῦ τόσο μεγάλος κίνδυνος τῆς κύκλωσης τῆς σφήνας πού δημιουργεῖς, ὅσο σέ μιά πόλη. Γι' αὐτό τά τμήματα πού διεισδύουν πρέπει νά εἶναι κλιμακωμένα. Τό πρῶτο κλιμάκιο πάει κατευθεῖα στόν κύριο στόχο, χωρίς ν' ἀπασχολεῖται μέ τό ξεκαθάρισμα τῶν μικροαντιστάσεων πού ὑπάρχουν. Τό δεύτερο κλιμάκιο ξεκαθαρίζει, προχωρώντας ταυτόχρονα, τίς μικροαντιστάσεις, φτιάνει στηρίγματα, φτιάνει ὁδοφράγματα. Τό τρίτο κλιμάκιο ἀποτελεῖ ἐφεδρεία, πού ὅπως προχωρεῖ ἡ σφήνα μας προχωρεῖ κι' αὐτό καί καταλαμβάνει τά στηρίγματα πού φτιάνει τό δεύτερο κλιμάκιο. . . . . Ἀκόμα πρέπει νά τονίσουμε ἐδῶ ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἀπαραίτητη, στήν προέλασή μας σέ πόλη, ἡ γερή ἀναγνώριση τοῦ κάθε στόχου. Αὐτά τά συμπεράσματα τά διάβασαν καί τά στελέχη τῆς 14ης Ταξιαρχίας, ἀλλά δέν τά πῆραν στά σοβαρά. Ἔτσι, ἡ 14η Ταξιαρχία, ἀντί νά ἐκπληρώσει τήν ἀποστολή της κυκλώθηκε καί ἔπαθε σοβαρές ζημιές.

Η 18η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Ἡ Διοίκηση τῆς 18ης Ταξιαρχίας, ἔφθασε μπρός στά ἐξωτερικά φυλάκια τῆς Φλώρινας καί κεῖ σταμάτησε γιά νά ξαναεξηγήσει τίς ἀποστολές στούς Ταγματάρχες. Αὐτό οὔτε χρειάζονταν, οὔτε καί γίνεται μπρός στή μύτη τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ ἐχθρός εἶδε πιθανόν αὐτή τή συγκέντρωση καί ἄρχισε πυρά ὅλμων στό σωρό. Ἐπιτέλους σπάζε μερικά ἐξωτερικά φυλάκια, ἀλλά βρέθηκε λέει μπρός σέ ἄλλη σειρά πού γι' αὐτό δέν εἴχαμε πληροφορίες. Παραπέρα συναντάει μιά χαραδρούλα, πού μέσα σ' αὐτή ὁ ἐχθρός εἶχε βάλει ἕνα πολυβόλο ἀνοχύρωτο πού ἔβαζε ἀξονικά τή χαράδρα, ἀπαγορεύοντας τή διέλευση τῶν τμημάτων μας. Ἀπό ἕνα ἀντέρεισμα τοῦ 1033 ἔβαζε ὁ ἐχθρός τά συγκεντρωμένα τμήματά μας. Κανείς δέ σκέφτηκε ὅτι τό πολυβόλο τῆς χαράδρας μποροῦσαν νά τό [illegible] μόνο μαχητές μας. Κανείς [illegible] ἐχθροῦ μᾶς ἔκαναν τόση ζη[illegible] ἐχθροῦ ἀπό τό ἀντέρεισμα [illegible] ταρχικό ἦταν νά σ[illegible] καί πολυβόλων καί μ' [illegible] τό ἀντέρεισμα κινώντας [illegible] μικρό τμῆμα γιά νά τό κ[illegible] ἐνεργεῖ ὁ ἐχθρός ἀπό τό [illegible], ἀν-

τικειμενικά, διοίκηση καί τμήματα τῆς 18ης Ταξιαρχίας κλωθογύριζαν, ὅπως περίπου κάνει κεῖνος πού παίζει στό παιχνίδι τό ρόλο τῆς τυφλόμυγας, κάτω ἀπό τά ἐχθρικά πυρά. Μέσα σέ τέτοια κατάσταση, ἦταν ἑπόμενο νά χαρακτηρίζει ὅλες τίς ἐνέργ ιες τῆς διοίκησης τῆς 18ης Ταξιαρχίας, μιά σπασμωδικότητα. Ἐδῶ ἔχουμε μιά χαρακτηριστική περίπτωση πού ἡ διοίκηση ἐπειδή βρέθηκε μπρός σ' ὁρισμένες «ἀπρόβλεπτες» δυσκολίες, ἔχασε τήν αὐτοκυριαρχία της, δέν εἶδε τό νέο στήν κατάσταση, δέν ἔδωσε γρήγορα σωστή διάταξη μάχης, μέ νέες ἀποστολές πού θ' ἄνοιγαν τό δρόμο γ.ά τήν ἐκπλήρωση τῆς ἀρχικῆς ἀποστολῆς. Κι' αὐτή ἡ Ταξιαρχ α δέν ἐκπλήρωσε τήν ἀποστολή της. Κι αὐτή ἀπό ἐπιτιθέμενη μπῆκε σέ ἄ υνα ἐλεεινῆς μορφῆς.

Η 107 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Τά τμήματά της ἐνήργησαν ἀπό τήν κύρια κτεύθυνση. Ὅμως βασικά δέν ἐκπλήρωσαν τήν ἀποστολή τους. Τό Σολίσιτο ἔπεσε ἀλλά μέ σοβαρές δικές μας ἀπώλιες πού ἔτσι δέ μπορέσαμε νά ἐκπληρώσουμε ὅτι πρόβλεπε ἀπ' ἐκεῖ τό σχέδιό μας. Τό 1033 ἔπεσε ἐξαιρετικά ἀργά καί μέ ἐπίσης σοβαρές ἀπώλειες καί ὁ ἐχθρός κατάφερε καί τό ἀνακατάλαβε, πρ.ν ἑδραιωθοῦμε σ' αὐτό. Γιά τό πῶς ἔγινε ἡ ἐνέργεια στό 1033 ἀξίζει νά ποῦμε δυό λόγια. Κατ' ἀρχή ἡ ἐνέργεια ἔγινε ἀπό μιά κατεύθυνση φαινομενικά καλή. Θεωρήθηκε καλή, ἀπό τό διοικητή πού διεύθυνε τή μάχη, γιατί ἦταν βατό τό μέρος. Ὅμως αὐτήν τήν τρωτότητα τήν ἤξερε ὁ ἐχθρός καί μόλις ἐκδηλώθηκε ἡ ἐπίθεση ἔστρεψε ὅλα τά πυρά του πρός τά ἐκεῖ. Ἀσφαλῶς ὁ ἐχθρός εἶχε φτιάσει τό σχέδιο πυρός του, μέ βάση τήν τρωτότητα πού παρουσίαζε ἀπ' ἐκεῖ ἡ διάταξή του. Ἔτσι ἀποδείχτηκε γ.ά ἄλλη μιά φορά τό λαϊκό ρητό ὅτι ὁ εὔκολος δρόμος δέν εἶναι πάντα ὁ καλύτερος. Ἔτσι ἡ πρώτη προσπάθεια ἀπότυχε, γιατί ἡ κατεύθυνση ἐνέργειας δέν ἦταν σωστή, γιατί δέν ἔγινε ἡ ἐνέργεια μέ τήν ἀπαιτούμενη ταχύτητα καί ἀποφασ στικότητα, δέ χρησιμοποιήθηκε ἡ βάση πυρός, δέν ἔγιναν παραπλανητικές ἐνέργειες. Καί ὅμως ἀπό τό ἴδιο μέρος καί σχεδόν μέ τόν ἴδιο τρόπο ξαναγίνεται δεύτερη ἐνέργεια πού κι' αὐτή ἀπότυχε. Ἡ τρίτη ἐνέργεια πέτυχε, γιατί ἔγινε ἀπό ἄλλη σωστή κατεύθυνση, μέ ἄλλο διοικητή, γιατί γιατί ἡ ἐνέργεια ἔγινε μέ μεγαλύτερη ἀποφασιστικότητα, καί προ ἀντων γιατί τό πυροβολικό, ἄμεση μέ βολή ἐξόντωσε σειρά ἐχθρικά πολυβολεῖα. Ὁ ἐχθρός κατόρθωσε νά ἀνακαταλάβει τό 1033 γιατί δέ λειτούργησε κανένα ὁπλοπολυβόλο Αὐτό τό περιστατικό δείχνει ὅτι ἡ συντήρηση τοῦ ὁπλισμοῦ μας, ἡ ἄσκηση γιά τή γρήγορη λύση καί συναρμολόγηση ὅλων τῶν ὅπλων μας δέν ἔχει μπεῖ σά ζήτημα ζωτικό. Η διοίκηση τῆς 107 Ταξιαρχίας παρουσίασε μεγάλες ἀδυναμίες. Καί αὐτή δέ μπόρεσε ν' ἀντιληφθεῖ τήν τακτική κατάσταση, τουλάχιστο στόν τομέα της καί γι' αὐτό δέ χρησιμοποίησε ἔγκαιρα τήν ἐφεδρεία της. Καί ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλά καί τήν ἐφεδρεία πού τῆς διαθέσαμε ἀπό τήν ἐπιχειρησιακή μας ἐφεδρεία, στάθηκε ἀνίκανη νά τή χρησιμοποιήσει στήν ἀποφασιστική στιγμή στό 1033 κι' ἔτσι ὁ ἐχθρός τό ἀνακατάλαβε.

Η 103 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Τά τμήματά της πού ἐνήργησαν στόν τομέα Γκιοῦπκα—1115—1215 δέν ἐκπλήρωσαν τήν ἀποστολή τους. Ἐδῶ, τό τμῆμα πού θά ἐνεργοῦσε στή Γκιοῦπκα ἀπό ἀνάγκη πιά ἐπαρξης κατέλαβε ὄχι τό στόχο πού εἶχε ἀναβάβει ἀλλά τό ὑψ. 1115. Τά ἄλλα τμήματα δέν κατέλαβαν κανένα ἀντικειμενικό σκοπό. Οἱ αἰτίες τῆς ἀποτυχίας τους βρίσκονται στήν ἔλλειψη ἀποφασιστικότητας, μόλις βρέθηκαν κάτω ἀπό ὁρισμένες δυσκολίες, στή μή χρησιμοποίηση τῶν βαρειῶν τους ὅπλων, στίς πολλές ἀποστολές πού τούς ἔδωσε ἡ διοίκησή τους, στήν ὑποτίμηση τῶν μαχητῶν ἀπό τίς διοικήσεις. Εἶναι π.χ. χαρακτηριστικό ὅτι ἐδῶ ἔχουμε τόν ἐξωφρενισμό νά φτιάνουν «τμῆμα κρούσης» μόνο ἀπό στελέχη, ἀφήνοντας σάν κάτι τό ἄχρηστο τούς μαχητές.

Οἱ διοικήσεις τῶν Μεραρχιῶν δέν ἔπαιξαν τό ρόλο τους. Ἡ διοίκηση π.χ. τῆς Χης Μεραρχίας παράμεινε οὐσιαστ κά ἀπό τήν ἀρχή ὡς τό τέλος ἁπλός θεατής. Ἡ μοναδική οὐσιαστική ἐμφάνιση αὐτῆς τῆς Διοίκησης εἶναι ἡ πρωτοβουλία της γιά σύμπτυξη τῶν μονάδων της τό βράδυ τῆς 12—2—49.

Τό τμῆμα πού ἐκπλήρωσε καί μέ τό παραπάνω τήν ἀποστολή του ἦταν κεῖνο πού ἐνήργησε ἀπό Σκοπιά. Ἡ ἀποστολή τους ἦταν βασικά ἀντιπερισπαστική. Καί ὅμως κατάλαβε τή Σκοπιά καί τή Γκιοῦπκα ἐπέφερε στόν ἐχθρό βαρειές ἀπώλειες σέ ἄνδρες, σέ μεταγωγικά, σέ ποικίλα ὑλικά καί μεγάλες ποσότητες. Γιατί πέτυχε αὐτό τό τμῆμα, παρ' ὅλο πού ἐνήργησε μ' ἐλάχιστες δυνάμεις καί ἀπό μειονεκτική κατεύθυνση; Πέτυχε γιατί ἐνήργησε μέ ἀποφασιστικότητα, περίσκεψη, ταχύτητα, ἐπιμονή, μαστοριά. Μερικά παραδείγματα. Χτυπώντας μέ ἀποφασιστικότητα καί μέ ταχύτητα τή Σκοπιά προκάλεσε μεγάλη σύγχιση στόν ἐχθρό κατάλαβε καί τή Γκιοῦπκα. Τήν ὥρα πού χτυποῦσε τή Σκοπιά, ἡ διοίκηση μελετοῦσε τό πῶς θά ἀντιδροῦσε ὁ ἐχθρός καί πῆρε μέτρα καταλαμβάνοντας μέ μικρές δυνάμεις [illegible] ερείσματα πού προφύλαγαν τό τμῆμα πού ἐνεργοῦσε στή Σκοπιά, ἀπό ἐνδεχόμενη ἐχθρική ἀντενέργεια. Γιά τήν ὑπεράσπιση μιᾶς [illegible] σοβαρῆς θέσης εἶχε βάλει μιά [illegible] δύναμη. Ὁ ἐχθρός ἔκανε πολλές προσπάθειες μέ σοβαρές δυνάμεις γιά νά τήν καταλάβει, μέ σκοπό νά κυκλώσει τό τμῆμα μας στή Σκοπιά.

Ἐπειδή ἡ μικρή δύναμη πού ὑπεράσπιζε αὐτή τή σοβαρή θέση δέν θά μποροῦσε ν' ἀντιμετωπίσει καί ν' ἀνατρέψει ὅλες τίς ἐχθρικές προσπάθειες, ἡ διοίκηση ἔστειλε τέσσερες ἀνιχνευτές πού κρύφτηκαν στά ριζά τοῦ ὑψώματος. Μόλις ἀναπτύσσονταν ἡ ἐχθρική ἐπίθεση, οἱ ἀνιχνευτές χτυποῦσαν μέ αὐτόματα τόν ἐχθρό ἀπό τά νῶτα καί τόν ἀνέτρεπαν. Αὐτό ἔγινε πολλές φορές χωρίς νά μπορέσει ὁ ἐχθρός νά τούς ἀνακαλύψει, γιατί ὕστερα ἀπό κάθε τέτοιο χτύπημα ἄλλαζαν θέση. Αὐτό ἀποτελεῖ ἕνα θαυμάσιο παράδειγμα σωστῆς χρησιμοποίησης τῆς δύναμης πού ἔχει ἕνας διοικητής στή διάθεσή του γιά νά ἐκπληρώσει τήν ἀποστολή του μέσα σέ δύσκολες συνθῆκες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ἀποφασιστικότητας, ταχύτητας καί μαστοριᾶς ἀποτελεῖ καί ἡ κατάληψη δεσπόζοντος ὑψώματος πού σ' αὐτό ὑπῆρχε ἐχθρική διμοιρία ὀχυρωμένη. Αὐτό τό κατόρθωμα τό ἔκανε μόνο μιά ὁμάδα πέντε μαχητῶν μας.

Συνοψίζοντας ὅλα τά στοιχεῖα πού παραθέσαμε, γιά τό πῶς ἔγινε ἡ ἐκτέλεση τοῦ σχεδίου, μποροῦμε νά ξανατονίσουμε τή βασική διαπίστωση πού διατυπώσαμε, ὅτι, στήν ἐκτέλεση τοῦ σχεδίου, οἱ διοικήσεις μας δέν ἔδειξαν ἀποφασιστικότητα, ταχύτητα, ἐπιμονή, μαστοριά καί ὅτι αὐτά ὅλα ἀποτέλεσαν σοβαρότατο παράγοντα τῆς ἀποτυχίας μας στή Φλώρινα. Στόν πόλεμο, στίς ἐπί μέρους μάχες, παρουσιάζονται περιπτώσεις πού σχέδια τέτοιων ἐπιχειρήσεων εἶναι σωστά, ἀλλά οἱ ἐχτελεστές τά βουλιάζουν. Ὑπάρχουν καί περιπτώσεις πού σχέδια παρουσιάζουν ἀδύνατες πλευρές, ἀλλά οἱ ἐχτελεστές μέ τήν ἀποφασιστικότητα καί μαστοριά τους τίς ὑπερνικοῦν καί κερδίζουν τή μάχη.

Ἡ ὀρθότητα τοῦ σχεδίου ἀποτελεῖ τή βάση τῆς ἐπιτυχίας. Οἱ ἐχτελεστές ἀποφασίζουν γιά τήν ἐπιτυχία εἴτε τήν ἀποτυχία. Μέσα στούς ἐχτελεστές καί στήν πρώτη γραμμή βρίσκεται ἡ διεύθυνση τῆς ἐπιχείρησης.

Αὐτές εἶναι οἱ ἀποτυχίες μας στή μάχη τῆς Φλώρινας. Ἐδῶ λοιπόν ἔχουμε ὑποκειμενικές ἀδυναμίες καί ὄχι βασικά ἀντικειμενικές ἀνυπέρβλητες δυσκολίες. Τό βασικό ἐδῶ εἶναι ὅτι οἱ ἐπιτελικές μας ἱκανότητες δέν στέκονται στό ὕψος τῶν ἀπαιτήσεων πού ἔχουν τέτοιες μάχες σάν τῆς Φλώρινας. Αὐτό δέν πρέπει νά μᾶς ὁδηγήσει στό σφαλερό συμπέρασμα ὅτι εἴμαστε ἀνίκανοι. Τό σωστό συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἔχουμε ἀδυναμίες πού ὅμως μποροῦμε καί πρέπει γρήγορα νά τίς ὑπερνικήσουμε. Ἀπό τή μάχη τῆς Φλώρινας βγαίνουν κι' ἄλλα συμπεράσματα. Παραθέτουμε τά πιό σπουδαῖα:

Σ' ἄλλο μέρος διαπιστώσαμε πώς ἀπό ἄποψη ἐκτέλεσης πέσαμε πολύ κάτω καί ὅτι ἀπ' αὐτή τήν ἄποψη δέν μπορεῖ νά γίνει καμμιά σύγκριση ἀνάμεσα στή μάχη τῆς Νάουσας καί τῆς Φλώρινας. Ἐδῶ λοιπόν γεννιῶνται τά ἐρωτήματα. Γιατί πέσαμε τόσο κάτω, ἀπό ἄποψη ἐχτέλεσης, ὥστε τά στελέχη μας ἀντί νά πηγαίνουν μπροστά πηγαίνουν πίσω; Θά ἦταν λάθος ἄν βγάζαμε τό συμπέρασμα, ὅτι τά στελέχη μας ἀντί νά καλυτερέψουν χειροτέρεψαν μετά τή μάχη τῆς Νάουσας. Γιατί ὅμως ἔπεσαν κάτω ἀπό ἄποψη ἐχτέλεσης; Ἄς ἐξετάσουμε αὐτό τό ζήτημα πιό ἀναλυτικά. Εἶναι ἀναμφισβήτητο τό γεγονός ὅτι στήν προετοιμασία ἐπικράτησε σ' ὅλα τά στελέχη ἕνας ἀνεδαφικός ὑπερενθουσιασμός. Αὐτός ὁ ἀνεδαφικός ὑπερενθουσιασμός ὀφείλεται. Πρῶτο. Στήν ὄχι σωστή ἐχτίμηση τῆς νίκης μας στή Νάουσα. Στή Νάουσα κερδίσαμε μιά μεγάλη νίκη κάτω ἀπό μεγάλες δυσκολίες. Ἐδῶ ἀντί νά βγάλουμε τό σωστό συμπέρασμα ὅτι ἡ νίκη μας στή Νάουσα ἦταν τό ἀποτέλεσμα σωστῆς λεπτομερειακῆς μελέτης τῶν δυσκολιῶν καί τῶν μεθόδων καταγίκησής τους, στήν πράξη καταλήξαμε ὅτι τώρα τίποτα δέ στέκεται μπροστά μας καί ὅτι μ' ἕνα φύσημα θά γκρεμίσουμε τούς στόχους.

Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ὁποιοδήποτε στέλεχος ἀπ' αὐτά πού πῆραν μέρος στή μάχη τῆς Φλώρινας κι ἄν μίλαγες θά σοῦ ἀπαντοῦσε. Αὐτός ὁ στόχος θά πέσει στό λεπτό καί μέ λιγότερες δυνάμεις καί μέσα, ἀπ' ἐκεῖνα πού ὑπολογίζετε. Αὐτός ὁ ἀνεδαφικός ὑπερενθουσιασμός ὁδήγησε σέ πολλές ἀπερισκεψίες. Αὐτός ὁ ὑπερενθουσιασμός ἦταν ἀνεδαφικός, γιατί δέν στηρίζονταν σέ πραγματικά δεδομένα. Ἡ μάχη τῆς Φλώρινας εἴπαμε πώς ἦταν πολύ πιό δύσκολη ἀπό κάθε προηγούμενη σέ κατοικημένο τόπο. Ἡ ποιότητα τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων στή Φλώρινα ἦταν ἀνώτερη ἀπό ἐκείνη τῆς Νάουσας. Στή Νάουσα εἴχαμε καί ἐθνοφρουρά. Συνεπῶς χρειάζονταν γιά νά πετύχουμε, πιό πολύ μαστοριά, μεγαλύτερη ἀποφασιστικότητα καί ταχύτητα, πιό σοβαρή σκέψη, πιό μεγάλη ἐπιμονή. Στήν πράξη ὅμως ἔγινε τό ἀντίθετο, γιατί δέν εἴδαμε πώς ἡ μάχη τῆς Φλώρινας ἦταν πολύ πιό δύσκολη ἀπ' ἐκείνη τῆς Νάουσας. Δέν εἴδαμε λοιπόν αὐτές τίς δυσκολίες σ' ὅλη τους τήν ἔχταση καί τό μέγεθος. Τί θά πεῖ νά μή βλέπεις τίς δυσκολίες πού θά παρουσιάσει μιά μάχη; Αὐτό θά πεῖ ὅτι ὅταν βρεθεῖς μπροστά σ' αὐτές ξαφνιάζεσαι καί μετά κατά κανόνα τά διπλώνεις. Ἄς κάνουμε μιά παρομοίωση. Πλένεσαι καί ἑτοιμάζεσαι νά ξεπλύσεις σέ μιά λεκάνη πολύ ζεστό νερό καί μόλις ξαπλώσεις ... ἀντί σέ πολύ ζεστό ... νερό. Ἡ συνέπεια εἶναι ... τά νεῦρα σου, νά κοπεῖ ... ἀναπνοή σου ἀπό τό ἀν... ναι ὑπερβολή ἄν ποῦμε ὅτι ... στελέχη μας στή μάχη τῆς Φλώρινας. Πήγαν μέ μεγάλη ῥόπη, γιά τά ...

εὔκολο στόχο καί ὅταν βρέθηκαν μπρός σέ ἀπρόβλεφτες δυσκολίες, ξαφνιάστηκαν, ζαλίστηκαν, ἔχασαν τήν αὐτοκυριαρχία τους, ἔκαναν σπασμωδικές ἐνέργειες καί ἄλλοι τά δίπλωσαν μπρός στίς δυσκολίες, ἄλλοι ρίχτηκαν σάν ἀκροβολιστές στή μάχη καί σκοτώθηκαν ἤ τραυματίστηκαν καί μιά μερίδα στελεχῶν πάλαιψε ἡρωικά, ἐτίμονα, κατανικώντας ὅλες τίς δυσκολίες. *Δεύτερο.* Ἐμεῖς σάν διοίκηση τῆς προετοιμασίας καί διεξαγωγῆς τῆς ἐπιχείρησης στή Φλώρινα δέν ἀντιδράσαμε, οὐσιαστικά, στόν ἀνεδαφικό ὑπερενθουσιασμό τῶν στελεχῶν. Κάτι εἴπαμε, μά αὐτό ἦταν ἐξαιρετικά λίγο. Καί τό πρόβλημα δέν εἶναι νά πεῖς ἁπλῶς, *θά συναντήσουμε δυσκολίες. Τό κυριώτερο εἶναι νά βρεῖς αὐτές τίς δυσκολίες, μέ ἐξαντλητική μελέτη, νά δείξεις τί συνέπειες μπορεῖ νά ἔχουμε ἄν δέν τίς προσέξουμε, νά ὑποδείξεις τρόπους κατανίκησής τους, νά βάλεις τή σκέψη ὅλων τῶν στελεχῶν νά δουλέψει γιά νά βρεθοῦν ὅλοι οἱ τρόποι νά τίς νικήσουμε, νά βάλεις γενικά σ' ὅλους τό πνεῦμα τῆς μελέτης τῶν δυσκολιῶν καί τῆς πάλης γιά τήν ὑπερνίκησή τους, πείθοντας ὅλους, ὅτι ὁ δρόμος πρός τή νίκη περνάει μέσα ἀπό τήν ἐξαντλητική μελέτη ἀνακάλυψης τῶν δυσκολιῶν καί τήν πάλη γιά τήν κατανίκησή τους.* Αὐτό τό βασικό καθῆκο δέν τό ἐκπληρώσαμε. Αὐτό εἶχε σοβαρές συνέπειες. Χτυπώντας τόν ἀνεδαφικό ὑπερενθουσιασμό, ὄχι μόνο δέν ἐλαττώνουμε τήν αἰσιοδοξία, γιά τή σίγουρη νίκη, πού πρέπει νά ὑπάρχει σέ κάθε στέλεχος καί μαχητή, ἀλλά ἀντίθετα στηρίζουμε τήν αἰσιοδοξία σέ στέρεο βάθρο. Τό χτύπημα τῆς ἀνεδαφικῆς ὑπεραισιοδοξίας, εἴτε μ' ἄλλα λόγια τοῦ ἀνεδαφικοῦ ὑπερενθουσιασμοῦ, δέν ἔχει καμμιά σχέση μέ κεῖνο πού εἶπαν μερικά στελέχη, στά ἀχτίφ κριτικῆς τῆς μάχης τῆς Φλώρινας. Αὐτά τά στελέχη εἶπαν: «Πηγαίνοντας στή μάχη πρέπει νά σκέφτεσαι ὅτι μπορεῖ καί νά ἀποτύχεις γιατί ἔτσι παίρνεις τά μέτρα σου». *Ὅποιος ξεκινάει γιά τή μάχη μέ τή σκέψη ὅτι μπορεῖ ν' ἀποτύχει δέν πιστεύει οὐσιαστικά στή νίκη, δέ μπορεῖ συνεπῶς νά νικήσει.* Ἄλλο πράγμα ἡ πρόβλεψη, ἡ μελέτη τῶν δυσκολιῶν καί τῶν μεθόδων νά τίς νικήσεις καί ἄλλο πράγμα ἡ σκέψη γιά ἀποτυχία. Τό πρῶτο, ἡ πρόβλεψη, ἡ ἀδιάκοπη καί στήν πορεία τῆς μάχης μελέτη τῶν δυσκολιῶν, ἡ ἐπεξεργασία μεθόδων ὑπερνίκησης τῶν δυσκολιῶν, ἐκδηλώνει πνεῦμα ρωμαλέας πεποίθησης στή νίκη, πού παλεύεις νά τήν κερδίσεις καί δέν περιμένεις νά ἔρθει σάν ἀποτέλεσμα τυχαίων περιστατικῶν. Τό δεύτερο, ἡ πιθανή ἀποτυχία στή σκέψη σου, στήν καλύτερη περίπτωση ὁδηγεῖ στή μελέτη τῶν τρόπων, πῶς θά γλυτώσεις τό τμῆμα σου, ὅταν ὁ ἐχθρός σοῦ δημιουργήσει ἄσχημη κατάσταση. Καί ὅταν σέ στριμώχνει ὁ ἐχθρός δέν ἐπιτρέπεται νά σκέφτεσαι τήν ἀποτυχία, γιατί αὐτό παραλύει τή σκέψη καί τή θέληση γιά πάλη. Τό καθῆκο κάθε ἡγήτορα, μικροῦ εἴτε μεγάλου, ὅταν βρεθεῖ σέ δύσκολη κατάσταση εἶναι νά βρεῖ τούς τρόπους νά βγεῖ ἀπ' αὐτή, βάζοντας τόν ἐχθρό στή μέγγενη. Ἄν δέν ἦταν τέτοιο τό νόημα τῆς ἄμυνάς μας, ὅσες φορές βρεθήκαμε σέ δύσκολη κατάσταση στό Γράμμο, δέ θά νικούσαμε τόν ἐχθρό. Κλείνουμε αὐτό τό κεφάλαιο μέ τή διαπίστωση. *Ἡ ἀνεδαφική ὑπεραισιοδοξία στάθηκε αἰτία ἀποφασιστικῆς σημασίας, γιά τήν ἀποτυχία μας στή Φλώρινα.*

Αὐτή ἡ διαπίστωση ἀποτελεῖ μεγάλο δίδαγμα.

Ὁ ἀνεδαφικός ὑπερενθουσιασμός ἐξηγεῖ τό γιατί ἔπεσαν τά στελέχη μας τόσο κάτω ἀπό ἄποψη ἐχτέλεσης. Ὅμως δέν ἐξηγεῖ τή βάση τῶν ἀδυναμιῶν τους, πού ὑπῆρχαν καί χωρίς τούς ὑπερενθουσιασμούς. Ὁ ὑπερενθουσιασμός ἁπλῶς αὔξησε τίς συνέπειες τῶν ἀδυναμιῶν τους. Ἀποτελεῖ παληά διαπίστωση, ἡ μεγάλη ἐπιτελική καί διοικητική ἀνεπάρκεια τῶν στελεχῶν μας, ἡ διάσταση ἀνάμεσα στίς μάχες πού δίνουμε καί στήν ἐπιτελική ἱκανότητά τους. Πῶς ἐκδηλώθηκε πραχτικά αὐτή ἡ ἐπιτελική καί διοικητική ἀνεπάρκεια στή μάχη τῆς Φλώρινας; Μέ τήν ἀδυναμία σωστοῦ συνδυασμοῦ, πάνω στό πεδίο τῆς μάχης, ὅλων τῶν ζωντανῶν δυνάμεων καί ὑλικῶν μέσων πού διάθεταν. Μέ τήν ἀδυναμία ν' ἀντιλαμβάνονται ἔγκαιρα τήν ἀλλαγή τῆς ταχτικῆς κατάστασης καί νά παίρνουν τά ἐπιβαλλόμενα μέτρα. Μέ τήν ἀδυναμία νά δίδουν κείνη τή διάταξη στά τμήματα καί στά βαρειά τους ὅπλα, πού ἀπαιτοῦσε κάθε φορά ἡ ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς τους. Μέ τή μή χρησιμοποίηση τῶν βαρειῶν τους ὅπλων καί τοῦ ὅπλου τῶν διαβιβάσεων. Μέ τό ὅτι ἔχαναν τά τμήματα πού διοικοῦσαν, κατά τή διάρκεια τῆς μάχης. Μέ τό πῶς ἔκαναν τήν πορεία πρός τή Φλώρινα. Αὐτή ἡ διαπίστωση δέν πρέπει νά μᾶς ὁδηγήσει στό σφαλερό συμπέρασμα ὅτι τά στελέχη μας εἶναι ἀνίκανα, ἀλλά στήν ἀπόφαση νά τά βοηθήσουμε πιό συγκεκριμμένα γιά ν' ἀποχτήσουν τίς ἀπαραίτητες ἐπιτελικές καί διοικητικές γνώσεις. Εἶναι γεγονός ὅτι πολλά στελέχη χάσαμε προσωρινά εἴτε γιά πάντα καί ὅτι στή θέση τους τοποθετήσαμε ἄλλα πού τά πήραμε ἀπό τά παρακάτω κλιμάκια. Ἀπό ἄποψη τοποθέτησης νέων στελεχῶν κάναμε ἕνα τολμηρό ἅλμα. Μά αὐτό τό ἅλμα δέν συνοδεύτηκε ἀπό μέτρα γιά τήν ποιοτική τους ἀνάπτυξη. Αὐτό ἀποτελεῖ μεγάλο κίνδυνο. Τίς συ-

νέπειες τίς δοκιμάζουμε στή μάχη. Νομίζουμε πώς ἄμεσα καί πραχτικά πρέπει, νά ὀργανώσουμε τή μετεκπαίδευση τῶν στελεχῶν μας ἀρχίζοντας ἀπό τά πιό ἀδύνατα στελέχη. Μπορεῖ π. χ. νά πάρουμε γιά μετεκπαίδευση πρῶτα διοικητές, πού θά τούς ἀντικαταστήσουν, καί στή διάρκεια τῆς μετεκπαίδευσής τους οἱ πολιτικοί ἐπίτροποί τους. Νομίζουμε πώς ἡ ἐκπλήρωση αὐτοῦ τοῦ καθήκοντος δέν ἐπιδέχεται καμμιά ἀναβολή.

Ἡ μάχη τῆς Φλώρινας δέν ἀπόδειξε μόνο τήν ἐπιτελική καί διοικητική ἀνεπάρκεια τῶν στελεχῶν μας, ἀλλά καί τή θεωρητικοπολιτική τους ἀνεπάρκεια. Αὐτό ἀποδείχνεται ἀπό τίς ὀππορτουνιστικές ἀντιλήψεις πού ἐκδηλώθηκαν μετά τήν ἀποτυχία μας στή Φλώρινα. Παραθέτουμε μερικές ἀπό τίς ὀππορτουνιστικές ἀντιλήψεις πού ἐκδηλώθηκαν, σάν ἀποτέλεσμα τῆς ἀποτυχίας μας στή Φλώρινα. Π ρ ῶ τ ο. Ἐπειδή μόλις ρίχναμε τήν πρώτη τουφεκιά δέν έτρεχαν οἱ φαντάροι τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ νά παραδοθοῦν, ἀλλά ἀντίθετα μερικοί μᾶς ἔβριζαν, διατυπώθηκε ἀπό μερικά στελέχη ἡ γνώμη πώς δέν πιάνει τό σύνθημα τῆς συναδέλφωσης. Μάλιστα, μερικά στελέχη προχώρησαν ὥς τή διαπίστωση ὅτι εἶναι λαθεμένο τό σύνθημα τῆς συναδέλφωσης καί ὅτι δέν ὑπάρχει κρίση στό μοναρχοφασιστικό στρατό. Ἐμεῖς ποτέ δέν εἴπαμε ὅτι οἱ φαντάροι τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ θά παραδοθοῦν μέ τήν πρώτη κουβέντα γιά συναδέλφωση, εἴτε μέ τήν πρώτη τουφεκιά. Κεῖνοι πού νομίζουν πώς ἔτσι θά γίνει ἡ συναδέλφωση ξεχνοῦν ὅτι τό προτσές—πορεία—ἀποσύνθεσης στό μοναρχοφασιστικό στρατό εἶναι βασανιστικό, γιατί ὁ ἐχθρός παίρνει μέτρα, ὅτι αὐτό τό προτσές καθορίζεται ἀπό τά δικά μας γερά χτυπήματα ἐνάντια στό μοναρχοφασισμό καί ἀπό μιά ἀδιάκοπη πολύπλευρη καί μαζική πειστική διαφώτιση. Εἶναι κουτό νά περιμένεις ὁμαδική παράδοση φαντάρων τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ, ὅταν σέ βαράει ὁ ἐχθρός ἀντί νά τόν βαρᾶς ἐσύ. Εἶναι κουτό ἀκόμα καί νά τό φανταστεῖς ὅτι εἶναι ἀρκετό νά λέμε, κάπου, κάπου, στούς φαντάρους τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ νά παραδοθοῦν στό Δημοκρατικό Στρατό. Δ ε ύ τ ε ρ ο. Ἡ ἀνικανότητα μερικῶν στελεχῶν νά διοικήσουν μέσα στή μάχη, σωστά τούς μαχητές τους, ὁδήγησε στήν ὑποτίμηση τῶν μαχητῶν μας. Ἔτσι, μερικοί διοικητές μετροῦσαν τή δύναμη τῶν τμημάτων πού διοικοῦσαν ἀπό τούς παληούς μαχητές πού ὑπῆρχαν στά τμήματά τους. Μερικά στελέχη προχώρησαν ἀκόμα πιό πολύ, μετρώντας τή δύναμη τῶν τμημάτων πού διοικοῦσαν μόνο ἀπό τά στελέχη καί τήν ἀπαράδεχτη αὐτή ἀντίληψη τήν ἐφάρμοζαν στή μάχη συγκροτώντας «τμήματα κρούσης», μόνο ἀπό στελέχη, ἀφήνοντας τούς μαχητές στήν ἄκρη σάν κάτι τό ἄχρηστο. Ἔτσι στό τέλος κατέληγαν στή «θεωρία» ὅτι «κάνα-με πόλεμο στελεχῶν». Οἱ τέτοιες ἀντιλήψεις δέν ἀποτελοῦν μόνο στρατιωτικά λάθη. Ἐ δ ῶ τ ό ζ ή τ η μ α ε ἶ ν α ι π ο λ ι τ ι κ ό. Ἄν καταλήξουμε ὅτι πόλεμο μποροῦν νά κάνουν μόνο τά στελέχη, εἴτε τό πολύ καί οἱ παληοί μαχητές μας τότε βάλαμε σταυρό στήν ἐπανάσταση. Ἔτσι γίνεται πάντα ὅταν δέν κάνουμε τήν ἀπαιτούμενη δουλειά γιά τήν προετοιμασία τῶν μαχητῶν μας ὥστε νά μποροῦν νά ἐκπληρώσουν τήν ἀποστολή τους καί ὅταν ἀντί νά δοῦμε τίς δικές μας ἀδυναμίες ψάχνουμε νά βροῦμε ἀλλοῦ τίς αἰτίες τῆς ἀποτυχίας μας. Τ ρ ί τ ο. Οἱ ἀντιλήψεις πού ἀναφέραμε ὅ ι « πηγαίνοντας στή μάχη πρέπει νά σκέφτεσαι ὅτι μπορεῖ καί ν' ἀποτύχεις, γιατί ἔτσι παίρνεις τά μέτρα», ἐχτός ἀπό τήν καθαρά στρατιωτική πλευρά, ἔχουν καί πολιτική σημασία, γιατί οὐσιαστικά ἐδῶ ὑπάρχει ἀμφιβολία γιά τή νίκη στή δοσμένη μάχη, πού μπορεῖ νά φθάσει σέ ἀμφιβολία γιά τήν ὅλη ἔκβαση τοῦ ἀγώνα μας. Τ έ τ α ρ τ ο. Καί οἱ ἀντιλήψεις ὅτι δέν πρέπει νά ἔχουν τά τάγματα ὁμαδικούς ὅλμους καί πολυβόλα, γιατί δέν εἶναι ἱκανοί οἱ ταγματάρχες νά τά χρησιμοποιοῦν σωστά καί οἱ ἀντιλήψεις ὅτι ἡ διμοιρία πρέπει νά ἔχει δυό ὁμάδες καί ὁ λόχος περίπου 45 δύναμη, γιατί οἱ διμοιρίτες καί λοχαγοί δέν εἶναι ἱκανοί νά κουμαντέρνουν μεγαλύτερη δύναμη, εἶναι πέρα γιά πέρα στραβές στρατιωτικά καί πολιτικά. Ἐδῶ ἀντί νά δοῦμε τήν ἄμεση ἀνάγκη ποιοτικῆς ἀνάπτυξης τῶν στελεχῶν μας βλέπο με σάν φάρμακο τό ἀδυνάτισμα τῶν τμημάτων μας, ἀπό ἄποψη δύναμης καί μέσων πυρός. Ἄν πάρουμε σάν βάση τέτοιες ἀπόψεις τότε πρέπει κάθε μονάδα τοῦ στρατοῦ μας νά ἔχει τόση ἔμψυχη δύναμη καί τόση δύναμη πυρός, ὅση εἶναι καί ἡ ἐπιτελική καί διοικητική ἱκανότητα κάθε στελέχους. Εἶναι φανερό ὅτι σέ τέτοια περίπτωση, ἀντί ἕνα ταχτικό λαϊκοεπαναστατικό στρατό, νά φκιάναμε μιά ρούσικη σαλάτα, μέ τή διαφορά ὅτι αὐτή τή σαλάτα κανείς δέν θά τή δοκίμαζε...

Ὁ ἐχθρός οὐρλιάζει γιά τή «μεγάλη ἐπιτυχία» πού κέρδισε στή μάχη τῆς Φλώρινας. Ἄς θριαμβολογεῖ καί ἄς κοιμᾶται μέ τήν «πλήρη συντριβή τῶν συμμοριτῶν στή Φλώρινα.» Τά χάλια του φαίνονται καί ἀπό τίς θριαμβολογίες του. Κυριολεχτικά ἁρπάχτηκε ἀπό τό ἀναπάντεχο γι' αὐτόν ἀποτέλεσμα τῆς μάχης στή Φλώρινα σάν σανίδα σωτηρίας. Ἐμεῖς ξέρουμε τί ἔγινε στή Φλώρινα, ὅπως τό ξέρει καί ὁ ἐχθρός. Γλύτωσε ὁ ἐχθρός ἕνα πολύ δυνατό χτύπημα. Καί τώρα κοκορεύεται [illegible] «μεγάλη ἐπιτυχία του» ὅτι δέν τόν [illegible].

Μέσα στήν κριτική ἀνάλυση [illegible] μάχης τῆς Φλώρινας βάλαμε καί τά [illegible] πού μπαίνουν μπροστά μας. Ἐδῶ πρέπει νά [illegible]σουμε ὅτι ἡ παραπέρα [illegible]δευση τῶν μαχητῶν ἀποτελεῖ ἕνα ἄμεσο καθήκο, πού δέν ἐπιδέχεται ἀναβολή [illegible]

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΟ Δ.Σ.Ε.

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ σ. ΜΠΑΡΤΖΙΩΤΑ, Π.Ε. ΤΟΥ Γ.Α. ΣΤΗ ΣΥΣΚΕΨΗ ΤΩΝ Π.Ε. ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΥ Δ.Σ.Ε. ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΒΙΤΣΙ ΣΤΙΣ 20 ΜΑΡΤΗ 1949

Σύντροφοι καί συντρόφισσες

Ἡ 5η Ὁλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ ἔδωσε σωστή ἐκτίμηση τῆς κατάστασης στή μοναρχοφασιστική Ἑλλάδα, στό λαϊκοδημοκρατικό στρατόπεδο καί τό ΔΣΕ, καί καθόρισε γιά ὅλους καθαρή γραμμή καί σαφῆ καθήκοντα. Στόν τομέα τῆς στρατιωτικοπολεμικῆς ἐπίδοσης τά καθήκοντα αὐτά μποροῦν νά συνοψιστοῦν στά παρακάτω:

«Νά χτυπᾶμε ἀδιάκοπα τόν ἐχθρό σ' ὅλη τή χώρα γιά νά παραλύσουμε στό ἀνώτατο δυνατό σημεῖο τίς προετοιμασίες τοῦ ἐχθροῦ γιά τό 1949. Νά στερεώσουμε καί νά ἐπεχτείνουμε τίς λεύτερες περιοχές στή Βορ. Ἑλλάδα. Ἡ Θεσσαλία καί Ρούμελη νά προκαλέσουν καί νά ἐξαντλήσουν στό δικό τους χῶρο τήν ἐκστρατεία τοῦ ἐχθροῦ στό 1949 καί νά δημιουργήσουν μιά λεύτερη περιοχή γύρω στόν κορμό τῆς Κεντρικῆς Πίνδου. Στήν Πελοπόννησο νά ἀνοίξουμε δεύτερο μέτωπο. Ἡ 6η καί 7η Μεραρχίες μας, νά αὐξάνουν ἀδιάκοπα μέ τά χτυπήματά τους την πίεση ἐνάντια στή Θεσ/νίκη. Νά φουντώσουμε την ένοπλη πάλη, τό τρίτο μέτωπο, στίς πόλεις καί τήν κατεχόμενη ὕπαιθρο. Τό ἀποτέλεσμα τῆς σχεδιασμένης καί συγχρονισμένης αὐτῆς ἐπίδοσης τοῦ ΔΣΕ σ' ὅλη τή χώρα πρέπει νἆναι, νά κερδίσουμε στά 1949 ἐκεῖνο τήν καμπή στήν ἐσωτερική ἐξέλιξή μας.

Ἴδια γερά γιά τήν πολιτική μας δουλειά στό ΔΣΕ ἡ 5η Ὁλομέλεια καθόρισε:

«Νά ἀνεβάζουμε την ἠθικοπολιτική στάθμη τοῦ ΔΣΕ βελτιώνοντας διαρκῶς τούς δεσμούς του μέ τό λαό καί ξεριζώνοντας κάθε περίπτωση σέ βάρος του. Πρέπει νά χτυπήσουμε κατακέφαλα τό πλιάτσικο πού ἀτιμάζει τό μαχητή πού τό κάνει. Πρέπει νά χτυπήσουμε κάθε ἐξίσωση μεγαλοβιομήχανου καί ἐπαγγελματοβιοτέχνη ὅταν κάνουμε κατασχέσεις στίς πόλεις. Τήν περιουσία τοῦ ἐπαγγελματία καί βιοτέχνη δέν ἐπιτρέπεται νά τήν θίγουμε σέ καμμιά περίπτωση. Ἀπ' αὐτά λοιπά αὐτά στοιχεῖα πρέπει νά εἰσπράττουμε μόνο τήν ἐθνική εἰσφορά. Πρέπει στίς πόλεις νά ἀποφεύγουμε τίς ἄσκοπες καταστροφές. Τά καθήκοντα αὐτά πέφτουν κυρίως στους ΠΕ. Ὁ θεσμός αὐτός πέτυχε, δικαιώθηκε ἀπ' τή ζωή καί πρέπει νά τόν στερεώσουμε παραπέρα».

Ἡ Β' Κομματική Σύσκεψη τῶν καθοδηγητικῶν στελεχῶν (στρατιωτικῶν καί πολιτικῶν) τοῦ ΔΣΕ πού συνῆλθε πρίν δυό βδομάδες γιά νά συνοψίσει τί κάναμε στό στρατιωτικοπολεμικό τομέα στό 1913 καί τούς πρώτους δυό μῆνες τοῦ 1949, διαπίστωσε ὅτι οἱ κύριες ἀδυναμίες μας βρίσκονται στόν τομέα τῆς τεχνικῆς ὅπου οἱ διοικητές καί οἱ ΠΕ δείχνουν μιά σοβαρή διοικητική καί πολεμικοτεχνική ἀνεπάρκεια, οἱ ἐπιτελικές τους κανότητες γιά ὀργάνωση καί καθοδήγηση τῶν μαχῶν βρίσκονται στό ὕψος τῶν μεγάλων δύσκολων καί πολυσύνθετων μαχῶν πού δώσαμε καί θά δώσουμε στό 1949. Καί ἡ σύσκεψη καθόρισε πραχτικούς τρόπους γιά νά πετύχουμε ἀποφασιστι-

---

νουν οἱ μαχητές μας στά 10 μέτρα ἀπό τίς ἐχθρικές θέσεις καί δεν κάνουν μέ ταχύτητα τό ἀποφασιστικό ἅλμα καί ἔτσι ἔχουμε ἀπώλειες. Δέν ξέρουνε νά χρησιμοποιοῦν καλά τή χειροβομβίδα καί τήν ὑποστήριξη. Δέν ξέρουν νά χρησιμοποιοῦν καλά τό ἔδαφος καί πολλές φορές μαζεύονται κουβάρι πού αὐτό μᾶς στοιχίζει βαρειές ἀπώλειες. Δέν ἔχει γίνει πραγματική ἐκπαίδευση στά πολυβόλα καί στούς ὅλμους καί ἔτσι τά πιό πολλά πυρά πηγαίνουν στοῦ «καραγκιόζη ὁ γάμος» κ. λ. π. Ἀκόμα, ἡ λειτουργία σχολῶν ὁμαδαρχῶν ἀποτελεῖ κι' αὐτό ἄμεσο καθῆκο. Ἐκπαιδεύουμε καλούς διμοιρίτες, ἀλλά ξεχάσαμε ὅτι οἱ ὁμαδάρχες παίζουν ἀποφασιστικό ρόλο στόν πόλεμο. Ποτέ ἄλλοτε δέν εἴχαμε τόση ἀδυναμία σέ ὁμαδάρχες ὅπως τώρα. Καί εἶναι γνωστό ὅτι χωρίς καλούς ὁμαδάρχες βασικά δέ θά ἔχουμε καί καλούς διμοιρίτες, γιατί οἱ πιό ἱκανοί ὁμαδάρχες πρέπει νά πηγαίνουν στή σχολή ἀνθυπολοχαγῶν τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου.

Στόν πόλεμο ἔχει κανείς καί ἐπιτυχίες καί ἀποτυχίες. Κανείς στρατηγός, ὅσο σπουδαῖος καί νά εἶναι καί ὅσο καλό στρατό κι' ἄν διοικεῖ δέν κερδίζει ὅλες τίς μάχες. Τέτοιους στρατηγούς πού μόνο νίκες κερδίζουν δέν ἔχει νά ἐπιδείξει ἡ ἱστορία τῶν πολέμων. Τό βασικό ἐδῶ εἶναι νά κερδίζεις πιό πολλές μάχες καί νά χάνεις λιγώτερες, καί νά βγάζεις διδάγματα καί ἀπό τίς δυό. Ἐμεῖς βγάλαμε ὅσα διδάγματα μπορέσαμε νά βγάλουμε. Ἄλλοι σύντροφοι πού πρέπει νά γράψουν γιά τή μάχη τῆς Φλώρινας, θά βγάλουν κι' ἄλλα διδάγματα.

27—2—49

κή ἀλλαγή καί βελτίωση στόν τομέα τῆς ταχτικῆς, νά μάθουμε νά πολεμᾶμε, νά κρατᾶνε οἱ διοικητές μας πάντα ψυχικά καί στρατιωτικοπολεμικά τό τμῆμα δεμένο γύρω τους καί ἱκανό νά ἐκπληρώσει τήν ἀποστολή του. Νά πολεμᾶνε μέ τό μυαλό, μέ τέχνη καί ἔτσι μαζί μέ ὅλο τό τμῆμα τους νά ξέρουν νά νικᾶν τόν ἀντίπαλο.

Σκοπός τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς καί καθῆκο τῶν ΠΕ εἶναι νά προετοιμάσουν ἠθικοπολιτικά τά τμήματα τοῦ ΔΣΕ γιά τίς μεγάλες μάχες τοῦ ΔΣΕ στό 1949 καί ταυτόχρονα νά βοηθήσουν τούς διοικητές τους γιά νά ξεπεράσουμε ὅλοι μαζί τίς σοβαρές ἀδυναμίες μας στόν τομέα τῆς ταχτικῆς, τήν πολεμικοτεχνική μας ἀνεπάρκεια καί τίς ἐπιτελικές μας ἀδυναμίες στό μοντάρισμα καί τή διεύθυνση τῆς μάχης. Οἱ ΠΕ ἔχουν τώρα μιά ὁρισμένη πεῖρα, πέρασαν ἀπ' τή μεγάλη δοκιμασία τοῦ Γράμμου-Βίτσι καί χωρίς νά σταματήσουν οὔτε γιά μιά στιγμή τήν ἠθικοπολιτική δουλειά, θά πρέπει νά βοηθήσουν τούς διοικητές τους γιά νά πετύχουμε γρήγορα τήν ἀποφασιστική βελτίωση στόν τομέα τῆς ταχτικῆς.

Οἱ ΠΕ τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ μᾶς ἔδωσαν στό μεγάλο πατριωτικό πόλεμο, πολύτιμη πεῖρα καί στόν τομέα αὐτό. Ἐδῶ θά ἐπενθυμίσουμε γιά ἄλλη μιά φορά τή συζήτηση ἀνάμεσα στόν Μπαγκάριεφ (ΠΕ) καί τόν Μερτσάλωφ (διοικητή) (Ὁ λαός εἶναι ἀθάνατος σελ. 80-81).

«Σκέφτομαι πολλά πράγματα, χαμογέλασε ὁ Μπαγκάριεφ....τό συμπέρασμα εἶναι φανερό, στό σύνταγμα λείπει ὁ ἀπαραίτητος συνδυασμός δράσης. Τά τμήματα κατά κανόνα μπαίνουν στή μάχη μέ καθυστέρηση. Τό σύνταγμα γενικά κινεῖται ἀργά, ἀδέξια, ἡ σύνδεση τήν ὥρα τῆς μάχης δουλεύει ἄσχημα, πάρα πολύ ἄσχημα. Τό ἐπιτιθέμενο τάγμα δέν ξέρει ποιόν ἔχει δεξιά, φίλο ἤ ἐχθρό. Ἐξαιρετικά ὅπλα χρησιμοποιοῦνται ἄσχημα. Ἔτσι λχ τά ὁλμοβόλα καθόλου δέν παίρνουν μέρος στή μάχη, τά σέρνουν παντοῦ μαζί τους, μά ἀποδείχνεται ὅτι γενικά πολλά ἀπ' αὐτά δέν ἀνοίγουν πυρά. Τό σύνταγμα δέν ἐφαρμόζει τήν ὑπερφαλάγγιση, δέν προσπαθεῖ νά μπεῖ στά νῶτα τοῦ ἐχθροῦ. Χτυπᾶ κατά μέτωπο καί αὐτό εἶναι ὅλο... Καί ὁ Μπαγκάριεφ καταλήγει: Εἶστε ἕνας ἄνθρωπος τολμηρός πού δέ λυπᾶται τή ζωή του, ὅμως ἄσχημα διοικεῖτε τό σύνταγμα».

Νομίζει κανένας ὅτι τά λόγια αὐτά εἰπώθηκαν γιά μᾶς, γιά τίς σοβαρές ἀδυναμίες πού παρουσιάσαμε στή μάχη τῆς Φλώρινας καθώς καί σέ μιά σειρά ἄλλες μάχες.

Ἡ Β! Κομματική Σύσκεψη τῶν καθοδηγητικῶν στελεχῶν τοῦ ΔΣΕ διαπίστωσε ὅτι ἔχουμε μιά χαλάρωση καί ὑποχώρηση τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς. Οἱ ΠΕ δέν κρατᾶνε γερά στά χέρια τους τόν παλμό τῆς ἠθικοπολιτικῆς κατάστασης τοῦ τμήματός τους. Αὐτό μᾶς ὑποχρεώνει νά δοῦμε ὅλη μας τήν πολιτική δουλειά, τίς θετικές καί ἀρνητικές πλευρές, τίς ἀδυναμίες πού παρουσιάζουμε, γιά νά συγκεφαλαιώσουμε καί στόν τομέα αὐτό τήν πεῖρα μας καί νά βγάλουμε τά συμπεράσματα γιά τήν παραπέρα προώθηση τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς. Αὐτός εἶναι καί ὁ σκοπός τῆς σημερινῆς Σύσκεψης τῶν ΠΕ, πού γιά πρώτη φορά παίρνει ἕνας τόσο μεγάλος ἀριθμός ΠΕ μέ τή συμμετοχή τῆς καθοδήγησης τοῦ Κόμματός μας.

* * *

Ὁ σ. Ζαχαριάδης στή Σύσκεψη τῶν Κομματικῶν, πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν στελεχῶν τοῦ ΔΣΕ στίς 15)1)48 τόνισε:

«Ἀποστολή τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς μέσα στό ΔΣΕ εἶνε νά διαφωτίζει, νά προσανατολίζει καί νά καθοδηγεῖ, σωστά κάθε φορά, πολιτικά τό μαχητή μας, ἔτσι πού νά προωθεῖ τή λαϊκοδημοκρατική ἰδεολογική κατάρτιση καί τόν ἐξοπλισμό του, νά διατηρεῖ ἀκμαῖο τό ἠθικό του γιά νἆναι σ' ὅλα ἀξιόμαχος καί ἕτοιμος πάντα νά ἐκπληρώνει μέχρι τέλος τήν ἀποστολή του» (Ν. Ζαχαριάδης, ΟΛΟΙ ΣΤ' ΑΡΜΑΤΑ—ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ)

Αὐτή τήν πολιτική δουλειά κάνουν 15 μῆνες τώρα οἱ Π.Ε. στό ΔΣΕ. Ὁ θεσμός αὐτός ὅπως τόνισε ἡ 5η Ὁλομέλεια πέτυχε δικαιώθηκε ἀπ' τή ζωή καί πρέπει νά τόν στερεώσουμε παρατέρα» Οἱ Π.Ε. ἔγιναν ἡ ψυχή καί ἡ καρδιά τοῦ Στρατοῦ μας, σφυρηλάτησαν τήν ἠθικοπολιτική ἑνότητα τοῦ ΔΣΕ, πολέμησαν παλληκαρίσια, βοήθησαν τούς διοικητές τους καί γίναν τό δεξί τους χέρι καί τούς ἀντικατάστησαν ἐπάξια στίς μάχες, ὅταν σκοτώθηκε ἤ τραυματίστηκε ὁ διοικητής.

Στίς παραμονές τῆς μάχης τοῦ Γράμμου, τήν 1)6)48, τό Γ.Α. μέ γράμμα του στούς Πολιτικούς Ἐπιτρόπους ἔβαλε τό καθῆκο νά κάνουν τήν πολιτική δουλειά μέ στρατιωτικούς ρυθμούς καί ὑπογράμμισε τήν ἀνάγκη τῆς ἰδεολογικῆς προετοιμασίας καί τῆς πολιτικῆς κινητοποίησης γιά νά καλυτερέψει ἀποφασιστικά ἡ πολιτική δουλειά. Ἡ γραμμή αὐτή ξεσήκωσε πραγματικά τούς Π.Ε. Στίς μεγάλες μάχες τοῦ Γράμμου καί τοῦ Βίτσι ἔκαναν τήν πολιτική δουλειά μέ στρατιωτικούς ρυθμούς καί τήν ἀνέβασαν σέ μεγάλο ὕψος. Ἐκεῖ οἱ Π.Ε. ἔδειξαν μεγάλο ἐνδιαφέρο καί στοργή γιά τούς μαχητές καί φλόγιζαν τήν ψυχή τους μέ τό παράδειγμα καί τό λόγο, καί τούς κινητοποιοῦσαν στή μεγάλη αὐτή ἐποποιία. Ἀποκορύφωμα τῆς δουλειᾶς αὐτῆς ἦταν ἡ [illegible] ἅμιλλα γιά τά δίχρονα τοῦ ΔΣΕ, πού ἀνέβασε περισσότερο τήν πολεμική μας ἐπίδοση καί τήν ἠθικοπολιτική μας προετοιμασία. Δέν πρόκειται νά κάνουμε ἐδῶ ἀπολογισμό τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς στό Γράμμο καί τό Βίτσι. Εἶνε γνωστή καί ἀποτελεῖ πολύτιμη πεῖρα.

Ἐκεῖ ποὺ πρέπει νὰ συγκεντρώσουμε περισσότερο τὴν προσοχή μας εἶναι ὅτι στὸ τελευταῖο διάστημα ἔχουμε πραγματικὰ μιὰ ὡρισμένη χαλάρωση καὶ ὑποχώρηση τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς στὶς μονάδες τοῦ Βίτσι. Ἔπειτα ἀπ' τὴ δίμηνη ἅμιλλα καὶ ἰδίως τὸ 1949, παρουσιάστηκε μιὰ ὡρισμένη ἐπανάπαψη καὶ μιὰ αὐτοϊκανοποίηση σχετικὰ μὲ τὴν πολιτική μας δουλειὰ πολὺ ἐπικίνδυνη. Ἔχουμε μερικὲς ἐκδηλώσεις ποὺ ἀποτελοῦν σινιάλο, μᾶς λένε ὅτι πρέπει νὰ χτυπήσουμε τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου. Οἱ ἐκδηλώσεις αὐτὲς εἶναι πρῶτα—πρῶτα οἱ λιποταξίες ποὺ πλήθαιναν ἰδιαίτερα ἀνάμεσα στοὺς σλαβομακεδόνες. Ἡ πολεμική μας ἐπίδοση ἔπεσε (ἀποτυχία τῆς Φλώρινας) κι' ἐδῶ τὸ μεγαλύτερο μέρος τὸ φέρνει ἡ πολιτικὴ δουλειά. Εἶναι ἔπειτα μιὰ σειρὰ ζητήματα ποὺ συμβαίνουν στὰ τμήματα, ὅπως π.χ. τὸ στατάτημα τοῦ μικροπόλεμου, ἡ κακὴ συμπεριφορὰ στοὺς μαχητές, παράπονά τους κλπ. ποὺ δὲν τὰ παίρνουν ἔγκαιρα χαμπάρι οἱ ΠΕ. Οἱ ἀδυναμίες ποὺ παρουσιάζουμε στὴ συγκρότηση τῶν ἐφεδρειῶν, δείχνουν ἐπίσης ἀδυναμία τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς. Ἡ πολιτική μας δουλειὰ δὲν προετοιμάζει συστηματικὰ μαχητὲς καὶ στελέχη γιὰ τὸ ξεπέρασμα τῶν δυσκολιῶν ποὺ εἶναι πολὺ μεγάλες. Τὴν πολιτικὴ δουλειὰ τὴν κάνουμε πολλὲς φορὲς ἐντελῶς μηχανικά, μαχαλάδικα καὶ δὲν πιάνει κάθε φορὰ τὸ καινούργιο ποὺ παρουσιάζεται στὸ τμῆμα. Γιὰ νὰ πάρουμε π.χ. γιὰ παράδειγμα τὴ μάχη τῆς Φλώρινας, ἀνάμεσα στὶς ἄλλες αἰτίες ποὺ συντέλεσαν στὴν ἀποτυχία της εἶναι καὶ τὸ ὅτι ἡ πολιτική μας δουλειὰ δὲν προετοίμασε τοὺς μαχητὲς καὶ τὰ στελέχη μας γιὰ τὴ δύσκολη καὶ σύνθετη αὐτὴ ἐπιχείρηση, ὅπως λέει ὁ σ. Μπελογιάννης. Πηγαίναμε στὴ Φλώρινα μὲ τὸ σύστημα τῆς Νάουσας καὶ ἀποτύχαμε. Ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀποτυχία μας στὴ Φλώρινα ἡ πολιτική μας δουλειὰ δὲ βάρεσε συναγερμὸ γιὰ νὰ ἐξηγήσουμε σωστὰ τὶς αἰτίες τῆς ἀποτυχίας καὶ νὰ προετοιμάσουμε τὰ τμήματά μας γιὰ τὶς καινούργιες μάχες. Γενικὰ ἡ πολιτική μας δουλειὰ δὲ στέκεται στὸ ὕψος τῶν μεγάλων καὶ σύνθετων μαχῶν ποὺ δίνουμε.

Γιὰ νὰ μελετήσουμε καλύτερα τὶς ἀδυναμίες ποὺ παρουσιάζει ἡ πολιτική μας δουλειὰ θὰ πρέπει νὰ δοῦμε ἀπὸ κοντὰ τὰ προβλήματα ποὺ τὴν ἀπασχολοῦν. Ἂς ἀρχίσουμε ἀπ' τὶς δημοκρατικὲς Συνελεύσεις.

ΟΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ

Ἡ βασικὴ λαϊκοδημοκρατικὴ ὀργάνωση μέσα στὸ ΔΣΕ εἶναι ἡ δημοκρατικὴ συνέλευση τῆς Διμοιρίας. Αὐτὴ πραγματοποιεῖ τὴν ἑνότητα ἀνάμεσα στοὺς μαχητές μας, ποὺ μπορεῖ νὰ ἀνήκουν σὲ διάφορα ἐθνικὰ καὶ δημοκρατικὰ κόμματα, καὶ εἶναι τὸ ὄργανο, ὅπου οἱ μαχητές μας ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ λένε τὴ γνώμη τους καὶ νὰ συμμετέχουν ζωντανὰ στὴ διαμόρφωση καὶ ἀνάπτυξη τοῦ στρατοῦ μας. Ἡ δημοκρατικὴ συνέλευση τῆς διμοιρίας, ποὺ μπορεῖ νὰ γίνεται καὶ τμηματικὰ κατὰ ὁμάδα δείχνει τὸ λαϊκοδημοκρατικὸ χαραχτῆρα τοῦ ΔΣΕ ποὺ μέσα στὰ πλαίσια τῆς σιδερένιας πειθαρχίας, ἐξασφαλίζει τὸ δημοκρατικὸ δικαίωμα στοὺς μαχητὲς καὶ τὰ στελέχη μας νὰ συμμετέχουν ζωντανὰ στὴ ζωὴ τοῦ Στρατοῦ μας. Μὲ τὶς δημοκρατικὲς συνελεύσεις ὁ μαχητὴς τοῦ ΔΣΕ παύει νὰ εἶναι ἕνας ἄβουλος παράγοντας μὰ ἀναπτύσσει τὴν πρωτοβουλία του, ἀκονίζει τὴ σκέψη του, δίνει τὴν πολύτιμη πεῖρα του καὶ βοηθᾶ πραχτικὰ στὴ λύση πολλῶν πραχτικῶν ζητημάτων.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποστολὴ τῆς δημοκρατικῆς συνέλευσης. Οἱ μαχητές μας ἀγάπησαν τὶς δημοκρατικὲς συνελεύσεις καὶ ὅπου λειτουργοῦν καλά, ἀποδίδουν. Ἔχουμε περιπτώσεις ὅπου οἱ δημοκρατικὲς συνελεύσεις δείχνουν μεγάλη ζωντάνια, ἰδίως ὅταν γίνεται κριτικὴ τῆς μάχης ὅπου οἱ μαχητὲς θαρραλέα κάνουν κριτικὴ πάνω στὰ λάθη τῶν ἀνωτέρων τους. Οἱ μαχητὲς ἀγαποῦν τὶς δημοκρατικὲς συνελεύσεις γιατὶ εἶναι τὸ κυρίαρχο σῶμα στὴν πολιτικὴ καὶ λαϊκοδημοκρατικὴ συγκρότηση τοῦ ΔΣΕ, εἶναι ἕνα ἐργαστῆρι, ὅπου σφυρηλατεῖται ἀδιάκοπα ὁ λαϊκὸς ἐπαναστατικὸς στρατός μας. Τὶς καταλαβαίνουν σὰν κάτι τὸ δικό τους, ὅπου μποροῦν νὰ λένε ἐλεύθερα τὴ γνώμη τους καὶ νὰ συμβάλλουν ἔτσι στὴν πρόοδο καὶ στὴν ἀνάπτυξη τοῦ ΔΣΕ.

Ἔχουμε ὅμως πολλὲς ἀδυναμίες στὴ λειτουργία τῶν δημοκρατικῶν συνελεύσεων. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἀποδίδουν ἀκόμα ἐκεῖνο ποὺ περιμένουμε. Καὶ ἀδυναμίες στὴ λειτουργία τῶν δημοκρατικῶν συνελεύσεων σημαίνει ὅτι κουτσαίνει ὁλόκληρη ἡ πολιτική μας δουλειά. Ποιὲς εἶναι οἱ ἀδυναμίες αὐτές;

Π ρ ῶ τ ο. Δὲν κατορθώσαμε ἀκόμα νὰ σπάσουμε τὸν πάγο, νὰ λένε ἐλεύθερα οἱ μαχητὲς τὴ γνώμη τους, νὰ ἀνοίγουν τὴν καρδιά τους στὶς δημοκρατικὲς συνελεύσεις.

Δ ε ύ τ ε ρ ο. Δὲν ὀργανώνουμε καλὰ τὶς δημοκρατικὲς συνελεύσεις. Πολλὲς φορὲς δὲν ὑπάρχει συγκεκριμένο θέμα, ἀλλὰ ἀνακατεύονται ὅλα τὰ ζητήματα καὶ ὁ μαχητὴς δὲν καταλαβαίνει περὶ τίνος πρόκειται. Συνήθως ὁ εἰσηγητὴς ἀρχίζει ἔτσι: «Κάνουμε τὴν ταχτική μας δημοκρατικὴ συνέλευση, θὰ πρέπει νὰ κριτικάρουμε τὰ λάθη καὶ τὶς ἐλλείψεις μας, μὴ διστάζετε νὰ κάνετε κριτικὴ πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις.» Λέει καὶ μερικὲς ἀκόμα τέτοιες γενικολογίες καὶ τελειώνει.

Τ ρ ί τ ο. Δὲ χρησιμοποιοῦμε τὶς δημοκρατικὲς συνελεύσεις γιὰ τὴν πολιτικὴ διαπαιδαγώγηση καὶ τὴν κατατόπιση τῶν μαχητῶν μας πάνω στὰ τρέχοντα πολιτικὰ καὶ ἄλλα ζητήματα. Μιὰ καλὴ μελετημένη καὶ ζωντανὴ μὲ παραδείγματα εἰσήγηση θὰ κατορθώσει πολὺ

τούς μαχητές μας.

Τ έ τ α ρ τ ο. Στίς Συνελεύσεις τά στελέχη μας δέ δίνουν τό παράδειγμα τής κριτικής καί αὐτοκριτικής ὄ χ ι σ τ ά λ ό γ ι α μ ά σ τ ή ν π ρ ά ξ η, μιλώντας συγκεκριμμένα καί κατά τρόπο καταvοητό γιά τό λάθος καί τίς ἀδυναμίες τής δουλειάς μας.

Π έ μ π τ ο. Ἀκόμα δέν ξεκόψαμε ἀπτίς ἐπισημότητες καί τόν τυπικό τρόπο πού γίνονται οἱ δημοκρατικές συνελεύσεις.

Ἕ κ τ ο. Δέν ἀναπτύχτηκε ἡ δημοκρατική συνειδηση στούς μαχητές μας ὥστε θαρραλέα νά καταγγέλουν ὅλα τά στραβά μας, ὅπως π. χ. τίς ἀντιλαϊκές πράξεις, τήν κακή συμπεριφορά τῶν στελεχῶν μας κλπ.

Γιά νά πετύχουμε καλή λειτουργία τῶν δημοκρατικῶν συνελεύσεων πρέπει πρῶτα ἀπ' ὅλα νά δημιουργήσουμε θερμή ἀτμόσφαιρα, συντροφικό καί ἀδελφικό περιβάλλον, ὥστε οἱ μαχητές καί οἱ μαχήτριές μας νά λύνουν τή γλῶσσα τους, νά μιλᾶνε καί νά συζητᾶνε σάν στό σπίτι τους. Ὅταν ὁ εἰσηγητής βάλει χωρίς φλυαριες τό κύριο ζήτημα πού ἀπασχολεῖ τούς μαχητές, μέ ἐπιχειρήματα καί παραδείγματα παρμένα ἀπ' τή ζωή, τότε οἱ μαχητές χωρίς δισταγμό θά ποῦνε τί σκέφτονται καί θά κάνουν καί πραχτικές προτάσεις. Ὅταν οἱ μαχητές-μαχήτριες δοῦνε τά στελέχη μας νά κριτικάρουν τα λάθη τους, τότε κι αὐτοί θά πάρουν θάρρος καί θά ξεσκεπάζουν παρόμοιες ἀδυναμίες καί λάθη. Ἐδῶ ἀναφέρω ἕνα παράδειγμα. Σ' ἕνα ἀπ' τή; 13ης ταξιαρχίας ἄκουσα τό λοχαγό σ. Γίγα πού αὐτός μιλοῦσε σάν νάλεγε παραμύθι καί ὅμως ἔλεγε ἐνδιαφέροντα πράγματα καί ἔβαζε προβλήματα. Αὐτό ὁ τρόπος ἄν χρησιμοποιηθεῖ, πολύ μπορεῖ νά βοηθήσει γιά νά πετύχουμε πιό ζωντανή καί ζωντάνια στίς δημοκρατικές συνελεύσεις. Ἔτσι θά γίνει ἡ βασική λαϊκοδημοκρατική ὀργάνωση στό ΔΣΕ. Νομίζω ὅτι γιά ἄλλη μιά φορά πρέπει νά συγκεντρώσουμε ὅλη τήν προσοχή μας στίς δημοκρατικές συνελεύσεις καί νά πάρουμε τά ἐπιβαλλόμενα μέτρα γιά νά ἀποδώσουν πολλά. Οἱ ΠΕ ἔχουν ἕνα γερό ὅπλο στά χέρια τους, τή δημοκρατική συνέλευση, πού ἄν τό χρησιμοποιήσουν σωστά, ἄν τήν κάνουν πραγματικό σχολειό, τότες θά καλυτερέψει καί θά ἀναπτύξουν τήν πολιτική δουλειά στό ὕψος πού ἀπαιτοῦν οἱ μάχες τοῦ 1949.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Τό γράμμα τοῦ ΓΑ στούς ΠΕ τής 1)?)43 καθόριζε ὅτι τό κέντρο τοῦ βάρους τό ρίχνουμε στίς δημοκρατικές συνελεύσεις, πού εἶναι ἡ βασική λαϊκοδημοκρατική ὀργάνωση στό ΔΣΕ. Καί ὅτι ἡ κομματική ὀργάνωση ὑπάρχει, λειτουργεῖ καί ἀπασχολεῖται μέ τά κομματικά ζητήματα. Ἡ σωστή αὐτή θέση παρεξηγήθηκε ἀπό ὁρισμένους συντρόφους πού νόμισαν ὅτι ὁ ρόλος τοῦ Κόμματος (τῶν πυρήνων μας) μέσα στό ΔΣΕ δέν εἶναι ἀποφασιστικός καί τόν περιόρισαν σέ μιά τυπική λειτουργία. Ἄλλοι πάλι θυμοῦνται τό Κόμμα μόνο στίς δύσκολες στιγμές.

Ἡ ἀδυναμία μας αὐτή κρύβει πολλούς πολιτικούς κινδύνους. Οἱ μαχητές ἀγαποῦν τό ΚΚΕ γιατί τό βλέπουν καθημερινά στή ζωή σάν ὀργανωτή καί καθοδηγητή τοῦ λαϊκοῦ ἀγώνα. Ὅταν μιλάει τό ΚΚ ἠλεκτρίζει μαχητές καί στελέχη. Ἡ προκήρυξη τής ΚΕ τοῦ ΚΚΕ στίς 12 τοῦ Ἰούλη, ὅταν ἡ μάχη τοῦ Γράμμου περνοῦσε μιά σκληρή φάση, μᾶς βοήθησε νά δώσουμε πιό γερά χτυπήματα στόν ἐχθρό. Οἱ ἀποφάσεις τής 5ης Ὁλομέλειας τής ΚΕ τοῦ ΚΚΕ εἶχαν τεράστια ἀπήχηση στούς μαχητές καί τά στελέχη τοῦ ΔΣΕ κλπ.

Αὐτόν τόν κομματικό παράγοντα πρέπει νά τόν βάζουμε καθημερινά στήν πλάστιγγα καί νά τον κινητοποιοῦμε πρός τό καλό τοῦ στρατοῦ μας. Φυσικά θά παραμένουμε στή σωστή θέση, θά ἐξακολουθοῦμε νά ρίχνουμε τό κέντρο τοῦ βάρους στίς δημοκρατικές συνελεύσεις. Ὅμως οἱ κομμουνιστές μέσα στίς δημοκρατικές συνελεύσεις καί σ' ὅλη τή ζωή τοῦ ΔΣΕ χωρίς κομπασμούς καί ἐπιδείξεις, μέ τό παράδειγμά τους καί ἐφαρμόζοντας τό σύνθημα τοῦ ΚΚΕ «πρῶτοι στόν πόλεμο καί τή θυσία, πρῶτοι στήν ἐπίθεση καί τελευταῖοι στή ὑποχώρηση», παλεύουν γιά νά ἐξυψώσουν τό τμῆμα πού ὑπηρετοῦν καί νά τό κάνουν ὑποδειγματικό.

Γιά νά τό πετύχουμε ὅμως αὐτό πρέπει τό κόμμα μας, οἱ πυρῆνες του νά λειτουργοῦν ταχτικά. Δέν πρόκειται ὁ πυρήνας νά συζητεῖ πρῶτα τά ζητήματα πού θά ἀπασχολήσουν τή Δημοκρατική Συνέλευση. Αὐτό θᾶταν μιά ἐπανάληψη καί χάσιμο καιροῦ χωρίς νόημα. Οὔτε τό Κ.Κ. εἶνε στό Δ.Σ.Ε σάν φράξια ὅπως συμβαίνει π.χ. μέ τό συνδικᾶτο. Ἐπειτα τό ζήτημα ἄν πρέπει νά συνέρχεται πρίν ἤ μετά τή συνέλευση ὁ πυρήνας εἶναι ἐντελῶς σχηματικό. Ὁ πυρήνας ἔχει νά ἀπασχοληθεῖ μέ τά κομματικά ζητήματα, νά ἐλέγξει τά μέλη τοῦ Κόμματος ἄν εἶναι πραγματικά πρωτοπόρα στό ΔΣΕ, νά βοηθήσει τά μέλη τοῦ Κ.Κ. γιά τό ἀνέβασμα τοῦ ἰδεολογικοῦ μετώπου. Οἱ κομμουνιστές δέν πρέπει νά ἀνέχονται στό τμῆμα τους νάχουν λιποταξίες καί ἀντιλαϊκές πράξεις. Ὅταν ἔχουμε τέτοιες σημαίνει πώς οἱ Κομμουνιστές δέ δουλεύουν καλά.

Πολλοί διοικητές μας Π.Ε. θυμοῦνται τό Κόμμα στίς δύσκολες στιγμές καί φωνάζουν: «Ποῦ εἶναι βρέ οἱ Κομμουνιστές;» Αὐτό εἶναι ἕνα... τίτλος τιμής γιά τό Κόμμα μας. Ὅμως οἱ Κομμουνιστές πρέπει νά φαίνονται καθημερινά, νά ξεχωρίζουν ἀπ' τούς ἄλλους μέ τήν σεμνότητα τοῦ ἤθους, τήν ... ὀργανωτική, δουλειά, τήν ἐπιμονή καί τήν ὑπομονή πού κερδίζει τίς ψυχές τῶν μαχητῶν, δυναμώνει τήν ψυχική ἑνότητα τοῦ στρατοῦ μας καί τήν πολεμική του ἐπίδοση.

Γιά νά πετύχουμε τήν καλή λειτουργία, τό ζωντάνεμα τοῦ Κόμματος, νομίζουμε ὅτι εἶναι σωστό νἄχουμε δίπλα στόν Π.Ε. καί ἕνα βοηθό του πού θἆναι ταυτόχρονα καί γραμματέας τοῦ πυρήνα. Ὁ σύντροφος αὐτός θά ἀπασχολεῖται περισσότερο μέ τήν Κομματική δουλειά καί θά βοηθεῖ ἔτσι τόν Π.Ε. γιά τήν ἐκπλήρωση τῆς γενικώτερης ἀποστολῆς του.

Η ΣΤΟΡΓΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΧΗΤΕΣ

Ἡ προσοχή καί τό ἐνδιαφέρο γιά τούς μαχητές, γιά ὅλους τούς μαχητές καί ἰδιαίτερα γιά τούς καινούργιους, ἡ προσοχή στόν παράγοντα ἄνθρωπο, εἶναι ἕνα ἀπτά κύρια χαρακτηριστικά τοῦ ΔΣΕ.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ Π.Ε. ἀπό πέρσυ ἐνδιαφέρθηκαν γιά τίς ἀνάγκες τῶν μαχητῶν, μαχητριῶν (στέγαση—ζέστα—τροφή—ὑπόδηση—ἱματισμό) καί στό Γράμμο—Βίτσι κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες γιά νά μή μείνει κανένας μαχητής χωρίς ζεστό φαγητό. Ὅμως κι ἐδῶ πρέπει νά συγκεντρώσουμε τήν προσοχή μας στίς ἀρνητικές πλευρές, πού δυστυχῶς εἶναι πολλές.

Ἄς ἀναφέρουμε μερικά παραδείγματα. Σέ μιά Ταξιαρχία πονοῦσαν πάρα πολύ τά δόντια ἑνός μαχητή χωρίς νά τόν προσέξει καθόλου ἡ διοίκηση. Αὐτός πῆγε μέ τά πόδια σέ μιά γειτονική πόλη κι ἀφοῦ ἔβγαλε τό δόντι γύρισε πίσω στή μονάδα του. Φυσικά ἄν δέν ἦταν ὡριμασμένος μαχητής μποροῦσε καί νά λιποταχτήσει—Προχτές πῆρα γράμμα ἀπ' τό συν. Ἰσαάκ Ἰωαννίδη. Ἔχει πέντε παιδιά πού ὑπηρετοῦν στό ΔΣΕ (τό ἕνα σκοτώθηκε). Κι' ὅμως οἱ στρατολόγοι μας τόν πῆραν, ἀπό ἡμιονηγός πού ἦταν, καί τόν ἔβαλαν ἀκροβολιστή. Ἀποτέλεσμα ἦταν νά πέσει στήν πρώτη πορεία Εἶναι αὐτό ἐνδιαφέρο καί σεβασμός σ' αὐτούς τούς ἀγωνιστές πού ἔδωσαν τόσα παιδιά στόν ἀγῶνα; Ἕνας ἐπιτελής τάγματος ὁ σ. Τζ. φόρτωσε ὑπερβολικά ἕνα μαχητή μέ καλώδιο καί στά παράπονα τοῦ μαχητή τόν ἔβριζε Τό ἀποτέλεσμα ἦταν νά φύγει ὁ μαχητής αὐτός. Στό 539 τάγμα τῆς 107 Ταξιαρχίας ὁ Π.Ε. διμοιρίας, ἄφισε τούς μαχητές στά χαρακώματα καί τό πολυβολεῖο χωρίς νά ἐνδιαφερθεῖ γιά τό ξύλο, γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν δύσκολων καιρικῶν συνθηκῶν. Ἀποτέλεσμα ἦταν νά λιποταχτήσουν τρεῖς κοπέλλες ἀπό μιά ὁμάδα.

Θά μποροῦσα νά ἀναφέρω πολλά παρόμοια κακά παραδείγματα. Τούς μαχητές τούς συνταράσσουν πολλά ζητήματα. Ἀπτά πολλά γράμματα πού παίρνω, πού δείχνουν τήν ψυχική ρώμη καί τό ἀνώτερο ἠθικό τοῦ ΔΣΕ, βγαίνει τό συμπέρασμα ὅτι οἱ Π.Ε. τῶν κατωτέρων μονάδων δέ δίνουν ἀπάντηση καί λύση στά ζητήματα αὐτά. Τά 70 ο)ο ἀπό τά γράμματα αὐτά ἀφοροῦν τίς προαγωγές πού συγκινοῦν πολύ στελέχη καί μαχητές. Ἄλλοι ζητᾶνε νά πᾶνε σάν Π.Ε. πόλεων—ὑπαίθρου, νά γίνουν σωφέρ, νά μεταπηδοῦν στό πυροβολικό, νά μάθουν νέα ἀπτούς δικούς τους κ.λ.π. Γιά ὅλα αὐτά τά ζητήματα ἔπρεπε νά τούς δώσουν λύση οἱ Π.Ε. Μεραρχιῶν καί Ταξιαρχιῶν. Ἄν τό πετυχαίναμε αὐτό θά ἐξασφαλίζαμε περισσότερο τήν ψυχική ἐπαφή τῶν διοικήσεων καί τῶν μαχητῶν.

Ἐδῶ θέλω νά σταθῶ λιγάκι πάνω στό ζήτημα τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν πού τόσο ἀπασχολεῖ μαχητές καί στελέχη καί εἶναι πολιτικό ζήτημα. Ἡ Π.Δ.Κ. μέ τό νόμο ἀριθ. 21 καθώρισε μιά σειρά μετάλλια γιά κείνους πού διακρίνονται στίς μάχες κλπ. Οἱ διοικήσεις μας μέ μεγάλη τσιγκουνιά χρησιμοποιοῦν τό νόμο αὐτό. Δέν καταλαβαίνουν ὅτι ἡ ἠθική ἀμοιβή εἶναι παρόρμηση γιά δράση καί ἀνταποκρίνεται στόν εὐγενικό πόθο τῶν μαχητῶν νά γίνουν καλύτεροι, νά ἀποδώσουν περισσότερα. **Οἱ ἠθικές ἀμοιβές, τά μετάλλια, οἱ ἔπαινοι μαζύ μέ τίς προαγωγές εἶναι ἕνα ὁλόκληρο κεφάλαιο πού πρέπει νά ἀπασχολήσει τήν πολιτική μας δουλειά.** Ὁ Π.Ε. πού δέν ἐνδιαφέρεται γιά τά ζητήματα αὐτά σημαίνει ὅτι δέν καταλαβαίνει τίποτα ἀπτήν ψυχολογία τῶν μαχητῶν, τή βλέπει σάν κάτι τό ἄψυχο καί δέν ξέρει νά σηκώνει τά ἡρωϊκά παραδείγματα γιά μίμηση καί γιά διαπαιδαγώγηση ὅλων τῶν μαχητῶν.

Στό ΔΣΕ χρειάζεται καθημερινή ἀπασχόληση μέ τούς μαχητές καί μαχήτριες καί περισσότερη προσοχή καί σημασία στήν ψυχική σύνδεση μαχητῶν—στελεχῶν. Οἱ Π.Ε δέν τό πολυκαταλαβαίνουν αὐτό. Ἀρκοῦνται σέ μιά τυπική ἐπίσκεψη ἀπό καιρό σέ καιρό, πολυδίνουν σημασία στά σημειώματα καί στίς ἐκθέσεις καί δέν ξέρουν ποιό ζήτημα συγκινεῖ κάθε μέρα περισσότερο τούς μαχητές μας. Στό ΔΣΕ χρειάζεται, ἰδίως πρός τά κάτω (χωρίς νά ἐξαιρέσουμε καί πρός τά πάνω) λιγώτερο χαρτί καί περισσότερη ἐπαφή. Καί μιά πού μιλᾶμε γιά χαρτί ἀναφέρω καί τοῦτο τό παράδειγμα:

Μιά Μεραρχία, ἡ Χ,η ἔστειλε σ' ὅλους τούς μαχητές μιά κόλλα χαρτί πού ζητεῖ τά στοιχεῖα τους καί βάζει μιά σειρά ἐρωτήματα ὅπως: 1) Εἶσαι εὐχαριστημένος ἀπτό διμοιρίτη σου, τό Λοχαγό σου, τόν Ταγματάρχη σου; Τόν Π.Ε. ἤ ἀπό τήν Ταξιαρχία ἤ τόν ὁμαδάρχη σου; Ἐάν ἔχεις κανένα παράπονο ἀπό τους χωρίς κανένα φόβο. 2) Εἶσαι εὐχαριστημένος μέ τό βαθμό πού ἔχεις καί ἀπ' τή δουλειά πού κάνεις σήμερα καί ἐάν ὄχι, γιά πού θέλεις νά δουλέψεις...

Κατά τή γνώμη μου τέτοιες ἐνέργειες δέν εἶνε σωστές γιατί εἴμαστε στρατός. Νομίζω ὅτι τό καλύτερο πού εἶχε νά κάνει ἡ Μεραρχία ἦταν νά ὀργανώσει ἔτσι τή δουλειά της μέσω τῶν Δημοκρατικῶν Συνελεύσεων, πυρήνων κ.λ.π.

ὥστε νά ξέρει πραγματικά τίς γνῶμες τῶν μαχητῶν γιά τά στελέχη, γιά τό βαθμό τους κλπ. καί τότες δέ θά-ναι ἀναγκασμένη νά καταφεύγει στά χαρτιά πού δέ μπορεῖ νά δώσουν μιά ζωντανή εἰκόνα.

Ἡ καθημερινή προσοχή, τό ἐνδιαφέρο, ἡ παρακολούθηση καί ἡ λύση τῶν προβλημάτων πού ἀπασχολοῦν τούς μαχητές, ἡ καθημερινή ἀπασχόληση μέ τούς μαχητές, ἡ σφυρηλάτηση τῆς ψυχικῆς ἐπαφῆς εἶναι αὐτά κύρια καθήκοντα τοῦ Π.Ε.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗ

Ἡ προσοχή καί τό ἐνδιαφέρο γιά τό μαχητή δέ φτάνει. Ταυτόχρονα χρειάζεται καθημερινή πολιτική ἐνημέρωση καί διαπαιδαγώγηση στούς μαχητές μας. Ἐμεῖς λιγάκι χωρίζουμε τά δυό αὐτά ζητήματα κάπως μηχανικά. Κάποτε προσέχουμε περισσότερο τίς ὑλικές ἀνάγκες τῶν μαχητῶν - μαχητριῶν καί ξεχνᾶμε τήν πολιτική διαπαιδαγώγηση. Ἐνῶ χρειάζεται νά προσέχουμε καί τά δυό, νά βοηθάει τό ἕνα τό ἄλλο.

Ἡ πολιτική ἐνημέρωση καί διαπαιδαγώγηση τῶν μαχητῶν μας μπορεῖ νά γίνει μέ τά παρακάτω μέσα.

1) Μέ τήν καθημερινή ἐφημεριδοῦλα μας «Πρός τή Νίκη». Εἶναι γεγονός ὅτι ὅλος ὁ ΔΣΕ τήν περιμένει μέ λαχτάρα τήν ἐφημερίδα του γιά νά μάθει τά νέα καί νά κατατοπιστεῖ. Ὅμως ἡ ἐφημερίδα δέν ἀξιοποιεῖται καί δέ συντελεῖ στή διαπαιδαγώγηση τῶν μαχητῶν. Πολλοί δέν ξέρουν γράμματα καί τό κολλεχτιβιστικό διάβασμα δέν γίνεται κανονικά. Δέ γίνονται συζητήσεις γύρω ἀπ' τήν ἐφημερίδα ὀργανωμένες. Δέ ἐξηγοῦν τήν ἐφημερίδα σέ κείνους πού δέν τήν καταλαβαίνουν κλπ. Γύρω ἀπ' τήν καθημερινή ἐφημερίδα πού-ναι μιά κατάχτηση γιά τό ΔΣΕ μπορεῖ νά ὀργανωθεῖ καί νά γίνει ὁλόκληρη δουλειά. Γιά νά γίνει ἡ ἐφημερίδα πραγματικό σχολειό πολιτικῆς ἐνημέρωσης καί κατατόπισης. Αὐτό θά τό πετύχουμε ἄν ὀργανώσουμε καλά τό κολλεχτιβιστικό διάβασμα καθώς καί τίς συζητήσεις (συντροφικές καί ὄχι τυπικές).

2) Μέ τά σοβιετικά βιβλία. Πολλά ἔχουμε πεῖ τώρα τελευταῖα γιά τήν ἀξία τῶν βιβλίων αὐτῶν χωρίς ὅμως νά τά χρησιμοποιοῦμε στή δουλειά μας. Ἡ *αἰτία βρίσκεται στό γεγονός ὅτι δέν ἔχουμε ἀκόμα ὀργανώσει τή δουλειά αὐτή*. Τώρα πᾶμε νά πιάσουμε τό ζήτημα αὐτό. Ἀπ' τήν Κεντρική διαφώτιση θά δώσουμε μέ τή μορφή ἄρθρου ἤ μέ ἄλλο ὑλικό, πῶς πρέπει νά διαβάζουμε καί νά χρησιμοποιοῦμε τά βιβλία αὐτά. Ἡ Χη Μεραρχία (κυρίως ἡ 107 Ταξιαρχία) σκέφτηκε τόν παρακάτω τρόπο. Οἱ Π.Ε. θά κρατᾶν κατάλογο τῶν βιβλίων πού κυκλοφοροῦν καί κατάλογο τῶν στελεχῶν. Θά ρωτιέται τό κάθε στέλεχος γιά τό καθένα ἀπ' τά βιβλία ἄν τό διάβασε καί νά πεῖ σχετικά τή γνώμη του. Θά δοῦμε τί θά ἀποδώσει στήν πράξη ὁ τρόπος αὐτός. Στή Χη Μεραρχία διάλεξαν ἕνα ἄλλο τρόπο πού-ναι πιό πραχτικός. Ὁρισμένοι σύντροφοι πού ξέρουν νά διηγοῦνται, ἀναλάβανε νά διαβάζουν αὐτοί τήν ἡμέρα τά βιβλία καί τό βράδυ πού δέν ἔχει φῶς νά διηγοῦνται τό κεφάλαιο πού διάβασαν στούς ἄλλους.

Γιά νά ἀξιοποιήσουμε καλύτερα τά βιβλία αὐτά πού εἶναι πραγματικός θησαυρός πρέπει νά καλλιεργήσουμε τήν ἀγάπη στό διάβασμα (τό ἀτομικό καί τό ὁμαδικό) καί νά τό ὀργανώνουμε. Νά παίρνουμε τήν πείρα πού μᾶς δίνουν καί νά τή χρησιμοποιοῦμε στίς δικές μας συνθῆκες. Νά κινᾶμε τό ἐνδιαφέρο καί τήν ἅμιλλα στούς μαχητές μας γιά νά φτάσουν τά παραδείγματα τῶν σοβιετικῶν ἡρώων κλπ. κλπ.

3) Πρέπει νά μάθουμε σ' ὅλους τούς μαχητές - μαχήτριες γράμματα. Αὐτό μπορεῖ νά γίνει καί κάτω ἀπ' τίς πιό δύσκολες συνθῆκες. Ὁρισμένες Ταξιαρχίες, ὅπως π.χ. ἡ 16η, κατάφεραν νά μάθουν στά 70 ο/ο τῶν ἀγραμμάτων τους γράμματα. Ἡ ἐξάλειψη τῆς ἀγραμματοσύνης μέσα στό ΔΣΕ θά βοηθήσει γιά νά σηκωθεῖ τό ἠθικοπολιτικό ἐπίπεδο τῶν μελῶν μας.

4) Τό περιοδικό μας «Δημοκρατικός Στρατός» πού διαρκῶς καλυτερεύει πρέπει νά γίνει ἡ βάση γιά τήν ἀτομική μόρφωση τῶν στελεχῶν μας, τόσο στά ζητήματα τῆς ταχτικῆς, ὅσο καί στ' ἄλλα προβλήματα τοῦ Στρατοῦ μας. Εἶναι ἀπαράδεχτο νά μή διαβάζουν τό περιοδικό αὐτό τά στελέχη μας.

5) Τό περιοδικό «Γιά μιά σταθερή εἰρήνη. Γιά Λαϊκή Δημοκρατία» πού βγαίνει τώρα καί στά ἑλληνικά εἶναι ἕνα θαυμάσιο ὅπλο γιά τήν ἐξύψωση τοῦ ἰδεολογικοῦ ἐπιπέδου τῶν καθοδηγητικῶν στελεχῶν μας πού πρέπει νά βρίσκουν τό χρόνο γιά νά τό μελετοῦν.

Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΣΛΑΒΟΜΑΚΕΔΟΝΕΣ

Οἱ Σλαβομακεδόνες μαχητές καί ἀξιωματικοί εἶναι ἀπ' τούς καλύτερους μαχητές τοῦ ΔΣΕ. Πολέμησαν καί πολεμοῦν παλληκαρίσια. Στό τελευταῖο ὅμως διάστημα ἔχουμε ἀρκετές λιποταξίες στούς Σλαβομακεδόνες καί ἰδίως στίς Σλαβομακεδόνισσες μαχήτριες. Ποῦ ὀφείλονται οἱ λιποταξίες αὐτές;

Στίς μεγάλες δυσκολίες πού περνᾶ ὁ Σλαβομακεδόνικος λαός. Αὐτός ὁ ἡρωικός λαός πρόσφερε ὅλα, τά παιδιά του, τήν περιουσία του καί τά σπίτια του. Κάθε σπίτι ἔχει καί ἀπό ἕνα τραυματία ἤ νεκρό καί ὅλα αὐτά ἔχουν φτωχύνει. [illegible] στό [illegible]. Αὐτές τίς δυσκολίες ἐκμεταλλεύονται ὁρισμένα ἐχθρικά καί διασπαστικά στοιχεῖα κάνοντας διαλυτική δουλειά.

Γιά νά ἀντιμετωπίσουμε τίς δυσκολίες καί τίς ἐνέργειες τῶν διασπαστικῶν στοιχείων πρέ-

πει νά ανατπύξουμε τήν πολιτική καί διαφωτιστική μας δουλειά ανάμεσα στούς Σλαβομακεδόνες μαχητές καί τίς οικογένειές τους. Στίς τελευταίες μέρες ή XI Μεραρχία πήρε μιά καλή πρωτοβουλία. Έστειλε πολλά στελέχη της πού μίλησαν σέ συνελεύσεις τών χωριών, χτύπησαν τό σύνθημα «πηγαίνετε στή Γιουγκοσλαβία γιά νά σωθείτε» καί κάλεσαν τό λαό νά παλαίψει ενάντια στίς δυσκολίες. Αυτό είχε ένεργητική επίδραση καί σήκωσε τό ηθικό τοῦ λαοῦ. Ἡ δουλειά όμως αυτή πρέπει νά γίνεται κάθε μέρα καί συστηματικά άπτούς Σλαβομακεδόνες μαχητές, από τό ΝΟΦ καί ΑΦΖ γιά νά βοηθᾶ τό λαό νά ξεπερνᾶ τίς δυσκολίες καί νά προφυλάσσεται ἀπ' τά διασπαστικά στοιχεία.

Μέσα στά τμήματα πρέπει νά αυξηθεί ή πολιτική δουλειά ανάμεσα στούς Σλαβομακεδόνες μέ ιδιαίτερες συνελεύσεις καί συγκεντρώσεις στή γλώσσα τους, μέ τήν καθοδήγηση τών υπευθύνων Σλαβομακεδόνων γιά τή δουλειά αυτή. Γιατί στίς μονάδες μας τοῦ Βίτσι τά 20—50 ο)ο τών μαχητών είναι σλαβομακεδόνες. Ἀκόμα νά χτυπήσουμε τυχόν διακρίσεις πού υπάρχουν ακόμα σχετικά μέ τίς ονομασίες καί προαγωγές τών μακεδόνων στελεχών καί νά δείξουμε μεγάλο ενδιαφέρο γιά τούς μακεδόνες αγωνιστές. Νά ξεδιαλύνουμε μιά σειρά ζητήματα πού αφοροῦν τούς Σλαβομακεδόνες μαχητές καί γίνονται γάγκραινα. Τή δουλειά αυτή θά τήν προωθήσει περισσότερο ή απόφαση πού πήραμε νάχουμε έναν αντιπρόσωπο τοῦ ΝΟΦ στό Γ.Α. γιά νά μᾶς βοηθᾶ γιά τήν ιδιαίτερη δουλειά μας στούς Σλαβομακεδόνες, νά επεμβαίνει καί νά λύνει έγκαιρα μέ τή βοήθεια τῆς διοίκησης όλα τά ζητήματα πού δημιουργοῦνται.

Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΜΑΣ ΣΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Στόν τομέα αυτόν έχουμε μιά σοβαρή προώθηση τῆς δουλειᾶς μας, πράγμα πού φαίνεται πρώτα ἀπ' όλα στό ανέβασμα τῆς πολεμικῆς επίδοσης τών γυναικών. Ἡ μαχήτρια έγινε σοβαρός παράγοντας στό ΔΣΕ. Δέν είναι τυχαίο τό γεγονός ότι ορισμένες μαχήτριες διαμαρτυρήθηκαν γιατί τίς στείλαμε στό τάγμα μεταφορών γιά νά πάρουμε από κεί πιό γερούς άνδρες καί ζήτησαν νά πᾶνε στήν πρώτη γραμμή. Όμως ή ειδική δουλειά μεσ' τίς μαχήτριες πρέπει νά αναπτύσσεται συνεχώς γιατί καί ή συμμετοχή τών γυναικών στά τμήματα μεγαλώνει. Ἡ επανάπαυση στόν τομέα αυτό θά μᾶς φέρει ζημιές. Έχουμε κιόλας τά πρώτα κρούσματα μέ τίς λιποταξίες τών σλαβομακεδόνισσων γυναικών.

Ἐδῶ θέλω νά υπογραμμίσω μερικές αδυναμίες στόν τομέα τῆς δουλειᾶς μας στίς γυναίκες.

α) Δέν προωθοῦμε ακόμα θαρραλέα γυναικεία στελέχη άπτά κάτω μέχρι τά πάνω. Ἡ δουλειά φυσικά γιά τήν ανάδειξη γυναικείων στελεχών είναι πιό δύσκολη καί χρειάζεται περισσότερη δουλειά καί βοήθεια σ' αυτά.

β) Οί ΠΕ δέ θεωροῦν τή γυναικεία δουλειά σάν δική τους καί δέ βοηθοῦνε τίς υπεύθυνες γυναικών γιά νά κάνουν καλά τή δουλειά τους. Σέ ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει καί κάποια παρεξήγηση γιά τό ρόλο τών γυναικείων στελεχών στή δουλειά τους. Ἀφορᾶ περισσότερο τίς σχέσεις τών ΠΕ Μεραρχιών μέ τίς γυναίκες από ΓΑ καί ιδίως μέ τήν σ. Όλγα πούναι βοηθός δικός μου γιά τή γυναικεία δουλειά.

Ένας σύντροφος τῆς έγραψε: «Παρ' όλο πού δέν είχα καμμιά υποχρέωση νά σοῦ τό πῶ έκανα τήν τάδε αλλαγή». Τό πρόβλημα δέ μπαίνει έτσι. Φυσικά στρατιωτικά δέν έχει υποχρέωση. Κομματικά όμως πρέπει νά συνεργάζεται γιατί έτσι βοηθιέται καλύτερα στή δουλειά του.

γ) Οί ίδιες οί γυναίκες μας, τά στελέχη δέ δουλεύουν καλά. Περιορίζονται σέ επισκέψεις, σέ ορισμένα ακτίφ καί γράφουν πρός τά πάνω ότι έκαναν τόσες σκοπευτίνες, παντζερίστριες κλπ. Ἡ δουλειά τους όμως είναι νά βρίσκονται κοντά στίς μαχήτριες, νά ενδιαφέρονται γιά όλα τά ζητήματα πού τίς απασχολοῦν, νά γίνουν φίλες μέ τίς μαχήτριες, νά συνδεθοῦν περισσότερο ψυχικά μαζί τους. Τή γυναίκα μαχήτρια πρέπει νά τήν προσέξουμε περισσότερο καί νά δείξουμε στοργή. Κι' αυτό μπορεί νά τό κάνουν καλύτερα τά γυναικεία μας στελέχη.

Σήμερα πού κάνουμε μιά ανακατάταξη τοῦ έμψυχου υλικοῦ μας γιά νά ενισχύσουμε τήν πρώτη γραμμή μέ άνδρες, μεγαλώνει ή σημασία τῆς γυναικείας δουλειᾶς στίς μεταφορές, συνεργεία καί άλλες υπηρεσίες πού θά αποτελοῦνται κατά 80 ο)ο από γυναίκες.

Ἡ ειδική πολιτική δουλειά στίς γυναίκες είναι ξεχωριστός τομέας δουλειᾶς, κάτω από τήν άμεση βοήθεια καί έλεγχο τών ΠΕ πού πρέπει νά προσεχτεί περισσότερο ἀπ' όλους μας καί νά οργανωθεί καλύτερα. Πρέπει νά βοηθᾶμε καθημερινά τίς υπεύθυνες γυναικών καί νά τίς ενθαρρύνουμε στή δουλειά τους. Νά ανεβάσουμε ηθικοπολιτικά τή μαχήτρια στό ΔΣΕ.

Δυό λόγια καί γιά τό ζήτημα τών σχέσεων· Τό ΓΑ έδωσε στό ζήτημα αυτό ρωμαλέα λύση καί βασικά πᾶμε καλά. Έχουμε όμως από καιρό σέ καιρό άσχημα κρούσματα, πρόστυχες πράξεις καί μερικούς είτε μερικές πού μέ τίς αλεπάλληλες παντρειές τους δημιουργοῦν ζητήματα. Αυτά πρέπει νά λείψουν. Όπως πρέπει νά εξαλείψουμε καί μερικές περιπτώσεις, ἄς τίς ποῦμε έτσι, μισογύνηδων ανδρών (ιδίως στελεχών) πού τούς αρέσει νά κουτσομπολεύουν καί νά παραγραβοῦν ορισμένες αδυναμίες τῆς γυναικείας μας δουλειᾶς.

Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Τή δουλειά μέ τούς νέους οὐσιαστικά τήν εἴχαμε ἐγκαταλείψει. Ἔπειτα ἀπτήν ἀπόφαση τῆς 5ης Ὁλομέλειας τῆς ΚΕ πού ἔβαλε ζήτημα ἀνασυγκρότησης τῆς ΕΠΟΝ ἀπασχοληθήκαμε μέ τό ζήτημα αὐτό καί μόλις τώρα ἀρχίζουμε τή δουλειά μέ τούς νέους. Ἡ θέση μας νά φκιάσουμε ὑποδειγματικές διμοιρίες τῆς ΕΠΟΝ—πού ἄρχισε κιόλας σέ ὁρισμένα τμήματα—καί λόχους αὐτοματιστῶν κατά Ταξιαρχία, θά μᾶς βοηθήσει νά προωθήσουμε περισσότερο τήν ἐπονίτικη δουλειά. Ἡ χαρά, ὁ ἐνθουσιασμός, τό γέλοιο καί ἡ ὁρμή τοῦ νέου εἶναι ἕνας μεγάλος παράγοντας στό στρατό μας, πού πρέπει νά τόν χρησιμοποιοῦμε σωστά γιά νά ἀποδώσει. Οἱ νέοι θά πρέπει νά φιλοδοξοῦν νά παίρνουν ἐπικίνδυνες δουλειές ὅπου θά παρουσιάζουν ὑποδειγματική δουλειά καί ταυτόχρονα μέ τό παράδειγμά τους θά δίνουν πιότερη ζωή στό τμῆμα, θά βοηθοῦν στήν ἀνάπτυξη τῆς ψυχαγωγίας καί στή δημιουργία μιᾶς πλούσιας ἐσωτερικῆς δημοκρατικῆς ζωῆς στό ΔΣΕ.

Η ΔΙΑΦΩΤΙΣΗ ΜΑΣ

Θά ἐξετάσουμε πρῶτα τή διαφώτιση τοῦ ΓΑ καί ἔπειτα τῶν μονάδων μας.

Α! Ἡ διαφώτιση τοῦ ΓΑ. Ἀκόμα ἀπό τά 1948 σημειώσαμε σοβαρά βήματα καί εἴχαμε μιά ὁρισμένη καλυτέρευση. Στά 1949 θά αὐξήσουμε ποσοτικά τή διαφώτισή μας καί θά τήν ἀνεβάσουμε ποιοτικά. Στά 1943 τό ΓΑ ἔβγαλε ὅλο τό χρόνο περί τά 2 ἑκατομμύρια ἔντυπα. Τό 1949 μποροῦμε νά βγάλουμε διπλάσιο ἀριθμό δηλ. 4 ἑκατομμύρια ἔντυπα. Ἡ καμπάνια πού ὀργανώσαμε τώρα γιά τίς 25 τοῦ Μάρτη καί τό Λιτόχωρο θά δείξει κατά πόσο ἡ διαφώτισή μας ἀνταποκρίνεται στίς ἀπαιτήσεις τοῦ κινήματός μας. Ἡ διαφώτισή μας τοῦ ΓΑ πρέπει νά προσέξει περισσότερο τό καλογραμμένο πεταχτό ὑλικό πού εἶναι ἀνάγκη νά βγαίνει κατά ἑκατοντάδες χιλιάδες τή βδομάδα. Νά δουλέψει καί νά βγάλει μιά σειρά μπροσοῦρες καί φυλλάδια πάνω σέ φλέγοντα στρατιωτικά καί πολιτικά θέματα. Νά προσέξει ὅλες τίς περιοδικές ἐφημερίδες μας καί ἰδίως τήν ἐφημερίδα γιά τούς φαντάρους καί ἐθνοφρουρίτες καθώς καί τήν ἐφημερίδα γιά τή σκλάβα Ἑλλάδα. Καί κυρίως νά καλυτερέψει ἀποφασιστικά τήν ἐφημερίδα μας «Πρός τή Νίκη» πού πρέπει νἄχει καλοδουλεμένο ὑλικό καί νά φέρνει στούς μαχητές τόν παλμό τῆς νίκης.

Ἡ διαφώτιση γενικά τοῦ ΓΑ πρέπει νἆναι μαχητική, νά ἐκφράζει τήν πλατειά συμφιλιωτική πολιτική μας, νά ἀπαντάει ἄμεσα καί συγκεκριμμένα στήν προπαγάνδα τοῦ ἐχθροῦ, νἆναι πειστική καί νά ἀποτελεῖ παρόρμηση γιά δράση. Διαφώτιση χωρίς ψυχή δέ μᾶς χρειάζεται στό ΓΑ. Ἐδῶ ἀναφέρω ἕνα κακό παράδειγμα. Ἡ Πανελλαδική Συνδιάσκεψη, τῶν γυναικῶν χαρακτηρίζονταν ἀπό μιά ζωντάνια καί ἦταν πραγματικά ἕνα ὡραῖο πρᾶγμα. Αὐτό δέ μπόρεσε νά τό δώσει ἡ διαφώτισή μας.

Ὁ ραδιοσταθμός μας εἶναι ἕνα γερό ὅπλο διαφώτισης καί ἐκλαΐκευσης τῆς πολιτικῆς μας πού μᾶς βοηθάει στήν ὅλη δουλειά μας. Τό ζήτημα εἶναι νά τροφοδοτοῦμε διαρκῶς τό σταθμό μας μέ ζωντανό ὑλικό ἀπτή δράση καί τή ζωή τοῦ στρατοῦ μας. Ἔτσι θά μάθει ὅλος ὁ λαός, ἰδιαίτερα στή σκλάβα Ἑλλάδα, τή δράση τοῦ ΔΣΕ

Καί ἕνα ἄλλο ζήτημα. Οἱ μαχητές καί ἰδίως τά στελέχη μας πρέπει νά λένε τή γνώμη τους καί νά κριτικάρουν τά ἔντυπα τοῦ ΓΑ. Ἀκόμα νά κάνουν πρακτικές προτάσεις γιά νά καλυτερέψει τό ἔντυπο ὑλικό μας.

Β! Ἡ διαφώτιση στίς μονάδες τοῦ Βίτσι. Αὐτές χρησιμοποιοῦν τό ἔντυπο ὑλικό πού τούς στέλνει τό ΓΑ καί ἔχουν καί τήν προφορική διαφώτιση μέ τούς τηλεβόες στούς φαντάρους καί ἐθνοφρουρίτες. Δέν ἔχουν ὅμως ὀργανώσει τή δικιά τους ἔντυπη διαφώτιση πού θά βοηθοῦσε πολύ, γιατί τά τμήματά μας εἶναι ἀπέναντι στόν ἐχθρό καί θά μποροῦσαν ἔγκαιρα νά ἀπαντοῦν μέ προκηρυξοῦλες καί νά κατατοπίζουν τούς φαντάρους τοῦ ΜΦΣ.

Εἶναι ἀνάγκη νά ὀργανώσουμε τή διαφώτισή μας στήν Ταξιαρχία καί τό Τάγμα (ἀργότερα καί στό λόχο) καί αὐτό θά τό πετύχουμε ἄν ἐφοδιάσουμε τούς σχηματισμούς αὐτούς μέ ἁπλά τεχνικά μέσα. Κάνουμε ὁρισμένες προσπάθειες πρός τήν κατεύθυνση αὐτή, ὅμως καί οἱ Ταξιαρχίες θά πρέπει νά προσπαθήσουν νά τό λύσουν μόνες τους.

Η ΠΑΛΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΛΙΠΟΤΑΞΙΕΣ

Οἱ λιποταξίες πλήθαιναν στό τελευταῖο διάστημα ἰδιαίτερα σέ ὁρισμένες Μεραρχίες μας. Ἔτσι ἡ XI Μεραρχία ἀπτή μάχη τῆς Φλώρινας μέχρι τίς 14)3)49 εἶχε 56 λιποταξίες. Εἶναι χαρακτηριστική ἡ μελέτη τῶν λιποταξιῶν αὐτῶν. Ἀπτούς 56 εἶναι ἄνδρες 33 καί γυναῖκες 23. Ἀπτούς ἄνδρες οἱ 4 εἶναι φαντάροι, οἱ 5 παληοί μέ δράση στό ΔΣΕ καί οἱ 24 νεοεπιστρατευμένοι. Ἀπτούς 56 λιποτάχτες οἱ 33 πέρασαν στή Γιουγκοσλαβία 4 πιάστηκαν καί 16 πῆγαν στούς μοναρχοφασίστες. Οἱ περισσότερες λιποταξίες εἶναι στήν 107 Ταξιαρχία καί ἀπό Σλαβομακεδόνες. Ἔχομε ὅμως καί περιπτώσεις παληῶν ἀνταρτῶν.

Ἡ πάλη ἐνάντια στίς λιποταξίες δέν ἔγινε ὑπόθεση τῆς Δημοκρατικῆς [illegible] καί τῶν κομμουνιστῶν στή διμοιρία. Οἱ ΠΕ καταπιάνονται ἀκόμα «θεωρητικά» μέ τό ζήτημα τῶν λιποταξιῶν, δέ μελετᾶν συγκεκριμμένα τίς αἰτίες πού τίς προκαλοῦν καί ἀρκοῦνται νά δικαιολογοῦν μέ γενικολογίες τίς λιποταξίες αὐτές. Ξεχνοῦν ὅτι οἱ λιποταξίες δείχνουν τήν ποιότητα τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς πού γίνεται καί

ότι ό ΠΕ δέν ξέρει νά κάνει καλά τή δουλειά του. Σέ τμήμα πού ό ΠΕ κρατά τόν παλμό τών μαχητών, ένδιαφέρεται γιά τά ζητήματά τους καί έχει ψυχικές επαφές μαζί τους καί ακόμα προσέχει τήν πολιτική διαπαιδαγώγηση, εκεί λιποταξίες δέν υπάρχουν ή έχουμε ελάχιστες. Νά ένα παράδειγμα. Σ' ένα τμήμα σέ μιά ομάδα συζητούσαν ορισμένοι επί μιά βδομάδα νά λιποταχτήσουν καί ό ΠΕ δέν πήρε χαμπάρι. Αυτό δείχνει τί επαφή καί ψυχική σύνδεση είχε ό Επίτροπος αυτός με τους μαχητές. Ή πολιτική μας δουλειά δέν εξήγησε σωστά στούς μαχητές τήν αποτυχία τής Φλώρινας καί γι' αυτό είχαμε πολλές λιποταξίες. Ή πολιτική μας δουλειά δέν πήρε υπόψη, ότι στίς καινούργιες σλαβομακεδόνισσες μαχήτριες χρειάζεται περισσότερη προσοχή καί δουλειά. Καί γι' αυτό είχαμε πολλές λιποταξίες. Είναι ζήτημα τιμής γιά τούς ΠΕ καί τούς κομμουνιστές νά σταματήσουν τίς λιποταξίες. Φυσικά τίς λιποταξίες δέ θά τις αντιμετωπίσουμε μέ τήν άγια σπουδαιότητα μά καί μέ σκληρά μέτρα γιατί είμαστε λαϊκός στρατός καί καθένας πού προδίνει πρέπει νά πληρώνει.

Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΟ ΜΟΝΑΡΧΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΟ

Ή δουλειά στό ΜΦΣ παρουσιάζει επίσης στό τελευταίο διάστημα υποχώρηση. Αυτό οφείλεται σέ δυό λόγους. α) Δέ μπορέσαμε νά περάσουμε άπ' τή διαφωτιστική δουλειά (προκηρύξεις-τηλεβόες) στήν οργάνωση τών δημοκρατικών φαντάρων, πού αποτελεί εγγύηση γιά τήν καθημερινή καί αδιάκοπη διαλυτική δουλειά στό εχθρικό στρατόπεδο. β) Ορισμένοι σύντροφοί μας επηρεάστηκαν άπ' τήν αποτυχία τής μάχης τής Φλώρινας καί άπ' τίς απατηλές πού είχαν, ότι οί φαντάροι θά 'ρθουν νά παρουσιαστούν μόνοι τους καί πέρασαν στό άλλο άκρο. Άρχισαν νά σκέφτονται άν ή πολιτική μας είναι σωστή. Δημιουργήθηκαν ορισμένες αμφιβολίες. Πού καί πού είπαν τά λόγια. «Όχι συναδέλφωση, μά κόψιμο τό κεφάλι». Τό ξεπέρασμα αυτής τής στραβής, τής οπορτουνιστικής αντίληψης είναι απαραίτητη προϋπόθεση γιά νά πάει ή δουλειά μας μπρός.

Μέ τή δουλειά στό ΜΦΣ δέν πρέπει νά απογοητεύεται κανένας. Οί καρποί μπορεί νά αργήσουν νά 'ρθουν, άλλά όταν θά 'ρθουν θά τούς έχουμε μαζωμένους. Γι' αυτό πρέπει νά βρίσκουμε καθημερινά καινούργιους τρόπους, νά κεντρίζουμε τήν πρωτοβουλία τών μαχητών καί στελεχών καί νά οργανώνουμε καλά τή δουλειά μας. Ό μοναρχοφασιστικός στρατός έχει πολλές αδυναμίες, τό προτσές τής αποσύνδεσης συνεχίζεται καί από μάς εξαρτάται νά μεγαλώσει ή ταχύτητά του, έχουμε μέσα εκεί δικούς μας ανθρώπους πού μπορούμε νά στηρίξουμε τήν οργάνωση τών δημοκρατικών φαντάρων κλπ. κλπ.

Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΩΝ Π.Ε.

Περνώ τώρα στό σοβαρότερο ζήτημα πού κατά τή γνώμη μας πρέπει νά απασχολήσει τή σημερινή μας Κομματική Σύσκεψη. Πρόκειται γιά τή δουλειά τού ΠΕ, γιά τούς τρόπους καί τίς μέθοδες πού χρησιμοποιεί στή δουλειά του. Ή αποστολή τού ΠΕ είναι άπ' τίς πιό υπεύθυνες μέσα στό ΔΣΕ. Άπ' αυτόν εξαρτάται άν ή ηθικοπολιτική δουλειά πάει καλά στά τμήματά μας. Όταν ή πολιτική δουλειά κουτσαίνει, σημαίνει ότι ό ΠΕ δέν καταλαβαίνει τήν αποστολή του, δέν ξέρει νά κάνει τή δουλειά του.

Οί αδυναμίες καί ή υποχώρηση πού παρουσιάζει ή πολιτική μας δουλειά στό τελευταίο διάστημα έχει σχέση μέ τίς αδυναμίες πού έχουν οί ΠΕ. Πραγματικά, έπειτα από τίς τελευταίες απώλειες τών ΠΕ καί από τήν ανάγκη νά αναδείξουμε ορισμένους ΠΕ σέ διοικητές, αδυνατίσαμε πολύ σέ ΠΕ όχι μόνο στίς διμοιρίες μά καί στούς λόχους καί στά Τάγματα. Αυτό έχει τήν επίδρασή του στήν όλη μας πολιτική δουλειά. Γιά νά λύσουμε αυτό τό ζήτημα δέν υπάρχει άλλος τρόπος από νά αναδείξουμε καινούργιους ανθρώπους, ΠΕ καί νά τούς βοηθήσουμε γιά νά ανταποκριθούν στά καθήκοντά τους. Θά πρέπει νά κάνουμε πραγματικά μιά καθημερινή συστηματική δουλειά όπως κάναμε καί πέρσυ πρίν άπ' τή μάχη τού Γράμμου γιά νά βοηθήσουμε μέ όλα τά μέσα τούς ΠΕ γιά νά εκπληρώσουν τήν αποστολή τους. Νά βοηθήσουν πιό πολύ οί ΠΕ Μεραρχιών καί Ταξιαρχιών τούς ΠΕ Ταγμάτων καί λόχων μέ ταχτικές συνεργασίες καί ζωντανή καθοδήγηση. Νά βοηθήσουμε καί μείς περισσότερο τήν πολιτική δουλειά στίς Μεραρχίες τού Βίτσι. Νά οργανώσουμε σύντομα δεκαήμερα φροντιστήρια κατά Μεραρχία, όπου νά περάσουμε περιοδικά μέσα σέ δυό μήνες όλους τούς ΠΕ τής Μεραρχίας.

Οί ΠΕ μας θά πρέπει νά προσέξουν σήμερα τά παρακάτω ζητήματα:

α) Νά ξέρουν καθημερινά τί γίνεται στό τμήμα τους, πώς σκέφτονται οί μαχητές, ποιά είναι τά ζητήματα πού τούς απασχολούν καί νά φροντίζουν νά δυναμώνουν τήν ψυχική επαφή μαζί τους. Στό ζήτημα τής ψυχικής επαφής πρέπει νά επιμένουμε πολύ. Κι' αυτό θά τό πετύχει ό Π.Ε. όχι μέ λόγια, μέ τό νά πιπιλίζει διαρκώς τό ζήτημα αυτό, μά μέ τό παράδειγμά του καί μέ τήν καθημερινή του δουλειά, όταν ακούει τίς γνώμες τών μαχητών καί νά καταφέρει νά κερδίσει τήν εμπιστοσύνη τους. Εδώ μπαίνει καί ένα άλλο ζήτημα. Πολλοί Π.Ε. δέν ξέρουν τήν πραγματική δύναμη τού τμήματός τους. Αυτό γιά τόν Π.Ε. δέν είναι στρατολογικό πρόβλημα (δηλ. άν πρέπει νά υπάρχουν

ειδικοί ἄνθρωποι πού θά κρατοῦν τά σχετικά βιβλία), μά πολιτικό πρόβλημα. Ὁ Π.Ε. πού δέν ξέρει πόσους μαχητές ἔχει ὁ λόχος ἤ τό τάγμα πῶς θάναι σε θέση νά ξέρει πῶς σκέφτονται οἱ μαχητές καί νά κρατᾶ τήν ἠθικοπολιτική στάθμη τοῦ τμήματός του; Ὁ Π.Ε. πού δέν ξέρει πόσους μαχητες ἔχει δείχνει ὅτι εἶναι ἀπομονωμένος ἀπό το τμῆμα του καί δέν τό δουλεύει ἠθικοπολιτικά, δείχνει ὅτι ἐκτελεῖ ἐντελῶς τυπικά τό ρόλο του καί θά ἀποτύχει στή δουλειά του.

β) Νά κάνουν καθημερινή συστηματική ἠθικοπολιτική δουλειά. Ἄξονας τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς πρέπει νάναι ἡ δημοκρατική συνέλευση, ὅπου θά συγκεντρώνουμε τό κέντρο τοῦ βάρους. Παράλληλα ὅμως πρέπει νάχουν καθημερινή ἐπαφή με τό τμῆμα τους, νά τό δουλεύουν, νά τό ἐνημερώνουν πολιτικά καί νά τό διαπαιδαγωγοῦν. Ἕνα ζήτημα πού πρέπει νά τούς ἀπασχολεῖ τούς Π.Ε. εἶναι ἡ καθημερινή προσπάθεια γιά νά δυναμώνουμε τήν πειθαρχία στό ΔΣΕ. Ἀκόμα ο Π.Ε. πρέπει νά σκέφτονται πῶς θά κάνουν τή δουλειά τους ὅταν ἡ διμοιρία τους ἔχει διάταξη καί εἶναι δύσκολο νά μαζευτοῦν ὅλοι οἱ μαχητές καί οἱ μαχήτριες.

γ) Πρέπει νά προσέχουν πολύ καί νά οργανώνουν τόν ἔλεγχο τῆς δουλειᾶς. Αὐτό εἶναι μεγάλη ἀδυναμία στό ΔΣΕ. Πρέπει νά ἐπιμένουν στήν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν καί ἐντολῶν, στήν ἐφαρμογή στήν πράξη τῶν ἀποφάσεων πού παίρνονται. Κι' ἐδῶ πολλά λέμε, στήν πράξη ὅμως δεν ἐλέγχουμε τά στελέχη μας. Ὁ ἔλεγχος θά γίνεται καί στίς δημοκρατικές συνελεύσεις καί καθημερινά, θά πρέπει νάναι αὐστηρός μά καί διαπαιδαγωγικός, γιά νά διορθώνει σφάλματα καί ἀδυναμίες. Οἱ Π.Ε. πού δεν ἐλέγχουν στήν καθημερινή δουλειά τους θά ἀποτύχουν.

δ) Οἱ Π.Ε. πρέπει νά βάζουν στήν πρώτη γραμμή τό ζήτημα τῆς στρατολογίας. Στίς ἐπιχειρήσεις πού κάνουν, ἐνδιαφέρονται γιά τή στρατολογική ἐκμετάλλευση καί ὀργανώνουν καλά τή δουλειά αὐτή. Νά βοηθοῦν τούς Π.Ε πόλεων καί ὑπαίθρου πού ἔχουν πραγματικά μεγάλες δυνατότητες γιά τή στρατολογία. Αὐτά δείχνει ἀνάμεσα σ' ἄλλα καί ἡ συμμετοχή τῶν Π.Ε. στήν ἅμιλλα πού προκήρυξε τό Γ.Α. ἀνάμεσα στούς Π.Ε. πόλης καί χωριοῦ.

ε) Οἱ ΠΕ πρέπει νά βελτιώνουν τίς σχέσεις μέ τό λαό καί νά ξεριζώνουν κάθε ἀντιλαϊκή ἐκδήλωση. Ἐδῶ στό Βίτσι ἡ συμπεριφορά μας ἀπέναντι στό λαό πρέπει νάναι ὑποδειγματική καί νά βοηθᾶμε τούς σλαβομακεδόνες σέ πολλά ζητήματα πού μπορεῖ νά τούς ἐνισχύσει ὁ ΔΣΕ, (νά σεβόμαστε τήν περιουσία του, νά τόν διαφωτίζουμε, νά ἱκανοποιοῦμε τά δίκαια παράπονά του κλπ).

στ) Οἱ ΠΕ πρέπει νά προσέξουν πολύ τό ἰδεολογικό μέτωπο, ὁ μοναρχοφασισμός στό τελευταῖο διάστημα πάει νά στηρίξει τό κλονισμένο ἠθικό του μέ δυό κυρίως ζητήματα. Πρῶτο. Μέ τίς θριαμβολογίες γιά ἀνύπαρκτες νίκες καί δεύτερο, ὅτι πουλήσαμε τή Μακεδονία στούς Βουλγάρους. Ἐμεῖς μποροῦμε καί πρέπει νά τούς κολλήσουμε κυριολεχτικά στόν τοῖχο μέ τά ἴδια τους τά ἐπιχειρήματα καί νά δείξουμε ὅτι ἡ ἐθνική προδοσία εἶναι δική τους ἰδιότητα καί βρίσκεται μέσα στό αἷμα τους (μποροῦμε νά λέμε π.χ. ὅ,τι ἔλεγαν πέρισυ γιά τήν ἐξόντωσή μας, τίς δηλώσεις τοῦ Τροῦμαν κλπ, τή διαταγή τοῦ Βεντήρη, τό διάγγελμα γιά τίς 25 το Μάρτη πού θά τό στείλει φέτος ὁ Τροῦμαν ἀπ' τήν Ἀμερική κλπ).

3) Οἱ ΠΕ πρέπει νά ἀνεβάσουν τή μαζική ἐπαγρύπνηση στό ΔΣΕ πού δέ βρίσκεται σέ καλό σημεῖο. Τις τελευταῖες μέρες ἔχουμε βομβαρδισμούς σταθμῶν διοίκησης, καί πεδίων ἄσκησης, διασπαστική δουλειά στό μακεδονικό λαό καί στούς μακεδόνες μαχητές καί μεῖς δέν ὀξύνουμε τήν ἐπαγρύπνηση μαχητῶν καί στελεχῶν μας. Ἀπ' τά τηλέφωνα λέμε τόσο πολλά πού μπορεῖ νά τά χρησιμοποιήσει γιά νά μᾶς βλάψει. Φυσικά ὅταν λέμε ἐπαγρύπνηση εἶναι νά κάνουμε τους μαχητές ὑπεύθυνους καί προσεχτικούς γιά τήν περιφρούρηση τοῦ ΔΣΕ, χωρίς νά δημιουργοῦμε καχυποψίες καί νά κάνουμε ὄχι σοβαρά πράγματα. π.χ. σέ μιά μονάδα ἔβαλαν μιά κοπέλλα νά παρακολουθεῖ μιά νεοστρατολογημένη Ναουσαία. Αὐτή ἡ κοπέλλα πλησίασε τή Ναουσαία καί τῆς εἶπε: «τρογχτές λιποτάχτησαν δυό Ναουσαῖες, φεύγουμε καί μεῖς». Ἡ Ναουσαία σωστά κατάγγειλε τήν πρόταση αὐτή στή διοίκησή της. Τέτοιου εἴδους ἐνέργειες εἶναι ἀπαράδεχτες γιά τό ΔΣΕ. Ἐπαγρύπνηση σημαίνει νάχουμε ἀνοιχτά τά μάτια καί οἱ διοικητές μαζί μέ τούς ΠΕ νά μελετοῦν τίς μεθόδες πού χρησιμοποιοῦν οἱ μοναρχοφασίστες ἐνάντιά μας καί νά ξεσηκώνουν ὅλους τούς μαχητές γιά νά ἐξουδετερώνουμε τίς προβοκάτσιες καί τούς χαφιεδισμούς τους.

4) Οἱ Π.Ε. πρέπει νά σηκώνουν τήν ἐπαναστατική ἅμιλλα καί νά τή χρησιμοποιοῦν σάν συστατικό στοιχεῖο στήν καθημερινή δουλειά τους. Ἡ ἅμιλλα γιά τά 2χρονα τοῦ ΔΣΕ ἀνέβασε πολύ τό ΔΣΕ καί καλυτέρεψε ὅλη τή δουλειά μας. Ἡ ἅμιλλα πού κάνουμε τώρα ἀνάμεσα στούς Π.Ε. πόλεων καί ὑπαίθρου θά ἀποδώσει ἐφόσον θά τήν ὀργανώσουμε καλά. Ὅμως δέν πρέπει νά χρησιμοποιοῦμε τήν ἅμιλλα ἀπό καιρό σέ καιρό καμπανιακά μά νά τήν κάνουμε καθημερινή μέθοδο στή δουλειά μας. Ἡ ἅμιλλα ἀπορρέει ἀπό τά εὐγενικώτερα συναισθήματα τῶν μαχητῶν καί μαχητριῶν μας καί εἶναι κίνητρο γιά τήν καλύτερη ἐμφάνιση τῆς δουλειᾶς, γιά περισσότερες ἐπιτυχίες καί νίκες. Ἡ ἅμιλλα θά φέρει ἐ-

ΤΟ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ — ΣΥΜΦΩΝΟ ΠΟΛΕΜΟΥ

Τοῦ σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ

Ἡ περίοδος ἀνάμεσα σέ δυό ἰμπεριαλιστικούς πολέμους εἶναι περίοδος προετοιμασίας καινούργιων ἰμπεριαλιστικῶν πολέμων. Αὐτή εἶναι:

«ἡ ζωντανή σχέση ἀνάμεσα στίς περιόδους τῆς ἰμπεριαλιστικῆς εἰρήνης καί στίς περιόδους τῶν ἰμπεριαλιστικῶν πολέμων»,

ἔγραφε ὁ Λένιν ἐδῶ καί 32 χρόνια, στό κλασικό του ἔργο: «Ἰμπεριαλισμός». Καί γίνεται ἡ προετοιμασία αὐτή ὄχι ἀνοργάνωτα, ἀλλά μέ τή συγκρότηση ἰμπεριαλιστικῶν συμμαχιῶν κάτω ἀπό τήν καθοδήγηση μιᾶς ἤ περισσότερων ἰμπεριαλιστικῶν δυνάμεων.

«...»Διϊμπεριαλιστικές« ἤ »ὑπεριμπεριαλιστικές« «συμμαχίες ἀποτελοῦν στήν κεφαλαιοκρατική πραγματικότητα ἀ ν α γ κ α σ τ ι κ ά, μονάχα » ἀνάπαυλες «ἀνάμεσα σέ πολέμους — ἀδιάφορο μέ ποιά μορφή κλείνονται οἱ συμμαχίες αὐτές, εἴτε μέ τή μορφή ἑνός ἰμπεριαλιστικοῦ συνασπισμοῦ ἐνάντια σέ ἕναν ἄλλο ἰμπεριαλιστικό συνασπισμό, εἴτε μέ τή μορφή μιᾶς γενικῆς συμμαχίας ὅ λ ω ν τῶν ἰμπεριαλιστικῶν δυνάμεων. Οἱ εἰρηνικές συμμαχίες προετοιμάζουν πολέμους καί ξεπηδᾶνε μέ τή σειρά τους ἀπό πολέμους, προϋποτίθενται ἀμοιβαῖα, δημιουργοῦν μιά ἐναλλαγή τῶν μορφῶν εἰρηνικῆς καί μή εἰρηνικῆς πάλης πάνω στό ἴδιο καί στό αὐτό ἔδαφος τῶν ἰμπεριαλιστικῶν συναφειῶν καί ἀμοιβαίων σχέσεων τῆς παγκόσμιας οἰκονομίας καί τῆς παγκόσμιας πολιτικῆς» (Λένιν, στό ἴδιο).

Αὐτά τά λόγια τοῦ Λένιν θά νόμιζε κανένας πώς γράφτηκαν γιά σήμερα, μόνο πού θά 'πρεπε νά προστεθεῖ πώς οἱ ἰμπεριαλιστικοί συνασπισμοί καί οἱ συμμαχίες, γίνονται σήμερα μέ ξεκάθαρη τήν ἐπιθετική τους αἰχμή ἐνάντια στή Σοβιετική Ἕνωση καί τίς Λαϊκές Δημοκρατίες.

* * *

Ποιά εἶναι ἡ κατάσταση στίς διεθνεῖς σχέσεις σήμερα;

Τό πράγμα εἶναι ξεκάθαρο. Τό λένε μόνα τους τά γεγονότα. Τέσσερα χρόνια μόλις ὁ-

---

λόπλευρη βελτίωση τῆς δουλειᾶς μας καί θά ἀνοίξει τό δρόμο πρός τή νίκη.

* * *

Σύντροφοι καί συντρόφισσες,

Συγκεφαλαιώνω. Γιά νά ξεπεράσουμε σήμερα τήν ὑποχώρηση καί τήν καθυστέρηση στήν πολιτική μας δουλειά πρέπει νά κάνουμε ὅλοι οἱ ΠΕ μιά καθημερινή συστηματική καί ἀδιάκοπη προσπάθεια νά σηκώσουμε τήν πολιτική μας δουλειά στό ὕψος πού ἀπαιτοῦν οἱ περιστάσεις οἱ μεγάλες, σύνθετες καί δύσκολες μάχες πού θά κάνουμε. Νά δυναμώσουμε τήν ψυχική ἐπαφή στελεχῶν καί μαχητῶν καί νά σφυρηλατήσουμε τήν ἠθικοπολιτική ἑνότητα τοῦ ΔΣΕ. Νά κάνουμε τίς δημοκρατικές συνελεύσεις ἐργαστήρι πού θά σφυρηλατεῖ τό Στρατό μας καί θά διορθώνει τίς ἐλλείψεις καί τίς ἀδυναμίες μας. Ν ά ὀ ρ γ α ν ώ σ ο υ μ ε τ ή ν π ο λ ι τ ι κ ή δ ο υ λ ε ι ά μ έ π ο λ ε μ ι κ ο ύ ς ρ υ θ μ ο ύ ς π ι ό γ ρ ή γ ο ρ ο υ ς ἀ π ό ἐ κ ε ί ν ο υ ς τ ο ῦ Γ ρ ά μ μ ο υ κ α ί τ ο ῦ Β ί τ σ ι. Ἡ πάλη μας γιά νά ξεπεράσουμε τίς ἀδυναμίες πού διαπίστωσε ἡ Β' Κομματική Σύσκεψη τῶν καθοδηγητικῶν στελεχῶν τοῦ ΔΣΕ στόν τομέα τῆς τακτικῆς, πρέπει νά συνοδεύεται μέ μιά ὁ λ ό π λ ε υ ρ η π ο λ ι τ ι κ ή κ ι ν η τ ο π ο ί η σ η κ α ί ἡ ἠ θ ι κ ο π ο λ ι τ ι κ ή π ρ ο ε τ ο ι μ α σ ί α. Μέ πάθος, μέ μπολσεβίκικη ἐπιμονή, μέ συστηματική χαμάλικη δουλειά, κρατώντας ψηλά τή σημαία τῆς ἅμιλλας πρέπει νά καλυτερέψουμε τήν πολιτική δουλειά γιά νά βελτιώσουμε ὁλόπλευρα τό στρατό μας καί νά ἀνεβάσουμε τήν πολεμική του ἀπόδοση. Ἡ πολιτική μας δουλειά ἐξυπηρετεῖ τόν πόλεμο. Κριτήριο ἄν πάει ἤ ὄχι καλά εἶναι ἡ πολεμική ἀπόδοση καί τώρα πρέπει νά βοηθήσει, νά προετοιμάσει τούς μαχητές μας γιά ποιοτικά ἀνώτερες μάχες. Οἱ Π.Ε. ἔχουν πραγματικά μιά πολύ ὑπεύθυνη ἀποστολή. Βοηθώντας τούς διοικητές τους, κινητοποιώντας ὅλες τίς δυνάμεις τους, μέ τό μυαλό καί τή δουλειά τους, μέ τό αἷμα καί τό παράδειγμά τους νά κάνουμε ὅλοι μαζύ τό 1949 τόν ἀποφασιστικό χρόνο γιά τή νίκη.

Ἡ σημερινή μας Σύσκεψη πού θά μελετήσει τήν πεῖρα πού συγκεντρώσαμε στόν τομέα τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς, τίς σοβαρές ἀδυναμίες καί τήν καθυστέρηση πού παρουσιάσαμε στήν πολιτική δουλειά στό τελευταῖο διάστημα, θά βοηθήσει ὅλους τούς Π.Ε. νά καλυτερέψουν τή δουλειά τους γιά τήν ἐφαρμογή τῆς γραμμῆς πού καθώρισε ἡ 5η Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.

στερα ἀπό τό τέλος τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πολέμου, τοῦ πιό φοβεροῦ καί πιό δαπανηροῦ σέ αἷμα καί σέ ὑλικές καταστροφές πού γνώρισε ἡ ἀνθρωπότητα, ὁ κόσμος βρίσκεται χωρισμένος σέ δυό στρατόπεδα. Ἀπό τή μιά, τό στρατόπεδο τῆς Δημοκρατίας καί τοῦ Σοσιαλισμοῦ. Στό στρατόπεδο αὐτό, πού ἔχει ἐπικεφαλῆς τή Σοβιετική Ἕνωση, ἀνήκουν ὅλες οἱ δημοκρατικές καί προοδευτικές δυνάμεις τοῦ κόσμου, αὐτές πού πολέμησαν γιά τή συντριβή τοῦ γερμανοχιτλερικοῦ φασισμοῦ καί τοῦ γιαπωνέζικου μιλιταρισμοῦ καί πού σήμερα ἀγωνίζονται ν' ἀποτρέψουν ἕνα καινούργιο παγκόσμιο ματοκύλισμα. Εἶναι τό στρατόπεδο τῆς εἰρήνης, πού ἀγκαλιάζει ὅλες τίς ἀντιϊμπεριαλιστικές δυνάμεις, δηλαδή τήν καταπληχτική πλειοψηφία τῆς ἀνθρωπότητας. Ἀπό τήν ἄλλη, τό στρατόπεδο τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ μέ ἐπικεφαλῆς τίς Ἑνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς. Σ' αὐτό συγκεντρώνονται ὅλες οἱ νεοφασιστικές δυνάμεις κι' ὅλη ἡ παγκόσμια ἀντίδραση. Καί ἔχει γιά μοναδικό σκοπό, ὄχι τή διατήρηση τῆς εἰρήνης, μά τήν ὑπόσκαψή της. Ὄχι τή διαμόρφωση τοῦ μεταπολεμικοῦ κόσμου ἔτσι πού νά ἐξασφαλιστεῖ καί νά στεριώσει ἡ εἰρήνη γιά ἕνα μακρόχρονο τουλάχιστον διάστημα, μά ἔτσι πού νά ἀποτελεῖ προετοιμασία τοῦ νέου παγκόσμιου πολέμου. Οἱ σχέσεις ἀνάμεσα στά δυό αὐτά στρατόπεδα καθορίζουν σήμερα τήν ὅλη παγκόσμια ἐξέλιξη. Τό γεγονός αὐτό δέν εἶναι τυχαῖο. Εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητας, «τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων τῆς παγκόσμιας οἰκονομίας καί τῆς παγκόσμιας πολιτικῆς».

* * *

Μέ τόν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο, πού ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς ὅλης ἐξέλιξης τῶν ἐσωτερικῶν καί ἐξωτερικῶν ἀντιθέσεων τοῦ καπιταλισμοῦ ἀπό τότε πού μπῆκε στήν ἰμπεριαλιστική του φάση καί μέ τή νίκη τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης στό ἕνα ἕχτο τοῦ κόσμου, ἐγκαινιάστηκε μιά καινούργια ἐποχή στήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας, ἡ ἐποχή τῆς βαθειᾶς ὀργανικῆς καί ἀγιάτρευτης γενικῆς κρίσης τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ συστήματος, πού εἶναι ταυτόχρονα καί ἐποχή τῆς νικηφόρας πορείας πρός τό σοσιαλισμό. Ὁ καπιταλισμός ἔπαυσε νά ἀποτελεῖ τό μοναδικό καί καθολικό σύστημα στήν παγκόσμια οἰκονομία ὕστερα ἀπό τήν ἀπόσπαση τοῦ ἑνός ἕχτου τῆς γῆς ἀπ' αὐτόν, μέ τή νίκη τῆς ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης καί μέ τήν ἀνοικοδόμηση τοῦ σοσιαλισμοῦ. Ὅλη ἡ ἐξέλιξη τοῦ κόσμου στό μεσοπόλεμο συντελοῦνταν πάνω στή βάση τῆς γενικῆς κρίσης τοῦ καπιταλισμοῦ κι' εἶχε γιά κύριο χαραχτηριστικό τήν ἀντίθεση ἀνάμεσα στούς δυό κόσμους, τόν ἰμπεριαλιστικό καί τό σοσιαλιστικό, ὥς πού οἱ ἀμείλιχτοι νόμοι τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ ὁδήγησαν στό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, πού ἀπ' τήν ἴδια του τή φύση μετατράπηκε γρήγορα σέ ἀντισοβιετικό, στήν ἔνοπλη ἀναμέτρηση τῶν δυό κόσμων.

Στόν ἰμπεριαλισμό, πού εἶναι «τό μονοπωλιακό στάδιο τοῦ καπιταλισμοῦ» ὅπου ἐξελίχθηκε «σ' ἕνα παγκόσμιο σύστημα ἀποικιακῆς καταπίεσης καί χρηματιστικοῦ στραγγαλισμοῦ τῆς καταπληχτικῆς πλειοψηφίας τῶν λαῶν τῆς γῆς ἀπό μιά χούφτα «προοδευμένες» χῶρες» (Λένιν, «Ἰμπεριαλισμός»), κι' ὅπου κυριαρχεῖ μιά ἀπληστη κι' ἀπίστευτα ληστρική πλουτοκρατική ὀλιγαρχία, μιά χούφτα ἀπό οἰκογένειες χρηματιστῶν, ὁ καπιταλισμός κινεῖται μέ βάση τό νόμο τῆς ἀνισόμετρης ἀνάπτυξης, μέ ἅλματα, μέ ἀπότομα ξεσπάσματα καί σκαμπανεβάσματα, μέ ἕνα ἀγώνα δρόμου ζωῆς ἤ θανάτου ἀνάμεσα στούς ξεχωριστούς ἰμπεριαλιστές, πού θέτουν ἀργά ἤ γρήγορα στήν ἡμερήσια διάταξη τό ζήτημα τοῦ ξαναμοιράσματος τοῦ κόσμου. Τό ξαναμοίρασμα αὐτό δέ μπορεῖ νά γίνει, παρά μονάχα μέ βίαιες πολεμικές συγκρούσεις, μέ ἰμπεριαλιστικούς πολέμους, πού ἀποτελοῦν τό «μοναδικό μέσο ἀποκατάστασης τῆς διαταραγμένης ισορροπίας «..» (Στάλιν, «Προβλήματα τοῦ Λενινισμοῦ», γερμανική ἔκδοση, Μόσχα 193, 7 σελ. 29) στόν κόσμο. Στήν ἐποχή τῆς γενικῆς κρίσης τοῦ καπιταλισμοῦ, ὅπου τά ἐδαφικά καί οἰκονομικά πλαίσια, μέσα στά ὁποῖα κινεῖται ὁ ἰμπεριαλισμός, εἶναι στενώτερα καί γιατί ἀποσπάστηκε τό ἕνα ἕχτο τοῦ κόσμου ἀπ' αὐτόν, καί γιατί ἀναπτύχθηκαν πληθωρικά οἱ παραγωγικές δυνάμεις, σέ σχέση καί τή στιγμή πού ἀναπτύσσεται καί βαθαίνει ἡ ἐξαθλίωση τῶν μαζῶν, τά βίαια ξεσπάσματα καί οἱ τάσεις γιά πολεμικές συγκρούσεις, γίνονται πιό ἔντονες καί προσανατολίζονται, χωρίς νά ἀποκλείονται οἱ ἐσωϊμπεριαλιστικές ἔνοπλες συγκρούσεις, πρός ἕνα γενικώτερο ἀντεπαναστατικό πόλεμο τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ ἐνάντια στή νικηφόρα χώρα τοῦ σοσιαλισμοῦ, τήν ΕΣΣΔ. Γιά νά πετύχει τό σκοπό του αὐτό ὁ ἰμπεριαλισμός, συμμαχεῖ σ' ὅλες τίς χῶρες μέ τίς πιό σκοτεινές καί πιό ἀντιδραστικές δυνάμεις, γεννᾶ τό φασισμό καί τόν χρησιμοποιεῖ, ἀπό τή μιά γιά τήν κατάπνιξη τῆς ἐπανάστασης καί τῆς Δημοκρατίας στό ἐσωτερικό του, καί ἀπό τήν ἄλλη, γιά νά ρίξει τόν κόσμο σέ καινούργιους πολέμους. Γιατί «ἰμπεριαλισμός θά πεῖ τάση πρός κυριαρχία καί ὄχι πρός τήν ἐλευθερία, ἀντίδραση σ' ὅλη τή γραμμή, ἀδιάφορο κάτω ἀπό τί εἴδους πολιτικό καθεστώς, στό ἔπακρο ὄξυνση τῶν ἀντιθέσεων» (Λένιν, «Ἰμπεριαλισμός»).

*

Ὁ δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος, πού διεξάχθηκε πάνω στή βάση τῆς γενικῆς κρίσης τοῦ καπιταλισμοῦ καί πού προετοιμάστηκε καί διεξάχθηκε ἀπό τίς [illegible] σμιας ἀντίδρασης μέ [illegible] φασιστική Γερμανία καί τό γιαπωνέζικο [illegible] ὁδήγησε σέ μιά ἀκόμα πιό μεγάλη ὄξυνση

καί βάθεμα τῆς γενικῆς κρίσης τοῦ καπιταλισμοῦ» καί εἶχε σάν ἀποτέλεσμα «ἀκριβῶς ὅπως καί ὁ πρῶτος πόλεμος, τό ἀναμφισβήτητο ἀδυνάτισμα τοῦ καπιταλισμοῦ» (Ντιμητρώφ, εἰσήγηση στό 5ο Συνέδριο τοῦ ΚΚΒ). Τά ἐδαφικά καί οἰκονομικά ὅρια μέσα στά ὁποῖα κινεῖται μεταπολεμικά ὁ καπιταλισμός μίκραιναν ἀκόμα πιό πολύ, μέ τήν ἀπόσπαση ἀπ' αὐτόν ἑνός σημαντικοῦ τμήματος τῆς Εὐρώπης, μέ τήν ἐγκαθίδρυση τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας σ' αὐτό καί πού ἀντιπροσωπεύει συνολικά ἕναν πληθυσμό ἀπό 90 περίπου ἑκατομμύρια.

Στένεψαν ἀκόμα μέ τήν ἀναπτυσσόμενη νικηφόρα λαϊκο-εθνικοαπελευθερωτική ἐπανάσταση στήν Κίνα, μέ τό μεγάλωμα τῆς ἐξαθλίωσης τῶν μαζῶν σ' ὅλο τόν κεφαλαιοκρατικό κόσμο, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν Ἑν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, πρᾶγμα πούχει σάν ἄμεση συνέπεια τό στένεμα τῶν ἀγορῶν καί τήν ὄξυνση τῆς ἀντίθεσης ἀνάμεσα στήν παραγωγή καί τή κατανάλωση. Στένεψαν ἀκόμα μέ τήν ἀνάπτυξη τοῦ προοδευτικοῦ, ἀντιιμπεριαλιστικοῦ κινήματος γιά τή Δημοκρατία καί τό σοσιαλισμό σ' ὅλο τόν κόσμο, μέ τήν ἀπώλεια τῶν προχωρημένων φυλακίων τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ ἐνάντια στή Σοβιετική Ἕνωση, ὕστερα ἀπό τήν καταστροφή τῆς πολεμικῆς μηχανῆς τοῦ γερμανικοῦ, γιαπωνέζικου, ἰταλικοῦ καί τοῦ γαλλικοῦ ἀκόμα ἰμπεριαλισμοῦ, μέ τήν πεῖρα πού ἀπόχτησαν οἱ λαοί ἀπό τή φρίκη τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πολέμου.

Ὁ ἰμπεριαλισμός περνᾶ βαθειά κρίση. Ὅλες οἱ ἐσωτερικές καί ἐξωτερικές του ἀντιθέσεις ὀξύνθηκαν στό πολλαπλάσιο τοῦ προπολεμικοῦ. Ἔτσι ἡ εἰκόνα πού παρουσιάζει σήμερα ὁ κεφαλαιοκρατικός κόσμος εἶναι «μαρασμός καί κατάπτωση» (Ν. Ζαχαριάδης, «Εἰσήγηση στήν 5η Ὁλομέλεια τοῦ ΚΚΕ»). Τά σημάδια μιᾶς βαθύτατης οἰκονομικῆς κρίσης πληθαίνουν. Στό Χρηματιστήριο τῆς Ν. Ὑόρκης, τήν οἰκονομική αὐτή καρδιά τοῦ καπιταλιστικοῦ κόσμου, ἀπ' ὅπου ξεκίνησε πρίν 20 χρόνια ἡ καταστρεπτική οἰκονομική κρίση τοῦ μεσοπολέμου, γίνονται πιό συχνές οἱ ἀπότομες ὑποτιμήσεις τῶν ἀξιῶν, πού ἀφοροῦν δισεκατομμύρια δολλάρια. Ἡ σταθερή ὑποτίμηση τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων δείχνει παραπέρα πώς ἀρχίζει ἡ ἀναμενόμενη ἀγροτική κρίση πού θά πάρει μόνιμο χαρακτῆρα, χειρότερο ἀπό τήν ἀγροτική κρίση τοῦ μεσοπολέμου. Πάνω στή βάση τῆς αὐξανόμενης οἰκονομικῆς κρίσης καί τοῦ οἰκονομικοῦ ἀδιεξόδου, ἐντείνεται ὁ ἀνταγωνισμός γιά τήν κατάχτηση τῶν ἀγορῶν τοῦ κόσμου. Ὁ δυναμικός βορειοαμερικάνικος ἰμπεριαλισμός χρησιμοποιεῖ σάν ὅπλο στή λυσσασμένη αὐτή πάλη γιά τίς ἀγορές τό σχέδιο Μάρσαλ, πού ἐπιδιώκει, ἐκτός ἀπό τή γενικώτερη προετοιμασία τοῦ πολέμου καί τήν ἐξασφάλιση ἀγορῶν γιά τήν ἀμερικάνικη παραγωγή, καί τό πνίξιμο στίς χῶρες τοῦ σχεδίου Μάρσαλ τῶν παραγωγικῶν ἐκείνων κλάδων πού συναγωνίζονται τίς Ἑν. Πολιτεῖες στήν παγκόσμια ἀγορά. Μά οἱ νόμοι οἱ οἰκονομικοί τοῦ καπιταλισμοῦ δέ μποροῦν νά δεσμευτοῦν μέ σχέδια τύπου Μάρσαλ, κι' ἔτσι, παρά τή μαρσαλοποίηση, ὀξύνεται ὁ ἀνταγωνισμός γιά τίς ἀγορές, μέ κύριους ἀνταγωνιστές πρός τό παρόν τίς Ἑν. Πολιτεῖες καί τήν Ἀγγλία. Ἄρχισαν ὅμως κιόλας νά ἐμφανίζονται στίς ἀγορές τοῦ κόσμου τά πρῶτα γερμανικά καί γιαπωνέζικα βιομηχανικά προϊόντα, πού προσφέρονται σέ τιμές κατώτερες ἀπό τά ἀγγλικά καί ἀμερικάνικα. Ὁ οἰκονομικός αὐτός ἀνταγωνισμός αὐξαίνει τήν τάση γιά ἐξοπλισμούς καί γιά καινούργιο πόλεμο, καί πιό συγκεκριμένα γιά ἕναν πόλεμο ἐνάντια στήν Ε.Σ.Σ.Δ. καί τίς Λαϊκές Δημοκρατίες, πού σέ βάρος τους ἐλπίζουν οἱ ἰμπεριαλιστές νά ξεπεράσουν, ἔστω καί προσωρινά, τίς ἀξεδιάλυτες ἀντιθέσεις τους. Ἡ τάση αὐτή στήν οἰκονομία ἐκδηλώνεται στή σφαίρα τῆς πολιτικῆς μέ τήν προσπάθεια δημιουργίας ἀντισοβιετικῶν στρατιωτικῶν ἐπιθετικῶν συμμαχιῶν, πού ὁδηγοῦν κατ' εὐθεῖαν στόν πόλεμο.

Πλάι στήν κατάσταση αὐτή τοῦ «μαρασμοῦ καί τῆς κατάπτωσης», πού παρουσιάζει ὁ καπιταλιστικός κόσμος, ὀρθώνεται τό λαμπρό παράδειγμα τοῦ κόσμου τοῦ σοσιαλισμοῦ καί τῆς Λ. Δημοκρατίας μέ ἐπικεφαλῆς τή Σοβιετική Ἕνωση. Στή χώρα τοῦ σοσιαλισμοῦ ἔχουμε «ἄνθιση, πρόοδο, ἀνάπτυξη, καινούργιες κάθε μέρα κατακτήσεις, σταθερότητα κι' ἀνοικοδόμηση μιᾶς ὅλο καί πιό καλῆς ζωῆς» (Ν. Ζαχαριάδης, «Εἰσήγηση στήν 5η Ὁλομέλεια»), σταθερή πρόοδο πρός τόν Κομμουνισμό μέ τή νικηφόρα πραγματοποίηση τοῦ πρώτου-σταλινικοῦ πεντάχρονου σχεδίου. Παράλληλα στίς Λαϊκές Δημοκρατίες ἔχουμε σταθερή πρόοδο πρός τήν ἀνοικοδόμηση τοῦ σοσιαλισμοῦ. Μά ὅλα αὐτά προϋποθέτουν εἰρήνη κι' ἀγώνα γιά τή διατήρησή της.

Ἔτσι δυό εἶναι τά θεμελιώδικα γεγονότα πού χαρακτηρίζουν τή σύγχρονη ἐποχή στήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας: Ἡ γενική κρίση κι' ἡ ἀποσύνθεση τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ καθεστῶτος. Καί δεύτερο, ἡ ἀδιάκοπη ἄνοδος τῆς σοσιαλιστικῆς κοινωνίας στήν ΕΣΣΔ καί ἡ ἀνοικοδόμηση τοῦ σοσιαλισμοῦ στίς χῶρες τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας μαζί μέ τή νικηφόρα ἀνάπτυξη τῆς κινέζικης ἐπανάστασης, πού ὁδηγεῖ ἀναπότρεπτα σέ μιά ἀλλαγή τοῦ συσχετισμοῦ τῶν δυνάμεων σέ παγκόσμια κλίμακα πρός ὄφελος τῶν δυνάμεων τῆς προόδου καί τῆς παγκόσμιας ἐπανάστασης.

* * *

Ὅπως ὕστερα ἀπό τόν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο οἱ τάσεις γιά τήν προετοιμασία καινούργιου παγκόσμιου μακελειοῦ ἀπό μεριᾶς τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ ἐκδηλώθηκε [illegible] τή διατήρηση μιᾶς σειρᾶς ἀπό [illegible]

(Μικρασία) καί τό ἄναμμα ἐμφυλίων πολέμων (Ἱσπανία, Κίνα) καί ἀπό τήν ἄλλη, μέ τή συλλογική βοήθεια πού προσφέρθηκε γιά τήν ἀναβίωση τοῦ γερμανικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ καί τή συγκρότηση ἀντισοβιετικῶν συμφώνων Λοκάρνο, Τετραμερές, ἄξονας Μόναχο κλπ). Ἔτσι καί σήμερα, ὕστερα ἀπό τό τέλος τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πολέμου ἡ πορεία πρός τό καινούργιο μακελλεμα ἀρχίζει μέ τή διατήρηση ἑστιῶν πολέμου σέ διάφορα σημεῖα τῆς ὑδρογείου (Ἑλλάδα, Κίνα, Ἰνδονησία), μέ τήν προσπάθεια ἀναβίωσης τοῦ χιτλερικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ στήν Τριζωνία καί μέ τό κλείσιμο ἀντισοβιετικῶν συμφώνων (πενταμερές, σχέδιο Μάρσαλ κλπ). Κύριος ὑποκινητής καί ὀργανωτής τῶν συμφώνων αὐτῶν εἶναι ὁ δυναμικός βορειοαμερικάνικος ἰμπεριαλισμός, πού πάει νά διαδεχθεῖ τό χιτλερικό καί θέλει νά ἐπιβάλλει τήν παγκόσμια κυριαρχία του. Ἄμεσο συνεργάτη πού παίζει ὅμως τό ρόλο τοῦ φτωχομπαίου κομπάρσου, ἔχει τό βρεττανικό ἰμπεριαλισμό.

Σκοπός ἄμεσος τῶν συμφώνων αὐτῶν εἶναι ἡ ἀπομόνωση κι' ἡ κύκλωση τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης μέ ἕνα ὁλόκληρο σύστημα ἀπό στρατιωτικές συμμαχίες, πού θά ἀλληλοπλέκονται ἁλυσσιδωτά καί πού θά περιβάλλουν τήν Ε.Σ.Σ.Δ ἀπό βορειοδυτικά, δυτικά, νοτιοδυτικά καί νότια, μέ στήριγμα πρός ἀνατολάς τήν Ἰαπωνία καί τήν Ἀλάσκα. Μέ τό «Σκανδιναβικό», τό Πενταμερές, τό Ἀτλαντικό, τό Μεσογειακό καί τό σύμφωνο τῆς Νοτιοανατολικῆς Ἀσίας, προσπαθεῖ ὁ ἀμερικανοαγγλικός ἰμπεριαλισμός νά δημιουργήσει μιά συνεχή ἁλυσσίδα ἀπό συμμαχίες πού θά ἐκτείνονται ἀπό τή Νορβηγία, διά μέσου τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, τῆς Ἰταλίας, τῆς Βόρειας Ἀφρικῆς, τῆς Μεσογείου καί Μέσης Ἀνατολῆς, τή Μέση καί Ν.Α. Ἀσία. Ἡ ἁλυσσίδα αὐτή θά πλαισιώνεται ἀπό μιά σειρά προωθημένες στρατιωτικές, ναυτικές καί ἀεροπορικές βάσεις, πού θάχουν μέσα στήν ἀκτίνα δράσης τους τά ἐδάφη τῆς ΕΣΣΔ καί τῶν Λαϊκῶν Δημοκρατιῶν. Κλειδί τῶν συμφώνων αὐτῶν, πού μεταξύ ἄλλων ἀγκαλιάζει καί τίς κυριώτερες ἰμπεριαλιστικές δυνάμεις (Ἐν. Πολιτεῖες, Ἀγγλία, Γαλλία, Ἰταλία), ἀποτελεῖ τό Ἀτλαντικό σύμφωνο, πού ἐξαγγέλθηκε μέ τόσο ντόρο καί πού πρόκειται αὐτές τίς μέρες νά ὑπογραφεῖ στή Βασιγκτώνα.

* * *

Ἡ πρώτη ἐπίσημη ἀναγγελία τῆς ἐπικείμενης ὑπογραφῆς ἑνός Ἀτλαντικοῦ συμφώνου ἔγινε στίς 14 τοῦ Γενάρη 1949 ἀπό τόν ὑπουργό τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν Ἐν. Πολιτειῶν, μέ μιά σχετική ἀνακοίνωση πούφερνε τόν ἀπατηλό τίτλο: «Οἰκοδομοῦμε τήν Εἰρήνη». Βέβαια τά πράγματα δέν ἔφτασαν ἀπότομα καί ξαφνικά ὡς τό Ἀτλαντικό Σύμφωνο. Προηγήθηκε ὁ θόρυβος γιά τή «δυτική δημοκρατία» καί τό «δυτικό μπλόκ» καί ἡ ξέφρενη ἀντισοβιετική καμπάνια πού εἶχε γιά ὑπόκρουση τό ρεκλαμάρισμα τῆς ἀτομικῆς βόμβας καί πού ἀποτέλεσαν τήν ἰδεολογική, ἄς τό ποῦμε, προετοιμασία τοῦ συμφώνου καί κατ' ἐπέκτασιν, τοῦ πολέμου πού μαγειρεύουν οἱ ἰμπεριαλιστές. Ἀκολούθησε τό σχέδιο Μάρσαλ καί τό πενταμερές δυτικοευρωπαϊκό σύμφωνο, πού ἀποτελεῖ στήν οὐσία μιά στρατιωτικοπολεμική συμμαχία τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καί τῶν χωρῶν τοῦ Μπενελούξ (Βέλγιο, Ὁλλανδία, Λουξεμβοῦργο) κάτω ἀπό τήν αἰγίδα τῶν Ἐν. Πολιτειῶν, ὅπως ὑπογραμμίζεται καί στήν ἀνακοίνωση τῆς 30)1)49 τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν τῆς ΕΣΣΔ. Ἡ παραπέρα ἀνάπτυξη τοῦ πενταμεροῦς εἶναι τό Ἀτλαντικό σύμφωνο, πού ἐπιδιώκει, σύμφωνα μέ τήν ἴδια σοβιετική ἀνακοίνωση, στό νά πάρουν «οἱ κυβερνητικοί κύκλοι τῶν Ἐν. Πολιτειῶν καί τῆς Μεγ. Βρεττανίας τήν καθοδήγηση ὅσο τό δυνατόν περισσοτέρων κρατῶν, στερώντας ἀπ' αὐτά τή δυνατότητα νά ἐφαρμόζουν ἀνεξάρτητη ἐξωτερική καί ἐσωτερική πολιτική καί χρησιμοποιώντας αὐτά τά κράτη σάν βοηθητικό μέσο γιά τήν ἐκπλήρωση τῶν ἐπιθετικῶν τους σχεδίων πού ἀποβλέπουν στήν ἐγκαθίδρυση τῆς ἀγγλοαμερικάνικης κοσμοκρατορίας».

Πρόκειται μ' ἄλλα λόγια γιά ἕνα καθαρό σύμφωνο ἐπίθεσης καί προετοιμασίας πολέμου, καί μάλιστα ἀντισοβιετικοῦ, παρά τίς «αθόρυβες» διαβεβαιώσεις καί τοῦ ἴδιου τοῦ συμφώνου καί αὐτῶν πού το μαγείρεψαν, πώς πρόκειται γιά σύμφωνο πού ἀποβλέπει στή στερέωση τῆς εἰρήνης καί ὅτι ἀποτελεῖ «καθαρῶς ἀμυντικήν πρᾶξιν», ὅπως δήλωσε ὁ Μπέβιν στή βουλή τῶν κοινοτήτων στίς 18 τοῦ Μάρτη. Ἐκτός ὅτι ἐδῶ ταιριάζει αὐτό πού λέει ὁ λαός πώς πρέπει νά ὑποψιάζεσαι περισσότερο ἐκεῖνον πού διαρκῶς σοῦ διαβεβαιώνει πώς εἶναι ἀθῶος, ὑπάρχει κι' ἡ γνωστή θέση τοῦ Μάρξ (Πρόλογος στήν «Κριτική τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας») πώς δέ μπορεῖς ποτέ νά κρίνεις ἕναν ἄνθρωπο ἤ μιά κοινωνία ἀπ' τό τί λένε γιά τόν ἑαυτό τους κι' αὐτό πού κάνουν νά τό ἐξηγεῖς σάν προϊόν τῶν ἀντιφάσεων τῆς ὑλικῆς ζωῆς. Ἔτσι καί δῶ δέν θά πάρουμε «τοῖς μετρητοῖς» τί λένε οἱ ἐμπρηστές τοῦ πολέμου γιά τό βορειοατλαντικό κατασκεύασμά τους, ἀλλά θά τό ἐξετάσουμε αὐτό κι' αὐτά πού λένε οἱ δράστες του γι' αὐτό, σάν προϊόν τῶν ἐσωτερικῶν κι' ἐξωτερικῶν ἀντιθέσεων τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ στή σημερινή ἱστορική στιγμή. Κι' ἀπ' ὅσα εἴπαμε ὡς τώρα εἰσαγωγικά καί γιά τό Ἀτλαντικό σύμφωνο κι' ἀπ' ὅσα θά δοῦμε ἀναλύοντας σύντομα τό περιεχόμενό του, βγαίνει ξεκάθαρα, πώς ἀποτελεῖ προϊόν τῶν ἀντιθέσεων καί τῆς θανάσιμης ἀδυναμίας τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ, πού ἐλπίζει μέ τό ξεκίνημα καινούργιου πολέμου νά βρεῖ μιά διέξοδο ἀπό τό λαβύρινθο τῶν ἀντιφάσεών του. Ἄλλο ζήτημα ἄν ὁ καινούργιος πόλεμος μπορεῖ νά τοῦ φέρει [illegible]

τήν ἀπαρχή του. Ὁ πνιγμένος κυριολεκτικά πιάνεται ἀπό τά μαλλιά του.

* * *

Τό ἄρθρο 5 τοῦ προτεινόμενου Ἀτλαντικοῦ συμφώνου-ὅπως δημοσιεύθηκε στις 18)3-προβλέπει πώς τά συμβαλλόμενα μέρη σέ περίπτωση πού τό ἕνα ἀπ' αὐτά θά γίνονταν ἀντικείμενο ἔνοπλης ἐπίθεσης, ὑποχρεώνονται νά πάρουν ἀμέσως ὅλα τά ἀναγκαία μέτρα γιά νά τό βοηθήσουν «περιλαμβανομένης καί τῆς χρησιμοποιήσεως ἐνόπλου δυνάμεως». Ἴσαμε δῶ δέν εἶχε κανένας νά πεῖ καί πολλά πράγματα, ἄν καί θά μποροῦσε νά σημειώσει πώς γιά τή δουλειά αὐτή ὑπάρχει κάποιος ΟΕΕ καί ἑπομένως κάθε ξεχωριστή συμφωνία ἔξω ἀπ' αὐτόν καί πολύ ὕποπτη εἶναι καί τόν ΟΕΕ ὑποσκάπτει καί διασπᾶ.

Μά ἡ ὑπόθεση ξεκαθαρίζει μέ τό 6ο ἄρθρο, ὅπου καθορίζεται τι ἐννοοῦν οἱ ἰμπεριαλιστές μέ «ἔνοπλο ἐπίθεση» Καί εἶναι ἔνοπλη ἐπίθεση ὄχι μονάχα ἡ εἰσβολή στό ἔδαφος μιᾶς ἀπό τίς συμβαλλόμενες χῶρες, μά καί ἡ ἐπίθεση «κατά τῶν ἐν Εὐρώπη δυνάμεων κατοχῆς» ἤ καί τό χειρότερο ἀπ' ὅλα, ἡ ἐπίθεση «ἐναντίον πλοίων ἤ ἀεροπλάνων εὑρισκομένων εἰς τήν περιοχήν» πού ἀγκαλιάζει τό σύμφωνον. Εἶναι ὁλοφάνερο πώς ἡ ὑπόθεση ἔτσι σηκώνει πολύ νερό καί πώς ἀνοίγεται πόρτα για ἀπεριόριστες προκλήσεις, ἰδιαίτερα ὕστερα ἀπό τή δήλωση τοῦ ἀμερικάνου ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν Ἄτσισσον πώς «ρωσική ἐπίθεση ἐναντίον ἀεροπλάνου εὑρισκομένου ἐν πτήσει διά τόν ἀνεφοδιασμόν τοῦ Βερολίνου θά θεωρηθεῖ ὡς ἔνοπλος ἐπίθεσης, συμφώνως πρός τούς ὅρους τῆς συνθήκης». Κάθε «ἐπεισόδιο» συνοριακό ἤ ἀεροπορικό ἤ ὁποιοδήποτε ἄλλο μέ τά στρατεύματα κατοχῆς καθώς καί κάθε συνοριακό ἐπεισόδιο ὁποιοδήποτε ἄλλο θά μπορεῖ ν' ἀποτελέσει τήν ἀφορμή καί τή δικαιολογία, ἀπ' τήν ὁποία θά γαντζωθοῦν οἱ λῃστές τῆς Βασιγκτώνας καί τοῦ Λονδίνου γιά νά ξαπολύσουν τόν πόλεμο, ὅταν κρίνουν τή στιγμή κατάλληλη, ὑποχρεώνοντας ὅλους τούς ἄλλους πού ὑπόγραψαν τό σύμφωνο νά βγοῦν στόν πόλεμο στό πλευρό τους. Κι' ὅποιος ξέρει, καί τό ξέρει ὅλος ὁ κόσμος, γιατί ἔχουμε τήν πεῖρα τοῦ πρώτου καί τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πολέμου, πόσο εὔκολα σκαρώνονται τά «ἐπεισόδια» αὐτά, τότε καταλαβαίνει τί σημαίνει ὁ ὅρος αὐτός τοῦ συμφώνου. Οἱ ἰμπεριαλιστές ἀνασκουμπώνονται γιά ἐπιθετικό πόλεμο, καί τόν ἑτοιμάζουν. Αὐτό εἶναι ὅλο.

Μά πόλεμοι δέν γίνονται χωρίς τά ἀπαραίτητα σύνεργα τῆς σφαγῆς τῶν λαῶν. Τό σύμφωνο τό προβλέπει κι' αὐτό, γιατί μέ τό ἄρθρο 3 ὑποχρεώνει τά «συμβαλλόμενα μέρη» νά διατηρήσουν καί ν' ἀναπτύξουν τήν ἀτομική καί συλλογική τους ἱκανότητα «ὅπως ἀντισταθοῦν ἐναντίον μιᾶς ἐνόπλου ἐπιθέσεως», νά ἐνισχύσουν μ' ἄλλα λόγια τόν ἐξοπλισμό τους σέ βάρος τῆς παραγωγῆς γιά τή λαϊκή κατανάλωση καί για τήν ἀνοικοδόμηση τῶν χωρῶν τους. Ἕνα ξέφρενο κυνῆγι τοῦ ἐξοπλισμοῦ, χειρότερο ἀπ' αὐτό πού γίνεται τώρα, θά εἶναι ἡ συνέπεια. Ἄν καί ὁ ὅρος αὐτός κρύβει μέσα του καί τήν ἀμερικάνικη ὑστεροβουλία νά βρεῖ δουλειά γιά τήν αμερικάνικη βιομηχανία πού ἀσφυχτιᾶ καί πού βρίσκεται στά πρόθυρα μιᾶς καταστρεπτικῆς κρίσης. Ἡ τυποποίηση τῶν ἐξοπλισμῶν πού ἐπιδιώκουν οἱ ἀμερικάνοι ἀποτελεῖ μονάχα μιά ἐγγύηση γι' αὐτούς πού δέν πρόκειται να ξεφύγουν ἀπ' τά χέρια τους οἱ τόσο ἐπικερδεῖς αὐτές «μπίζνες». Τέλος, τό σύμφωνο μέ τό ἄρθρο 9 προβλέπει τήν ἵδρυση κοινοῦ συμβουλίου πού θά φροντίζει γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ συμφώνου. Πρόκειται γιά τήν ἵδρυση ἑνιαίας στρατιωτικοπολεμικῆς ἡγεσίας κάτω ἀπό τήν καθοδήγηση τῶν ἀμερικάνων, πού ἔχει κι' ὅλας ἐγκατασταθεῖ ἐν μέρει στό Φοντενεμπλώ τῆς Γαλλίας.

Αὐτό εἶναι μέ δυό λόγια τό ζουμί τοῦ προτεινόμενου συμφώνου τοῦ βόρειου Ἀτλαντικοῦ, πού δέ χρειάζεται καί μεγάλη σοφία για νά βγεῖ τό συμπέρασμα, πώς πρόκειται γιά σύμφωνο ἐ π ι θ ε τ ι κ ό, ὅπως τονίζεται ἐξ ἄλλου καί στή διακοίνωση πού ἀπηύθυνε ἡ Σοβιετική Κυβέρνηση στήν κυβέρνηση τῆς Νορβηγίας στίς ἀρχές τοῦ Φλεβάρη πού μᾶς πέρασε. Ἡ διακοίνωση λέει ἀνάμεσα σ' ἄλλα: «Ἐφ' ὅσον ἡ Ἀτλαντική συμμαχία δημιουργεῖται ἀπό ὡρισμένες ὁμάδες μεγάλων δυνάμεων καί ἀποβλέπει στήν ἀντιπαράθεση μιᾶς ὁμάδας κρατῶν ἐνάντια σέ μιάν ἄλλη, ἡ Ἀτλαντική συμμαχία κάθε ἄλλο, παρά τή στερέωση τῆς Εἰρήνης καί τῆς διεθνοῦς ἀσφαλείας ἐπιδιώκει... Ἡ Σοβιετική κυβέρνηση δέ μπορεῖ νά παραδεχτεῖ ὅτι δῆθεν ἡ Ἀτλαντική συμμαχία εἶναι σύμφωνη μέ τούς σκοπούς καί τό καταστατικό τοῦ ΟΕΕ. Εἶναι γνωστό ὅτι οἱ πρωτεργάτες αὐτῆς τῆς συμμαχίας προστρέχουν σέ τέτοιου εἴδους ἐπιχειρήματα, ὅμως δέν μποροῦν νά διαψεύσουν ὁ γεγονός ὅτι στήν πραγματικότητα ἡ Ἀτλαντική συμμαχία δημιουργεῖται χωρίς τόν ΟΕΕ καί πίσω ἀπό τίς πλάτες του γιά νά ἐξυπηρετήσει τά συμφέροντα τῆς ἐπιθετικῆς πολιτικῆς τῶν ἰμπεριαλιστικῶν δυνάμεων».

Αὐτή εἶναι ἡ στυγνή ἀλήθεια γιά τό σύμφωνο αὐτό.

* * *

Ἀναλύσαμε τή σημασία καί δείξαμε τό χαρακτῆρα τοῦ Ἀτλαντικοῦ συμφώνου, πού σήμερα-αὔριο ὑπογράφεται στή Βασιγκτώνα καί πού εἶναι ἕνα σ ύ μ φ ω ν ο π ο λ έ μ ο υ. Στό σύμφωνο αὐτό δέν περιλαβαίνεται ἄμεσα ἡ χώρα μας, ἴσως γιατί τήν προορίζουν γιά τό Μεσογειακό σύμφωνο πού τό μ[illegible] [illegible] καί δυό χρόνια καί πού θ' ἀποτελέσει τήν

προέκταση πρός ἀνατολάς τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Γι' αὐτό ἀνάβαλαν τήν ὑπογραφή του ὕστερα ἀπ' αὐτό. Πρόβλεψαν ὅμως νά περιλάβουν τήν τελευταία στιγμή στό Ἀτλαντικό σύμφωνο τήν Ἰταλία, ὅπου ἀναβιώνει μέ ἀμερικάνικα λεφτά ὁ ἰμπεριαλισμός κι' ὁ φασισμός κάτω ἀπό τό καθεστώς τῆς κυβέρνησης Γκάσπαρι—Σαραγκάτ καί πού ὁ ὑπουργός τους τῶν ἐξωτερικῶν Σφόρτσα ἔφτασε ἀσθμαίνοντας στή Βασιγκτώνα γιά νά πάρει μέρος στήν ὑπογραφή του. Ἡ Ἰταλία πρόκειται φαίνεται νά παίξει τό ρόλο τοῦ συνδετικοῦ κρίκου ἀνάμεσα στό Ἀτλαντικό σύμφωνο καί στό σχεδιαζόμενο σύμφωνο τῆς Μεσογείου, γιά τό ὁποῖο θά χρειαστεῖ νά μιλήσουμε σε ἰδιαίτερο ἄρθρο. Αὐτό ὅμως δε θά πεῖ πώς τό Ἀτλαντικό δέ θίγει ἄμεσα καί τήν Ἑλλάδα καί τόν ἀγωνιζόμενο λαό της. Τόσο περισσότερο πού ὁ Ἄτσισσον δήλωσε στίς 18)3, μιλώντας σέ δημοσιογράφους σχετικά μέ τό Ἀτλαντικό σύμφωνο, πώς «ἐπαναστατικαί ἐνέργειαι ὑποβοηθούμεναι ὑπό τοῦ ἐξωτερικοῦ δύνανται νά θεωρηθοῦν ὡς ἔνοπλαι ἐπιθέσεις», πράγμα πού μπορεί ν' ἀποτελέσει τή βάση γιά τό ἄναμα τοῦ πολέμου μέ ἀφετηρία τή χώρα μας. Ἔτσι ἐξηγεῖται μ.ά. καί ἡ ἐπιμονή τῶν ἀμερικάνων γιά τή συντήρηση τοῦ ἐμφυλίου πολέμου στήν Ἑλλάδα καί ἡ ἀμερικανο-ἀγγλική συκοφαντική ἐκστρατεία πού διεξάγεται μέ τήν ὑποστήριξη τῆς λεγόμενης Βαλκανικῆς Ἐπιτροπῆς καί τοῦ μοναρχοφασισμοῦ γιά τή βοήθεια τῶν γειτονικῶν λαϊκῶν δημοκρατιῶν στό Δημοκρατικό Στρατό τῆς Ἑλλάδας. Τά γεγονότα αὐτά καί μόνο ὑποχρεώνουν τόν ἑλληνικό λαό, συμμετέχοντας στήν παγκόσμια κινητοποίηση γιά τήν ὑπεράσπιση τῆς Εἰρήνης, νά ἐντείνει τήν ἐπαγρύπνησή του καί μαζί τις δυνάμεις του γιά νά δώσει μιά ὥρα ἀρχήτερα τέλος στή μοναρχοφασιστική μαφία, ἀποτρέποντας ταυτόχρονα κι' ἕνα φοβερό κίνδυνο ἀπ' τή χώρα του.

Στήν ἐμπρηστική αὐτή πολιτική τῶν ἐμπόρων τοῦ πολέμου ἡ Σοβιετική Ἕνωση στηριζόμενη στά Λαϊκοδημοκρατικά καθεστῶτα καί στίς δυνάμεις ὁλάκερης τῆς δημοκρατικῆς καί προοδευτικῆς ἀνθρωπότητας, ἀντιτάσσει ψύχραιμα κι' ἀποφασιστικά τή δικιά της φιλειρηνική πολιτική πού ἐκφράζει «τούς πόθους γιά εἰρήνη καί γιά ἀνθρώπινη ζωή ὅλων τῶν λαῶν τῆς γῆς» (Ν. Ζαχαριάδης. Εἰσήγηση στήν 5η Ὁλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ). τούς πόθους ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων ἁπλῶν ἀνθρώπων.

Ἡ σταθερή αὐτή φιλειρηνική πολιτική τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης στρίμωξε ἐπανειλημένα κι' ἔφερε σε ἀμηχανία τούς ἰμπεριαλιστές, πού ἀναγκάζονται κάθε τόσο νά ἀθετοῦν ἀνειλημένες ὑποχρεώσεις καί νά παραβαίνουν συμφωνίες πού οἱ ἴδιοι συνομολογοῦν μέ τή Σοβιετική Ἕνωση, ὅπως τόνισε ὁ σ. Στάλιν στή συνέντευξή του μέ τήν ἐφημερίδα «Πράβντα» στις 28)10)48. Αὐτό ἔγινε λ.χ. μέ τή συμφωνία τοῦ Πότσνταμ πού καταπατήθηκε βάναυσα ἀπό τούς ἰμπεριαλιστές. Αὐτό ἔγινε λ.χ. καί μέ τό ζήτημα τοῦ Βερολίνου ὅταν γιά μιά στιγμή τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1948 στό Παρίσι ἐπιτεύχθηκε μέ τή μεσολάβηση τοῦ ἀργεντινοῦ ἀντιπροσώπου Μπραμούλια μιά συμφωνία ἀνάμεσα στούς ἀγγλοαμερικάνους ἐκπροσώπους καί τό σ. Βισίνσκυ, συμφωνία πού τήν ἐποχή ἐκείνη κιόλας τήν παραβίασαν οἱ ἀμερικανοάγγλοι μπροστά στό Συμβούλιο Ἀσφαλείας τοῦ ΟΗΕ. Κάθε πρόταση γιά συμβιβασμό καί λύση τῶν διαφορῶν στα διεθνή ζητήματα μέ διαπραγματεύσεις, πού γίνεται ἀπό τή Σοβιετική κυβέρνηση ἤ προσωπικά ἀπό τό σ. Στάλιν, ὅπως ἡ τελευταία πρότασή του νά συναντηθεῖ μέ τόν Τρούμαν, ἀποτελοῦν καί ἀπό μια συμβολή στήν ὑπηρεσία τῆς εἰρήνης, ἀπό ἕνα λιθάρι στήν ἀνέγερση τοῦ μεταπολεμικοῦ οἰκοδομήματος πάνω σέ στέρεες εἰρηνικές βάσεις, πού οἱ λαοί τή δέχονται μέ ἀνακούφιση καί χαρά.

* * *

Ὁ ἰμπεριαλισμός ἀπ' αὐτή του τή φύση, ἀπ' τήν ἴδια του τή νομοτέλεια σπρώχνει τόν κόσμο πρός ἕνα καινούργιο πόλεμο, γιατί τρέφεται ἀπό τούς πολέμους καί δέ μπορεῖ νά ζήσει χωρίς αὐτούς. Μά ἡ διαλεχτική τῆς ζωῆς δείχνε πώς τό παιχνίδι μέ τόν πόλεμο ἀποτελεῖ ταυτόχρονα μιά πολύ ἐπικίνδυνη ἐπιχείρηση γιά τόν ἰμπεριαλισμό, γιατί ἀπό κάθε πολεμική σύρραξη βγαίνει ὁλοένα καί πιό ἀδυνατισμένος, γιατί ἡ πεῖρα ἔδειξε πώς ὁ πόλεμος ἀποτελεῖ ἕνα ἀπό τά καλύτερα σχολειά γιά τους λαούς, πού βγάζουν μέ τήν ἴδια τους τήν πεῖρα τό πολύτιμο συμπέρασμα πού μετατρέπεται σέ κίνητρο τῆς ἱστορίας—πώς πρέπει νά δοθεῖ ὁριστικό τέλος στόν ἰμπεριαλισμό μέ τήν ἐπαναστατική του ἀνατροπή, ἄν θέλουν ν' ἀποφύγουν στό μέλλον τις φρίκες τοῦ πρώτου καί τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πολέμου.

Ὁ Λένιν ἔγραφε, ἐδῶ καί τρεῖς δεκαετίες, ἤ θά νικήσει ἡ ἐπανάσταση ἤ θά'χουμε κάθε 20 μέ 25 χρόνια κι' ἀπό ἕναν καινούργιο ἰμπεριαλιστικό πόλεμο. Ἡ πικρή κι' αἱματηρή πεῖρα τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πολέμου ἐπαλήθευσε πέρα γιά πέρα τά λόγια τοῦ Λένιν. Σήμερα πᾶνε νά ἐπαληθεύσουν καί γιά δεύτερη φορά, μέ πρωταγωνιστή τό διάδοχο τοῦ γερμανικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ, τις Ἑνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς πού κυνηγοῦν τή Χιτλερική χίμαιρα τῆς κοσμοκρατορίας. Μόνο πού εἶναι τόσο βαθειές κι' ἀξεπέραστες οἱ ἀντιθέσεις τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ καί τόσο θανάσιμη ἡ κρίση του, πού βιάζεται νά συντομέψει τά χρονικά ὅρια πού πρόβλεψε ὁ Λένιν. Ἔτσι τέσσερα χρόνια μόλις ὕστερα ἀπό τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ἑτοιμάζεται ὁ τρίτος. Ἀπόδειξη τό Ἀτλαντικό σύμφωνο. Ὁ καπιταλισμός βρίσκεται στό σημεῖο ἐκεῖνο πού πρόλεγε ὁ Μάρξ ἐδῶ κι' ἑκατό χρόνια ἀπ' ὅπου δέν ὑπάρχει ἄλλος δρόμος ἀπό τό δρόμο πού ὁδηγεῖ ἡ

ΜΕΡΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΟΛΕΩΝ—ΥΠΑΙΘΡΟΥ

Τοῦ σ. Κ. ΛΟΥΛΕ Ἀντισυνταγματάρχη Π. Ε.

Ἀπτίς 20 τοῦ Φλεβάρη ὡς τίς 10 τοῦ Μάρτη ἔγιναν στό Βίτσι καί στό Καϊμακτσαλάν μιά σειρά συνεργασίες καί συσκέψεις τῶν Πολιτικῶν Ἐπιτρόπων πόλεων καί ὑπαίθρου τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας. Μ' ὅσα θά γράψω πιό κάτω, θά προσπαθήσω νά δώσω μερικά συμπεράσματα, πού βγήκαν ἀπτίς συνεργασίες καί συσκέψεις αὐτές.

Η ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΤΟΥΣ ΔΡΑΣΗ

Δυστυχῶς ἀκόμα ὡς τά σήμερα ὁ κάθε Πολιτικός Ἐπίτροπος δέν ἔμαθε νά κρατάει καί νά μᾶς στέλνει ἕνα πλῆρες ἡμερολόγιο τῆς δράσης του. Ἔτσι τά νούμερα πού δίνουμε βρίσκονται ἀσφαλῶς ἀκετά πιό κάτω ἀπτή δράση τους. Ὡστόσο ἀπτά στοιχεῖα πού μπορέσαμε νά συγκεντρώσουμε γιά τή δράση τῶν ὁμάδων ΠΕ ὁρισμένων περιοχῶν τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας στό τελευταῖο διάστημα βγαίνουν τά παρακάτω ἀποτελέσματα:

α) ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ—ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ—ΚΟΖΑΝΗΣ ΚΑΙ ΠΙΕΡΙΩΝ ΑΠΟ 10)11)48 μέχρι 25)2)49

1) Διεισδύσεις σέ κατεχόμενα χωριά	119
2) Μάχες	11
3) Κρούσεις	8
4 Ἐνέδρες	8
5) Χτυπήματα ἐχθρικῶν φαλάγγων	2
6) Ἐκτελέσεις προδοτῶν	3
7) Συλλήψεις Μαύδων	6
8) Ἀνατινάξεις ἐχθρικῶν αὐτοκινήτων	16
9) Ἀνατ. ἄλλων ἐχθρικῶν ἐγκαταστάσεων	3
10) Καταστροφή τηλ. γραμ. σέ μήκ.	163.000 μ.
11) Καταστροφή τηλ. στύλων.	891
12) Ἀνακάλυψη πρακτόρων ἐχθροῦ	1
13) Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ σέ νεκρούς καί τραυματίες	121
14) Στρατολογία νέων μαχητῶν γιά τό ΔΣΕ	114

β) ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕ ΠΟΛΕΩΝ—ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΙΚΟΥ — ΚΑΙΜΑΚΤΣΑΛΑΝ—ΒΕΡΜΙΟΥ ΣΤΟ ΔΙΜΗΝΟ ΓΕΝΑΡΗΣ—ΦΛΕΒΑΡΗΣ

1) Κρούσεις		22
2) Ἀπώλειες ἐχθροῦ:	Νεκροί	57
	Τραυματίες	55
3) Καταστροφές:		
Αὐτοκίνητα		20

πίσω στή βαρβαρότητα, ἡ μπρός, στή νίκη τῆς ἐπανάστασης καί τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ὁ χιτλερικός ἰμπεριαλισμός πήγε πραγματικά μέ τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο νά ρίξει τόν κόσμο πίσω στή φασιστική βαρβαρότητα καί νά καταστρέψει τόν πολιτισμό τῆς Εὐρώπης. Τόν πολιτισμό αὐτό τόν ἔσωσε μιά φορά ἡ Σοβιετική Ἕνωση μέ τόν ἀήττητο στρατό της, τσακίζοντας τήν πολεμική μηχανή τῆς χιτλερικῆς Γερμανίας καί προσφέροντας ἔτσι ὅπως τόνισε ὁ Στάλιν (λόγος στίς 7)11)44) τή μεγαλύτερη ὑπηρεσία στήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Σήμερα ὁ κίνδυνος αὐτός ξαναδιαγράφεται. Μά ὅπως εἶπε ὁ Στάλιν στή συνέντευξη, πού ἀναφέραμε πιό πάνω, «εἶναι τόσο ζωηρές στή μνήμη τῶν λαῶν οἱ φρικαλεότητες τοῦ πολέμου καί τόσο μεγάλες οἱ δυνάμεις, πού εἶναι ὑπέρ τῆς εἰρήνης... πού δέν θά μπορέσουν νά τίς κατανικήσουν» Ἀπόδειξη τό ξεσήκωμα ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων πού κινητοποιήθηκαν μέ ἀφορμή τό ἀτλαντικό σύμφωνο καί πού μέ ἀντιπροσώπους τους θά συνέλθουν στίς 20 τοῦ Ἀπρίλη στό Παρίσι στό παγκόσμιο συνέδριο γιά τήν ὑπεράσπιση τῆς εἰρήνης, πού ἀποβλέπει σέ ἕνα καί μόνο σκοπό, στό νά ἐξοικονομήσει ἀπό τήν ἀνθρωπότητα, τή φρίκη ἑνός καινούργιου παγκόσμιου μακελιοῦ. Μά τή μεγαλύτερη ἐγγύηση γιά τήν ὑπεράσπιση τῆς εἰρήνης ἐνάντια στήν ἔφοδο τῶν ἐμπρηστῶν του πολέμου, ἀποτελεῖ ἡ Σοβιετική Ἕνωση πού ἄν χρειαστεῖ θά ὑπερασπίσει γιά δεύτερη φορά τόν πολιτισμό τῆς ἀνθρωπότητας ἀπό τή βαρβαρότητα ὅπου τή σπρώχνει ὁ ἰμπεριαλισμός. Κι ὅσο γιά τόν Ἑλληνικό λαό, βρίσκεται σήμερα σ' ἕνα ἀπό τά πιό προχωρημένα φυλάκια τῆς δημοκρατίας προσφέροντας μέ τό αἷμα του καί μέ τό ὅπλο στό χέρι, μέ τήν κριτική τῶν ὅπλων, πού κατά τό Μάρξ ἀποτελεῖ τό πιό ἀποτελεσματικό μέσο τή μικρή μά πολύτιμη του συμβολή στήν ἐξυπηρέτηση τῆς εἰρήνης, ἀπαγορεύοντας στούς ἰμπεριαλιστές νά μετατρέψουν τή χώρα του σέ ὁρμητήριο γιά τά μελλοντικά ἐπεκτατικά τους σχέδια. Καί θά συνεχίσει τόν ἀγώνα του ὡς τό τέλος.

Γέφυρες	9
Ὑδραγωγεῖα	2
Τάνκς	2
Μοτοσυκλέττα	1
Πολυβολεῖο μέσα στήν πόλη	1
Τηλεφ. στύλοι	34
Σύρμα	10 χ.
4) Μαζεύτηκε καλώδιο	16 χ.
5) Στρατολογία νέων μαχητῶν γιά τό ΔΣΕ	17

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ Η ΔΡΑΣΗ ΑΥΤΗ

Κι' ἀπ᾽τά λειψά αὐτά στοιχεῖα βγαίνει τό συμπέρασμα πώς προξενήσαμε στόν ἐχθρό μιά σχετική ζημιά. Ἡ σημασία τῆς ζημιᾶς αὐτῆς γίνεται ἀκόμα πιό ἔκδηλη, ὅταν πάρουμε ὑπόψη τοῦτα τά δυό:

α) Οἱ δυνάμεις πού διαθέσαμε γιά νά φέρουμε τή ζημιά αὐτή εἶναι σχετικά πολύ λίγες, (ἡ συνολική δύναμη τῶν ὁμάδων τῶν ΠΕ πού ἀνέπτυξαν τήν παραπάνω δράση φτάνει στους 250 μαχητές καί στελέχη).

β) Τή ζημιά αὐτή τήν κάναμε μέ ἐλάχιστες δικές μας ἀπώλειες. (Στούς 121 νεκρούς καί τραυματίες τοῦ ἐχθροῦ πού προξένησαν οἱ ὁμάδες Καστοριᾶς, Ἀμυνταίου, Κοζάνης καί Πιερίων, οἱ δικές μας ἀπώλειες ἦταν 4 νεκροί καί 3 τραυματίες. Κι' ἄν ἔλλειπαν ὁρισμένες ἀπερισκεψίες ἀπό μέρους μας θἄχαμε μόνο 1 νεκρό καί 1 τραυματία).

Δέ χωράει καμμιά ἀντίρρηση πώς ἄν πάρει κανένας ὑπόψη του τίς συνθῆκες, πού ὑπάρχουν σήμερα στή σκλάβα Ἑλλάδα (τόσο στίς πόλεις, ὅσο καί στήν ὕπαιθρο), ἡ πολεμική αὐτή δράση τῶν ΠΕ ἀποτελεῖ πολύ μικρό μέρος ἀπό κείνη πού θά μποροῦσαν καί πρέπει νά πραγματοποιήσουν. Ὅμως καί τό λίγο αὐτό πού πραγματοποίησαν εἶναι ἀρκετό γιά νά μᾶς δείξει πόση σημαντική μπορεῖ νά γίνει ἡ συμβολή τῶν ΠΕ στόν ἀγώνα, ὅταν ἀναπτυχθεῖ ἡ δράση τους στό βαθμό πού οἱ συνθῆκες ἐπιτρέπουν.

ΤΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕ Η ΩΣ ΤΑ ΣΗΜΕΡΑ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥΣ

Στίς ἐργασίες καί συσκέψεις πού ἔγιναν, φάνηκαν μιά σειρά ἀδυναμίες, ἐλλείψεις καί λάθη. Θά ἀναφέρουμε ἐδῶ τά πιό σημαντικά.

α) Συγχίσεις. Διαπιστώθηκε πώς ὑπῆρχαν σοβαρές συγχίσεις, τόσο σχετικά μέ τό ρόλο τῶν ΠΕ, ὅσο καί σχετικά μέ τόν τρόπο τῆς καθοδήγησής τους. Γιά τό ρόλο τους πιό μεγάλη σύγχιση ὑπῆρχε κυρίως στούς ΠΕ ὑπαίθρου, πού ἀπ᾽τό γεγονός ὅτι τό μεγαλύτερο μέρος του, προέρχεται ἀπ᾽τό ΑΚΕ, μπέρδευαν τήν καινούργια στρατιωτική ἰδιότητά τους μέ τήν παληά τους, τήν κομματική. Αὐτή ἡ σύγχιση μεγάλωνε πιό πολύ γιά τό λόγο ὅτι ὁ ἴδιος ὁ ΠΕ ὑπαίθρου ἐξακολουθοῦσε νἆναι κι' ὁ κομματικός ὑπεύθυνος γιά τή δουλειά τοῦ ΑΚΕ στόν τομέα του.

Οἱ συγχίσεις αὐτές ξεδιαλύθηκαν. Καί γιά νά λείψει κάθε ἀφορμή γένεσής τους τοποθετήθηκε δίπλα στόν κάθε ΠΕ ὑπαίθρου καί ἀπό ἕνας κομματικός ὑπεύθυνος τοῦ ΑΚΕ. Στίς συγχίσεις σχετικά μέ τήν καθοδήγησή τους μπῆκε ἐπίσης τέρμα μέ τή γνωστή Διαταγή τοῦ ΓΑ τοῦ ΔΣΕ πού βάζει τούς ΠΕ κάτω ἀπ᾽τήν καθοδήγηση τῆς Διοίκησης τῆς Μεραρχίας πού δρᾶ στόν ἴδιο χῶρο. Καί οἱ κομματικοί ὑπεύθυνοι τοῦ ΑΚΕ, μιά καί δροῦν στόν ἴδιο χῶρο, θά συνεργάζονται μέ τούς ΠΕ καί ἡ καθοδήγηση τῶν κομματικῶν ὑπευθύνων θά γίνεται ἀπ᾽τίς Ἐπαρχιακές Ἐπιτροπές τοῦ ΑΚΕ καί πιό πάνω ἀπ᾽τίς Ἐπιτροπές Διαμερίσματος.

β) Ἡ ὕπαρξη περίσσιων ΠΕ. Ἀπ᾽τήν ἐξέταση τοῦ χώρου, στόν ὁποῖο δρᾶ ὁ κάθε ΠΕ βγῆκε πώς ὑπῆρχαν περίσσιοι ΠΕ. Σέ μερικά χωριά ἤ κωμοπόλεις (Σκύδρα, Ἀξιούπολη, Σέρβια κλπ.) ὑπῆρχαν χωριστοί ΠΕ σάν ΠΕ πόλης γι' αὐτά τά χωριά ἤ κωμοπόλεις καί χωριστοί ΠΕ ὑπαίθρου γιά τά γύρω τους μικρότερα χωριά. Ἔτσι στή Σκύδρα πού καί πρίν εἶχε 2000 περίπου κατοίκους καί τώρα μέ τούς πρόσφυγες ξεσπιτωμένους δέν ξεπερνάει τίς 3.000, ὑπῆρχε χωριστός ΠΕ «πόλης» γιά τή Σκύδρα καί χωριστός ΠΕ ὑπαίθρου γιά τά 10 περίπου χωριά πού βρίσκονται γύρω στή Σκύδρα.

Εἶναι φανερό πώς ἡ ὕπαρξη δυό χωριστῶν ΠΕ σ' αὐτόν τό χῶρο, ἐκτός τοῦ ὅτι παρουσίαζε τό ἄτοπο νἄχουμε ΠΕ πόλης σέ χωριό, ἀποτελοῦσε μιά ἐντελῶς ἄσκοπη σπατάλη δυνάμεων καί μόνο μπέρδεμα στή δουλειά ἔφερνε. Στίς περιπτώσεις αὐτές ἔγινε συγχώνευση τῶν δυό ὁμάδων καί τοποθετήθηκε γιά ὅλο τό χῶρο ἕνας μόνο ΠΕ. Κι' αὐτός φυσικά μιά πού πρόκειται γιά ὕπαιθρο εἶναι ΠΕ ὑπαίθρου

γ) Ἔλλειψη συντονισμοῦ καί συνεργασίας. Ἔλλειψε σέ σημαντικό βαθμό ὁ συντονισμός τῆς δράσης τῶν ὁμάδων ΠΕ μέ ἄλλες δυνάμεις τοῦ ΔΣΕ πού δροῦν στό χῶρο τους. Ἐπίσης λειψή ἦταν καί ἡ συνεργασία μεταξύ τῶν ἴδιων τῶν ὁμάδων τῶν ΠΕ πού δροῦν σέ γειτονικούς χώρους. Ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἔλλειψης ἦταν νά μή δοθοῦν συντονισμένα καί συγκεντρωτικά χτυπήματα σέ μεγαλύτερους στόχους πού μιά ὁμάδα μόνη της δέ μποροῦσε νά δώσει. Παρουσιάστηκε ἀκόμα τό φαινόμενο Π.Ε. ὑπαίθρου νά ἔχει ἐπαφές μέ ξεσπιτωμένους πού βρίσκονται μέσα σέ πόλη, χωρίς νά ξέρει τίποτες γιά τίς ἐπαφές αὐτές ὁ ΠΕ τῆς πόλης αὐτῆς. Ἔτσι οἱ δυό ΠΕ δροῦν χωριστά καί χωρίς ἀμοιβαία βοήθεια, ἀσυντόνιστα στήν ἴδια πόλη. Ἄλλος ΠΕ ὑπαίθρου στρατολόγησε ἀπό χωριά κοντινά σέ πόλη πρόσωπα πού χρησιμοποιοῦσε γιά τίς ἐπαφές του καί τή δράση του στήν πόλη ὁ ΠΕ τῆς πόλης αὐτῆς κι' ἔτσι διάλυσε τό μηχανισμό τοῦ ΠΕ τῆς πόλης. Παρουσιάστηκε ἐπίσης ἡ περίπτωση ΠΕ ὑπαίθρου ἀντί νἄχει καλή συνεργασία μέ τόν κομ-

ματικό υπεύθυνο τοῦ ΑΚΕ, νά βρίσκεται σ' ἀνταγωνισμό μαζί του. Σ' αὐτή τήν κατάσταση πρέπει νά μπεῖ τέρμα ὕστερα ἀπ' τήν ὑπαγωγή ὅλων τῶν ΠΕ κάτω ἀπ' τήν ἑνιαία καθοδήγηση τῶν κοντινῶν τους Μεραρχιῶν.

δ) Ἀδυναμίες ὀργανωτικῆς φύσης. Μιά σειρά ἀδυναμίες ὀργανωτικῆς φύσης στάθηκαν σοβαρότατα ἐμπόδια σέ πολλούς ΠΕ (κυρίως στούς ΠΕ ὑπαίθρου περιοχῆς Πάϊκου-Καϊμακτσαλάν-Βέρμιου) στό ν' ἀναπτύξουν τή δράση τους. Ἔτσι πολλοί ΠΕ δέν ὀργάνωσαν καί δέν ἔλυσαν πραχτικά τό ζήτημα τοῦ καλοῦ, ταχτικοῦ καί ἔγκαιρου ἐφοδιασμοῦ τους μέ ἄφθονο πολεμικό καί ἔντυπο ὑλικό. Αὐτό ἀναγκαστικά περιόριζε τήν πολεμική καί τή διαφωτιστική τους δουλειά! Σέ πολλές περιοχές δέν ὀργανώθηκε ἡ ἔγκαιρη διαβίβαση τῶν πληροφοριῶν. Ἔτσι πού ὅταν ἔφταναν στόν προορισμό τους, ἔχαναν πιά κάθε ἀξία. Γιά τίς ἀδυναμίες αὐτές ἡ εὐθύνη βαραίνει τούς ΠΕ ἀλλά καί τίς διοικήσεις τῶν μονάδων τοῦ ΔΣΕ πού δροῦν στό χῶρο τους καί ἔπρεπε νάχαν βοηθήσει πραχτικά στή λύση αὐτῶν τῶν προβλημάτων. Τέτοιες ἐλλείψεις πού ἐμποδίζουν καί περιορίζουν τή δράση μας θά πρέπει πραχτικά ν' ἀντιμετωπίζονται μέ τή βοήθεια τῶν κοντινῶν μονάδων τοῦ ΔΣΕ.

ε) Ἔλλειψη συνωμοτικῶν μέτρων, ἐπαγρύπνησης καί περίσκεψης. Ἡ σοβαρότερη ἀπ' ὅλες τίς ἀδυναμίες πού παρουσιάζει μέχρι σήμερα ἡ δράση τῶν ΠΕ καί πού θά πρέπει νά συγκεντρώνει τήν προσοχή τῶν ΠΕ καί ὅλων τῶν μαχητῶν τους εἶναι ἡ ἀσυγχώρητη, ἐγκληματική θάλεγε κανένας για ὁρισμένες περιπτώσεις, ἔλλειψη ἐπαγρύπνησης μέτρων ἀσφάλειας καί μυαλωμένης ἐνέργειας. Ἔτσι οἱ μαχητές μιᾶς ὁμάδας ΠΕ μέ τό αἰτιολογικό ὅτι ἦταν κουρασμένοι, ὅταν πῆγαν στό λημέρι τους κοιμήθηκαν ὅλοι χωρίς ν' ἀφήσουν σκοπιά καί ὁ ἐχθρός πού ἔμαθε τό λημέρι τους τούς κύκλωσε καί θά τούς εἶχε ὅλους σφάξει στόν ὕπνο τους, ἄν δυό μάϊδες δέν πυροβολοῦσαν 50 μέτρα προτοῦ φτάσουν στό λημέρι, πρᾶγμα πού ξύπνησε τούς δικούς μας καί διέφυγαν.

Σ' ἄλλη ὁμάδα βαλτός μοναρχοφασίστας φαντάρος παρουσιάστηκε γιά αὐτόμολος καί οἱ δικοί μας τόν πῆγαν στά λημέρια καί τά στέκια τους καί τοῦδωσαν τέτοια ἐμπιστοσύνη, πού μιά ὡραία πρωΐνα τούς ἅρπαξε τά αὐτόματά τους κι τήν ἄλλη μέρα κουβάλησε στά λημέρια καί τά στέκια τους τό ΜΦΣ.

Ἄλλος ΠΕ καμουφλαρισμένος πρόχειρα τήν ἡμέρα ἔξω ἀπό ἕνα χωριό, βλέπει ὅτι ἔγινε ἀντιληπτός ἀπό ἕνα νεαρό 17 χρονῶν καί ἀντί νά κάνει τό πιό στοιχειῶδες πρᾶγμα, νά κρατήσει τό νεαρό αὐτό (γιά νά μήν πρόδωσε καί νά τόν στρατολογήσει) ὥς πού νά νύχτωνε γιά νά μετακινηθεῖ σ' ἄλλο μέρος, τόν ἄφησε κι' ἔφυγε. Ἀποτέλεσμα ἦταν ὁ νεαρός νά τόν προδόσει, σέ 1-2 ὧρες ἡ ὁμάδα τοῦ ΠΕ νᾶναι γερά κυκλωμένη καί νά ἀναγκαστεῖ νά δώσει μάχη μέ θύματα τόν ἐπίτροπο κι' ἕνα μαχητή νεκρούς κι' ἕνα τραυματία. Ἕνας ΠΕ πόλης γιά ν' ἀποχτήσει σύνδεση μέ τήν πόλη ἐμπιστεύθηκε ἀβασάνιστα σέ βοσκούς πού βρίσκονταν γύρω στήν πόλη, οἱ ὁποῖοι τόν πρόδωσαν. Ὁ ἐχθρός τοῦ ἔστησε καρτέρι καί τό σκότωσε.

Ἄλλος πάλι Π.Ε. μπῆκε σέ χωριό, ἀπ' ὅπου μόλις εἶχε φύγει ὁ ἐχθρός κι' ἄφησε τούς μαχητές του νά σκορπίσουν ἐδῶ κι' ἐκεῖ στά σπίτια. Ὁ ἐχθρός πού στό μεταξύ εἰδοποιήθηκε γύρισε σέ 1—2 ὧρες, κύκλωσε τό χωριό καί θά ἐξόντωνε ὅλη τήν ὁμάδα. Ἄν ἡ ὁμάδα διέφυγε δίνοντας ἕνα μόνο θῦμα, τό χρωστάει στήν παλληκαριά τῶν μαχητῶν καί τοῦ ἴδιου τοῦ Π.Ε. Κι' ἕνα ἀκόμα παράδειγμα ἀπ' τά πιό χοντρά καί τά πιό αἱματηρά: Ὁμάδα Π.Ε. καί μαχητῶν πού τελείωσαν τήν πρώτη σειρά τῆς Σχολῆς καί πήγαιναν στόν προορισμό τους βλέπουν ἐχθρική ἀεροπορία καί δέν παίρνουν τό στοιχειῶδες μέτρο προφύλαξης, νά σκορπίσουν ἔγκαιρα, ἀλλά βαδίζουν μπουλουκηδόν μέ ἀποτέλεσμα νά χτυπηθοῦν ἀπ' τ' ἀεροπλάνα καί νάχουν ἀρκετούς νεκρούς καί τραυματίες.

Ἀπό τέτοιες ἀπερισκεψίες καί ἄσκοπο παλληκαρισμό εἴχαμε πρίν λίγο καιρό κάμποσα θύματα στούς μαχητές τοῦ Π.Ε. τῆς πόλης Θεσσαλονίκης.

Σταθήκαμε περισσότερο στίς ἀδυναμίες αὐτές καί φέραμε κάμποσα παραδείγματα γιατί ἀποτελοῦν τό μεγαλύτερο κίνδυνο στή δουλειά τῶν Π.Ε. Δέ χωράει συζήτηση πώς ἕνα ἀπ' τά κυριώτερα προσόντα κάθε ἀγωνιστή καί πιό πολύ ἑνός Π.Ε. καί ἑνός μαχητή του πρέπει νᾶναι ἡ παλληκαριά. Ὅμως δίπλα στήν παλληκαριά, χρειάζεται ἡ ἐπαγρύπνηση, ὁ συνωμοτισμός, η φρόνηση. Στήν ὁρκωμοσία τῆς Ἀης σειρᾶς τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς Π.Ε. Ὁ σ. Μπαρτζιώτας ἀνάμεσα σ' ἄλλα τόνισε καί τοῦτα:

«... Νά χρησιμοποιεῖτε τήν ἐπαναστατική πονηριά καί τή μαστοριά στόν πόλεμο στίς πόλεις καί στήν κατεχόμενη ὕπαιθρο. Δέ χρειάζεται μόνο τόλμη καί ἀποφασιστικότητα. Αὐτή πρέπει νά συνδυάζεται μέ τήν ἐπαναστατική πονηριά, μέ τά ξαφνικά ἀρπάγματα καί κόλπα πού δέν τά περιμένει ὁ ἐχθρός. Πρίν ἀπό κάθε χτύπημα πρέπει νά βάζετε σέ κίνηση τό μυαλό σας καί τό περίφημο ἑλληνικό δαιμόνιο, πρέπει νά κάνει θαύματα. Νά μήν ξεχνᾶτε ὅτι τόν ἐχθρό τόν νικᾶμε μέ τήν παλληκαριά μας καί μέ τό μυαλό...

... Νά ἀναπτύξετε τήν ἐπαναστατική σας ἐπαγρύπνηση. Ὁ ἐχθρός θά σας στήνει διαρκῶς παγίδες. Θά προσπαθεῖ νά σας ἐξαγοράσει μέ μπαμπεσιά καί σεῖς πρέπει [illegible] χετε τό νοῦ σας νάστε ἄγρυπνοι...

Ἐκεῖνο πού θά κρίνει καί θά [illegible]

τήν έπιτυχία κάθε Π.Ε. είναι μαζί μέ τήν παλληκαριά καί ή έπαγρύπνησή του, ή λήψη κάθε μέτρων άσφάλειας, γενικά, ή δράση του μέ καπατσοσύνη. Ένα δέ σημείο πού ξεχωριστά πρέπει νά προσέξουν οί Π.Ε. άπό τήν άποψη αύτή, είναι τό πού θά άκουμπούν, πού θά στηρίζονται, πού θάχουν τό λημέρι τους καί τά στέκια τους. Τό μέρο πού θ' άκουμπούν πρέπει νά έξασφαλίζει δυό πράγματα: Τό ένα είναι νά μπορούν άπ' αύτό νά δίνουν εύκολώτερα καί πιό γερά χτυπήματα στό στόχο τους. Καί τό δεύτερο νά είναι έξασφαλισμένοι. Γιά νάχουν αύτή τήν άσφάλεια τά λημέρια καί τά στέκια τους δέν πρέπει νά τά ξέρει κανένας άλλος. Όμως σέ πολλές περιπτώσεις Π.Ε. κουβάλησαν στά λημέρια τους νεοπισ ρατευμένους πού μπορεί κανένας τους νά λιποταχτήσει καί νά τά προδώσει.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΕΞΟΥΝ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥΣ

Τά καθήκοντα γενικά τών Π.Ε. έχουν καθορισθεί άπ' τόν Π.Ε. τοῦ Γ.Α. σ. Μπαρτζιώτα σέ άρθρο του στό προηγούμενο φύλλο τοῦ «Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ». Έδώ θά μιλήσουμε μόνο γιά μερικά άπ' τά σημεία τής δράσης τους.

α) Οί Π.Ε. πρέπει νά προσέχουν ώστε τά χτυπήματά τους νάναι πάντα έξυπνα, στηριγμένα, σέ άρκετές καί σίγουρες πληροφορίες καί καλά μελετημένα. Προχειρότητες καί άσκοπες ένέργειες πρέπει ν' άποφεύγονται. π.χ. ένας Π.Ε. πήγε μέ τήν όμάδα του καί χτύπησε ίσχυρή έχθρική δύναμη γερά ταμπουρωμένη στό όχυρό της μέ άποτέλεσμα νά μπλεχτεί σέ μάχη καί νά χάσει ένα μαχητή του. Άλλος πάλι Π.Ε. μπήκε μέ τήν όμάδα του σέ χωριό κι' άρχισε άσκοπα τούς πυροβολισμούς, πράμμα, πού είχε σάν άποτέλεσμα σέ λίγες μέρες ό έχθρός νά έκκενώσει τό χωριό.

β) Οί Π.Ε. νά φροντίζουν ώστε τά χτυπήματά τους νάναι μεγάλα, σημαντικά χτυπήματα. Πρέπει νά διαλέγουν κάθε φορά στόχους άπ' τούς σημαντικώτερους τής περιοχής τους. Τό λέμε αύτό γιατί οί Π.Ε., έπειδή οί μικροί στόχοι είναι πιό εύκολοι, πολλές φορές παρασέρνονται άπ' τό εύκολο κι' άφήνουν τούς σημαντικούς στόχους. Ένας δέ άπ' τούς σημαντικούς στόχους είναι καί οί συγκοινωνίες τοῦ έχθροῦ πού πρέπει κυριολεχτικά νά τίς έξαρθρώσουμε. Οί Π.Ε. ύπαίθρου δέν πρέπει ν' άφήσουν όρθιο γεφύρι καί τηλεφωνικό στύλο.

γ) Στή δουλειά τους μέσα στίς ένοπλες δυνάμεις τοῦ έχθροῦ, ίδιαίτερα πρέπει νά προσέξουν τή διαλυτική δράση στούς Μάϊδες. Άπ' ότι έδειξαν οί συνεργασίες καί οί συσκέψεις πού έγιναν μέ τούς Π.Ε., οί δυνατότητες γιά τέτοια δράση είναι πάρα πολύ μεγάλες. Καί γιά νά φέρουμε ένα παράδειγμα, στήν περιοχή Πάϊκου—Καϊμακτσαλάν—Βερμίου μέσα σέ 210 χιλιάδες άγροτικό πληθυσμό ύπάρχουν περί τις 8000 έξοπλισμένοι. Αύτοί σέ καμμιά περίπτωση δέ μπορεί νάναι έχθροί μας. Στό μεγαλύτερο μέρος ή είναι παληοί όπαδοί μας ή άλλοι μέ τή βία έξοπλισμένοι άγρότες, πού τώρα μ' όσα συνέβηκαν καί μέ τή φιλειρηνική πολιτική μας έγιναν δικοί μας. Άκόμα καί πολλοί παρασυρμένοι άπ' τό μοναρχοφασισμό, έρχονται σήμερα κοντά μας. Έτσι δέν είναι καθόλου παράξενο πού μέσα στόν κόσμο αύτό τών έξοπλισμένων, βρίσκουμε μεγάλη προθυμία νά μάς βοηθήσουν στόν άγώνα μας. Μόνο στήν περιοχή Πάϊκου—Καϊμακτσαλάν—Βερμίου δεκαπέντε είναι οί Μάϊδες μέ τούς όποίους έχουν άμεση έπαφή οί Π.Ε. μας καί 58 έκείνοι πού μέσω τών 15 αύτών κρατούν έπαφή μαζί μας. Μέσα στούς 15 ένας είναι άρχηγός Μάϊ. Σημαντική δέ είναι ή βοήθεια πού μάς δίνουν. Έξω άπ' τίς πληροφορίες καί τή διανομή έντυπου ύλικοῦ μας έχουμε περιπτώσεις πού Μάϊδες δέχτηκαν κι' έκαναν σαμποταριστική δουλειά κι' άκόμα δηλώνουν πώς είναι πρόθυμοι νά μάς βοηθήσουν, όταν βρίσκονται αύτοί στά φυλάκια, γιά νά χτυπήσουμε τά όχυρά τους.

Άπ' ό,τι παραπάνω, μαζί μέ τή δυνατότητες πού άποδείχνεται πώς ύπάρχουν γιά διαλυτική δράση, βγαίνει πώς χρειάζεται μιά τολμηρότερη, θαρρετώτερη χρησιμοποίησή τους. Καί γιά νά γίνεται συστηματικώτερα ή δουλειά μας σ' αύτούς, πρέπει νά συγκροτήσουμε όργανώσεις δημοκρατών Μάϊδων. Θά πρέπει νά όμολογήσουμε ότι καί στό σημείο αύτό τά γεγονότα μάς ξεπερνάν. Σ' ένα χωριό τών Καϊλαρίων οί Μάϊδες μόνοι τους συγκρότησαν τέτοια όργάνωση. Μόνο πού ό ΠΕ τής περιοχής άντί νά δεί πώς έμεινε πίσω άπ' τά γεγονότα, χαρακτήρισε τήν πρωτοβουλία αύτή σάν άνοησία! Οί όργανώσεις πού θά δημιουργούμε στούς Μάϊ πρέπει νάναι όσο τό δυνατό πιό άποκεντρωτικές μέ βάση τίς τριάδες ή άκόμα τίς μεμονωμένες καί προσωπικές έπαφές γιά ν' άποφεύγουμε ζημιές.

Όταν δυναμώσει ή όργάνωσή μας σ' αύτούς, είτε πρέπει νά τούς στρατολογοῦμε έθελοντικά στίς γραμμές μας είτε μέ τή βοήθειά τους νά χτυπάμε τίς βάσεις τους γιά νά τούς έπιστρατεύουμε όλους.

δ) Άπ' τή μαζική μας δράση ξεχωριστές δυνατότητες παρουσιάζονται γιά τό ξεσήκωμα τών ξεσπιτωμένων σέ άγώνα. Σύμφωνα μέ τά στοιχεία πού ή ίδια ή Βαλκανική Έπιτροπή έδωσε τελευταία, οί ξεσπιτωμένοι φτάνουν τό ένα έκατομμύριο άτομα, δηλ. σχεδόν τό 1/4 τοῦ άγροτικοῦ πληθυσμοῦ. Ή άγανάχτηση τοῦ κόσμου αύτοῦ γιά τήν τραγική του κατάσταση, πού μέρα μέ τήν ήμέρα χειροτερεύει, φτάνει στό κατακόρυφο, γιατί άλλο πράμμα νά ξεσπιτώσουν γιά 2, 3, 5 μέρες κι' άλλο πράγμα νάσαι ξεσπιτωμένος 2-3 χρόνια, νά ξενοικιάσεις ότι έχεις καί δέν έχεις γιά έξα-

θλιωθείς πέρα γιά πέρα καί μπροστά σου ν' ἀνοίγεται με τόν πόλεμο πού συνεχίζεται ένα χάος ἀτελειωτο. Γιά τούς ξεσπιτωμένους, τώρα τό ποτήρι κοντεύει νά ξεχειλίσει, γιά να μήν πούμε ξεχείλισε κιόλας. Μέ μια δική μας σοβαρή, προσεχτική, μεθοδική, ὀργανωμένη δουλειά μπορούμε νά μετατρέψουμε τό ένα ἐκατομμύριο τής προσφυγιάς πού τήν ξεκλήρισαν γιά νά αποκόψουν τό ΔΣΕ ἀπ' τίς ἐφεδρείες του, σε ένα τρομερό μπουρλότο μέσα στά σπλάχνα τοῦ ἐχθροῦ.

Κεντρικό σύνθημά μας γιά τούς ξεσπιτωμένους πρέπει νάναι ὁ γυρισμός στά χωριά τους. Ὄργανο πού θά πρωτοστατήσει στόν ἀγώνα τους αὐτό πρέπει νάναι, όπως καθορίζει καί ἡ σχετική ἀπόφαση τοῦ ΠΓ τοῦ ΑΚΕ, οἱ ἐπιτροπές ἐπιστροφής πού μποροῦν καί πρέπει νά συγκροτηθοῦν παντοῦ ὅπου ὑπάρχουν ξεσπιτωμένοι. Στίς ἐπιτροπές αὐτές πρέπει νά δώσουμε πλατύ περιεχόμενο με τή συμμετοχή σ' αὐτές τῶν δεξιῶν, πού κι' αυτοί ποθοῦν τό γυρισμό στά σπίτια τους. Ὁ ἀγώνας αὐτός γιά τόν ἐπαναπατρισμό τῶν ξεκληρισμένων εἶναι φανερό πώς πρέπει νά γίνει ὑπόθεση τῶν ΠΕ ὄχι μόνο τῶν πόλεων, ὅπου βρίσκονται οἱ ξεσπιτωμένοι, ἀλλά καί τῶν ΠΕ ὑπαίθρου πού δρούν στόν περίγυρο τής πόλης. Καί δῶ θά χρειαστεῖ γιά νά γίνει ὀργανωμένος ἀγώνας νά συγκροτήσουμε μέσα στούς ξεσπιτωμένους τις κομματικες βάσεις του ΑΚΕ μέ βάση είτε τις τριάδες είτε καί μεμονωμένα.

ε) Ἄλλο σημείο μαζικής δράσης πού παρουσιάζει σημαντικές δυνατότητες γιά τήν κινητοποίηση τῶν ἀγροτῶν εἶναι ὁ ἀγώνας γιά τό σπάσιμο τῶν ἀπαγορευτικῶν φραγμῶν πού ἐφαρμόζουν οἱ μοναρχοφασίστες σχετικά μέ τήν καλλιέργεια καί τή βοσκή. Αὐτό τό ζήτημα συγκινεῖ πολύ δεξιούς κι' ἀριστερούς καί οἱ ΠΕ μποροῦν νά ξεσηκώσουν τούς ἀγρότες γιά νά τούς ἀφήνουν να πάνε στή δουλειά του.

στ) Γιά τή σημασία πού ἔχει ἡ διαφωτιστική δουλειά μας στά μετόπισθεν τοῦ ἐχθροῦ ἔχουν πολλά γραφεῖ. Κεῖνο πού πρέπει νά προσέξουν οἱ ΠΕ εἶναι νά λύσουν πραχτικά τό ζήτημα τοῦ ἔγκαιρου ἐφοδιασμοῦ τους μέ ἄφθονο ὑλικό. Δυνατότητες γιά ἕναν τέτοιο ἐφοδιασμό ἀπ' τήν πλευρά τοῦ ΓΑ ὑπάρχουν σήμερα ἀρκετές. Ἰδιαίτερα πρέπει νά φροντίσουν γιά τήν πλατειά διάδοση τής ειδικής ἐφημερίδας, πού βγαίνει σέ λίγες μέρες ἀφιερωμένη στήν κατεχόμενη Ἑλλάδα.

Ἔξω ἀπό ὑλικό πού θά παίρνουν ἀπ' τή διαφώτιση τοῦ ΓΑ καί τῶν ἄλλων μονάδων τοῦ ΔΣΕ, οἱ ΠΕ πρέπει σέ συνεργασία μεταξύ τους, κατά ὀρεινά συγκροτήματα (δηλ. Πάϊκο, Βέρμιο, Καϊμακτσαλάν, Πιέρια, Σινιάτσικο, Βόϊο κλπ) νά δημιουργήσουν ένα δικό τους μικρό ἐκδοτικό μηχανισμό γιά ἔκδοση δικοῦ τους ἔντυπου ὑλικοῦ μέ τοπικά ζητήματα, πού ἔγκαιρα θά πιάνουν. Οἱ ΠΕ νά φροντίσουν πάντα νά ἐκλαϊκεύουν τή δράση τους γιά ἀνταποκρίσεις κλπ. Ἐπίσης μέ μικρές προκηρύξεις, τρικ κλπ νά μιλᾶν στό λαό γιά τά ζητήματά του, τήν τρομοκρατία σέ βάρος του κλπ. Ξέχωρα ἀπ' τά ἔντυπα, νά μή ξεχνᾶν πώς πρέπει νά χρησιμοποιοῦν κι' ἄλλα μέσα διαφώτισης, ὅπως τό χωνί, τή γραφή συνθημάτων στά ντουβάρια, φωτεινά σήματα, γράμματα γιά συναδέλφωση στούς ἐνόπλους κλπ.

Η ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ—ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΜΑΣ

Ἡ σημασία τής στρατολογίας ἔχει τονισθεῖ τόσο, πού ἀπ' ὅλους νάχει πιά κατανοηθεῖ. Με τή στρατολογία πρέπει νά ἐξασφαλίσουμε τίς ἐφεδρείες πού χρειάζεται ὁ ΔΣΕ γιά νά πραγματοποιήσει τίς στρατηγικές του ἐπιδιώξεις. Τή σημασία της τήν καταλαβαίνει καί ὁ ἐχθρός καί γι' αὐτό παίρνει ὅλα τά γνωστά μέτρα γιά νά μᾶς ἐμποδίσει νά τήν πραγματοποιήσουμε. Ἀπό μᾶς κύρια ἐξαρτᾶται νά σπάσουμε ὅλα αὐτά τά ἐμπόδια πού βάζει ὁ ἐχθρός καί νά λύσουμε τό πρόβλημα αὐτό.

Δυνατότητες ἀπ' ὅτι διαπιστώθηκε στίς συνεργασίες καί στίς συσκέψεις ὑπάρχουν ἀρκετές. Παράδειγμα ἐπίσης ζωντανό εἶναι τά ἀποτελέσματα, πού εἶχαν στόν τομέα αὐτό ὁρισμένοι ΠΕ ὅπως τής περιοχής Κοζάνης καί Ἀμυνταίου. Σήμερα σάν ἀποτέλεσμα τής ἔντασης τής τρομοκρατίας στή σκλάβα Ἑλλάδα καί τής στροφής γενικά τής κατάστασης ὑπέρ τοῦ ΔΣΕ, ἄρχισε νά παρατηρεῖται μιά ἀλλαγή στίς διαθέσεις τῶν ὀπαδῶν μας, πού ζοῦν στίς κατεχόμενες περιοχές γιά ἐθελοντική τους προσχώρηση στό ΔΣΕ. Ἀπό δῶ ὑπάρχει ἕνας τρόπος γιά στρατολογία, ἀρκεῖ νά μή ὑποτιμοῦμε τή δουλειά αὐτή καί έναν ένα νά τούς στρατολογοῦμε. Δυνατότητες γιά στρατολογία ἀρκετά σοβαρές δημιουργοῦνται τώρα πού ἀρχίζουν οἱ ἀγροτικές δουλειές καί θά ἀρχίσει ὁ κόσμος νά βγαίνει στά χωράφια. Τό καθημερινό τσιμπολόγημα ἀπ' τόν κόσμο αὐτό πρέπει νάναι διαρκώς φροντίδα τῶν ΠΕ. Ἀκόμα καί ὀχυρωμένα χωριά μποροῦν νά χτυπηθοῦν γιά στρατολογία ἄν συνεργασθοῦν 2—3 ἤ καί περισσότερες ὁμάδες ΠΕ, ζητώντας ἄν χρειαστεῖ καί τήν ἐνίσχυση τμήματος τοῦ ΔΣΕ. Ἡ ἅμιλλα γιά τή στρατολογία πού προκήρυξε τό ΓΑ τοῦ ΔΣΕ πρέπει νά ἀποτελέσει πρόσθετο κίνητρο δράσης. Ἀπ' ὅτι λένε οἱ ἀπαντήσεις τῶν ΠΕ πού δήλωσαν συμμετοχή στήν ἅμιλλα, μποροῦμε νά ξεπεράσουμε κατά πολύ τό πλάνο πού ἡ ἅμιλα καθορίζει. Ἕντεκα μόνο ΠΕ τής περιοχής Πάϊκου—Καϊμακτσαλάν—Βερμίου καθόρισαν νά στρατολογήσουν 1100 νέους μαχητές, δηλ. τά 22ο)ο ἀπ' ὁ συνολικό ἀριθμό, πού τό πλάνο καθορίζει. Ἀλλά οἱ ΠΕ δέν ἀποτελοῦν τά 22ο)ο τῶν ΠΕ ὅλης τής χώρας, οὔτε ὁ χῶρος πού δροῦν ἀποτελεῖ

τά 22ο)ο τῆς κατεχόμενης Ἑλλάδας.

Μέ τόν καθορισμό τῆς συμμετοχῆς μας στό πλάνο δέ σημαίνει πώς ξοφλήσαμε μέ τό καθῆκον μας. Χρειάζεται νά πραγματοποιήσουμε καί ἀκόμα καί νά ξεπεράσουμε κεῖνο πού καθορίσαμε. Καί δῶ πρέπει νά προσέξουμε νά μήν ἀφήσουμε νά περνᾶνε οἱ μέρες περιμένοντας νά πραγματοποιήσουμε τή στρατολογία στόν τελευταῖο μῆνα.

Ἀντίθετα καθημερινά πρέπει νά στρατολογοῦμε μή ξεχνώντας νά κάνουμε κάθε τόσο τόν ἔλεγχο γιά τήν πορεία τῆς δουλειᾶς μας. Στά χέρια τους κρατοῦν οἱ ΠΕ τή δυνατότητα όχι ἁπλῶς νά φτάσουμε, ἀλλά ὁπωσδήποτε νά ξεπεράσουμε τό πλάνο πού καθορίζει τό ΓΑ—γεγονός πού θά βοηθήσει ἀποφασιστικά τό ΔΣΕ νά ἐξασφαλίσει τίς ἐφεδρεῖες του.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΙΣΧΥΡΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Γιά τήν ἐκπλήρωση στό ἀκέραιο τῆς πολεμικῆς τους ἀποστολῆς οἱ ΠΕ, πρέπει νά ἐξασφαλίσουν δίπλα τους μιά ἰσχυρή, καλά όργανωμένη, πειθαρχική ὁμάδα ἀπό ἀφοσιωμένους καί διαλεχτούς μαχητές. Ὁ ἀριθμός τῶν μαχητῶν τῆς ὁμάδας πρέπει νά κυμαίνεται ἀπό 10 ὡς 15 ἤ καί 20 μαχητές γιά τίς μεγάλες πόλεις χρειάζονται περισσότεροι. Οἱ μαχητές πρέπει νάναι κατ' ἀρχή ντόπιοι γιά νά ξέρουν πρόσωπα καί πράγματα καί νά ἐμπνέουν ἐμπιστοσύνη στόν κόσμο πού θά ζητήσουν βοήθεια, γιατί ὁ κόσμος πολύ δύσκολα ἐμπιστεύεται σέ ἀγνώστους. Μέσα στίς ὁμάδες πρέπει νά ὑπάρχουν καί μερικές γυναῖκες πού θά διευκολύνουν τίς ἐπαφές μέ τίς γυναῖκες.

Ἡ συμπλήρωση τῶν ὁμάδων μέ τόν ἀπαραίτητο ἀριθμό μαχητῶν θά γίνει όχι μονάχα μέ πέρασμα σ' αὐτές μαχητῶν τοῦ ΔΣΕ. Φυσικά ὁ πυρήνας τῆς ὁμάδας θάναι μαχητές πού θά δοθοῦν ἀπ' τά τμήματα τοῦ ΔΣΕ. Ἀπό κεῖ καί πέρα, κάθε ΠΕ πρέπει νά φροντίσει νά ἐνισχύσει τή δύναμη τῆς ὁμάδας του στρατολογώντας ἔμπιστους καί ἱκανούς γιά τή δουλειά του ἀπ' τόν περίγυρό του. Ἄν ἡ συμπλήρωση τῶν ὁμάδων ΠΕ γίνονταν ἀποκλειστικά ἀπό μαχητές τοῦ ΔΣΕ θά κινδυνεύαμε (μιά καί οἱ μαχητές αὐτοί πρέπει νάναι διαλεγμένοι) νά ἀπογυμνώσουμε τά τμήματά μας ἀπό διαλεχτό αὐτό ὑλικό.

Γιά νά διατηρήσουμε καί νά ἀναπτύξουμε τή μαχητική ἀξία τῆς ὁμάδας χρειάζεται συνεχής πολιτική δουλειά στούς μαχητές τους. Οἱ δημοκρατικές συνελεύσεις γιά τή συζήτηση τῶν ζητημάτων τῆς ζωῆς τῆς ὁμάδας πρέπει νά γίνονται ταχτικά κι' αὐτό, ἔξω ἀπό τά ἄλλα θά μᾶς βοηθάει νά ἀποφεύγουμε παράπονα καί δυσαρέσκειες.

Τέλος ἡ στρατιωτική ἐκπαίδευση τῶν μαχητῶν πρέπει νάναι συστηματική τους ἀπασχόληση καί φιλοδοξία τους νάναι, καμμιά ἐνέργεια τους πολεμική νά μήν ἀποτυχαίνει ἀπό ἔλλειψη σχετικῆς ἐκπαίδευσης. Τό λέμε αὐτό γιατί σέ πολλές περιπτώσεις ναρκοθετήσεις μας, ἀνακαλύπτονται. Ἐπιδίωξή μας πρέπει νάναι, σέ καμμιά περίπτωση ὁ ἐχθρός νά μή βρίσκει τίς νάρκες μας.

Ὁ ἐχθρός ἑτοιμάζεται ἀπό κάθε πλευρά γιά τή νέα του ἐξόρμηση. Καί οἱ ΠΕ θά πρέπει μαζί μέ τήν καθημερινή τους δράση ἔγκαιρα νά προετοιμαστοῦν καί πρῶτ' ἀπ' ὅλα στέρεα νά γαντζωθοῦν στό χῶρο τους ὥστε νά δώσουν καί στίς ὧρες ἐκεῖνες σκληρά χτυπήματα στόν ἐχθρό στίς βάσεις ἐξόρμησής του καί στά περάσματά του.

Σήμερα οἱ ΠΕ ὅλης τῆς Ἑλλάδας καί ξεχωριστά τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας κατέχουν ὅλες τίς προϋποθέσεις για μιά γρήγορη καί σοβαρή ἀνάπτυξη τῆς δράσης τους. Οἱ συγχίσεις πού ὑπῆρχαν ξεδιαλύνθηκαν. Οἱ ὁμάδες τους λίγο-πολύ εἶναι συμπληρωμένες ἀπό μαχητές. Ὁ ἐφοδιασμός τους μέ ἄφθονο πολεμικό ὑλικό ἐξασφαλίσθηκε. Ἡ πεῖρα τους μέ τίς συνεργάσιες, συσκέψεις πού ἔγιναν πλουτίστηκε σημαντικά. Τό ἠθικό τοῦ λαοῦ ἀνέβηκε. Ἡ διάθεσή του νά μᾶς βοηθήσει μεγάλωσε. Κι' ὅσο τά χτυπήματα τοῦ ΔΣΕ καί τῶν ΠΕ θά πυκνώνουν, τόσο πιό πολύ θ' ἀνεβαίνει τό ἠθικό τοῦ λαοῦ καί ἡ διάθεσή του νά μᾶς βοηθήσει. Ἀπ' τήν ἱκανότητα τῶν ΠΕ καί τῶν μαχητῶν τους, ἐξαρτιέται νά ἐκμεταλλευτοῦν ὅλες αὐτές τίς εὐνοϊκές προϋποθέσεις καί νά κάνουν νά φουντώσει τό 3ο μέτωπο, πού ἀπ' αὐτούς ζητάει τό ΓΑ τοῦ ΔΣΕ.

ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΝ

ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Τοῦ σ. ΝΙΚΟΥ ΑΚΡΙΤΙΔΗ, άντισυνταγματάρχη Δ.Σ.

Στό σημερινό ένοπλο άγώνα τοῦ λαοῦ μας, ή συμμετοχή τῆς νεολαίας είναι τόσο φανερή πού δέ χρειάζεται νά τήν τονίσουμε. Φυσικά τό γεγονός αὐτό, ἄν ἀπ' τό ἕνα μέρος ὀφείλεται στό ὅτι ή νεολαία δοκίμασε ὅλα τά «καλά» τῆς πολιτικῆς τῆς πλουτοκρατίας παληότερα καί ἰδιαίτερα στά τελευταία χρόνια, ὀφείλεται τό ἴδιο στήν πολιτική πού ἀκολούθησε ἀπέναντι στή νεολαία, τό λαϊκοδημοκρατικό κίνημα στό ἴδιο διάστημα. Τό λαϊκοδημοκρατικό κίνημα ἦταν ἐκεῖνο, πού ἐνῶ ἡ ἀντίδραση ἔδειχνε πλήρη ἀδιαφορία, ἐνδιαφέρθηκε πάντα, γιά τή ζωή, τούς ὅρους διαβίωσης, τή μόρφωση τῆς νεολαίας. Ὀργάνωσε τήν πάλη της. Τή βοήθησε νά ὡριμάσει πολιτικά. Με βάση δέ ὅλα αὐτά κέρδισε τήν ἐμπιστοσύνη της. Δέθηκε μ' αὐτήν μέ τό πρωτοπόρο ξυπνημένο κομμάτι της, μέ δεσμούς ἀγώνων καί αἵματος κατόρθωσε νά τήν τραβήξει στό στρατόπεδό του, σέ σημεῖο, πού καμμιά δημοκοπία τῆς ἀντίδρασης νά μήν μπορεῖ νά τήν παρασύρει.

Μ' αὐτό τόν τρόπο ή νεολαία στή χώρα μας ἔγινε «δική μας». Γιατί πρέπει νά ξεκαθαρίσουμε πώς δέν εἶναι ἀπόλυτο, ὅτι ή νεολαία εἶναι «ἐπαναστατική» «προοδευτική», ἀπ' τή φύση της. Ἡ νεολαία εἶναι ἁπλῆ, ἁγνή, ἔχει τάσεις νά ψάχνει γιά νά βρεῖ κάτι τό καινούργιο, ἔχει ἀνησυχίες. Εἶναι ἐνθουσιώδικη καί φυσικά τείνει πάντα πρός τό καλύτερο, τό πιό προοδευτικό. Ὅλα τά παραπάνω, εἶναι στοιχεῖα πού φυσικά εὐνοοῦν τήν τοποθέτηση τῆς νεολαίας στό προοδευτικό στρατόπεδο. Ὅμως ἡ ἔλλειψη πολιτικῆς πείρας καί πείρας τῆς ζωῆς, ἡ ἀγνότητά της, πολλές φορές δέν τήν βοηθᾶν νά βρεῖ τούς ὕπουλους σκοπούς κάτω ἀπό μιά φανταχτερή δημοκοπία καί μπορεῖ ν' ἀκολουθήσει ἐκείνους πού μαγειρεύουν τήν καταστροφή καί τό χαντάκωμά της. Χαρακτηριστικό παράδειγμα εἶναι ἡ Γερμανική νεολαία τοῦ Χίτλερ, ἡ φασιστική νεολαία τοῦ Μουσσολίνι πού ὅλοι μας ξέρουμε τί καταστροφές προκάλεσαν στόν κόσμο, στίς χῶρες τους μά καί στόν ἑαυτό τους.

Πάντα στήν ἱστορία οἱ διάφορες τάξεις προσπάθησαν ξέροντας, τί δύναμη κρύβει καί τό ρόλο της στούς ταξικούς ἀγῶνες, νά πάρουν τήν νεολαία μέ τό μέρος τους. Γιατί δέν εἶναι μακρυά ἀπ' τήν ἀλήθεια αὐτό πού τόσες φορές εἰπώθηκε ὅτι «ὅποιος ἔχει τή νεολαία μέ τό μέρος του, ἔχει τή νίκη»

ΟΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ ΝΑ ΚΕΡΔΙΣΕΙ ΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

Θά τράβουσε πολύ σέ μάκρος καί θά ξέφευγε ἀπ' τό θέμα μας ἄν θέλαμε νά κάνουμε μιά ἀναλυτική ἱστορική ἀναδρομή γιά νά δοῦμε πῶς στή χώρα μας ἐξελίχθηκε ἡ πάλη ἀνάμεσα στήν ἀντίδραση καί τό λαϊκό κίνημα νά κερδίσουν τή νεολαία μέ τό μέρος τους.

Ἐκεῖνο πού μποροῦμε νά διαπιστώσουμε κατ' ἀρχήν εἶναι πώς ἡ νεολαία τῆς Ἑλλάδας, ἔπαιξε πάντα σχεδόν προοδευτικό ρόλο σάν ἀποτέλεσμα τῶν συνθηκῶν πού δημιουργήθηκαν στή χώρα μας ἀπό τότε πού εἴμαστε ἐλεύθερο κράτος. Κι' ἀκόμα, πώς οἱ προσπάθειες τῆς ἄρχουσας τάξης νά κερδίσει τή νεολαία ἦταν μᾶλλον σπασμωδικές καί χωρίς σύστημα τουλάχιστον ὥς τά 1930.

Ἀπό τότε, ἰδιαίτερα μέ τήν βασιλομεταξική διχτατορία, ἡ πλουτοκρατία συστηματοποιεῖ τίς προσπάθειές της. Κι' ἄν ἐξετάσει ἐπιπόλαια κανείς τό πρᾶγμα θά μποροῦσε νά βγάλει τό λαθεμένο συμπέρασμα πώς μέ τήν ΕΟΝ κατόρθωσε πραγματικά νά κερδίσει τή νεολαία ἡ ἀντίδραση. Ὅμως αὐτό δέν εἶναι σωστό. Γιατί ναί μέν ἡ ΕΟΝ, γιά μιά στιγμή δημιούργησε ἴσως μιά τέτοια ἐντύπωση μέ τό ὀργανωμένο μπούγιο γύρω ἀπ' αὐτήν. μά αὐτή ἦταν μόνο ἐντύπωση. Κάτω ἀπό θόρυβο, τίς παράτες, τίς κορδέλες καί τίς στολές δέν κρύβονταν μιά μαζική ὀργάνωση τῆς νεολαίας. Ἡ ΕΟΝ δέν ἦταν μιά ἐθελοντική ὀργάνωση τῆς νεολαίας. Σ' αὐτήν «μαντρώθηκαν» κυριολεκτικά, ὅπως τά πρόβατα στή στρούγκα, μέ τή βία οἱ νέοι. Μά ἡ ψυχή τους ἔμεινε ἀμόλυντη ἀπό φασιστικό δηλητήριο. Καί ὅλος αὐτός ὁ γραφειοκρατικός μηχανισμός μέ τόν Παῦλο Γλύξμπουργκ ἐπικεφαλῆς καί τόν κοινό λωποδύτη καί λαθρέμπορα μεγαλοβιομήχανο Κανελλόπουλο, κατέρρευσε σάν χάρτινος πύργος

μέσα σέ 24 ὧρες. Καί ἡ ΕΟΝ κηδεύτηκε καί τάφηκε κάτω ἀπ' τίς κατάρες τῶν γονιῶν, πού ξαναβρῆκαν τά παιδιά τους καί τῆς νεολαίας, σώζοντας μόνο σάν κληρονομιά, ἕνα μικρό ἀριθμό αλληλοδιαφθαρμένων στελεχῶν. πού ἡ δράση τους στην ΕΟΝ τούς ἔκανε «ἱκανούς» νά δεθοῦν ἄμεσα ἤ ἔμμεσα στήν ὑπηρεσία τῶν γερμανοϊταλῶν καταχτητῶν.

Ὕστερα ἀπ' τήν ΕΟΝ, τήν παταγώδικη ἀποτυχία νά τραβήξει τή νεολαία μέσ' τίς προδοτικές ὀργανώσεις πού δροῦσαν ἐπί κατοχῆς (ΙΤ, ΠΕΑΝ, Χ, ΕΑΣΑΔ, ΕΔΕ κ.λ.π.) ἡ ἀντίδραση μέ τή βοήθεια τῶν ἀγγλοαμερικάνων ἔκανε μετά τήν ἀπελευθέρωση καί τή Βάρκιζα καινούργιες προσπάθειες νά κερδίσει τή νεολαία ἀποσπώντας την ἀπ' τήν ΕΠΟΝ.

Μά καί τούτη τή φορά, ἐνῶ στήν ἀρχή φαίνονταν πώς κάτι πήγαινε νά κάνει, τελικά ἀπότυχε.

Στίς ἀρχές τοῦ 45 τό 46 ἀκόμα συγκροτήθηκαν μιά σειρά ἀντιδραστικές νεολαιίστικες ὀργανώσεις (ΕΒΕΝ, ΒΕΝ, ΕΘΝΕ, ΕΕΝ, κ.λ.π. κ.λ.π.) στίς πόλεις, σέ κάθε συνοικία, ξεφύτρωσαν λέσχες. Διάθεταν αὐτοκίνητα γιά ἐκδρομές. Ἐξάσκουσαν ἠθική πίεση Μά ὕστερα ἀπ' τούς «πρώτους ἐνθουσιασμούς», οἱ λέσχες κλείσαν, οἱ ταμπέλες κατέβηκαν κι' οἱ ἐπίδοξοι «ἡγέτες» τῆς νεολαίας μείναν τρεῖς κι' ὁ κοῦκκος.

Ποῦ ὀφείλεται αὐτή ἡ χρεωκοπία τῆς προσπάθειας τῆς ἀντίδρασης νά κερδίσει τή νεολαία; Σέ δυό κυρίως ἤ μᾶλλον τρεῖς λόγους. Ὁ πρῶτος εἶναι, πώς τά συνθήματα μέ τά ὁποία πήγαναν νά τραβήξουν τή νεολαία ἤσαν ἀντιδραστικά κι' ἐπί πλέον ξεθωριασμένα. Γιατί τά «ἔρχεται», ἡ «Μεγάλη Ἑλλάδα» καί ἡ Ἀγγλοδουλεία οὔτε καί γιά μιά στιγμή δέ μπορούσαν νά ξεγελάσουν πλατειά στρώματα τῆς νεολαίας. Γιατί «ἦρθε» κι ἡ νεολαία δοκίμασε ὅλα τά «καλά» τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ βασιληᾶ. Καί ἡ «Μεγάλη Ἑλλάδα» πέθανε καί κηδεύτηκε καί μάλιστα ἀπ' τούς ἴδιους τούς μεγάλους «προστάτες» τῆς ἐθνικοφροσύνης. Ὅσον ἀφορᾶ τά γκαγκστερικά συνθήματα «σπάστε τίς λέσχες», «σκοτῶστε τούς βουλγάρους ἐπονίτες», ὅταν μάλιστα ἡ ΕΠΟΝ κήρυσσε τή συμφιλίωση, μέ τόν καιρό φέραν τ' ἀντίθετα ἀποτελέσματα. Ἀποκάλυψαν στίς ψυχές καί τῶν λίγων παρασυρμένων, τήν ἠθική, μᾶλλον ἀνήθικη ὑπόσταση «τῶν ἐθνικιστῶν» ἡγετῶν τῆς νεολαίας καί τούς ἔκανε νά τούς σιχαθοῦν καί νά τούς μισήσουν.

Ὁ δεύτερος, καί τό ἴδιο σοβαρός λόγος εἶναι πώς εἶναι καλά τά συνθήματα, μά ὁ ἄλλος σέ κρίνει ἀπό τά ἔργα. Τί ἔκανε ἡ ἀντίδραση τοῦ τόπου μας γιά τή νεολαία; Ποιά ἦταν ἡ προστασία στήν ἐργατική νεολαία, τήν ἀγροτική νεολαία, τά μέτρα γιά ἡ μόρφωση, τήν προστασία τῆς παιδικῆς ἡλικίας κτλ. κτλ; Αὐτό ἡ νεολαία τό ἔβλεπε κάθε μέρα καί καλύτερα.

Τέλος ἕνας τρίτος λόγος πού δέ μπόρεσε ἡ ἀντίδραση νά κερδίσει τή νεολαία, ἦταν ἡ ἐπιρροή τοῦ λαϊκοδημοκρατικοῦ κινήματος πάνω στή νεολαία, πού εἴπαμε σύντομα πώς κερδήθηκε. Καί ἄν γενικά ἔτσι κι' ἀλλοιῶς ἦταν δυσκολώτερο πρόβλημα γιά τήν ἀντίδραση νά κερδίσει τή νεολαία καταλαβαίνουμε πόσο αὐτό γινόνταν ὡς ἕνα σημεῖο ἀκατόρθωτο, ὅσο ἡ ἐπιρροή τοῦ λαϊκοῦ κινήματος αὔξαινε γιά νά ἐκφραστεῖ ὕστερα ἀπ' τό 1943 μέ τό τεράστιο κίνημα τῆς ΕΠΟΝ.

ΝΕΟΛΑΙΑ ΚΑΙ ΛΑΟΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Στό ἴδιο διάστημα μέ πρωτοπορεία του τό ΚΚΕ, τό λαϊκοδημοκρατικό κίνημα, ἔδειξε ὅλη τή στοργή καί τήν ἀγάπη του γιά τή νεολαία. Πάντα πάλαιψε γιά τό καλό της. Ὀργάνωσε τήν πάλη της. Ἡ νεολαία ἐργατική, ἀγροτική καί σπουδάζουσα, ξέρει πώς κάθε κατάχτησή της, κάθε βελτίωση, στούς ὅρους ζωῆς καί ἀνάπτυξής της, ὀφείλεται στήν πάλη τῶν νέων κομμουνιστῶν τῆς ΟΚΝΕ καί τῶν ἄλλων προοδευτικῶν ὀργανώσεων. Καί πάντοτε σ' αὐτή τή βάση τῆς πάλης γιά τά συμφέροντα τῆς νέας γενιᾶς, τῆς πάλης ἐνάντια στόν πόλεμο, πού εἶναι ὁ χειρότερος ἐχθρός τῆς νεολαίας, καί ἰδιαίτερα τῆς πάλης ἐνάντια στόν ξένο καταχτητή ἤ γιά τή λευτεριά τῆς πατρίδας. Τό λαϊκοδημοκρατικό κίνημα κέρδισε ἀποφασιστικά τή νεολαία καί ἡ κατάχτηση αὐτή ἔγινε πιό καθολική, ὁρμητική καί μεγαλόπρεπη μέ τήν ΕΠΟΝ.

Ἡ μεγάλη ὑπηρεσία τῆς ΕΠΟΝ δέν εἶναι μόνο ὅτι ὀργάνωσε τήν πάλη τῆς νεολαίας ἐνάντια στούς ξένους καταχτητές καί τούς ντόπιους Κουΐσλιγκς. Ὅτι ἔσωσε τή ζωή τῆς νεολαίας πού κινδύνευε νά πεθάνει ἀπό τήν πεῖνα, δέν τήν ἄφησε νά ἐξαθλιωθεῖ, νά τραβήξει γιά τά γερμανικά κάτεργα ἤ τό Ἀνατολικό Μέτωπο. Ἡ μεγάλη ὑπηρεσία τῆς ΕΠΟΝ πρός τή νεολαία καί τό λαό κοντά σ' ὅλα τ' ἄλλα εἶναι καί τό ὅτι γιά πρώτη φορά ξύπνησε καί ξεσήκωσε καί ἔμπασε στό στίβο τῆς ἐθνικῆς καί κοινωνικῆς πάλης τόσα πλατειά στρώματα νεολαίας. Ὅτι πραγματοποίησε μιά πραγματική ἐπανάσταση στό χωριό καί γιά πρώτη φορά κίνησε τόσο πλατειά στρώματα ἀγροτικῆς νεολαίας. Ὅτι τέλος, ἄνοιξε μπρός στή νεολαία καινούργιους, πλατεῖς ἄγνωστους ὡς τά τότε ὁρίζοντες γιά τή δυνατότητα μιᾶς ζωῆς καλύτερης. Ἔκανε τή μεγάλη μάζα τῆς νεολαίας νά μήν ικανοποιεῖται, μά νά ζητάει πάντα κάτι καλύτερο. Ν' ἀγαπήσει τή μόρφωση, τόν πολιτισμό. Τήν ἔδεσε ἔτσι διαπαιδαγωγημένη, στήν ὑπηρεσία τοῦ λαοῦ γιά μιά Ἑλλάδα καινούργια τῆς λευτεριᾶς καί τῆς δουλειᾶς.

Γιά νά ὁλοκληρώσουμε αὐτή τήν εἰκόνα τῆς πάλης γιά τή νεολαία, δάσπρεπε νά ἀναφέρουμε τούς διάφορους ἐπίσημους ἀθλητικούς, ποδοσφαιρικούς, ἐκδρομικούς κ.λ.π. συλλόγους

πού κλείνουν μιά σημαντική μάζα νεολαίας (100—120.000). Αὐτοί ἐνῶ ἀπ' τή μιά μεριά ἀντικειμενικά βοηθᾶν στήν ἀνάπτυξη τῆς νεολαίας, ἀπ' τήν ἄλλη ἀποτραβοῦν τή νεολαία ἀπ' τήν ταξική πάλη, μιά καί βρίσκονται κάτω ἀπ' τήν ἐπιρροή τῆς ἀντίδρασης. Πάντως πολιτικά εἶναι μᾶλλον οὐδέτεροι.

Ἐκεῖ πού ἡ ἀντίδραση βρίσκει κάποια βοήθεια εἶναι οἱ πρόσκοποι, πού ὅμως ξέρουμε πόσο ἀντέδρασαν στήν ΕΠΟΝ καί πού δέν εἶναι ὅτι ἀκριβῶς θά ἤθελε ἡ ἀντίδραση. Ἐπίσης ἕνα σοβαρό ὅπλο στά χέρια τοῦ μοναρχοφασισμοῦ εἶναι τά κατηχητικά σχολειά, ὅπου πραγματικά δηλητηριάζονται οἱ νέοι.

Τέλος σήμερα ὁ μοναρχοφασισμός ξεγυμνωμένος ἀπό «δικές» του καθαρά νεολαιίστικες ὀργανώσεις, καί ἀπό νεολαία, ἁλωνίζει μέ τήν προπαγάνδα καί τή δημοκοπία του μέσα στά σχολειά καί ἐνεργεῖ μιά ἀρκετά ἀποτελεσματική γι' αὐτόν προπαγάνδα μέσα στό στρατό καί ἰδιαίτερα στά κέντρα ἐκπαίδευσης νέων ὅπως μετονομάστηκαν χαρακτηριστικά τά ΚΒΕ.

Ἄν θελήσουμε νά ἐκτιμήσουμε σήμερα τήν κατάσταση, μποροῦμε νά ποῦμε πώς «ἰδεολογικά» ἡ ἐπιρροή τοῦ Λαϊκ δημοκρατικοῦ κινήματος ἐξακολουθεῖ νἄναι μεγάλη. Μά ἕνα μεγάλο μέρος τῆς νεολαίας πού ἰδεολογικά εἶναι μαζύ μας, δέ συμμετέχει ἐνεργά στήν πάλη γιατί μέ τίς φυλακίσεις τίς ἐξορίες, τή Μακρόνησο, τίς ἐκτελέσεις ὁ ἐχθρός κατάφερε νά φέρει ἀρκετά χτυπήματα στήν καθοδήγηση.

Στό ἴδιο διάστημα, μέ τή βία κυρίως, ὁ ΜΦΣ καί συμπληρωματικά μέ τήν προπαγάνδα, τό ρεκλαμάρισμα τῆς βοήθειας καί τοῦ πλήθους τῆς Ἀμερικῆς δέ μπόρεσε μέν νά κατακτήσει ἰδεολογικά τή νεολαία, καταφέρνει ὅμως μέ τά μέσα πού διαθέτει—τόν ΜΦΣ νά χρησιμοποιεῖ νεολαία, πού βασικά εἶναι δική μας, στόν πόλεμο ἐνάντιά μας.

ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΝ

Ἔκανα τήν παραπάνω μικρή ἀναδρομή γιά νά ἀποδείξω, πώς μελετώντας τό πρόβλημα τῆς νεολαίας καί τά καθήκοντα τῆς ΕΠΟΝ τή στιγμή αὐτή πρέπει νἄχουμε ὑπόψη μας τά παρακάτω:

1. Δέν εἶναι σωστό νά νομίζουμε, πώς ἡ νεολαία ἔτσι ἤ ἀλλοιῶς εἶναι προοδευτική, τάσσεται πάντα στό πλευρό τοῦ προοδευτικοῦ κινήματος, εἶναι «δικιά μας».

2. Πώς δέ φτάνει ἁπλῶς νἄτανε ἤ καί νἄναι «δική μας» ἡ νεολαία. Αὐτή ἡ ἐκτίμηση ἔχει κάποιο νόημα ὅταν πρόκειται μέ βάση αὐτή νά ἐκτιμήσουμε τίς δυνατότητες χρησιμοποίησής της, καί τά μέτρα πού πρέπει νά πάρουμε γιά νά τό καταφέρουμε.

3. Πώς τή νεολαία πού ἤτανε ἤ καί εἶναι «δική μας», ἄν λείψει ὁ ὑποκειμενικός παράγοντας —ἡ ὀργάνωση, ἡ ἡγεσία— πού θά τήν καθοδηγήσει στήν πάλη καί θά τήν προφυλάγει ἀπ' τήν ἐχθρική προπαγάνδα, ὁ ἐχθρός μπορεῖ ὥς ἕνα σημεῖο νά τήν χρησιμοποιήσει γιά νά μᾶς πολεμήσει, καί

4. Πώς ἑπόμενα, πρέπει νά κάνουμε μιά συνεχή χωρίς ἐπανάπαυση πάλη, γιά νά δυναμώνουμε καί μεγαλώνουμε τήν ἐπιρροή μας στή νεολαία. Νά ὀργανώσουμε τούς ἀγῶνες της, νά τήν τραβήξουμε στήν πάλη, ὁπότε καί μόνο ἡ «δική μας» ἰδεολογικά νεολαία, μπορεῖ νά γίνει ἕνα φοβερό καί ἀκαταμάχητο ὅπλο στόν ἀγώνα πού κάνουμε.

Κι' αὐτό ἀκριβῶς εἶναι τό καθῆκον τῆς ΕΠΟΝ σήμερα.

Σήμερα στίς γραμμές τοῦ ΔΣΕ πολεμοῦν χιλιάδες νέοι. Ὑπάρχει ὅμως μεγάλη μάζα τῆς νεολαίας στίς πόλεις καί τήν κατεχόμενη ὕπαιθρο, πού ἔτσι ἤ ἀλλοιῶς δέν παίρνουν ἐνεργό μέρος στόν ἀγώνα, γιά τούς λόγους πού εἴπαμε παραπάνω, ἐνῶ ἄλλες χιλιάδες μέσ' τό ΜΦΣ βασικά «δικοί μας», μᾶς πολεμᾶν. Τό πρόβλημα εἶναι πώς ν' ἀνεβάσουμε ἀκόμα πιό πολύ τήν ἀπόδοση τῆς Νεολαίας πού μάχεται, νά κάνουμε νά πάρουν πιό ἐνεργό μέρος στόν πόλεμο οἱ χιλιάδες νέοι καί νέες τῆς κατεχόμενης ὑπαίθρου καί τῶν πόλεων. Νά προωθήσουμε ἀκόμα πιό πολύ τή διαλυτική δουλειά στό ΜΦΣ, νά τόν διαλύσουμε.

Νά πραγματοποιήσουμε δηλαδή τήν καθολική συμμετοχή τῆς νεολαίας στόν ἀγώνα.

Γιά τήν ἐκπλήρωση τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ, σήμερα ὑπάρχουν οἱ ἴδιοι, κι' ἀκόμα περισσότεροι ἴσως, εὐνοϊκοί παράγοντες ἀπ' ὅτι στήν πρώτη κατοχή καί φυσικά καί πολλές δυσκολίες πού δέν ὑπῆρχαν τότε.

Ἀπ' τό κατά πόσο ἡ ΕΠΟΝ θά ἐκμεταλλευτεῖ τούς πρώτους καί θά ὑπερπηδήσει τίς δεύτερες θά ἐξαρτηθεῖ ἡ ἐπιτυχία της. Καί μπορεῖ καί πρέπει νά πετύχουμε γιατί, ἔξω ἀπ' ὅλα τά παραπάνω, ἡ ΕΠΟΝ διαθέτει μιά τεράστια ὀργανωτική καί ἄλλη πεῖρα. Κι' ἕνα τεράστιο κῦρος μέσ' τή νεολαία.

Ἡ ἐπιτυχία της θά ἐξαρτηθεῖ ὄχι τόσο ἀπ' τό βαθμό τῆς κατανόησης τοῦ ρόλου τῆς νεολαίας στό σημερινό ἀγώνα, πού εἶναι ὁλοφάνερος, μά ἀπ' τό βαθμό τῆς κατανόησης τῶν δυσκολιῶν πού θἄχουμε ν' ἀντιμετωπίσουμε καί τῶν ἀπαιτήσεων πού θά βάλουμε μπροστά μας. Γιατί ἔξω ἀπ' τόν πανηγυρικό χαρακτῆρα καί τόν ἐνθουσιασμό πού ξεσήκωσε ἡ ἀπόφαση γιά τήν ἀνασυγκρότηση τῆς ΕΠΟΝ, πρᾶγμα πού πολύ μᾶς βοηθάει, μπροστά μας μπαίνει αὐτός ὁ ἐνθουσιασμός νά φτάσει ὥς πέρα στήν σκλάβα Ἑλλάδα καί νά γίνει καί πάλι ἡ ΕΠΟΝ ὁδηγητής τῆς νεολαίας, ὀργανωτής τῆς καθολικῆς της συμμετοχῆς στόν ἀγώνα.

Κατά τή γνώμη μου τά ἑξῆς βασικά προβλήματα μπαίνουν γιά μελέτη.

1. Πώς θά δουλέψουμε στήν Ἐλεύθερη Ἑλλάδα.

2. Πώς θά δουλέψουμε στή σκλάβα Ἑλλάδα.

I. Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ

Ὅταν μιλᾶμε γιά δουλειά στήν Ἐλεύθερη Ἑλλάδα, πρέπει νά έννοοῦμε τή δουλειά στό ΔΣΕ, μιά καί όλη ή νεολαία τής Ἐλεύθερης Ἑλλάδας έχει ένταχθεῖ στό ΔΣΕ. Καί φυσικά ἐδῶ ή δουλειά είναι κάπως εὔκολη. Ὅμως παρ' όλα αὐτά παρουσιάζει χίλια δυό προβλήματα, πού ἀπ' τό βαθμό πού θά λυθοῦν ἐπιτυχημένα θά ἐξαρτηθεῖ καί ή ἀπόδοσή της.

Τό ζήτημα κυρίως δέ βρίσκεται στό ἄν θά κάνουμε ξεχωριστούς σχηματισμούς τής ΕΠΟΝ —καί φυσικά θά κάνουμε— στό ἄν θάχουμε διμοιρία σέ κάθε λόχο ή κάθε τάγμα, λόχο σέ κάθε Ταξιαρχία κλπ. Ἀκόμα ἄν θά φτιάσουμε μεγάλα τμήματα, Τάγμα, Ταξιαρχία κλπ. Ὅλα αὐτά είναι ή μιά μόνο πλευρά τοῦ ζητήματος, ή λιγώτερο δύσκολη. Καί όλα αὐτά θά λυθοῦν μέσ' τή ζωή κατά τόν καλύτερο τρόπο.

Τό ζήτημα είναι πώς ἐμεῖς θά καταφέρουμε, τόσο στούς ξεχωριστούς σχηματισμούς όσο καί στήν γενική δουλειά τής ΕΠΟΝ σ' όλα τά τμήματα τοῦ ΔΣΕ νά δώσουμε ένα ζωντανό περιεχόμενο, πού νά παρορμᾶ γιά δράση, νά ἀξιοποιεῖ όλες τίς κρυμένες ίκανότητες τής νεολαίας. Πώς θά καταφέρουμε νά φτάσουμε στή ψυχή της, νά τήν συγκινήσουμε, νά τήν κάνουμε νά σκιρτήσει πιότερο, ἀπ' ότι ώς τά τώρα. Νά ξυπνήσουμε μέσα στό νέο τό ήρωϊκό πνεῦμα. Ν' ἀναπτύξουμε τό πνεῦμα τής ἐπίθεσης καί τής νίκης. Νά κάνουμε κάθε νέο ξεχωριστά καί τούς ξεχωριστούς σχηματισμούς, σάν σύνολο, πρότυπα πειθαρχίας, παλληκαριάς, ἐξυπνάδας, πρωτοβουλίας. Νά καλλιεργήσουμε τό πνεῦμα τής ύπερνίκησης όλων τῶν δυσκολιῶν, καί μέ τήν ΕΠΟΝ πρωτοπορεία ν' ἀνεβάσουμε όλο τό ΔΣΕ.

Καί ἐδῶ πρέπει νά προσέξουμε πολύ. Ἄν είναι σωστό πώς τό «πανηγύρι» ένθουσιάζει τό νέο, ἄλλο τόσο είναι σωστό πώς ή μονοτονία τόν κουράζει. Πρέπει νά βρίσκουμε διαρκώς καινούργια ένδιαφέροντα, καινούργιους στόχους γιά φτάσιμο, όλη μας ή δουλειά νἄναι ζωντανή, σπιρτόζικη, όπως είναι ή καρδιά καί τό μυαλό τοῦ ἐπονίτη. Καί όλη αὐτή ή προσπάθεια νἄναι συνεχής, όχι καμπανιακή. Πάντα πιό καλή, σέ ποσότητα καί περιεχόμενο, πάντα πιό βαθειά.

Μέσα στό ΔΣΕ ή πλειοψηφία είναι νέοι. Οί πιό πολλοί ήσαν ἀετόπουλα ίσως, τότε πού ή ΕΠΟΝ, καμάρι πραγματικά τοῦ λαοῦ μας κρατοῦσε τό σφυγμό τής νεολαίας καί τήν όδηγοῦσε ἀπό νίκη σέ νίκη. Φιλοδοξία μας πρέπει νἄναι αὐτή κυρίως νά βοηθήσουμε, νά τούς κάνουμε καλούς μαχητές καλούς ἐπονίτες, τό καθένα καί ένα παλληκάρι.

Σοβαρή δουλειά ἐπίσης, πρέπει ή ΕΠΟΝ νά κάνει στά έμπεδα, στούς τραυματίες. Παντοῦ ἀλλοῦ όπου ύπάρχουν νέοι μαχητές. Ἀκόμα μεγάλο μέρος τής δουλειάς στό ΜΦΣ, πέφτει στήν ΕΠΟΝ. Μέσα στό στρατό ύπάρχουν χιλιάδες νέοι, χιλιάδες πρώην ἐπονίτες. Μέ τή δουλειά μας πρέπει νά βροῦμε τόν τρόπο νά ξυπνήσουμε μές στήν ψυχή τους, οί παληοί δεσμοί μέ τήν ΕΠΟΝ. Νά ἀποτινάξουν τό μούδιασμα καί τή σύγχιση στήν όποία βρίσκονται. Νά τούς βοηθήσουμε νά βροῦν πιό ἀποφασιστικά τό σωστό δρόμο, τό δρόμο τοῦ καθήκοντος.

Αὐτά είναι μερικά ἀπτά βασικά καθήκοντα στά όποία πρέπει ν' ἀνταποκριθεῖ ή ΕΠΟΝ στή δουλειά της μέσα στό ΔΣΕ.

II. Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΙΣ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ. Αὐτήν μπορεῖ νά τί χωρίσουμε σέ δυό τομείς. α) Δουλειά στήν κατεχόμενη ύπαιθρο καί β) στίς πόλεις.

α) Ἡ δουλειά στήν κατεχόμενη ύπαιθρο, είναι ένα τεράστιο πεδίο δράσης τής ΕΠΟΝ. Ἔχω τή γνώμη, πώς μ' ένα βοηθό του ἐπονίτη κάθε ΠΕ ύπαίθρου (σέ κλίμακα νομοῦ κτλ) θά μποροῦσε νά όργανώσει ένοπλες όμάδες ἀπό ἐπονίτες. Ἐδῶ ή δράση τῶν ἐπονιτῶν μπορεῖ νἄναι ἀκόμα πιό πλούσια γιατί ή τολμηρή, ριψοκίνδυνη, έξυπνη δράση τῶν όμάδων ΠΕ, ἀρέσει πιό πολύ στούς νέους, δίνει ἀπεριόριστο πεδίο ἀξιοποίησης όλων τῶν ίκανοτήτων τοῦ νέου μέ τήν ἀνήσυχη καί τολμηρή ψυχή. Ἐδῶ οί ένοπλες όμάδες ἀπό ἐπονίτες έξω ἀπ' τήν ἄλλη πολύπλευρη δράση τῶν όμάδων ΠΕ θά μοιράσουν τόν ἐπονίτικο τύπο, θά βοηθήσουν στήν ἀνασυγκρότηση τής ΕΠΟΝ, θά κάνουν διαλυτική δουλειά στούς φαντάρους-έθνοφρουρίτες μέσω τῶν οίκογενειῶν τους.

β) Ἡ δουλειά στίς πόλεις. Στίς πόλεις, ή ἄθλια γιά τή ζωή τοῦ λαοῦ κατάσταση είναι γνωστή. Μά ἄν γιά όλα τά στρώματα τοῦ πληθυσμοῦ ή ζωή είναι τραγική, γιά τή νεολαία είναι ἀκόμα χειρότερη. Γιατί ή ἀγροτική νεολαία ξεσπιτωμένη μαραζώνει μέσα σέ τρώγλες, ύποσιτίζεται, ἐξαθλιώνεται, πεθαίνει τής πείνας. Γιά τό σύνολο τής νεολαίας βλέπει νά περνᾶν τά καλύτερα χρόνια της δίχως τό σχολειό καί τά γράμματα. Γιατί τέλος, αὐτή καλεῖται νά πληρώσει τή μερίδα τοῦ λέοντος στό αίμα πού τόσο ἀλογάριαστα, γιατί δέν είναι δικό τους, χύνουν οί ἀγγλοαμερικάνοι καταχτητές καί οί ντόπιοι λακέδες τους.

Ἑπόμενα, καμμιά φορά ή κατάσταση τής νεολαίας δέν ήταν χειρότερη, καμμιά φορά δέν ένοιωθε τόσο τήν ἀνάγκη νά βρεῖ διέξοδο ἀπ' τήν καταστροφική κατάσταση, πού βρίσκεται καί ποτέ δέν ήταν τόσο ώριμη ν' ἀγωνισθεῖ γιά τή ζωή καί τά ἄλλα τής ζητήματα, νά πάρει μέρος στόν ἀγώνα γιά τήν εἰρήνευση τοῦ τόπου καί τό διώξιμο τῶν ξένων πού τούς μισεῖ γιατί αὐτή πρώτη καί καλλίτερη δοκίμασε

τ' ἀποτελέσματα τῆς παρουσίας τους στόν τόπο μας.

Ἐκεῖνο πού χρειάζεται εἶναι νά ὀργανώσουμε τήν πάλη της αὐτή, μαζική εἴτε ἔνοπλη. Νά τήν βοηθήσουμε νά σπάσει τόν κλοιό καί νά βγοῦν χιλιάδες στό βουνό.

Ὡς ἐδῶ βρίσκονται οἱ εὐνοϊκές ἀντικειμενικές συνθῆκες γιά δουλειά. Ἀπό δῶ φυσικά ὅμως ἀρχίζουν καί οἱ δυσκολίες. Ἡ ἀντίδραση, μέ τά μέτρα πού εἴπαμε παραπάνω, προσπάθησε, κι' ὡς ἕνα σημεῖο κατάφερε νά χτυπήσει κάπως τήν ὀργάνωσή της. Νά τή μουδιάσει νά τήν λυγίσει νά τῆς ἀφαιρέσει τήν πίστη στή νίκη τοῦ ΔΣΕ.

Τον ἴδιο καιρό μαζεύει μέσ' τό στρατό ὅλους τούς νέους πάνω ἀπό 20 χρονῶν καί σέ μερικές περιοχές πάνω ἀπό 16 (!) χρονῶν γιά νά τούς ἔχει κεί κάτω ἀπ' τήν προπαγάνδα της.

Παρόλα ὅμως αὐτά ἡ νεολαία ἀγωνίζεται κι' ἡ ΕΠΟΝ ὀργανώνει τήν πάλη της. Στή βδομάδα τῆς «Ἐργασίας καί τῆς Νίκης» οἱ ἐπονίτες τῆς Ἀθήνας γράψαν στούς τοίχους συνθήματα γιά τήν εἰρήνη. Καί τήν ἴδια βδομάδα, οἱ πρόσκοποι κάναν ἐξόρμηση, γιά τί νομίζετε; γιά νά σβύσουν τά συνθήματα ἀπ' τούς τοίχους! Μά στήν πάλη της αὐτή ἡ νεολαία τῶν πόλεων θέλει βοήθεια καί τή βοήθεια αὐτή θά τή δώσουν οἱ ἔνοπλες ὁμάδες ἀπό ἐπονίτες. Οἱ ὁμάδες αὐτές θά μένουν στίς πόλεις καί ξέχωρα ἀπ' τήν ἄλλη δουλειά θά μεταφέρουν ἐκεῖ ἡ φωνή καί τόν παλμό τῆς μαχόμενης νεολαίας, θά συνδεθοῦν μέ τούς ἐπονίτες τῆς πόλης καί θά τούς βοηθήσουν στόν ἀγώνα τους, ἔνοπλο ἤ μαζικό, στήν προσπάθειά τους νά βγοῦν στό βουνό.

Ἡ προσπάθεια τῆς ΕΠΟΝ στίς πόλεις πρέπει νά στραφεῖ στά σχολειά, στούς χώρους ξεσπιτωμένων ἀγροτῶν, στήν ἐργατική νεολαία, τούς ἐκπολιτιστικούς συλλόγους, τά κέντρα ἐκπαίδευσης νέων.

Μά ξέχωρα γιά τή Θεσσαλονίκη καί Ἀθήνα πρέπει πάλι οἱ φοιτητές ν' ἀποτελέσουν τήν πρωτοπορία στό κίνημα τῆς νεολαίας. Στή Θεσσαλονίκη κλείσαν τό πανεπιστήμιο. Ποιά κατάσταση ὑπάρχει μές στούς φοιτητές τό μαρτυρᾶ τό γεγονός πώς στίς παρελάσεις τῆς βδομάδας τῆς «ἐργασίας καί τῆς νίκης» δέν πήραν μέρος φοιτητές. Οἱ φοιτητές πού παληά δέν λείπαν ἀπό παντοῦ.

Μέσα στίς πολιτεῖες πρέπει ν' ἀντηχήσει τό πολεμηστήριο σάλπισμα τῆς ΕΠΟΝ. Οἱ ἐπονίτες τῶν πόλεων πολεμᾶν. Ἄν τούς βοηθήσουμε, οἱ πολιτεῖες πάλι θά ξαναγίνουν κάστρα ἀπαρτα τοῦ ἀγώνα μας.

III. ΤΟ ΕΠΟΝΙΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΥΛΙΚΟ

Ὅπως ἔχει σήμερα ἡ κατάσταση πολύ θά βοηθήσει τή δουλειά μας ὁ ἐπονίτικος τύπος. Ἡ «Νέα Γενιά» πρέπει ν' ἀποτελέσει τό μέσο σύνδεσης, καθοδήγησης, διαφώτισης καί προπαγάνδας τῶν ἰδανικῶν τῆς ΕΠΟΝ καί νά ἐκλαϊκεύσει τή δράση της. Θἄταν καλό νἄβγαινε σάν μηνιάτικο περιοδικό μέ πολλές φωτογραφίες καί πρό παντός γραμμένο ἀπ' τούς νέους πού πρέπει νά στέλνουν στή «Νέα Γενιά» κάθε τί. Ἐκτός ἀπ' αὐτό πρέπει νά βγεῖ καί ἄλλο πλούσιο ζωντανό ἔντυπο ὑλικό. Προκηρύξεις, τρίκ, μικρές μπροσοῦρες πού νά ἐκλαϊκεύουν τούς ἡρωϊσμούς καί τούς ἥρωες τῆς νεολαίας παληούς καί καινούργιους.

* * *

Μέ τίς ἀποφάσεις τῆς 5ης Ὁλομέλειας τό ΚΚΕ ἔδωσε ἄλλη μιά φορά ὅπως τόσες ἄλλες, βοήθεια στή νεολαία, ὑποδείχνοντας τό δρόμο γιά νά γίνει πιό ἀποτελεσματική ἡ συμμετοχή καί ἡ συμβολή τῆς νεολαίας στόν ἀγώνα τοῦ λαοῦ μας.

Μέ τήν ἀναγγελία τῆς ἀνασυγκρότησης τῆς ΕΠΟΝ ἕνας μεγάλος ἐνθουσιασμός ξεσηκώθηκε παντοῦ. Σήμερα ὑπάρχουν ὅλες οἱ προϋποθέσεις ξεπερνώντας ὅλη τήν καθυστέρηση, νά ξανακάνουμε τήν ΕΠΟΝ σύμβολο καί σημαία γιά τή νεολαία.

Τα τρία χρόνια τοῦ ΔΣΕ, μέ τή γεμάτη αὐτοθυσία πάλη τῆς νεολαίας, δείχνουν πώς ἡ νεολαία μας, ἐξακολουθεῖ νἆναι ἡ περήφανη νεολαία τῆς πρώτης κατοχῆς, ἡ ἀδούλωτη ἐπονίτικη γενιά.

Καί πώς ἄν ἐμεῖς καλύτερα παλαίψουμε πραγματοποιώντας τήν καθολική συμμετοχή τῆς νεολαίας στόν ἀγώνα, θά βοηθήσουμε νά ρθεῖ ἡ νίκη γρηγορώτερα.

Η 1Η ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΗΣ Π.Δ.Ε.Γ.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΗΝ ΠΑΛΗ ΓΙΑ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

Της Ρ. Ζ.

Ἡ 1η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη τῆς ΠΔΕΓ πού συνῆλθε στήν Ἐλεύθερη Ἑλλάδα στίς 1-3 τοῦ Μάρτη ἦταν μιά ἐπιτυχία ὄχι μόνο τοῦ γυναικείου κινήματος τῆς χώρας ἀλλά καί ὁλόκληρου τοῦ λαϊκοδημοκρατικοῦ μας ἀγώνα.

Τίς μέρες πού οἱ μοναρχοφασίστες καί τά ξένα ἀφεντικά τους λυσσασμένοι ἀπ' τίς ἀποτυχίες τους, βουλιαγμένοι στήν ὁλόπλευρη κρίση τους πού τούς φέρνει ἡ ἀλύγιστη πάλη τοῦ Δ.Σ. καί τοῦ λαοῦ, ἑτοιμάζονται γιά καινούργια ἐπίθεση κατά τοῦ Λαοῦ, συζητοῦν γιά ἀποστολή ἀμερικάνικων στρατευμάτων, ζητοῦν νά σπρώξουν στή σφαγή καί ἄλλες χιλιάδες Ἕλληνες, νά κάνουν καινούργιες ληστεῖες στούς ἐργαζόμενους, νά φέρουν νέες συμφορές στή χώρα, οἱ πατριώτισσες τῆς Ἑλλάδας ἀψηφώντας τή φωτιά τοῦ καταχτητῆ καί τήν τρομοκρατία τοῦ φασίστα, τίς δυσκολίες τοῦ πολέμου καί τά ἐμπόδια τοῦ χειμώνα, ἔστειλαν τίς ἀντιπροσώπους τους στή Συνδιάσκεψη πού συγκεντρώθηκαν καί συζήτησαν τά ζητήματα τοῦ ἀγώνα, ἔβγαλαν τά συμπεράσματα καί τήν πεῖρα ἀπ' τήν ὥς τώρα πάλη τους καί πῆραν ἀποφάσεις πού ἐνισχύουν ὅλο τό δημοκρατικό μας στρατόπεδο, γιατί γίνονται κίνητρο γιά πιό πλατειά, μαζική, πιό ἐντατική πάλη τῶν γυναικῶν ὅλης τῆς χώρας, γιά τό ξεσήκωμα κάθε πατριώτισσας, γιά τή συσπείρωση ὅλων τῶν προοδευτικῶν γυναικείων δυνάμεων στό κοινό μέτωπο ἐνάντια στούς καταχτητές καί τούς τύραννους γιά τή λευτεριά, τή λαϊκή συμφιλίωση, τήν εἰρήνη. Ἡ Συνδιάσκεψη ἦταν μιά θετική συμβολή καί στό Παγκόσμιο δημοκρατικό γυναικεῖο κίνημα πού μέ ἐπικεφαλῆς τήν Π.Δ.Ο.Γ. στό 2ο Παγκόσμιο Συνέδριο κάλεσε τίς γυναῖκες ὅλου τοῦ κόσμου νά παλαίψουν μέ περισσότερη δύναμη γιά τήν εἰρήνη καί τή δημοκρατία καί σήμερα κινητοποιεῖ τά ἑκατομμύρια τῶν γυναικῶν νά πάρουν μέρος στό συνέδριο τῆς εἰρήνης ἐντείνοντας τήν πάλη τους κατά τῶν ἐμπρηστῶν τοῦ πολέμου. Ἦταν ἡ ὑπόσχεση ἀπ' τίς χιλιάδες ὑπερασπίστριες στό προχωρημένο αὐτό χαράκωμα τοῦ κόσμου, ὅτι μέ τ' ὅπλο καί ὅλες τους τίς δυνάμεις θά ὑπερασπιστοῦν τήν εἰρήνη καί δέν θ' ἀφήσουν νά περάσουν τούς ἐπιδρομεῖς.

* * *

Ἐπιτυχία ἀκόμα ἦταν καί ἡ προετοιμασία τῆς Συνδιάσκεψης πού προώθησε καί ἀνέβασε ὁλόκληρο τό γυναικεῖο μας κίνημα.

Οἱ μαχήτριες τοῦ Δ.Σ. μέ σημαία τους τή Συνδιάσκεψη ξεσήκωσαν τήν ἐπαναστατική ἅμιλλα. Τήν πρόυπάντησαν ὅλες μέ πολεμική ἐξόρμηση: Ἐμπρός νά τσακίσουμε τούς ἐχθρούς τῆς εἰρήνης. Νά συναδερφώσουμε τά δέρρια μας. Ἐμπρός νά κάνουμε τή Συνδιάσκεψή μας ἐξόρμηση γιά τή Νίκη. Εἶναι τά συνθήματα πού κυριαρχοῦν παντοῦ. Καί βάζουν ἅμιλλα σ' ὅλους τούς τομεῖς τῆς δράσης τους.

Ἀπ' τά τμήματα ἡ ἅμιλλα ἁπλώνεται στά λεύτερα χωριά, περνάει στή σκλάβα Ἑλλάδα. Γίνεται μεγάλη καμπάνια καί ἐκλαΐκεψη καλώντας τίς γυναῖκες γιά ἐνεργητικώτερη πάλη πρός τιμή τῆς Συνδιάσκεψης. Βγῆκαν χιλιάδες τρίκ καί προκηρύξεις, ἔβγαλε ἡ ἐπιτροπή τῆς Π.Δ.Ε.Γ. 175 χιλιάδες καί χωριστά κάθε περιοχή καί Ταξιαρχία τά δικά της. 11 χιλιάδες τρίκ καί προκηρύξεις ἡ Κεντρική Μακεδονία, 15.000 ἡ Ἤπειρος, 7.500 ἡ Ἀν. Μακεδονία Θράκη. Μόνο ἡ 107 Ταξιαρχία ἔβγαλε 9.500 ἔντυπα τρίκ 2.500 χειρόγραφα καί πολυγραφημένη ἐφημερίδα. Στή Ν. Ἑλλάδα παραμονή τῆς Συνδιάσκεψης βγαίνει ἡ γυναικεία ἐφημερίδα «Ἀγωνίστρια». Γράφουν γράμματα οἱ διοικήσεις πρός τίς μαχήτριες, τοιχοκολλοῦνται παντοῦ ἀφίσες, γράφονται συνθήματα, μιλοῦν οἱ τηλεβόες. Τό ραδιόφωνο ἔκανε εἰδικές ἐκπομπές γιά τή Συνδιάσκεψη, ἡ «Μαχήτρια» καί ἡ ἐφημερίδα «Πρός τή Νίκη» ἕνα μῆνα πρίν καλοῦσαν ἀπ' τίς στῆλες τους, σ' ἀγωνιστική ἐξόρμηση τίς γυναῖκες. Παράλληλα ἔγινε μιά τεράστια ὀργανωτική δουλειά. Συσκέψεις στελεχῶν σ' ὅλες τίς περιοχές γιά τήν καλλίτερη προετοιμασία καί τή συμβολή τους στή Συνδιάσκεψη, παντοῦ στά τμήματα καί στά ἐλεύθερα χωριά συνελεύσεις πού καθόρισαν τό πλάνο τῆς ἅμιλλας. Στήν 103 Ταξιαρχία βγῆκε καί τριήμερο δελτίο μέ ἀποτελέσματα τῆς ἅμιλλας, ὀργανώθηκε καί βδομάδα τῆς Συνδιάσκεψης μέ εἰδικό πρόγραμμα δουλειᾶς γιά [illegible]. Βδομάδα ὀργανώθηκε καί [illegible] Ταξιαρχία. Μέ τήν ἴδια ἔνταση καί ἐνθουσιασμό δούλεψαν σ' ὅλα τά τμήματα. Παντοῦ [illegible] ἀμοιβές καί μετάλλια πρός τιμή τῆς Συνδιάσκεψης, ὅπως ἡ Βασιλική [illegible] πού ὑποσχέθηκε στή συνέλευση νά πάρει μετάλλιο ἀνδρείας κι' ἔφτασε στή Συνδιάσκεψη μ' αὐτό. Στήν Ἀν. Μακ.-Θράκη οἱ [illegible] τῆς

Λαϊκής Πολιτοφυλακής, αποφασίζουν καί ανατινάζουν μόνες τους γέφυρα 20 μέτρων σέ 300 μόνον μέτρα απόσταση ἀπ᾿ τόν ἐχθρό. Ἀνεβάζουν τ᾿ ἀποτελέσματα τῆς ἐκπαίδευσης στήν Κεντρική Μακεδονία καί τήν Ἤπειρο καί στή Ν. Ἑλλάδα πού βρίσκονταν στίς μάχες τοῦ Καρπενησιοῦ, γυρίζουν ἀπό χαράκωμα σέ χαράκωμα τά στελέχη καί ὀργανώνουν τήν ἅμιλλα γιά τή Συνδιάσκεψη.

Ἀνέβηκε ἡ πολεμική ἀπόδοση τῶν μαχητριῶν μας καί ποτέ δέν εἴχαμε τέτοια ἀποτελέσματα στό ὁμαδικό διάβασμα, στήν ἐπαφή τῶν μαχητριῶν μας μέ τό λαό, στήν καλή καί ἐπίμονη δουλειά μέ τούς φαντάρους.

Τό κάθε στέλεχος, ἡ κάθε μαχήτρια προσπαθεῖ νά βρεῖ καί νά πετύχει κάτι καινούριο καί μεγαλύτερο. Βγήκαν ἑκατοντάδες σκοπεύτριες καινούργιες αὐτοματίστριες, ὁλμίστριες, ἀνιχνεύτριες.

Ξεσήκωμα ἔγινε καί στά λεύτερα χωριά.

Μόνο τά μέλη τῆς ΑΦΖ στά χωριά Φλώρινας καί Καστοριάς, δούλεψαν μέ ἅμιλλα γιά τή Συνδιάσκεψη καί πρόσφεραν στό Δ.Σ. 425 ζευγάρια κάλτσες, 373 ὀκ. μαλλί, ἔβγαλαν 45 ἀντάρτισσες ἀπ᾿ τά κατεχόμενα καί ἐνίσχυσαν μέ τρόφιμα τά νοσοκομεῖα. Οἱ ἀγρότισσες ἀπ᾿ τά μισοελεύθερα χωριά Βεντζίων—Γρεβενῶν ἔπλεξαν σέ δυό βδομάδες 2.000 ζεύγη κάλτσες, 500 φανέλλες. Νοσοκόμες, τραυματιοφορήσσες, ὅλες δούλεψαν μέ ἔνταση. Στή Σχολή Ἀξιωματικῶν, στά ἐπιτελεῖα, στά συνεργεῖα, στούς σχηματισμούς, στίς μεταφορές, παντοῦ, μ᾿ ἀνέβασμα τῆς ἀπόδοσης προετοιμάστηκε ἡ Συνδιάσκεψη. Κι᾿ ἔφτασε τό προσκλητήριο καί στήν κατεχόμενη Ἑλλάδα. Γεμίζουν οἱ δρόμοι μέ προκηρύξεις, μιλάει ὁ τηλεβόας στήν καρδιά τῆς σκλαβωμένης πατρίδας μας. Μόνο στήν περιφέρεια τῆς Θεσσαλονίκης, μπῆκαν στελέχη στά κατεχόμενα καί μίλησαν σέ συγκεντρώσεις 14 χωριῶν. Μέ τηλεβόα σ᾿ ἄλλα 13. 120 ἀφίσες τοιχοκόλλησαν σέ ἄλλα 10 χωριά. Ἔγιναν κινητοποιήσεις γιά γάλα τῶν παιδιῶν σέ 6 χωριά, γιά τό ἄνοιγμα τῶν σχολειῶν σέ 4, γιά τήν εἰρήνευση σέ 1. Μπῆκαν βάσεις τῆς Ἕνωσης σέ 6 καινούργια χωριά καί δημιουργήθηκε ἐπαφή μέ μιά πόλη. Ὅλη αὐτή ἡ ἐντατική δουλειά γιά τήν προετοιμασία ἐκφράστηκε στήν ἀνάδειξη καινούργιων γυναικείων στελεχῶν. Μόνο στά ἐπιτελεῖα τοῦ Γ. Α. ἀναδείχτηκαν στήν ἅμιλλα γιά τή Συνδιάσκεψη 54 ὁμαδάρχισσες, 19 διμοιρίτισσες, 6 ὑπεύθυνες λόχων. Κι᾿ αὐτό ἔγινε σ᾿ ὅλους τούς τομείς, 45 καινούργια γυναικεῖα στελέχη ἀναλαβαίνουν δουλειά στά κατεχόμενα. Τήν προετοιμασία τῆς Συνδιάσκεψης τή δίνει ἡ ὑπεύθυνη τῆς 14ης Ταξιαρχίας πού στό λόγο της εἶπε: Τή μέρα αὐτή τήν προετοιμάσαμε νικώντας τίς χιονοθύελλες, ὁρμώντας πιό ἀποφασιστικά ἐνάντια στόν ἐχθρό, δουλεύοντας πιό ἐπίμονα γιά τή λαϊκή συμφιλίωση, γιά νά παρουσιαστοῦμε ἄξιες ἀγωνίστριες τῆς πατρίδας. Ἀπ τά λίγα ἀποτελέσματα πού ἀναφέρθηκαν, φαίνεται ἡ σημασία τῆς Συνδιάσκεψης κι᾿ ἀπ᾿ τήν πλευρά τῆς προετοιμασίας της. Πραγματικά κινητοποίησε ὅλες τίς ἀγωνίστριες τῆς χώρας, ἀνέβασε τή μαχητικότητα, τόν ἐνθουσιασμό, τό πολιτικό καί πολιτιστικό τους ἐπίπεδο. Βοήθησε κι᾿ αὐτή στή δημιουργία τῶν προϋποθέσεων γιά νά βγοῦν στήν πάλη καινούργιες, πλατειές γυναικεῖες μάζες.

Ἡ Συνδιάσκεψη ἔδειξε σ᾿ ὅλη του τήν ἔκταση καί τό βάθος τό γερό γυναικεῖο κίνημα, πού μέσα στούς πολύχρονους, σκληρούς, λαϊκούς ἀγῶνες δημιουργήθηκε καί ἀτσαλώθηκε. Ὅλη τήν ἀνάπτυξη τῆς γυναίκας, τήν ἀνύψωση τῆς ἀγωνιστικῆς της δύναμης. Μέ λόγια ἁπλά καί δυνατά οἱ ἀντιπρόσωπες ξεδίπλωσαν τόν ἀγώνα τῆς γυναίκας, στήν καινούργια κατοχή, τά βάσανα, τίς δυσκολίες, τόν πόνο της, τόν ἡρωϊσμό καί τήν πίστη της.

Ἀπό κάθε γωνιά τῆς Ἑλλάδας βγῆκε αὐτό πού ναι τό πιό χαρακτηριστικό, τό πιό συγκινητικό στό λαϊκό μας ἀγώνα, ἡ ἡρωική πάλη κι᾿ ἡ ὁλόψυχη αὐτοθυσία τῆς γυναίκας. Μίλησαν οἱ μαχήτριες κι᾿ οἱ ἀξιωματικοί τοῦ Δ. Σ. κι᾿ ἀπ᾿ τούς λόγους τους φάνηκε αὐτό πού πρώτη φορά εἶδε ἡ ἱστορία μας, ὁ μαζικός ἔνοπλος ἀγώνας τῆς γυναίκας, ἡ τεράστια προσπάθειά της καί ἡ μεγάλη της πολεμική ἀπόδοση, μπροστά στήν ἐπιτακτική ἀνάγκη νά σωθεῖ ἡ πατρίδα, ἡ ζωή της, τά παιδιά της. 30ο)ο στά μάχιμα τμήματα εἶναι γυναίκες καί περνοῦν τό 70ο)ο στίς ἄλλες στρατιωτικές ὑπηρεσίες. Κάθε τμῆμα ἀνέφερε τή δικιά του συμβολή. Δίπλα στήν Ἠλέκτρα ὑψώθηκαν τά καινούργια σύμβολα τῆς νέας κατοχῆς πού δείχνουν ὅλο τό μεγαλεῖο τοῦ λαϊκοῦ μας ἀγώνα, τό ἀκατανίκητο δίκιο μας καί τήν ἀπόφαση νά κατακτήσουμε τή νίκη. Τραυματισμένη πιάνεται αἰχμάλωτη ἡ μαχήτρια Χρυσάνθη Βλάχου, τή χτυποῦν ἄγρια οἱ φασίστες πάνω στά τραύματά της, γιά νά μαρτυρήσει, μ᾿ αὐτή πέθανε φωνάζοντας «Λαέ τῆς Νιγρίτας: ὅτι σοῦ λένε οἱ φασίστες ἐνάντια στό Δ. Σ. εἶναι ψέματα, αὐτός πολεμάει γιά τή λευτεριά σου καί τήν προκοπή σου» Κι᾿ ὁ λαός βλέπει τή μεγάλη ἀλήθεια στόν ἡρωικό της θάνατο. Ἀπό κάθε ὁμιλία ξεπηδᾶ ἡ ἀκατάβλητη πίστη κι᾿ ἡ θέληση τῶν ἀγωνιστριῶν τῆς χώρας. Εἶναι ἡ πιό σκληρή καί ἡ πιό βαρειά δοκιμασία ὁ πόλεμος γιά τή γυναίκα, λένε οἱ μαχήτριες, μά μπροστά στόν κίνδυνο τῆς σκλαβιᾶς, δίνουμε τή μάχη τῆς πατρίδας μέ συνείδηση τοῦ χρέους καί τῆς ἀποστολῆς μας. Σέ μάχη τοῦ Τριγύλου ἡ μαχήτρια Νίκη χάνει καί τά δυό της μάτια ἀπό τραῦμα. Κι ὅταν αἰχμαλωτίζεται, ρίχνει τή χειροβομβίδα της γιά νά σκοτωθεῖ κι᾿ αὐτή καί ὁ φασίστας πού τήν πιάνει. Μ᾿ αὐτή μένει ζωντανή. Σέρνεται ... ἀπ᾿ τή μάχη, τραβάει πρός τή Νευροκάμερη, ψηλαφώντας βρίσκει μιά λαμαρίνα καί ...

βεται τρεῖς μέρες τραυματισμένη, τυφλή, ὁλομόναχη μά περιμένει τούς δικούς της. Τή βρίσκουν γυναῖκες περαστικές πού τήν κρύβουν, ὥσπου εἰδοποιοῦν τά τμήματα καί τήν παραλαβαίνουν. Ἀναφέρουν ἀκόμα τό παράδειγμα τῶν 3 μαχητριῶν τῆς Χατζηναρίτης Ἀλεξάνδρας, Πηνελόπης Βραχμίρας καί Ερώτης πού στή μάχη τῶν Κομνηνάδων ρίχνονται πάνω στά τάγκς καί μέ τή φλόγα τῆς λαϊκῆς τους ψυχῆς νικοῦν τάψυχο ἐχθρικό σίδερο. Στή Συνδιάσκεψη δέ φάνηκε μόνο ὁ ἀπαράμιλλος ἡρωισμός μα καί ἡ ὡριμότητα καί τό πολιτικό ἀνέβασμα τῆς γυναίκας, ἡ δουλειά πού ὥς τώρα ἔχει γίνει. Μίλησαν γιά τά προβλήματα. Στάθηκαν στίς δυσκολίες καί στίς ἀδυναμίες πού ἀκόμα ὑπάρχουν, ὑπόδειξαν τρόπους γιά νά καλλιτερέψει ἡ εἰδική πολιτική δουλειά στίς γυναῖκες τοῦ Δ. Σ.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν λεύτερων χωριῶν ἔδειξαν τό θαῦμα πού ἔχει κάμει ἡ λαϊκή ἐπανάσταση στό πρόσωπο τῶν γυναικῶν πού κυβερνᾶν στά χωριά τους. Ἡ Σλαβομακεδόνισσα Ἀλεξάνδρα, ἀντιπρόσωπος τοῦ Επαρχιακοῦ Φλώρινας, ἔβαλε τά προβλήματα καί ἔδωσε τή λύση γιά τή ζωή τοῦ χωριοῦ. Φάνηκε ἀπ' τίς ἀντιπρόσωπες τῶν λεύτερων χωριῶν ἡ γυναίκα τῆς νέας δημοκρατίας πού παλεύει καί δημιουργεῖ καί μέσα στόν ἀγώνα αὐτόν ἀναπλάθεται κι' ἡ ἴδια. Φάνηκε ἀκόμα τί γερή μετόπισθεν τοῦ Δ.Σ., τί δύναμη γιά τόν ἀγώνα εἶναι οἱ μάνες τῶν λεύθερων χωριῶν, πού ἀλύγιστες παλεύουν μ' ὅλες τίς δυσκολίες στό πλευρό τῶν παιδιῶν τους γιά τή νίκη.

Στή Συνδιάσκεψη ἀκούστηκε μέ τίς ἀντιπροσώπους της ἡ γυναίκα τῆς κατεχόμενης Ἑλλάδας. Σφίχτηκαν οἱ καρδιές ἀπό μίσος καί πόνο μπροστά σε ἀπίστευτο δράμα πού ζοῦν τά σκλαβωμένα ἀδέρφια. Ἡ ἀντιπρόσωπος τοῦ Καρπενησιοῦ μέ ἀριθμούς καί γεγονότα ἔδειξε ὅλο τό βούρκο καί τήν ἐγκληματικότητα τοῦ φασισμοῦ. Σηκώθηκαν οἱ ἀπλές γυναῖκες μέ τή βασανισμένη μα ἀλύγιστη καρδιά καί μέ στοιχεῖα μαστίγωσαν τούς ἀμερικάνους ἐπιδρομεῖς καί τό φασιστικό καθεστώς πού νεκρανάστησαν στόν τόπο μας. Μίλησε ὁ πόνος τῆς χαροκαμένης μάνας, ὁ καϋμός τῆς ἀτιμασμένης κοπέλλας, τα βάσανα τῆς φυλακισμένης, ἡ πεῖνα τοῦ παιδιοῦ, ξεσκέπασαν ἀκόμα μιά φορά καί καταδίκασαν στή συνείδηση καθε ἀνθρώπου τα ἐγκληματικά σχέδια τῶν καινούργιων καταχτητῶν. Ἀντιπρόσωπος τῆς Κ. Μακεδονίας ἀνάφερε πώς μόνο στήν περιφέρεια Κιλκίς, στούς 300 δολοφονημένους, οἱ 100 εἶναι γυναῖκες. Ἀπ' τά 467 χωριά τῆς Κ. Μακεδονίας ξεσπίτωσαν οἱ φασίστες τά 194. Καί ἡ κοπέλλα τῆς Ἠπείρου ἔδωσε τό δράμα τῶν παιδιῶν στή παιδούπολη τῆς Φρειδερίκης στά Γιάννινα πού μόνο τό Φλεβάρη πέθαναν ὁμαδικά 25 ἀπό δηλητηριασμένη ἀμερικάνικη κονσέρβα. Μα μαζί με τά ἀπίστευτα βάσανα τῆς σκλαβιάς μίλησαν γιά τήν ἀντίσταση τοῦ Λαοῦ καί τῆς γυναίκας γιά τίς δυνατότητες πού ὑπάρχουν παρ' ὅλη τήν τρομοκρατία καί τά ἐμπόδια τοῦ ἐχθροῦ, νά ξεσηκωθεῖ στά ἐχθρικά μετόπισθεν πιό πολύ ἡ λαϊκή πάλη. Κάθε μιά μέ τό δικό της παράδειγμα τό ἐπιβεβαίωσε αὐτό. Ἡ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀ. Θεσσαλίας μίλησε γιά τήν ἡρωική ἀγωνίστρια τοῦ Βόλου Ἑλένη Οἰκονόμου πού προτίμησε νά πεθάνει παρά νά ὑποταχθεῖ λέγοντας: «ἐγώ εἶμαι κομμουνίστρια, θά πεθάνω γιά τό Λαό, κι' ὁ Λαός θά νικήσει» Τόνισαν ὅλες τήν ἀγάπη τῆς σκλαβωμένης πατριώτισσας γιά τό Δ. Σ. καί τήν ἀντίστασή της πώς κρύβει τούς ἐλεύθερους σκοπευτές πώς μοιράζει τόν τύπο τῆς λευτεριᾶς, καί τί μπορεῖ νά πετύχουν οἱ γυναῖκες μέ τή μαζική πάλη τους. Οἱ γυναῖκες στήν Ἰερισσό πῆραν τά ὅπλα ἀπ' τούς ἄντρες τους, τά πέταξαν στήν ἀστυνομία λέγοντας: «Ἄν θέλετε φρουρά γράψτε στόν Τσαλδάρη νά σᾶς στείλει, οἱ ἄντρες μας ἔχουν οἰκογένεια, δέ μποροῦν νά κρατᾶν ὅπλα γιά ξένα συμφέροντα». Δυνατή ἀκούστηκε στή Συνδιάσκεψη ἡ λαχτάρα καί ὁ κοινός πόθος ὅλων τῶν βασανισμένων γυναικῶν τῆς χώρας γιά τήν εἰρήνη, καί ἡ ἀπόφασή τους νά παλαίψουν νά τήν κατακτήσουν τσακίζοντας αὐτούς πού τήν μισοῦν καί τήν τορπιλλίζουν.

Στή Συνδιάσκεψη φάνηκε ἡ μεγάλη συμβολή τῆς σλαβομακεδόνισσας στόν ἀγῶνα πούναι καί ἀγώνας γιά τή λευτεριά τή δική της καί τοῦ λαοῦ της, γιά τήν ἐθνική τους ἀποκατάσταση. Ἡ γραμματέας τῆς Α. Φ. Ζ. μίλησε γιά τήν ἀπάντηση τοῦ δίνουν στό φασισμό μέ τίς 3.000 μαχήτριες τοῦ πολεμοῦν σήμερα στίς γραμμές τοῦ ΔΣ καί τήν ὁλόψυχη συμμετοχή τῆς σλαβομακεδόνισσας στόν ἀγώνα. Τονίστηκε σάν πολύτιμη κατάχτηση ἡ ἑνότητα πάλης τῆς ἑλληνίδας καί σλαβομακεδόνισσας καί ἡ ἀνάγκη τῆς ἄγρυπνης περιφρούρησής της. Τή δύναμη καί τό ἄπλωμα τοῦ λαϊκοῦ μας ἀγώνα ἔδειξε ἀκόμα καί ἡ συμμετοχή τῶν γυναικῶν τῆς Τούρκικης μειονότητας στή Συνδιάσκεψη. Ἡ λαϊκη ἐπανάσταση ἔβαλε καί δῶ τή σφραγίδα της. Στό βῆμα μίλησε ἡ Τούρκισσα ἀντιπρόσωπος πού εἶναι μέλος τοῦ Επαρχιακοῦ συμβουλίου. Ἡ γυναίκα πού πριν λίγα χρόνια θεωροῦσαν τό πιό φυσικό νάναι διπλομανταλωμένη στόν ὀντά.

Ἡ Συνδιάσκεψη ἔβγαλε τό συμπέρασμα ἀπ' τήν ἴδια τή ζωή καί τ' ἀποτελέσματα, ὅτι σήμερα ἔχουμε ἕνα ρωμαλέο μαχητικό γυναικεῖο κίνημα πού εἶναι σοβαρή δύναμη τοῦ ἀγῶνα. Δημιούργημα αὐτοῦ τοῦ [illegible] γυναικείου κινήματος εἶναι ἡ Π. Δ. ΕΣΓ [illegible] τούς πόθους καί τίς ἐλπίδες [illegible] κῶν γυναικῶν τῆς χώρας [illegible] γο τῆς Πανελλαδικῆς [illegible] γυναικῶν πού κανένας φασιστικός [illegible] γιά διάλυσή της δέν μπορεῖ ν' ἀνακόψει. Ἀποδείχτηκε πώς

ή Π. Δ. Ε. Γ. βάζοντας γιά πρωταρχικό σκοπό της καί παλεύοντας μέ συνέπεια νά ένώσει όλες τίς πατριώτισσες στόν άγώνα γιά λευτεριά καί ειρήνη, κατώρθωσε στηριγμένη στίς πρωτοπόρες άγωνίστριες άπ' τούς πρώτους κι' όλας μήνες νά συγκινήσει καί νά κερδίσει τήν έμπιστοσύνη κ' άλλων γυναικείων μαζών καί νά γίνει ό όδηγητής τών γυναικών τής χώρας πού παλεύει γιά τή ζωή τους τά δικαιώματά τους γιά τά παιδιά τους, γερή δύναμη τοῦ δημοκρατικοῦ μας μετώπου.

Ἡ συνδιάσκεψη στάθηκε στό ρόλο τοῦ Κ. Κ. Ε. γιά τήν άνάπτυξη τοῦ γυναικείου κινήματος. Μ' άφοσίωση καί ευγνωμοσύνη μίλησαν γιά τό Κόμμα, πού πρῶτο σωστά άπ' τήν ίδρυσή του προσανατόλισε τίς γυναίκες, δειχνοντας ότι ό άγώνας τους είναι ένα κομμάτι τοῦ γενικοῦ λαϊκοῦ άγώνα, καί σ' όλα τά σκληρά χρόνια τής πάλης μέ έπιμονή βάζει καθῆκον του, παίρνει άποφάσεις καί μέτρα πού βοηθοῦν τήν άνάπτυξη τοῦ γυναικείου άγώνα. Τό Κόμμα πού διαπαιδαγωγεῖ τό λαό, όπως καί τό ΑΚΕ, τό ΝΟΦ, ή ΕΠΟΝ καί οί άλλες δημοκρατικές όργανώσεις, στό πνεῦμα τοῦ σεβασμοῦ τής έκτίμησης καί τής στοργής γιά τή γυναίκα

Ἡ βοήθεια αύτή μαζί μέ τή σκληρή πάλη καί συμβολή τής γυναίκας, άλλάζουν βασικά τήν κατάσταση τής ύποτίμησης πού παληότερα ύπῆρχε, άνέβασαν στή συνείδηση τοῦ λαοῦ τή γυναίκα, άνοιξαν τό δρόμο τής ισοτιμίας της, καί τήν έκαναν ισάξιο συναγωνιστή καί συνεργάτη τοῦ άντρα.

* * *

Ἡ σημασία τής Συνδιάσκεψης όμως δέ βρίσκεται μόνο στό ότι έκανε σωστή έχτίμηση τής ώς τώρα συμβολής τής γυναίκας στον άγώνα, δέ στάθηκε στό νά δώσει μόνον τήν πείρα τής ώς τώρα δουλειάς, άλλά μελετώντας σωστά καί τίς άδυναμίες, χάραξε τά καθήκοντα πού μπαίνουν μπροστά στήν Ἕνωση καί σ' όλες τίς πατριώτισσες γιά νά συμβάλλουν πιό άποφασιστικά στήν πάλη τής πατρίδας γιά μεγαλύτερο φούντωμα τοῦ λαϊκοδημοκρατικοῦ γυναικείου μας κινήματος στό 1949.

Διαπίστωσε ή Συνδιάσκεψη πώς βασική άδυναμία, είναι ότι άκόμα μεγάλες γυναικείες μάζες, χιλιάδες γυναίκες στήν κατεχόμενη Ἑλλάδα, βρίσκονται μακρυά άπό τόν άγώνα, άδρανοῦν, εύχονται τή λαϊκή νίκη, άλλά τήν περιμένουν μοιρολατρικά, κι' άλλες, λιγώτερες αύτές, πού ή τρομοκρατία καί ή συκοφαντία τίς έχει ζαλίσει. Μά ή νίκη δέν έρχεται μ' εύχές καί ξόρκια. Ἔρχεται μ' άγώνα καί δράση. Γι' αύτό βασικό, πρωταρχικό καθῆκον ή Συνδιάσκεψη γιά τήν Π.Δ.Ε.Γ. καθόρισε νά ξεσηκώσει, νά κινητοποιήσει, ένώνοντας στήν πάλη όλες αύτές τίς γυναικείες μάζες νά τίς κάνει έφεδρείες τοῦ άγώνα, νά τίς άποσπάσει άπ' τήν άδράνεια καί τήν ούδετερότητα πού βοηθάει τούς τυράννους μας, νά τίς φέρει στίς γραμμές τοῦ άγώνα, άλλάζοντας έτσι τό συσχετισμό τών δυνάμεων διαρκώς πρός όφελος τοῦ λαϊκοδημοκρατικοῦ μας μετώπου. Ἡ Συνδιάσκεψη χάραξε τό καθῆκον στήν Π.Δ.Ε.Γ. ν' άγκαλιάσει στίς γραμμές της όλες τίς πατριώτισσες, νά γίνει ή πλατειά μαζική άπελευθερωτική όργάνωση πού θά ένώνει, θά κινητοποιεῖ τίς μεγάλες γυναικείες μάζες γιά τή λευτεριά καί τήν ειρήνη. Τονίστηκε πώς οί μαχήτριες τοῦ Δ.Σ. στό μέτωπο καί στά μετόπισθεν τοῦ έχθροῦ είναι ή πρωτοπορεία, είναι οί διαλεχτές άγωνίστριες, μά ή νίκη δέν έρχεται μόνο μέ τήν πρωτοπορεία. Χρειάζονται έφεδρείες μεγάλες. Τίς έφεδρείες αυτές ή Ἕνωση θά δημιουργήσει, παίρνοντας στίς γραμμές της κάθε πατριώτισσα. Ἡ Συνδιάσκεψη υπόδειξε τρόπους καί μέθοδες, γιά τό ξεσήκωμα στήν πάλη τών πιό πλατειών γυναικείων μαζών, πού σήμερα στενάζουν στά κατεχόμενα έδάφη καί περιμένουν βοήθεια. Ἔδειξε πώς τήν ώρα πού οί άμερικάνοι καί οί ντόπιοι φασίστες έτοιμάζουν καινούργιο μακελειό, είναι μεγαλύτερη ύποχρέωση στήν Πατρίδα καί στά παιδιά νά σηκώσουν οί γυναίκες στά μετόπισθεν τοῦ έχθροῦ, τό άκατανίκητο μέτωπο τών μανάδων πού θά σηκώσει πιό ψηλά τή σημαία τής λαϊκής συμφιλίωσης πού θά παλαίψει μέ τούς δήμιους γιά νά γλυτώσουν τή ζωή τών παιδιών τους, πού θάναι οί πολύτιμοι σύμμαχοι τοῦ έλευθερωτή Δ.Σ. Τονίστηκε στή Συνδιάσκεψη πώς τή μεγαλύτερη εύθύνη γιά τήν πραγματοποίηση τής πολιτικής τής Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης γιά λαϊκή συμφιλίωση καί ειρήνευση τήν έχουν οί γυναίκες. Ὅσο δυνατώτερα χτυπήματα δίνει στόν έχθρό ό Δ.Σ, κι' όσο πιό άποφασιστικά παλεύουν γιά τή συναδέλφωση τών παιδιών καί τών άντρών τους, γιά τό ψωμί καί τήν ειρήνη οί μάνες καί οί γυναίκες, τόσο νωρίτερα οί φαντάροι θά βροῦν τό δρόμο τής σωτηρίας, τήν άρνηση νά σκοτωθοῦν γιά ξένα συμφέροντα, τόσο πιό γρήγορα θά νικηθοῦν οί τύραννοι, θά ήσυχάσει ό τόπος. Γι' αύτό σύντομα ή Π.Δ.Ε.Γ. ύπερνικώντας κάθε δυσκολία καί έμπόδιο πρέπει νά φτάσει σ' όλες τίς πατριώτισσες, νά δημιουργήσει σέ κάθε πόλη, συνοικία, έργοστάσιο, γραφείο, σέ κάθε χωριό τό τμῆμα τής όργάνωσής της. «Τίς μανάδες τίς ένώνει ό κοινός πόνος, μποροῦν νά γίνουν ή γέφυρα γιά τή συμφιλίωση τών παιδιών τους, οί γυναίκες ένωμένες είναι μιά τεράστια δύναμη ένάντια στούς έχθρούς τής ειρήνης, τό δικό μας χρέος είναι νά ξεσηκώσουμε τίς πλατειές γυναικείες μάζες στήν πάλη αύτή, νά πλατύνουμε τό λαϊκό μέτωπο στά έχθρικά μετόπισθεν τονίζει», ή άπόφαση τής Συνδιάσκεψης.

Ἡ Συνδιάσκεψη έβαλε τά καθήκοντα καί στούς άλλους τομείς τοῦ άγώνα. Ξεκαθάρισε τό ρόλο τής Ἕνωσης στίς μαχήτριες τοῦ Δ.Σ. Ἡ Π.Δ.Ε.Γ. δέν είναι στρατιωτική όργάνωση, τό πόλεμο τόν κάνει ό στρατός, αύτός κάνει κα

τήν ειδική πολιτική δουλειά στίς μαχήτριες. Ή Π.Δ.Ε.Γ. δέ θάχει όργανώσεις της μέσα στά τμήματα τοΰ Δ.Σ., θάχει μέλη της όσες μαχήτριες θέλουν νάναι στίς γραμμές της καί θά προσταθεί ν' άγκαλιάσει όλες τίς μαχήτριες. Ή ύποχρέωση τής Ένωσης είναι νά βοηθάει τίς μαχήτριες μέλη της νά ύπερνικοΰν τίς τεράστιες δυσκολίες τοΰ πολέμου, νά τίς εμψυχώνει, νά τίς διαπαιδαγωγεί στό πνεύμα τοΰ άγώνα, νά τίς μορφώνει, νά τίς δίνει βαθύτερη συνείδηση τής μεγάλης τους άποστολής, βοηθώντας έτσι τό έργο τοΰ Δ.Σ. γιά τήν άπελευθέρωση καί ειρήνευση τής πατρίδας.

Γιά τίς ελεύθερες περιοχές ή Συνδιάσκεψη τόνισε τήν άνάγκη νά βοηθήσει ή Ένωση πιό πολύ τό έργο τής Π.Δ.Κ. νά συνδέσει στενά τίς γυναικείες μάζες πού αύτές σχεδόν κρατοΰν τή ζωή τοΰ χωριοΰ μέ τή λαϊκή Κυβέρνηση. Νά κάνει τά μέλη της νά καταλάβουν περισσότερο ότι αύτή είναι ή δική τους δημοκρατία πού γεννιέται άπ' τόν άγώνα τους καί προστατεύει καί παλεύει γιά τά συμφέροντά τους, ή Δημοκρατία πού άναγνώρισε τήν ισοτιμία τής γυναίκας καί τή βοηθάει άξια νά τήν κατακτάει. Γι' αύτό πρέπει νά πονάει καί νά νοικοκυρεύει σάν τό σπίτι της τό κράτος της, νά βοηθάει μ' όλες της τίς δυνάμεις τή λαϊκή έξουσία τή νέα δημοκρατία τοΰ λαοΰ. Οί όργανώσεις άκόμα τής Ένωσης πρέπει νά δουλεύουν δραστήρια, νά βοηθοΰν τίς γυναίκες στό μεγάλο βάρος τοΰ άγώνα πού σηκώνουν, νά τίς άνεβάζουν πολιτικά γιά νά μεγαλώσουν έτσι τήν άπόδοσή τους στόν άγώνα.

Ή Συνδιάσκεψη καθόρισε άκόμα, τά καθήκοντα τής διαφωτιστικής δουλειάς στίς γυναίκες τήν ύποχρέωση τής Ένωσης νά βοηθήσει τήν έπιτροπή τοΰ παιδιοΰ στό έργο της γιά τή μόρφωση καί τήν άνατροφή τών παιδιών μας πού σώθηκαν άπό θάνατο καί βρίσκονται σήμερα στίς Λαϊκές Δημοκρατίες, καί ιδιαίτερα στάθηκε στά καθήκοντα τών στελεχών καί τήν άνάγκη τής δημιουργίας καινούργιων πού αύτά θ' άποφασίσουν γιά τήν πραγματοποίηση τών άποφάσεων καί τό δυνάμωμα τής πάλης. Μέ τό καταστατικό πού ψηφίστηκε, δόθηκαν οί τρόποι καί οί όργανωτικές μορφές, μπήκε τό θεμέλιο πού πάνω θά χτιστεί ή όργάνωση τής Ένωσης. Έτσι ή Συνδιάσκεψη μέ τίς άποφάσεις της έδωσε ένα καινούργιο γερό όπλο στίς γυναίκες γιά τό άνέβασμα τής πάλης τους γιά μεγαλύτερη συμβολή, ώστε νά κάνουν μαζί μ' όλο τό λαό πραγματικότητα τό παλλαϊκό σύνθημα, νά γίνει τό 1949 άποφασιστική χρονιά τής Νίκης.

Έδειξε ή Συνδιάσκεψη όλη τή δύναμη, τή ζωντάνια, τήν αισιοδοξία τοΰ καινούργιου κόσμου τοΰ άγώνα, τοΰ κόσμου πού πολεμάει τόν έχθρό καί δημιουργεί τή νέα ζωή, πού έχει τή δύναμη νά νικήσει. Στίς 325 άντιπρόσωπες καί στό έργο πού άνέφεραν φάνηκε ή ωριμότητα, ή όντότητα, ή συνείδηση τής καινούριας γυναίκας τοΰ άγώνα, τής γυναίκας τής Λαϊκής Δημοκρατίας. Φάνηκε ή άπεριόριστη άγάπη στήν πατρίδα της ή βαθειά πίστη καί άφοσίωσή της στά λαϊκά ιδανικά πού τής δίνουν καί τή δύναμη νά παλεύει άλύγιστη μέ τέτοιες δυσκολίες καί τόσο πάνοπλο έχθρό. Ή Συνδιάσκεψη ήταν ένα γερό χτύπημα στό σάπιο κόσμο τοΰ φασισμοΰ καί τής βίας πού άδικα προσπαθοΰν μέ τή συκοφαντία καί τήν ψευτιά νά λερώσουν τόν πρωτοφανέρωτο ήρωϊσμό καί τόν άγώνα τής γυναίκας. Κάτω άπό τήν πίεση αύτοΰ τοΰ άγώνα προσπαθοΰν νά σκαρώσουν φασιστικές γυναικείες όργανώσεις καί νά παρασύρουν όσες ή τρομοκρατία ζάλισε, μά όσο πιό πολύ δυναμώνει καί πλαταίνει τό γερό γυναικείο μας κίνημα, τόσο πιό πολύ θ' άπομονώνει, θά χρεωκοπάει ώς πού νά θάψει γιά πάντα τά σάπια φασιστικά κατασκευάσματα.

*
* *

Στή Συνδιάσκεψη φάνηκε τί τεράστια δύναμη είναι ή διεθνής άλληλεγγύη τών λαών. Γιά πρώτη φορά στήν Ελεύθερη Ελλάδα παραβρέθηκαν άντιπρόσωπες ξένων λαών, 7 άδελφών γυναικείων όργανώσεων. Καί άπ' τήν άποψη αύτή ή Συνδιάσκεψη πρόσφερε μιά άκόμη κατάχτηση καί συμβολή στόν άγώνα. Άπό βήμα τής Συνδιάσκεψης άκουσαν οί γυναίκες, άκουσε γιά άκόμα μιά φορά ό Λαός μας τήν άναγνώριση καί τή δικαίωση τοΰ άγώνα μας, τή θερμή ύποστήριξη καί βοήθεια τής άγωνιζόμενης Ελλάδας άπ' τούς δημοκράτες όλου τοΰ κόσμου. Ενάντια στά κανόνια καί τά τάνκς τοΰ ιμπεριαλισμοΰ ύψώθηκε άκατανίκητη ή άλληλεγγύη τών Λαών πού μέ τό στόμα τών άντιπροσώπων τους δήλωσαν: Ό άγώνας σας είναι καί δικός μας άγώνας, τά παιδιά σας καί δικά μας παιδιά, ή νίκη σας θά είναι καί νίκη όλάκερου τοΰ δημοκρατικοΰ στρατόπεδου. Έχουμε ύποχρέωση καί καθήκον νά βοηθήσουμε τόν ήρωϊκό καί σκληρό σας άγώνα, σάς ύποσχόμαστε νά κινητοποιήσουμε όλες μας τίς δυνάμεις, γιά νά μεγαλώσουμε πιό πολύ τή βοήθειά μας στήν άδούλωτη Ελλάδα. Μέ τήν πάλη σας καί τήν ύποστήριξη όλης τής δημοκρατικής άνθρωπότητας θάρθει γρήγορα ή νίκη. Έτσι ή Συνδιάσκεψη στάθηκε άκόμα ένας γερός κρίκος πού σύνδεσε πιό στενά τό δικό μας μέ τό παγκόσμιο γυναικείο κίνημα, ένα άκόμα κίνητρο γιά νά μεγαλώσει ή διεθνής άλληλεγγύη, ή άνεχτίμητη πηγή δύναμης γιά τόν άγώνα μας.

Στή Συνδιάσκεψη έκδηλώθηκε πλατειά κι' άνέβηκε άκόμα πιό πολύ τό πνεύμα τοΰ διεθνισμοΰ πού πότισε μέσα στήν [illegible] πάλη τήν καρδιά καί σκέψη τοΰ Λαοΰ καί τής γυναίκας, κι είναι ή στέρεα βάση πού πάνω της στηρίζεται ό άγώνας μας καί θεμελιώνεται ή καινούργια δημοκρατία. Τονίστηκε σέ [illegible] καί όμιλίες ότι ή δική μας πάλη είναι ένα κομμάτι τοΰ άγώνα τοΰ παγκόσμιου δημοκρατικοΰ

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΣΤΗ ΛΑΪΚΟΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΜΑΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Τοῦ σ. ΛΕΥΤΕΡΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ, Λογαγοῦ Π. Ε.

Ἡ μελέτη αὐτοῦ τοῦ προβλήματος, ἡ σωστή του τοποθέτηση καί περισσότερο ὁ καλός του χειρισμός, οὔτε ἁπλό πράγμα εἶναι, οὔτε μπορεῖ νά ἀντιμετωπισθεῖ σάν ἕνα πρόβλημα ἀπό τά δευτερεύοντα, ἀπ' αὐτά πού ἀντιμετωπίζουμε καθημερινά στό λαϊκό πολεμικό ἐπαναστατικό μας ἔργο. Τό πρόβλημα τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἶναι πρόβλημα πού ἔχει βαθειές τίς ρίζες του μέσα στήν ἴδια τήν οὐσία καί τό νόημα τῆς ἐπανάστασής μας, συνδέεται λεπτότατα μέ τό δημιουργό αὐτῆς τῆς ἐπανάστασης τό μαχητή καί ἁπλό ἄνθρωπο, μέ τό χαρακτήρα του, τίς ἀδυναμίες του, τόν ψυχικό του κόσμο, μέ τήν προσωπικότητά του. Ἔχει ἄμεση ἐπίδραση θετική καί ὁρισμένες φορές ἀρνητική (ἀπό ἄσχημο χειρισμό) στήν ὅλη μας πολεμική ἐπαναστατική ἀπόδοση. Τό πρόβλημα αὐτό ἔχει πολλές πλευρές, τήν ἰδεολογική, πολιτική, ὀργανωτική, κοινωνικοηθική τήν ἀγωνιστική, πραχτική, πού καλά εἶναι νά τίς δοῦμε κάπως πιό ἀναλυτικά συνδυασμένα μέ τήν ὡς τώρα δουλειά μας στόν τομέα αὐτό, νομοθετική-πολιτική-ὀργανωτική κ.λ.π.

***

Η λαϊκοδημοκρατική μας ἐπανάσταση σ' ὅλες της τίς φάσεις εἶναι ἔργο τοῦ λαοῦ μας, τῆς ἐργατικῆς τάξης καί τῶν ἐργαζομένων μαζῶν, καί τῆς πρωτοπορείας τους τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Ἑλλάδας. Δέ δημιουργεῖται ἡ ἱστορία μας ἀπό τούς λίγους καί ἐκλεχτούς ἀπό μερικές ξεχωριστές ἡρωϊκές μορφές, ἀλλά ἀπό τό σύνολο τοῦ λαοῦ μας πού παλεύει, πολεμά, ἀγωνίζεται.

στρατόπεδου, ὅτι τό δικό μας γυναικεῖο κίνημα εἶναι ἀναπόσπαστο τμῆμα τῆς παγκόσμιας δημοκρατικῆς γυναικείας δύναμης καί ἡ Ἕνωση μέλος τῆς Π. Δ. Ο. Γ. Ἀναφέρθηκαν οἱ ἀποφάσεις τοῦ Β! Παγκόσμιου Συνεδρίου πού καλοῦν σέ ἀποφασιστικώτερη πάλη γιά τήν εἰρήνη καί τή δημοκρατία, καί τό χρέος τῶν γυναικῶν τῆς Ἑλλάδας νά παλαίψουν γιά τήν πραγματοποίησή τους σάν ἄξιες θυγατέρες τῆς Πατρίδας καί καλοί φρουροί τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου. Συγκινητικά καί ὁλόψυχα ἐκδηλώθηκε ἡ ἀγάπη καί ἡ εὐγνωμοσύνη ἀπό τίς ἀντιπρόσωπες ὅλων τῶν ἀγωνιστριῶν τῆς χώρας, πρός τή Μεγάλη χώρα τοῦ σοσιαλισμοῦ, τή Σοβιετική Ἕνωση. Μέσα στή μεγάλη αἴθουσα —ἀμφιθέατρο— δυνατή καί θερμή ὑψώθηκε ἡ φωνή τῶν 325 ἀντιπροσώπων καί τῶν ξένων προσκαλεσμένων «Στάλιν Στάλιν, Στάλιν». Σάν ἕνας ἄνθρωπος ὅλες μαζί διαδήλωσαν τήν ἀπέραντη ἀγάπη τους στό Μεγάλο ὁδηγητή τῶν λαῶν.

Ἔδωσε ἡ Συνδιάσκεψη στίς γυναῖκες τῆς χώρας καινούργια ἐμπιστοσύνη καί πεποίθηση στίς δυνάμεις τους, καινούργια αἰσιοδοξία καί ἀποφασιστικότητα, κι' αὐτό ἐκφράζεται στή διακήρυξη πού καταλήγει. . . . . Θά παλαίψουμε ἑνωμένες ὅλες οἱ πατριώτισσες κάτω ἀπ' τή σημαία τῆς Πανελλαδικῆς Δημοκρατικῆς μας Ἕνωσης πιό ἀποφασιστικά, μέ πάθος καί μ' ἐνθουσιασμό γιά τή λευτεριά τῆς Πατρίδας, γιά τή συμφιλίωση τοῦ Λαοῦ, γιά τήν εἰρήνη τῆς χώρας.

Γιά νά φέρουμε τήν εἰρήνη στό βασανισμένο τόπο μας θά πολεμήσουμε ὅσες κρατᾶμε τό τιμημένο ὅπλο τῆς λευτεριᾶς, μέ περισσότερη ὁρμή καί δύναμη τούς τυράννους πού τή μισοῦν καί τήν τορπιλίζουν.

Θά ὑπερασπιστοῦμε τήν πατρική μας γῆ καί τήν εἰρήνη τοῦ κόσμου. Μέ τόν ἀγῶνα μας στό πλευρό τοῦ λαοῦ δέ θ' ἀφήσουμε ποτέ τούς ἰμπεριαλιστές ἐπιδρομεῖς νά κάνουν τήν Ἑλλάδα βάση τῆς ἐπιθεσής τους ἐνάντια στῶν ἄλλων μανάδων τά παιδιά.

Θά καταχτίσουμε μέ τήν πάλη μας τήν Ἑλλάδα τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας καί θά χαροῦμε καί μεῖς τή λεύτερη καί ἰσότιμη ζωή, θά χτίσουμε τό εὐτυχισμένο μέλλον τῶν παιδιῶν μας στή χαρά τῆς εἰρήνης.

Θά ἐκπληρώσουμε τό χρέος μας στήν πατρίδα καί τό Λαό, παλεύοντας μέ ὅλες τίς δυνάμεις μας γιά νά γίνει τό 1949 χρονιά τῆς λαϊκῆς συμφιλίωσης, ἀποφασιστική χρονιά τῆς νίκης. .

Ἡ Α! Πανελλαδική Συνδιάσκεψη τῆς ΠΔΕΓ θά μείνει στήν ἱστορία τοῦ γυναικείου κινήματος σάν ὁ φωτεινός σταθμός πού χάραξε τό δρόμο γιά τήν ὁρμητικώτερη ἀνάπτυξη τοῦ γυναικείου μας κινήματος, γιά τό πολλαπλασιασμό τῆς γυναίκας στήν πάλη. Σάν σταθμός ἐξόρμησης τῶν γυναικῶν γιά γρηγορώτερη κατάχτηση τῆς Νίκης.

Ἡ ἐπανάστασή μας ἀντλεῖ τίς δυνάμεις της ἀπό τίς ἀνεξάντλητες δημιουργικές δυνάμεις τῶν λαϊκῶν μαζῶν. Φυσικά μέσα σ' αὐτή τή συλλογική προσπάθεια, τό Κόμμα παίζει τόν καθοδηγητικό-πρωτοπορειακό του ρόλο, καί τό κάθε μέλος τοῦ Κόμματος, ὁ κάθε ἁπλός μαχητής συμβάλλει μέ τήν ἀτομικότητά του, μέ τό προσωπικό του ἔργο καί ἔτσι ξεχωρίζεται ἡ ἀτομική συμβολή τοῦ καθενός χωριστά στό συντροφικό αὐτό ἔργο. Πολύ περισσότερο ἀκόμα ἡ προσωπική συμβολή τοῦ στελέχους ἔχει ἄμεση ἐπίδραση στήν καλή ἤ κακή προσφορά ἑνός τμήματος, μιᾶς ὁμάδας ἀγωνιστῶν πού ἡγεῖται.

Εἶναι βαθύτατα ἀνθρώπινο, πολύ προοδευτικό, ὁ κάθε ἕνας ἀγωνιστής νά θέλει νά προσφέρει ὅσο τό δυνατό περισσότερα στόν ἀγώνα, νά γίνεται διαρκῶς καλύτερος καί αὐτό δέ μπορεῖ παρά νἄχει τή συνέπεια νά ξεχωρίσει μέσα ἀπό τή συνολική προσπάθεια. Καί στόν πόλεμο μάλιστα, ὅταν αὐτή ἡ εὐγενικιά φιλοδοξία συνδέεται μέ τή θυσία τῆς ζωῆς τοῦ ἀγωνιστῆ, ὅταν χρειάζεται, δέ μπορεῖ παρά νά μειώνει καί τά τυχόν ἀρνητικά ἐγωϊστικά ὑπολείμματα πού ἔτσι εἴτε ἀλλοιῶς μπορεῖ νά ὑπάρχουν μέσα στόν ἁπλό μαχητή εἴτε στέλεχος. Καί ἀπό τήν ἄποψη αὐτή τό ξεχώρισμα τῶν ἀγωνιστῶν μέσα στόν πόλεμο μέ τήν ἀπονομή ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἶναι περισσότερο ἐπιταχτικό καί προοδευτικό ἀπό οἱονδήποτε ἄλλο τομέα τῆς ἐπαναστατικῆς μας δημιουργίας.

Ἐδῶ τσιγγουνιά, στενόκαρδη καί ἐκλεχτική ἀντίληψη δέ χωράει.

Ἄς μή ξεχνᾶμε καί τοῦτο: Μέσα στήν ἐπανάσταση ὁ ἐπαναστάτης νοιώθει καί τό κοινωνικό του καί πολιτικό ἀνέβασμα καί ἔτσι ἔχει μιά ἱκανοποίηση καί ὁλοκλήρωση τοῦ ἑαυτοῦ του. Δέ νοιώθει μόνο ὅτι γκρεμίζει, ἀλλά καί ὅτι δημιουργεῖ τό δικό του κράτος, τή δικιά του ἐξουσία πού θά τόν ἀπαλλάξει ἀπό τά δεσμά τῆς σκλαβιᾶς καί θά τόν τοποθετήσει στή θέση πού τοῦ ἀξίζει σάν δημιουργοῦ τῆς καινούργιας ζωῆς. Κι' ἄν σκεφθοῦμε ὅτι στή σημερινή φάση τῆς ἐπανάστασής μας ἡ ἐπαναστατική μας δημιουργία εἶναι κύρια πολεμική —ὁ Δημοκρατικός Στρατός Ἑλλάδας— τότε ἀκόμα πιό πολύ φαίνεται ἡ ἀνάγκη τῆς ἀπονομῆς τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν μέσα στό Δημοκρατικό μας Στρατό.

Τό ξεχώρισμα λοιπόν τῶν πιό διαλεχτῶν μέσα στήν ἐπανάστασή μας, μέσα στόν πόλεμό μας μέ τήν ἀπονομή ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἶναι ἀπό κάθε ἄποψη ἐπιβεβλημένο. Μέθοδος δέ γι' αὐτό ἡ Ἅμιλλα πού τά καλά της ἀποτελέσματα τά δοκιμάσαμε σέ πανελλαδική κλίμακα, μέ τή δίμηνη πολεμική ἅμιλλα στά δίχρονα τοῦ Γενικοῦ μας Ἀρχηγείου.

Ὁ μεγάλος Στάλιν εἶπε ὅτι: «ἡ ἅμιλλα εἶναι ἡ κομμουνιστική μέθοδος στήν ἀνοικοδόμηση τοῦ σοσιαλισμοῦ». Καί ὁ ἀθάνατος Λένιν μέσα στή φωτιά τῆς πρώτης περιόδου τῆς Ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης τό Δεκέμβρη τοῦ 1917 ἔγραφε:

«Ὁ σοσιαλισμός ὄχι μόνο δέν ἐξαλείφει τήν ἅμιλλά μας, ἀντίθετα, γιά πρώτη φορά δημιουργεῖ τή δυνατότητα νά ἐφαρμοστεῖ σέ πραγματικά πλατειά κλίμακα, μέ πραγματικά μαζικό χαραχτῆρα, νά παρασύρει στό στίβο τῆς δουλειᾶς πραγματικά τήν πλειοψηφία τῶν ἐργαζομένων, ἔτσι ὥστε μ' αὐτή νά μποροῦν νά ἀναπτύξουν ὅλες τίς δυνάμεις τους καί τίς ἱκανότητές τους καί ν' ἀνακαλυφθοῦν τά ἀνεξάντλητα ταλέντα πού ὑπάρχουν μέσα στό λαό, πού ὁ καπιταλισμός τά καταπίεζε, ἔπνιγε καί στραγγάλιζε κατά χιλιάδες καί ἑκατομμύρια. Τώρα μόνον ἐμφανίζεται μιά πλατειά, πραγματικά μαζική δημιουργία δυνατοτήτων γιά τήν ἐκδήλωση τῆς ἱκανότητας γιά ἅμιλλα καί γιά θαρραλέες πρωτοβουλίες».

Καί τό γεγονός ὅτι στή μεγάλη χώρα τοῦ σοσιαλισμοῦ ἀπό τό Κόμμα τοῦ Λένιν καί Στάλιν ἐφαρμόστηκε πλατειά ἡ ἀπονομή ἠθικῶν ἀμοιβῶν καί τόσο δημιουργικά στό μεγάλο πατριωτικό πόλεμο, αὐτό καί μόνο θά ἦταν ἀρκετό γιά νά μᾶς δείξει τή μεγάλη σημασία τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν καί τήν ἀναγκαιότητά τους μέσα στήν ἐπανάστασή μας.

* * *

Ἡ Προσωρινή Δημοκρατική μας Κυβέρνηση πλάι στό ἄλλο νομοθετικό της ἔργο κατανοώντας τήν ἀνάγκη τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν ἐξέδωκε δυό βασικούς νόμους γιά τήν ἀπονομή τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν.

Μέ τόν πρῶτο νόμο, Μάρτης 1948 καθιερώθηκαν ἠθικές ἀμοιβές γιά ἄτομα-μαχητές, καί ἠθικές ἀμοιβές γιά σύνολο, ὁμάδες καί τμήματα τοῦ ΔΣ. Οἱ ἠθικές ἀμοιβές αὐτές εἶναι 1) ἔπαινος, 2) ἀνακήρυξη ἐπίλεκτης μονάδας, 3) προαγωγή γιά ἀνδραγαθία καί 4) μετάλλιο ἀνδρείας.

Ὁ νόμος αὐτός συγκίνησε τούς μαχητές καί στελέχη μας. Ἦταν κάτι πού μιλοῦσε στήν ψυχή τους καί ἐξέφραζε κάτι πού τό ποθοῦσαν καί τό ζητοῦσαν.

Μέ αἰτιολογική ἔκθεση αὐτοῦ τοῦ νόμου καί τά ἄρθρα του (δημοσιεύτηκε καί στήν «Ἐξόρμηση» τῆς 15 τοῦ Ἀπρίλη 1948) ὁ νομοθέτης ἐπεδίωξε νά πλατύνει τόν ὁρίζοντα στό σημεῖο αὐτό τῶν στελεχῶν μας καί νά σπάσει τήν ὑποτίμηση πού ὑπῆρχε σχετικά μέ τήν ἀπονομή τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν σέ ἀρκετά στελέχη μας. Ἄν δοῦμε τώρα τήν ἐφαρμογή τοῦ νόμου αὐτοῦ ἀπ' τίς διοικήσεις τῶν μονάδων μας θά δοῦμε τοῦτο. Μέσα σ' ὁλόκληρο τό 1948, μέ τόσες ἐπετυχημένες μάχες, μέ τήν ἡρωική ἐποποιία τοῦ Γράμμου καί τή συνέχειά του στό Βίτσι, μέ τόσους ἡρωϊσμούς καί ἐξαιρετικές πράξεις ἀνδρείας, μόνο 88 πήραν μετάλλια ἀν-

δρείας μέσα στό 1943, καί ἄλλοι 45 μέσα στά 1949. Αὐτά κατά μονάδα εἶναι μοιρασμένα ἔτσι γιά τό 1948, 27 στίς μονάδες Γράμμου Βίτσι, 2 στήν ΥΙ Μεραρχία, 1 στά τμήματα τοῦ Πάϊκου, 2 στήν ΥΙΙΙ Μεραρχία, 1 στό Κλιμάκιο (Τά πῆραν 8 γυναίκες καί 25 ἄνδρες, 12 μαχητές, 5 ὑπαξιωματικοί καί 16 ἀξιωματικοί). Οἱ ἀναλογίες δέν ἀλλάσουν γιά τό 1949.

Ἀπό αὐτούς τούς ἀριθμούς φαίνεται πόσο στενά ἑρμηνεύτηκε τό σχετικό ἄρθρο τοῦ νόμου γιά τό μετάλλιο ἀνδρείας. Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ διατύπωση τοῦ ἄρθρου τοῦ νόμου γιά τήν ἀπονομή μετάλλιου ἀνδρείας λέγει ὅτι ἀπονέμεται αὐτό: «1) γιά πράξη ἐξαιρετικῆς ἀνδρείας, τόλμης, ἀποφασιστικότητας, αὐτοθυσίας καί ἡρωϊσμοῦ πού τόσο γιά τίς συνθῆκες μέσα στίς ὁποῖες ἔγινε ὅσο καί γιά τ' ἀποτελέσματα πού ἔφερε, ἀνέβασε στά μάτια τῶν συναγωνιστῶν του τόν ἀγωνιστή αὐτόν ἐκλεχτό μέσα στούς ἐκλεχτούς πού ἔχουν τήν τιμή νά συμμετέχουν στό λαϊκοδημοκρατικό ἀγώνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ». Ἡ τέτοια διατύπωση «ἐκλεχτός μέσα στούς ἐκλεχτούς» μπορεί νά δημιουργήσει στενότητα στήν ἑρμηνεία τοῦ Νόμου. Αὐτό ὅμως δέν εἶναι τό βασικό στήν ὄχι σωστή ἐφαρμογή τοῦ νόμου. Ὅταν ἔχουμε 2 μόνο στήν ΥΙ Μεραρχία, 2 στήν ΥΙΙΙ καί 1 μόνο σ' ὁλόκληρο τό Κλιμάκιο πού δρούσε κάτω ἀπό ἐξαιρετικά δύσκολες συνθῆκες, εἶναι ὁλοφάνερη ἡ ὑποτίμηση.

Μιά πλατειά ἀντίληψη γιά τήν ἀπονομή ἠθικῶν ἀμοιβῶν μᾶς ἔδωσε τό Γενικό μας Ἀρχηγεῖο ὕστερα ἀπό τή μάχη τοῦ Γράμμου μέ τό διάσημο Γράμμος πού πῆραν ὅλοι ὅσοι πῆραν μέρος στήν ἐποποιΐα αὐτή καί μέ τίς μαζικές ονομασίες νέων ἀξιωματικῶν καί μαζικές προαγωγές γιά τά στελέχη πού πῆραν μέρος στή μάχη τοῦ Γράμμου.

Ἔτσι ἡ ἀλήθεια ὅτι «τό θαῦμα τοῦ Γράμμου ὀφείλεται στό ἁπλό ὄνομα μαχητή τοῦ ΔΣ», ἦρθε νά ἐπικυρωθεῖ μέ τήν ἀπονομή τοῦ διάσημου «Γράμμος». Ἡ πολιτική καί κοινωνικοηθική αὐτή πράξη τοῦ Γενικοῦ μας Ἀρχηγείου εἶναι ἄξια προσοχῆς ἀπό τούς μαχητές καί ἰδιαίτερα τά στελέχη μας, γιατί μέσα σ' αὐτή βρίσκεται τό βαθύτερο ἠθικό νόημα πού διαποτίζει τίς ἐνέργειές μας αὐτές.

Ἀμοίβει μαζικά τό μαχητή καί προάγει καί τά στελέχη του. Ἀμοίβει τούς δημιουργούς τῆς μεγάλης ἐποποιΐας, τούς μαχητές καί ἐπίσης ἀμοίβει τούς διοικητές καί καθοδηγητές τους στή μάχη αὐτή. Ἔγινε αὐτό καί στίς μάχες τῆς Μουργκάνας τό Φλεβάρη καί Μάρτη τοῦ 1943; Μιά τέτοια πλατειά ἀντίληψη ἐπικράτησε καί στήν ἀπονομή ἠθικῶν ἀμοιβῶν καί στίς μάχες αὐτές πού δίναν τό πρῶτο ἀποφασιστικό χτύπημα στήν ἐαρινή ἐκστρατεία τοῦ 1943; Ἕνας λόχος ἐπίλεχτος καί ἡ προαγωγή τοῦ σ. Καλιανέση σέ ὑποστράτηγο αὐτές ἦταν οἱ ἠθικές ἀμοιβές πού ἀπονεμήθηκαν στίς ἡρωϊκές μάχες τῆς Μουργκάνας. Στήν Πανελλαδική Συνδιάσκεψη τῆς ΠΔΕΓ μιλώντας μιά συντρόφισσα γιά τήν ἡρωϊκή στάση μαχητῶν καί λαοῦ τῆς Ρούμελης ἐνάντια στίς ὀρδές τοῦ Τσακαλώτου στήν περσυνή του ἐκστρατεία στή Ρούμελη, μέ ἀληθινά συγκινητικό τρόπο ἐξέφρασε τό παράπονο ὅλων τῶν ἀνθρώπων πού πῆραν μέρος στίς μάχες αὐτές, γιατί δέν τούς ἀπονεμήθηκαν ἠθικές ἀμοιβές καί πού ἀρκετοί ἀπ' αὐτούς δέ βρίσκονται σήμερα ἀνάμεσά μας.

Ὁ δεύτερος νόμος τῆς Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης εἶναι ὁ νόμος 21 τῆς 12 Γενάρη 1949. Μέ τό νόμο αὐτό ἀπονέμονται ἠθικές ἀμοιβές, μετάλλια καί διακρίσεις γιά 13 περιπτώσεις.

α) Μετάλλιο Στρατιωτικῆς Ἀξίας Α.' καί Β.' τάξης.
β) Παράσημο Ἠλέκτρα.
γ) Μετάλλιο ἐξαιρετικῆς δράσης ἐλεύθερων σκοπευτῶν.
δ) Μετάλλιο ἐξαιρετικῆς σαμποταριστικῆς δράσης.
ε) Μετάλλιο ἐξαιρετικῆς δράσης μέσα σέ κατεχόμενη πόλη.
στ) Μετάλλιο ἐξαιρετικῆς δράσης στό πυροβολικό.
ζ) Μετάλλιο ἐξαιρετικῆς δράσης στό ναυτικό.
η) Μετάλλιο ἐξαιρετικῆς δράσης μέσα στό μοναρχοφασιστικό στρατό.
θ) Μετάλλιο γιά κατάρριψη ἀεροπλάνου.
ι) Μετάλλιο γιά καταστροφή τάνκς.
ια) Διάκριση τραυματία.
ιβ) Διάκριση γιά παληά ὑπηρεσία στόν ΕΛΑΣ.
ιγ) Διάκριση ἀρχαιότητας.

Μέ τό νόμο αὐτό ἡ Κυβέρνησή μας δίνει μιά ἐλάχιστη ἠθική ἀμοιβή στούς πολεμιστές τοῦ στρατοῦ μας, στελέχη καί μαχητές πού γράφουν τήν ἡρωϊκή ἱστορία τοῦ στρατοῦ μας. Μέ τό νόμο αὐτό δίνεται μιά πολύ πλατειά βάση γιά νά ἀναπτυχτεῖ ἡ ἅμιλλα μέσα στόν ταχτικό λαϊκοεπαναστατικό μας στρατό καί ν' ἀνεβεῖ ἔτσι ἡ στάθμη τοῦ στρατοῦ μας. Ὁ νόμος 21 εἶναι ἕνα γερό ἠθικοπολιτικό ὅπλο στά χέρια τῶν διοικήσεων τῶν μονάδων τοῦ στρατοῦ μας γιά νά πραγματοποιήσουν τό σύνθημα τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου, γιά νά γίνει τό 1949 ὁ ἀποφασιστικός χρόνος τῆς νίκης.

Ὁ νόμος αὐτός ἀνταποκρίνεται στή σημερινές συνθῆκες τοῦ στρατοῦ μας καί ἐξυπηρετεῖ τίς στρατηγικές καί ταχτικές μας ἐπιδιώξεις.

Πῶς ἐφαρμόστηκε αὐτός ὁ νόμος; (Ἐδῶ πρέπει νά ποῦμε πώς ἡ διαφώτιση τοῦ ΓΑ ὑποτίμησε ἀπό τήν πρώτη μέρα τή σημασία τοῦ νόμου αὐτοῦ ἔτσι πού δέν τόν δημοσίευσε ὁλόκληρο στόν καθημερινό τύπο. Αὐτό ὅμως τό διόρθωσε μέ τή δημοσίευση ὁλόκληρου τοῦ νόμου ὕστερα, καθώς καί μέ ἄρθρα πού ἀκολούθησαν. Ὁ νόμος αὐτός μεταδόθηκε καί ἀπό τό ραδιοφωνικό μας σταθμό καί ὅσοι μπορεῦμε νά ποῦμε πώς ἔγινε γνωστός σ' ὅλους τους

μονάδες μας).

Ἡ ἐφαρμογή τοῦ νόμου αὐτοῦ στό πρῶτο τρίμηνο τοῦ 1949 μᾶς δίνει.

Δόθηκε τό μετάλλιο στρατιωτικῆς ἀξίας Α.' τάξης σ' ἕνα στέλεχος. Τό μετάλλιο στρατιωτικῆς ἀξίας Β.' τάξης σέ 9 (σέ 2 ὁμαδάρχες, 4 ἀνθυπολοχαγούς, 1 ὑπολοχαγό καί 2 ὑποστράτηγους).

Παράσημα Ἠλέκτρας 23, μετάλλια ἐξαιρετικῆς σαμποταριστικῆς δράσης 8, μετάλλια γιά καταστροφή τάνκς 5, μετάλλια γιά κατάρριψη ἐχθρικοῦ ἀεροπλάνου 3, μετάλλια γιά ἐξαιρετική δράση ἀνίχνευσης 6.

Συνολικά τά μετάλλια πού δόθηκαν κατά μονάδα μοιράζονται ἔτσι:

Στήν ΙΧ Μεραρχία 11, Χ Μεραρχία 25, ΧΙ Μεραρχία 17, Ι Μεραρχία 1, ΙΙ Μεραρχία 1.

Ἐδῶ πάλι βλέπουμε ὅτι οἱ μονάδες τοῦ Βίτσι ἄρχισαν νά ἐφαρμόζουν τό νόμο, ἐνῶ οἱ ἄλλες μεραρχίες μας τόν ἀγνοήσαν. Συνεχίζουν τήν ὑποτίμηση σ' αὐτό τό σημεῖο. Ἡ ὑποτίμηση αὐτή δείχνει πώς ἡ ἀπονομή ἠθικῶν ἀμοιβῶν δέν ἔγινε συστατικό στοιχεῖο τῆς πολιτικῆς τους δουλειᾶς καθώς καί ὅτι ὁ ἔλεγχος πρός τήν κατεύθυνση αὐτή εἶναι ἐλλειπής.

Ἄν δέ σ' αὐτή προσθέσουμε ὅτι καί στό ζήτημα τῆς ὀνομασίας ἀξιωματικῶν καί προαγωγῶν οἱ Μεραρχίες, ἐκτός τοῦ Βίτσι καθυστεροῦν σχετικά μ' αὐτές, τότε μποροῦμε νά βγάλουμε τό συμπέρασμα πώς ὑπάρχει γενική ὑποτίμηση στό σημεῖο αὐτό, πού ἐκφράζει καί ἐκτός τῶν ἄλλων καί ὑποτίμηση πρός τόν ἐπαναστάτη ἄνθρωπο, τό δημιουργό τῆς ἐπανάστασής μας. Ὁ Π.Ε τοῦ Γ.Α. σ. Βασ. Μπαρτζιώτας στήν εἰσήγηση στή σύσκεψη τῆς 20 τοῦ Μάρτη, (δημοσιεύεται σ' αὐτό τό τεῦχος), λέει σχετικά μέ τό ζήτημα αὐτό. «Οἱ διοικήσεις μας μέ μεγάλη συγκρατικά χρησιμοποιοῦν τό Νόμο αὐτό (τό Νόμο 21). Δέν καταλαβαίνουν ὅτι ἡ ἠθική ἀμοιβή εἶναι παρόρμηση γιά δράση καί ἀνταποκρίνεται στόν εὐγενικό πόθο τῶν μαχητῶν νά γίνουν καλύτεροι, νά ἀποδώσουν περισσότερα. Οἱ ἠθικές ἀμοιβές, τά μετάλλια, οἱ ἔπαινοι μαζύ μέ τίς προαγωγές, εἶναι ἕνα ὁλόκληρο κεφάλαιο πού πρέπει νά ἀπασχολήσει τήν πολιτική μας δουλειά. Ὁ Π.Ε. πού δέν ἐνδιαφέρεται γιά τά ζητήματα αὐτά σημαίνει ὅτι δέν καταλαβαίνει τίποτα ἀπ' τήν ψυχολογία τῶν μαχητῶν. Τόν βλέπει σάν κάτι τό ἄψυχο καί δέν ξέρει νά σηκώνει τά ἡρωϊκά παραδείγματα γιά μίμηση καί γιά διαπαιδαγώγηση ὅλων τῶν μαχητῶν.

* *
*

Χρειάζεται λοιπόν μιά ἀποφασιστική στροφή στόν τομέα αὐτό τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς, στροφή πού θά συνδυαστεῖ καί μέ τίς ἐπερχόμενες μεγάλες καί σκληρές ἐπιθετικές καί ἐνεργο-αμυντικές μάχες πού θά δώσουμε. Τά ζητήματα τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν γενικά νά γίνουν καθημερινό συστατικό στοιχεῖο τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς. Νά χρησιμοποιήσουμε πλατειά ὅλες τίς δυνατότητες πού μᾶς δίνουν οἱ νόμοι τῆς ΠΔΚ καί ἰδιαίτερα ὁ νόμος 21. Παράλληλα μέ τήν ἀπονομή τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν κατ' ἄτομο δέν πρέπει νά ἐγκαταλείψουμε τήν ἀπονομή ἠθικῶν ἀμοιβῶν σ' ὁλόκληρα τμήματα (ἐπίλεχτα τμήματα) ὅπως πάει νά γίνει τώρα τελευταῖα. Ὁ τίτλος τοῦ ἐπίλεχτου σ' ἕνα τμῆμα ἀνεβάζει συνολικά τήν πολεμική καί ἠθικοπολιτική ἐπίδοση τοῦ τμήματος, δημιουργεῖ ὑποχρεώσεις γιά τόν κάθε μαχητή, σφίγγει πιό πολύ τούς δεσμούς ἀνάμεσα σέ μαχητές καί στελέχη τοῦ τμήματος, δημιουργεῖ παράδοση γιά ὅλο τό τμῆμα καί γιά ὅσους θά περάσουν ἀπ' αὐτό καί δέν ἔχει ὁρισμένες ἀρνητικές ἐκδηλώσεις πού συμβαίνουν καμμιά φορά στήν ἀπονομή τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν σέ ἄτομα. Εἶναι ἐπιβεβλημένος ἀπό κάθε ἄποψη ἕνας καλός συνδυασμός ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν κατά τμήματα καί κατ' ἄτομα.

Καμμιά φορά γίνεται τοῦτο. Ἕνα τμῆμα δίνει μια καλή μάχη, ἀνταποκρίνεται θαυμάσια στήν ἀποστολή του. Σ' αὐτό συντελοῦν ὅλοι οἱ μαχητές τοῦ τμήματος καί ἡ διοίκηση τοῦ τμήματος, μά καί ὁρισμένα στελέχη μεσαῖα τοῦ δοσμένου τμήματος παίζουν ἀποφασιστικό ρόλο στήν ἐπιτυχία τῆς ἀποστολῆς. Ἀπονέμουμε ἠθική ἀμοιβή στή διοίκηση τοῦ τμήματος, δέν ἀμείβουμε ὁρισμένα κατώτερα στελέχη καί αὐτό ἔχει σάν συνέπεια νά ἀδυνατίζουν οἱ ψυχικοί καί ἠθικοί δεσμοί ἀνάμεσα στά στελέχη τοῦ τμήματος. Τό Γενικό μας Ἀρχηγεῖο καί στό σημεῖο αὐτό μᾶς δείχνει τό σωστό δρόμο. Ὅταν ἀπονέμει ἠθική ἀμοιβή σ' ἕνα ἀνώτερο στέλεχος δέν παραλείπει νά ζητάει προτάσεις τῶν μονάδων γιά προαγωγές καί ἀπονομή ἠθικῶν ἀμοιβῶν καί γιά τά κατώτερα στελέχη τῆς μονάδας. Αὐτό τό σημεῖο εἶναι πολύ λεπτό καί πρέπει νά προσέχεται. Ἐδῶ ἀκόμα ἔχουμε νά προσθέσουμε καί τοῦτο. Καί στή διατύπωση ἀκόμα τῆς ἀπονομῆς ἠθικῆς ἀμοιβῆς ἔχουμε τή γνώμη ὅτι πρέπει νά ἀποφεύγεται ὁ ἀποκλειστικά προσωπικός τόνος.

Στήν «Ἐξόρμηση» π.χ τῆς 15 τοῦ Ἀπρίλη 1949 στήν προαγωγή τοῦ σ. Καλιανέση γίνεται ἡ παρακάτω διατύπωση «..Ὁ συνταγματάρχης πεζικοῦ Καλιανέσης Γιώργος προάγεται σέ ὑποστράτηγο γιατί σάν διοικητής τοῦ Ἀρχηγείου Ἠπείρου ἀντιμετώπισε μέ ἐπιτυχία δυό ἀλεπάλληλες ἐκστρατεῖες τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ, τοῦ προξένησε σοβαρές ἀπώλειες καί ματαίωσε τά σχέδιά του». Ἡ καλύτερη διατύπωση θά ἦταν: «Ὁ συνταγματάρχης πεζικοῦ Καλιανέσης Γιώργος προάγεται σέ ὑποστράτηγο, γιατί οἱ δυνάμεις τοῦ Ἀρχηγείου Ἠπείρου πού αὐτός ἦταν διοικητής τους ἀντιμετώπισαν μέ ἐπιτυχία κ.τ.λ.».

Ἔτσι εἴμαστε πιό δίκαιοι καί πιό σύμφωνοι καί μ' αὐτά πού γράφτηκαν στήν ἀρχή αὐτουνοῦ τοῦ ἄρθρου. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι πολλές φορές ὁρισμένοι σύντροφοι καί στήν ὁμιλία τους συνηθίζουν πολύ τό μ ο υ καί δίνουν ἔτσι τήν ἐντύπωση ὅτι ὅλες οἱ ἐπιτυχίες τοῦ τμήματός τους εἶναι περισσότερο δικές τους καί λιγώτερο τοῦ συνόλου πού ἡγοῦνται. Ἐνῶ ὀφείλονται καί στή συλλογική ἐπίδοση τοῦ τμήματος πού διευθύνουν καί στήν προσωπική φυσικά συμβολή το στελέχους πού διευθύνει.

Ἀπό ὀργανωτική ἄποψη ὁ τρόπος τῶν προτάσεων γιά ἀπονομή ἠθικῶν ἀμοιβῶν καθορίστηκε νά γίνεται σέ δημοκρατική βάση μέ τό γράμμα τοῦ σ. Π.Ε. τοῦ Γ.Α.

Ἡ ἴδια ἡ πείρα καί ἡ ζωή ἔδειξε πώς οἱ ἠθικές ἀμοιβές πού ἀπονέμονται χρειάζεται νά ἐπιδοκιμάζονται, ἀπό τό δημόσιο αἴσθημα, ἀπό τήν «κοινή γνώμη» τοῦ στρατοῦ μας. Ἔτσι θά μποροῦν νά ἀποφεύγονται ἤ τουλάχιστον νά μειώνονται στό ἐλάχιστο οἱ «ἀδικίες» στήν ἀπονομή ἠθικῶν ἀμοιβῶν. Γιά τή σωστή ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος χρειάζεται νά μπεῖ τό ζήτημα σε δημοκρατικές συνελεύσεις, ὁ νόμος 21 νά γίνει κτῆμα τοῦ συνόλου τοῦ στρατοῦ μας, νά ἀσχοληθοῦν ὅλες οἱ διοικήσεις μας ἰδιαίτερα μέ τό ζήτημα αὐτό καί νά ὀργανωθεῖ ὁ ἔλεγχος πρός τή κατεύθυνση αὐτή. Περισσότερο ἡ διαφώτισή μας νά τοποθετήσει στό κέντρο τῆς δουλειᾶς της τό ζήτημα αὐτό.

* * *

Εἶναι ἔξω ἀπό κάθε συζήτηση ὅτι τό πρόβλημα τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν συγκινεῖ τούς μαχητές μας. Ἀκόμα καί ἡ δημοσίευση τοῦ ὀνόματος ἑνός μαχητῆ πού ἡρωϊκά πῆρε μέρος σέ μιά μάχη συγκινεῖ τό μαχητή μας. Δέν εἶναι νέο ὅτι στήν ἐποποιΐα τοῦ Γράμμου οἱ μαχητές τίς ἐφημερίδες πού δημοσίευαν τά ὀνόματά τους τίς φύλαγαν ἀπό 2 καί 3 ἀντίτυπα μέσα στόν κόρφο τους καί πολλές φορές ἔδιναν τή ζωή τους μαζί μέ τήν ἐφημερίδα πού σημείωνε τήν ἀτομική τους συμβολή στήν ἐπανάστασή μας καί ἔτσι περνούσανε στήν ἀθανασία. Ὁ σ. Βλαντάς σ' ἕνα ἄρθρο του στό περιοδικό μας (Φλεβάρη 1949) ἔγραφε σχετικά μέ τό ζήτημα αὐτό. «Τό νά ἐπιζητεῖς νά ζήσεις καί μετά τό θάνατο, μέσα στήν καρδιά καί στό μυαλό, μικροῦ ἤ μεγάλου μέρους τοῦ λαοῦ μας, αὐτό εἶναι ἡ πιό εὐγενικιά φιλοδοξία. Αὐτή ἡ φιλοδοξία γίνεται πραγματικότητα ὅταν ἐκπληρώνεις στό ἀκέραιο τα πιό δύσκολα καθήκοντα»

Αὐτό τό συναίσθημα φάνηκε σ' ὅλη του τήν ἔνταση στίς μεγάλες μάχες τοῦ Γράμμου. Ἐδῶ βέβαια μπορεῖ νά ὑπάρξουν καί ὑπάρχουν καί μικροαστικά ἐγωϊστικά ὑπολείμματα γιατί δεν εἴμαστε ὅλοι ἀγγελικά πλασμένοι. Γι' αὐτό τό ζήτημα τῆς ἀπονομῆς τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἶναι σύνθετο καί πολύπλοκο καί ἔχει ἄμεση σχέση μέ «τήν ἀτομική κομμουνιστική ἀνοικοδόμηση πού κάνει ὁ καθένας μέ τίς ἴδιες του τίς δυνάμεις καί μέ τή βοήθεια τοῦ Κόμματος» ὅπως τόνισε ὁ σ. Ζαχαριάδης στήν κομματική σύσκεψη τῆς 5–6 τοῦ Μάρτη 1949.

Ἡ ἀπονομή τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν δέ μπορεῖ παρά νά πλατύνει τήν ἅμιλλα μέσα στήν ἐπανάστασή μας καί στόν πόλεμο πού κάνουμε καί ὁπωσδήποτε θά συντελέσει, ἄν γίνει καλός χειρισμός στό ὅλο ζήτημα στήν ἀνάπτυξη τῆς πολεμικῆς μας ἐπίδοσης, στό δυνάμωμα τοῦ στρατοῦ μας καί ἀκόμα στήν ἠθικοπολιτική συγκρότηση καί τήν κομμουνιστική ἀνοικοδόμηση τοῦ καθενός ἐπαναστάτη καί ἀγωνιστή.

Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΟ Δ.Σ. ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΩΝ ΜΑΧΩΝ ΓΡΑΜΜΟΥ-ΒΙΤΣΙ

ΝΩΝΤΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ—ΧΡΙΣΤΟΥ ΔΑΜΚΑ

Ἡ Ὀργάνωση τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας σ' ἕνα στρατό ἔχει βασική σημασία, γιατί ἐξασφαλίζει τήν περίθαλψη τραυματιῶν καί ἀρρώστων καί πετυχαίνει ἔτσι τό γρήγορο γύρισμά τους στίς μονάδες. Ἡ καλή ὅμως ὀργάνωση τῆς ὑγ. ὑπηρεσίας ἔχει καί ψυχολογική ἐπίδραση στούς μαχητές, γιατί ξέρουν πώς ὅταν τραυματιστοῦν ἤ ἀρρωστήσουν θά ἔχουν καλή δυνατή περίθαλψη. Ἐπίσης ὁ τομέας τῆς προληπτικῆς ἰατρικῆς εἶναι ἀναμφισβήτητα μέσα στά πλαίσια τῆς δράσης τῆς ὑγ. ὑπηρεσίας γιατί ὁ στρατός ἀποτελεῖ ὑγειονολογικά μάζα ἀνθρώπων μέ ἰδιαίτερους τρόπους ζωῆς.

Στό ἄρθρο αὐτό θά ἀναλύσουμε συνοπτικά τήν ὀργανωτική ἐξέλιξη τῆς ὑγ. ὑπηρεσίας στό Δ. Σ. καί ἰδιαίτερα στήν περίοδο τῶν μαχῶν Γράμμου—Βίτσι. Ἡ Ὑγ. ὑπηρεσία μέ τήν ἐξέλιξη τῶν ἀντάρτικων ὁμάδων καί συγκροτημάτων σέ ταχτικό στρατό εἶχε κι' αὐτή τήν ἀνάλογη ἐξέλιξή της. Στίς πρῶτες ἀντάρτικες ὁμάδες —ἀρχές 1946—γιατροί καί νοσοκόμοι δέν ὑπῆρχαν σχεδόν. Λείπαν καί τά πιό στοιχειώδικα μέσα περίθαλψης. Γιά γάζες χρησιμοποιόντουσαν κοινά πανιά καί πουκάμισα, γιά μπαμπάκι αὐτό πού ἔβγαζε ὁ λαός τῶν χωριῶν ἀπτά μαξιλάρια καί τά παπλώματά του.

Στά μέσα τοῦ 1946 ἔρχονται οἱ πρῶτοι γιατροί καί μέ τούς λιγοστούς ἀκόμα νοσοκόμους πλαισιώνουν τά μεγάλα συγκροτήματα.

Μέ τήν ἵδρυση τοῦ Γ.Α. τόν Ὀχτώβρη τοῦ 1946 ἄρχισε νά παίρνει ἡ Ὑγ. Ὑπηρεσία κάποια ἑνιαία ὑγειονομική κατεύθυνση.

Λειτουργεῖ στά Χάσια ἡ πρώτη σχολή νοσοκόμων μέ 9 μαθητές καί διαρκεῖ 13 μέρες.

Τό Φλεβάρη τοῦ 1947 λειτουργεῖ ἡ δεύτερη σχολή στό Γράμμο μέ καλύτερη ὀργάνωση, μέ θεωρητική καί πραχτική ἐκπαίδευση. Ἐκπαιδευτής ὁ ἀξέχαστος μας γιατρός Νίκος Κουκουλιός. Τόν ἴδιο χρόνο λειτουργοῦν σχολές νοσοκόμων σ' ὅλα τά Ἀρχηγεῖα περιοχῶν.

Οἱ γιατροί εἶναι ἀκόμα λιγοστοί. Τό ὑγειονομικό ὑλικό προέρχεται ἀπό λάφυρα. Ἡ νοσοκομειακή περίθαλψη γίνεται σέ πρόχειρες καλύβες. Ἀπ' τούς τελευταίους μῆνες τοῦ 1947 μέ τήν ὀργάνωση τοῦ ἀντάρτικου στρατοῦ σέ ταχτικό στρατό ἡ κατάσταση βελτιώνεται καί ὑγειονομικά. Διαθέτουμε περισσότερους γιατρούς πού ἀνάμεσά τους ὑπάρχουν καί χειρούργοι.

Ὅλα τά Ἀρχηγεῖα περιοχῶν καί πολλά κατά τόπους Ἀρχηγεῖα διαθέτουν γιατρούς καί ὁρισμένους χειρούργους. Σ' ὅλα τά Ἀρχηγεῖα περιοχῶν λειτουργοῦν συστηματικά Σχολές νοσοκόμων. Ἀνάλογα μέ τίς συνθῆκες κάθε ἀρχηγείου λειτουργοῦν ἀναρρωτήρια ἤ νοσοκομεῖα. Ἡ κατάσταση ἀπό ἄποψη ὑγειονομικοῦ ὑλικοῦ βελτιώνεται καί ἰδιαίτερα τοῦ ἐπιδεσμικοῦ. Ἀπ' τούς πρώτους μῆνες τοῦ 1948 ὁ ἐφοδιασμός μας καί τά ὑγειονομικά μέσα εἶναι τέτοιος πού γίνονται συστηματικά χειρουργικές ἐπεμβάσεις. Στόν τομέα τῆς προληπτικῆς ἰατρικῆς μέ τήν ἐμφάνιση κρουσμάτων τυφοπαρατυφικῆς λοιμώξης σέ ὁρισμένες περιοχές τοῦ ἀρχηγείου Δ.Μ. ἐφαρμόζεται σέ γενικευμένη κλίμακα ἀντιτυφικό ἐμβόλιο πού μέ τή λήψη καί ἄλλων γενικῶν μέτρων, ἀποφύγαμε σ' ὅλη τήν περίοδο τοῦ καλοκαιριοῦ τήν ἐμφάνιση καινούργιων κρουσμάτων καί γενικά τήν ἐπέχταση τῆς ἐπιδημίας πού θά εἶχε ἐπιζήμια ἀποτελέσματα γιά τό Στρατό μας. Σημαντικό ὑγειονομικό βῆμα ἀποτελεῖ ἡ ἵδρυση ἀποθήκης ἐπιδεσμικῶν κυρίως εἰδῶν τήν ἀρχή τοῦ 1948.

Ποιά εἶναι σέ γενικές γραμμές ἡ ὀργανωτική σύνθεση τῆς ὑγ. ὑπηρεσίας στούς τελευταίους μῆνες

Ὀργανωτική Ὑγειονομική σύνθεση Μεραρχίας. Ἡ Μεραρχία ἔχει δ)νση ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας. Σ' ὅλες τίς δ)νσεις Υ. Υ. τῶν Μεραρχιῶν ὑπάρχει γιατρός. Αὐτός συντονίζει τήν ὑγειονομική δουλειά σ' ὅλα τά τμήματα πού ἐξαρτοῦνται ἀπ' τή Μεραρχία. Γενικό συντονιστικό ὄργανο τῶν Υ.Υ. Μεραρχιῶν εἶναι ἡ δ)νση τῆς ὑγ. ὑπηρεσίας τοῦ Γ. Α. πού ἀπ' αὐτό ἐξαρτοῦνται καί ὁρισμένοι ἄλλοι ὑγειονομικοί σχηματισμοί. Πολλές Ταξ)ρχίες διαθέτουν γιατρούς. Στίς ὑπόλοιπες, ὑπεύθυνοι Υ.Υ. εἶναι φοιτητές τῆς Ἰατρικῆς μέ πραχτική πεῖρα ἤ ἀρχινοσοκόμοι μέ πεῖρα. Οἱ δυό τελευταῖες κατηγορίες ἀποδείχτηκε ὅτι ἀνταποκρίνονται καλά στά βασικά τους καθήκοντα μέ τήν ἄμεσο βοήθεια πού τούς δίνουν οἱ γιατροί τῶν Μεραρχιῶν. Τά τάγματα καί οἱ λόχοι εἶναι πλαισιωμένοι μέ νοσοκόμους.

Ἡ μεταφορά τῶν τραυματιῶν στό χέρι τῶν Ταξ)ρχιῶν εἶναι ὀργανωμένη σέ διμοιρίες—ὁμάδες τραυματιοφορέων. Τελευταία στό Βίτσι ἡ μεταφορά τῶν τραυματιῶν στήν Ταξ)ρχία

προβλέπεται νά γίνεται ἀπό λόχο τραυματιοφορέων μέ διμοιρία στό τάγμα καί ὁμάδα στό λόχο.

Ἀνάλογα μέ τίς συνθῆκες κάθε Μεραρχίας-Ταξ)ρχίας λειτουργεῖ ἀναρρωτήριο γιά τούς ἐλαφρά τραυματίες – ἀρρώστους. Σέ κάθε Μεραρχία ἤ Μεραρχίες (ἀνάλογα μέ τή διάταξη πού ἔχουν στό χῶρο) ὑπάρχει νοσοκομεῖο μέ ἀνάλογους γιατρούς.

Ἡ πλαισίωση τῶν ἀναρρωτηρίων – νοσοκομείων μέ νοσοκόμους καί τεχνικό προσωπικό στίς περισσότερες περιπτώσεις εἶναι ἱκανοποιητική ἀριθμητικά. Προσπάθειες ἔγιναν καί συνεχίζονται συστηματικά γιά τή βελτίωση τῶν θεωρητικῶν καί πρό παντός τῶν πρακτικῶν γνώσεων τῶν νοσοκόμων.

Στό σημεῖο αὐτό θά πρέπει ν' ἀναφέρουμε λίγα λόγια γιά τό νοσοκομεῖο τοῦ Γράμμου πού νοσήλευσε τραυματίες καί ἀρρώστους σ' ὅλη τή διάρκεια τῆς μεγάλης ἐποποιίας.

Τό χτίσιμό του ἄρχισε ἀπό Μάη τοῦ 1948, κι' ἀπτίς ἀρχές τῆς μάχης τοῦ Γράμμου δέχτηκε τούς ἡρωϊκούς τραυματίες το .

Ὁ Ὑπουργός σ. Βλαντᾶς, Π.Ε. τοῦ Δ.Μ. ἔδειξε ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρο. Χτίστηκε ἀπό πολίτες—150 περίπου—πού δούλεψαν μέ ζῆλο καί εὐσυνειδησία. Χτιριακά τό ἀποτελοῦσαν θάλαμοι 10–12 κρεββατιῶν γιά τούς βαρειά τραυματίες—ἀρρώστους καί θάλαμοι 30–60 κρεββατιῶν γιά τούς πιό ἐλαφρά. Μέ τό παράρτημά του μποροῦσε νά νοσηλεύσει 1000–1200 τραυματίες—ἀρρώστους. Ἦταν χωρισμένο σέ χειρουργικούς καί παθολογικούς θαλάμους μέ ἰδιαίτερο θάλαμο ἀπομόνωσης. Ὑπῆρχε χειρουργεῖο – θάλαμος ἀλλαγῶν—φαρμακεῖο - πλυντήριο—κλιβάνους κ.λ.π. Γιά τήν παθητική ἀεράμυνα εἶχαν γίνει ἀρκετά καλά καταφύγια καί ὀρύγματα. Καί ἡ ἐνεργητική ἀντιαεροπορική ἄμυνα ἦταν καλά ὀργανωμένη. Τό ἐπιστημονικό προσωπικό στή διάρκεια τῶν μαχῶν τοῦ Γράμμου τό ἀποτελοῦσαν 4 γιατροί ἀπ' τούς ὁποίους ὁ ἕνας χειροῦργος (ἐκτός ἀπ' τούς δυό χειροῦργους τῶν κινητῶν χειρουργικῶν ὁμάδων). Νοσηλευτικό, βοηθητικό νοσηλευτικό καί τεχνικό προσωπικό περί τούς 280.

Ἀπό ὑγειονομικό ὑλικό καί κυρίως ἐπιδεσμικό ὑπῆρχε γενικά ἐπάρκεια. Ὁρισμένα εἴδη δέν τά εἴχαμε καί ἄλλα σέ λιγοστή ποσότητα. Ἀπτόν Ἰούλη τό φαρμακεῖο παρασκεύαζε φυσιολογικούς ὀρρούς σέ ἱκανή ποσότητα. Τή νύχτα οἱ ἐγχειρίσεις γινόντουσαν μέ ἠλεχτρικό φῶς (μηχανάκι). Χρησιμοποιήθηκαν καί ἀσετυλίνες.

Ἡ τροφή τῶν νοσηλευομένων ποιοτικά καί ποσοτικά ἦταν πολύ καλή. Γιά τήν καλή λειτουργία τοῦ νοσοκομείου, πρίν καί κατά τή διάρκεια τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Γράμμου, ἡ διοίκηση τοῦ Γ.Α. καί τοῦ Α.Δ.Μ. ἔδειξαν ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον.

Τό νοσοκομεῖο μέ τήν ὀργανωτική του σύνθεση καί τήν ἀφοσιωμένη ἐργατικότητα ὅλου τοῦ προσωπικοῦ μπόρεσε νά τά βγάλει πέρα στίς δύσκολες πολλές φορές στιγμές τῆς περιόδου τῶν μαχῶν τοῦ Γράμμου.

Οἱ τραυματίες μας μένανε ἐνθουσιασμένοι ἀπό κάθε πλευρά. Γινόντουσαν ὅλες οἱ ἐγχειρίσεις ὅπως καί στίς κινητές χειρουργικές ὁμάδες, ἀλλά μέ περισσότερη ἄνεση. Μέ τήν καλή ἐπίδεση γενικά καί τή γρήγορη καί προσεχτική μεταφορά, τήν ἔγκαιρη χειρουργική ἐπέμβαση καί τήν καλή στό νοσοκομεῖο νοσηλευτική περιποίηση ἕνα ποσοστό τραυματιῶν, τά 35ο)ο περίπου, γινόντουσαν καλά σέ 10—20 μέρες καί ἐπιστρέφανε πάλι στό μέτωπο.

Στό νοσοκομεῖο κρατιότανε μητρῶο μέ ὅλα τά ἀπαραίτητα στοιχεῖα. Ἡ λεπτομερής ἐπεξεργασία τῶν στοιχείων τοῦ μητρώου καί τά πολύτιμα συμπεράσματα πού θά βγοῦν ἀπ' αὐτήν τήν ἐπεξεργασία, θ' ἀποτελέσουν μελλοντικά ἰδιαίτερο θέμα μελέτης.

Χειρουργεία. Σ' ὁρισμένες περιοχές πού δροῦν Μεραρχία ἤ Μεραρχίες, ὑπάρχει στάσιμο χειρουργεῖο (νοσοκομεῖο) πού σέ περίπτωση μεγάλων ἐπιχειρήσεων μπορεῖ νά μετακινηθεῖ. Ἰδιαίτερα στίς μάχες Γράμμου-Βίτσι λειτούργησαν συστηματικά δυό κινητές χειρουργικές ὁμάδες μέ τό χειροῦργο τους, τό ειδικευμένο προσωπικό τους καί τό ὑλικό τους. Ἦταν εὐκίνητες καί ἡ ἀλλαγή τῆς θέσης τους ρυθμιζότανε ἀνάλογα μέ τή διάταξη μεγάλων τμημάτων. Ἡ ἀπόστασή τους ἀπτά τμήματα (πεδίο μάχης) κυμαινότανε ἀνάλογα μέ τίς συνθῆκες 5–8 ὧρες. Ἡ κάθε κινητή χειρουργική ὁμάδα, στό σημεῖο πού ἔπρεπε νά στήσει τό χειρουργεῖο της ἔφκιανε προηγούμενα, ὕστερα ἀπό ἀναγνώριση τό καλύβι-χειρουργεῖο, σκεπασμένο ἀπό μέσα μέ σεντόνια καί καλύβια γιά τή λιγοήμερη παραμονή τῶν χειρουργούμενων τραυματιῶν. Στίς περισσότερες περιπτώσεις οἱ τραυματίες φτάνανε ἔγκαιρα στίς Κ.Χ.Ο. Ὑπῆρχαν ὅμως καί περιπτώσεις πού οἱ τραυματίες καθυστεροῦσαν παραπάνω ἀπ' ὅ,τι ἔπρεπε. Γενικά ὅμως ἔχει ἔτσι ρυθμιστεῖ ἡ μεταφορά, ὥστε νά προωθοῦνται κατά προτίμηση προτεραιότητας (στίς ἐλάχιστες τυχόν περιπτώσεις συσσώρευσης βαρειά τραυματιῶν σ' ἕνα σημεῖο). Τά τραύματα πού εἶχαν ἀνάγκη γρηγορότερης ἐγχείρισης (κοιλιακά — αἱμορραγίες — ἐγκεφαλικά κ.λ.π). Οἱ Κ.Χ.Ο. μέ τήν διάταξη πού παίρνουν κάθε φορά στίς ἑκάστοτε περιπτώσεις (Γράμμος—Βίτσι) μέ τά μέσα πού διαθέτουν καί μέ τήν νυχτοήμερη ἐργατικότητα καί εὐσυνειδησία τοῦ προσωπικοῦ τους ἐκπληρώνουν στό ἀκέραιο τήν ἀποστολή τους. Χειρουργοῦνται ὅλοι οἱ τραυματίες μας ὅσοι ἔχουν ἀνάγκη ἀπό ἐγχείριση. Ἀπτίς νεαροποιήσεις τῶν τραυμάτων ὡς τίς ἐγχειρίσεις κοιλιακῶν καί ἐγκεφαλικῶν τραυμάτων δέν ὑπάρχει ἐγχείριση πού ἔπρεπε νά γίνει καί δέν ἔγινε. Τούς τελευταίους μάλιστα δυό μῆνες ἔχει γενικευθεῖ ἡ χρησιμοποίηση τῆς γύψινης ἐπιδε-

σης σ'όλους τούς καταγματίες. Χαρακτηριστικό είναι πώς ένα ποσοστό κοιλιακών τραυμάτων μέ διατρήσεις εντέρων επιζήσανε.

Ἐπίσης ἀπτούς τραυματίες μέ κρανιακά τραύματα, πού ἀρκετά ἀπ'αὐτά εἶχαν ἔξοδο ἐγκεφαλικῆς οὐσίας μέ παραλύσεις κ.λ.π. πού χειρουργήθηκαν, ὄχι μόνο ἐπιζήσανε, ἀλλά ὕστερα ἀπό 1-2 μῆνες χρησιμοποιήθηκαν σέ ἀνάλογες ὑπηρεσίες στό Δ.Σ. Ἀπτίς περιπτώσεις τῶν καταγμάτων κρανίου πού χειρουργήθηκαν στίς μάχες Γράμμου-Βίτσι βγῆκε τό στατιστικό συμπέρασμα πώς ἡ θνησιμότητα ἔφτασε μόνο στά 10ο)ο (ἀπό σχετική ἐπισημονική ἐργασία τοῦ ἐπίατρου σ. Γ. Τζαμαλούκα καί περισσότερα Π. Πετρόπουλος) ἐνῶ, στόν πόλεμο τοῦ 1914-18 ἡ θνησιμότητα ἦταν 80ο)ο καί στόν πόλεμο τοῦ 1939-1944 ἀπό στατιστικές γερμανῶν-ἄγγλων ἡ θνησιμότητα ἔφτασε ἀπό 25-45ο)ο. Ἡ ἀποτελεσματικότητα τῶν ἔγκαιρων χειρουργικῶν ἐπεμβάσεων στό Γράμμο- Βίτσι ἦταν ἔκδηλη. Αὐτό ἀπτούς χειρουργούς μας χαρακτηρίστηκε. «Τό θαῦμα καί τά παράδοξα τοῦ Γράμμου-Βίτσι».

Μεταφορά τραυματιῶν. Ἡ μεταφορά τῶν τραυματιῶν στίς διάφορες περιοχές καί ἀνάλογα μέ τή μορφή καί τήν ἔχταση τῆς μάχης ρυθμίζεται σύμφωνα μέ τίς δημιουργούμενες κάθε φορά συνθῆκες. Στίς περιοχές τοῦ Γράμμου-Βίτσι πού δόθηκαν μάχες ἐκ παρατάξεως, τό πρόβλημα τῆς μεταφορᾶς τῶν τραυματιῶν ρυθμίστηκε μέ ἀνάλογο τρόπο. Ἄν ἡ μεταφορά τῶν τραυματιῶν ἀπτό πεδίο τῆς μάχης μέχρι τό σταθμό ἐπίδεσης τάγματος ἤ Ταξιαρχίας παρουσιάζει κινδύνους ἀπτά ἐχθρικά πυρά, γιά τήν μεταφορά ἀπτό σταθμό ἐπίδεσης μέχρι τό ὀρεινό χειρουργεῖο καί τό νοσοκομεῖο, στίς μάχες τοῦ Γράμμου ἰδιαίτερα καί τοῦ Βίτσι, ἔπρεπε νά λυθεῖ τό πρόβλημα τῆς ἀπόστασης στά κατσάβραχα καί στούς ἀνηφοροκατήφορους τῶν περιοχῶν αὐτῶν. Πρίν ἀπτή μάχη τοῦ Γράμμου εἶχε ἀρχίσει ἡ ὀργάνωση ταχτικῶν λόχων τραυματιοφορέων. Οἱ λόχοι ἦσαν κατάλληλα στελεχωμένοι καί στό μεγαλύτερό τους μέρος οἱ τραυματιοφορεῖς ἀποτελοῦνταν καί ἀποτελοῦνται καί στό χῶρο τοῦ Βίτσι ἀπό γυναῖκες τῶν χωριῶν τῆς περιοχῆς. Στό Γράμμο εἴχαμε δυό λόχους τραυματιοφορέων. Στό Βίτσι ἀναπτύχθηκαν σέ τάγμα. Οἱ λόχοι τραυματιοφορέων με τίς διμοιρίες καί τίς ὁμάδες τους παίρνουν τέτοια διάταξη πού στούς ἄξονες διακόμισης σχηματίζουν δίχτυ μέ ἐνδιάμεσους σταθμούς, ἀπό τούς σταθμούς ἐπίδεσης Ταξιαρχιῶν μέχρι τά ὀρεινά χειρουργεῖα καί τά νοσοκομεῖα. Οἱ σταθμοί τραυματιοφορέων (διμοιρία συνήθως) ἀπέχουν ὁ ἕνας ἀπό τόν ἄλλο 2-3 ὧρες. Ἐκτός ἀπτίς ὁμάδες (8 τραυματιοφορεῖς) γιά φορεῖα, διαθέτουν ἀριθμό ζώων γιά τραυματίες. Κάθε διμοιρία εἶναι πλαισιωμένη μέ νοσοκόμο. Σέ κάθε σταθμό προσφέρεται στούς τραυματίες τσάϊ, καφές, ζεστό φαγητό ἤ ξερή τροφή. Στήν περίπτωση τῆς λιγόωρης παραμονῆς τῶν τραυματιῶν ὑπάρχουν καλύβια. Παρά τίς δυσκολίες πού ἀντιμετώπισαν οἱ λόχοι τραυματιοφορέων, τόσο στό Γράμμο ὅσο καί στό Βίτσι, δουλέψανε σκληρά καί ἀποδοτικά. Πρέπει νά τονίσουμε τήν αὐτοθυσία καί ἀντοχή πού ἔδειξαν καί δείχνουν οἱ τραυματιοφορίνες μας.

Σέ ἄλλες περιοχές οἱ τραυματιοφορεῖς εἶναι ἀναγκασμένοι νά μεταφέρουν τούς τραυματίες ἀπό μακρυνές ἀποστάσεις καί μέρες ὁλόκληρες μέσα ἀπό ποτάμια, φαράγγια καί δέν εἶναι λίγες οἱ περιπτώσεις πού μαχητές καί στελέχη θαυμάζανε τόν τρόπο αὐτῆς τῆς μεταφορᾶς.

Στό χῶρο τοῦ Βίτσι ἡ Διεύθυνση καί τό τάγμα μεταφορῶν στή μεταφορά τῶν τραυματιῶν δείχνουν πλήρη κατανόηση. Ἡ συμβολή τους καί ἀπτήν πλευρά αὐτή εἶναι βασική.

Πρόληψη ἐπιδημικῶν νοσημάτων. Πρέπει νά εἶναι ἀπτίς βασικές φροντίδες κάθε διεύθυνσης ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας. Στήν Ἑλλάδα ἔχουμε ὁρισμένες λοιμώδεις ἀρρώστειες ἐνδημικές. Ὅταν ἐμφανίζονται στό στρατό μπορεῖ νά ἀχρηστεύσουν μεγάλο τμῆμα ἤ τμήματα. Χρειάζονται μέτρα δραστικά στήν ἐμφάνισή τους, ἀλλά κυρίως μέτρα προληπτικά. Ἐκτός ἀπτά γενικά μέτρα εἶναι ἀπαραίτητα καί τά ειδικά σέ ὁρισμένες ἐπιδημικές ἀρρώστειες (τυφοπαράτυφος—ἐξανθυματικός τύφος κ.λ.π.) ὅπως εἶναι τό προφυλακτικό μπόλιασμα. Ἔτσι ὅπως τονίσαμε στήν ἀρχή προλήφθηκε ἡ ἐξάπλωση τοῦ τυφοπαράτυφου στό στρατό μας, ἀπτό ἐκτεταμένο σχετικά ἀντιτυφικό μπόλιασμα στό χῶρο μας κατά τήν ἄνοιξη.

Δέ φτάνει ὅμως ὁ παράγοντας τῆς ὕπαρξης μέσων καί ὀργάνωσης μόνο, γιά νά τά βγάλει κανείς πέρα στόν α ἤ β τομέα δράσης, ὅταν μάλιστα ὑπάρχουν ὁρισμένες ἐλλείψεις καί ἀδυναμίες σ' ἕνα λαογέννητο ἐπαναστατικό στρατό σάν τό δικό μας Δ.Σ.Ε. Ὁ παράγοντας ἄνθρωπος καί στή δράση τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας ἔπαιξε καί θά παίξει σημαντικό ρόλο. Ἡ πολιτικοηθική προετοιμασία βοηθάει τό κάθε λογῆς ὑγειονομικό προσωπικό νά ξεπερνάει τόν ἑαυτό του στόν τομέα τῆς δουλειᾶς του. Καί χωρίς τήν πολιτικοηθική αὐτή προετοιμασία θά εἴχαμε ἀναμφισβήτητα ἀποτύχει.

Ἡ πίστη στόν ἀγώνα δημιουργεῖ στό ὑγειονομικό μας προσωπικό τέτοιες προϋποθέσεις πού τά προσόντα τῆς στοργικότητας, εὐσυνειδησίας, ἐργατικότητας, προθυμίας, πού πρέπει νά ἔχει, νά τά ἐκδηλώνει σέ τέτοιο βαθμό, πού νά φτάνει μέχρι πραγματική αὐτοθυσία. Καί αὐτό σέ μαζική μορφή ἐκδηλώθηκε στίς μάχες τοῦ Γράμμου—Βίτσι.

Τεχνική κατάρτιση καί ἠθικοπολιτικό ἀνέβασμα δέ χρειάζεται μόνο στό ὑγειονομικό προσωπικό γιά τήν περιποίηση καί νοσηλεία τραυματιῶν καί ἀρρώστων μας σέ κάθε περίπτωση. Ἁπλές καί πραχτικές γνώσεις πρώτης βοήθειας πρέπει νἄχουν ὅλοι οἱ μαχητές καί τά στελέχη

καί όλοι νά πιστέψουν ότι είναι ζήτημα ήθικής τάξης γιά τό λαϊκοεπαναστατικό μας στρατό ή φροντίδα για τόν άρρωστο καί τραυματία.

Ἀδυναμίες—Καθήκοντα. Ἡ Ὑγειονομική ύπηρεσία παρά τή δραστηριότητα πού έδειξε τούς τελευταίους μῆνες παρουσιάζει άδυναμίες πού πρέπει νά ξεπεραστοῦν. Ἀπ' τίς άδυναμίες αυτές βγαίνουν καί άντίστοιχα καθήκοντα. Ἐδῶ θ' άναφέρουμε συνοπτικά τά βασικότερα.

1) Ἡ μεταφορά τῶν τραυματιῶν καθυστερεῖ σέ άρκετές περιπτώσεις στό χῶρο τῆς Ταξιαρχίας. Χρειάζεται συστηματικώτερη άντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῆς όργάνωσης τοῦ λόχου τραυματιοφορέων γιά τή μεταφορά τῶν τραυματιῶν άπό πεδίο τῆς μάχης ὡς τό σταθμό έπίδεσης τῆς Ταξιαρχίας. Ἐπίσης συστηματική μελέτη τοῦ τρόπου μεταφορᾶς άνάλογα μέ τίς κάθε φορά παρουσιαζόμενες συνθῆκες στή μάχη.

2) Οἱ νοσοκόμοι δέν έχουν φτάσει άκόμα στό πεδίο τῆς θεωρητικῆς καί πρακτικῆς πρό παντός μόρφωσης για νά είναι πιό προσαρμοσμένοι στίς άνάγκες τοῦ στρατοῦ μας. Χρειάζεται έπανεκπαίδευση συστηματική καί βαθμιαία όλων τῶν νοσοκόμων. Παράλληλα μᾶς λείπουν τά μεσαῖα ύγειονομικά στελέχη πού ή δημιουργία των θά συμπληρώσει πολλά κενά άπ' τήν έλλειψη άκόμα γιατρῶν.

3) Οἱ γιατροί τῶν Μεραρχιῶν Ταξιαρχιῶν δέν άξιοποιοῦνται στίς περιπτώσεις μαχῶν μεγάλης σχετικά έκτασης. Μέ μιά λιγόχρονη έξάσκηση στή χειρουργεία μας πρέπει νά έκπαιδευτοῦν στή μικροχειρουργική τοῦ πολέμου, γιά νά γίνονται σέ όσους χρειάζονται ὡρισμένες χειρουργικές έπεμβάσεις (νεαροποιήσεις—καλές άκινητοποιήσεις καί γύψινες άκόμα, άκρωτηριασμοί κ. λ. π.).

Ἔτσι θά άποσυμφορηθεῖ ή δουλειά τῶν χειρουργείων καί θά ύπάρχουν δυνατότητες σέ περιπτώσεις μεγάλου άριθμοῦ τραυματιῶν νά χειρουργοῦνται καί οἱ πιό έλαφριά (όσοι έχουν άνάγκη έγχείρηση) γιατί έτσι ό χρόνος τῆς έπούλωσης τῶν τραυμάτων μειώνεται κατά πολύ.

4) Οἱ κινητές χειρουργικές όμάδες νά όργανώσουν άκόμα καλύτερα τή δουλειά τους. Νά είναι πιό εὐκίνητες καί τό προσωπικό τους νά προσαρμόζεται πιό εὔκολα στίς κάθε φορά παρουσιαζόμενες καινούριες συνθῆκες. Συστηματική έφαρμογή τοῦ γύψινου έπιδέσμου καί έφοδιασμός με περισσότερα μέσα γιά τήν άκόμα πιό πολύ βελτίωση τῆς άποδοτικότητάς τους.

5) Καλύτερη όργάνωση τῶν λόχων τραυματιοφορέων (μεταφορά άπ' τό σταθμό έπίδεσης Ταξιαρχίας μέχρι τίς κιν. χειρουργικές όμάδες—Νοσοκομεῖα γιά νά γίνεται ή μεταφορά πιό συστηματοποιημένη καί άνετη γιά τόν τραυματία. Τραυματιοφορεῖς μόνιμοι καί έκπαιδευμένοι. Οἱ ένδιάμεσοι σταθμοί νά έχουν περισσότερες δυνατότητες περίθαλψης (βελτίωση έπίδεσης—καρδιοτόνωση—χορήγηση σουλφαμιδῶν, πενικιλλίνης—θερμαντικά ποτά—θερμαντική τροφή—φορεῖα, σκεπάσματα γιά τούς μεταφερόμενους τραυματίες) καί προσαρμογή συστηματικότερη στίς κάθε φορά παρουσιαζόμενες συνθῆκες.

6) Τά νοσοκομεῖα μας νά όργανωθοῦν καί νά έξοπλιστοῦν μέ μέσα πού νά είναι πιό πολύ άκόμα σέ θέση νά έκπληρώσουν τό σκοπό τους.

7) Ἡ πρώτη καλή προστασία τοῦ έργαστηρίου έπιδεσμικῶν ύλικῶν, νά έκσκαφθεῖ στήν παρασκευή κι' άλλων ύγειονομικῶν ύλικῶν.

8) Νά δοθεῖ ή σημασία πού πρέπει άπό όλους τους ύγειονομικούς σχηματισμούς στόν τομέα τῆς προληπτικῆς ίατρικῆς. Ἐκτος άπ' τά γενικά μέτρα ένάντια στά λοιμώδη νοσήματα δέν πρέπει σήμερα ό στρατός μας νά μένει άμβόλιαστος (τυφοπαράτυφο—έξανθηματικό τύφο—τέτανο).

9) Νά γίνεται έγκαιρα ή προμήθεια τοῦ άπαραίτητου ύγειονομικοῦ ύλικοῦ.

10) Νά χρησιμοποιήσουμε μέσα στά πλαίσια τῶν κάθε φορά δυνατοτήτων—τά πιό σύγχρονα έπιστημονικά μέσα για νά πετύχουμε άξιόλογο σώσιμο τῆς ζωῆς τῶν βαριά τραυματιῶν καί άρρώστων καί τή μείωση άναπηρίας στό έλάχιστο, τήν έπιστροφή τοῦ μεγαλύτερου ποσοστοῦ τραυματιῶν καί άρρώστων στά μάχιμα τμήματα τους. Είναι μιά άπ' τίς βασικές άρχές, σ' ένα καλά ύγειονομικά όργανωμένο στρατό, τά 75 % τῶν τραυματιῶν καί άρρώστων νά γυρίζουν θεραπευμένοι στά τμήματα τους. Αὐτή τήν άρχή έμεῖς πρέπει νά πετύχουμε νά τήν τηρήσουμε καί νά τήν ξεπεράσουμε.

Ἡ ύγειονομική ύπηρεσία τούς τελευταίους μῆνες, σ' όλες τίς περιοχές καί ίδιαίτερα στήν πρόοδο τῶν μαχῶν Γράμμου—Βιτσι δοκιμάστηκε. Καί μποροῦμε νά ποῦμε πώς σέ γενικές γραμμές πέτυχε. Ἀδυναμίες καί έλλείψεις είχαμε καί έχουμε καί αὐτές τονίστηκαν παραπάνω. Πλουτίστηκε μέ πεῖρα. Καί τά διδάγματα πού βγαίνουν μᾶς άνοίγουν τέτοιες προοπτικές πού μέ τήν προσπάθεια πού θά καταβληθεῖ άπ' όλους ή Υ. Υ. τοῦ Δ. Σ. πρέπει νά φανεῖ άντάξια τοῦ προορισμοῦ της.

ΕΠΙΘΕΣΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΟΧΥΡΩΜΕΝΟ ΥΨΩΜΑ

Τοῦ σ. ΑΛΕΚΟΥ ΚΩΣΤΑΚΗ, Ταγματάρχη πεζικοῦ

Ὁ μοναρχοφασισμός γιά νά ἐξασφαλίσει τίς πόλεις καί τά χωριά πού ἐλέγχει καί τά τεχνικά του ἔργα, ἐκτός τῶν ἄλλων ὀχυρώνει διάφορα ὑψώματα πού δεσπόζουν καί ἐφαρμόζει τακτική στατικῆς ἄμυνας χρησιμοποιώντας κατά κανόνα τήν ἐθνοφρουρά, τούς ΜΑΥ καί τή χωροφυλακή. Ὀχυρώνει ἀκόμα ὁρισμένα ὑψώματα πού ἔχουν στρατιωτική σημασία, ἔστω κι ἄν πρόκειται νά τά κρατήσει λίγο χρονικό διάστημα. Ἀπό τήν τέτοια τακτική τοῦ ἐχθροῦ τά τμήματα τοῦ Δ Σ Ε εἶναι ὑποχρεωμένα ἀνάλογα καί μέ τίς ἀπιδιώξεις τους σέ πολλές περιπτώσεις νά διεξάγουν ἀγῶνα ἐνάντια σ' ὀχυρωμένη τοποθεσία. Ἡ ὀχύρωσή τους κατά κανόνα εἶναι κυκλική κατασκευασμένη σύμφωνα μέ τούς κανόνες τῆς ὀχυρωματικῆς. Περιλαμβάνει ἡμιμόνιμα πολυβολεῖα σκέπαστρα, ὁλμοβολεῖα, χαρακώματα καί συρματοπλέγματα. Ἡ ὀχύρωση συμπληρώνεται μέ ναρκοπέδια. Ὁ ἀγώνας ἐνάντια σέ ἰσχυρή ὀργανωμένη τοποθεσία παρουσιάζει ἰδιομορφίες. Ἡ πεῖρα ἀπό τούς παληούς πολέμους λίγα μόνο μπορεῖ νά μᾶς δώσει γιατί σήμερα μπαίνουν καινούργιοι τεχνικοί καί τακτικοί παράγοντες. Ἡ μελέτη τῆς πείρας ἀπό τέτοιου εἴδους ἐπιχειρήσεις τοῦ Δ Σ εἶναι ἐκεῖνο πού θά μᾶς δείξει τίς ἰδιορρυθμίες τοῦ ἀγώνα ἐνάντια σ' ὀχυρά, τίς βασικές ἀρχές πάνω στίς ὁποῖες στηρίζεται, τίς λεπτομέρειες πού πρέπει νά προσέξουμε ἰδιαίτερα καί σέ τελευταία ἀνάλυση, τήν τακτική πού πρέπει νά ἀκολουθήσουμε γιά νά ἐπιτύχουμε τά καλύτερα δυνατά ἀποτελέσματα μέ τή λιγώτερη δυνατή αἱμορραγία.

Τά τμήματα τῆς VII Μεραρχίας στήν περιοχή Σερρῶν ἔκαναν 4 ἐπιχειρήσεις ἐνάντια σ' ὀχυρά, στίς 19)9 στήν Οὐσίτα, στίς 30)10 στό Ἀχλαδοχώρι, στίς 4)11 στήν Οὐσίτα, στίς 9)11 στό Τεπελάρ. Ἀπό τίς ἐπιχειρήσεις αὐτές οἱ τρεῖς σημείωσαν ἀπόλυτη ἐπιτυχία μέ ἀσήμαντες ἀπώλειες καί μόνο ἡ ἐπιχείρηση Τεπελάρ ἀπότυχε. Ἀπό τίς ἐπιχειρήσεις αὐτές βγαίνουν τά πιό κάτω συμπεράσματα.

I. Οἱ ἐπιχειρήσεις ἐνάντια σ' ὀχυρά πρέπει νά γίνονται κατά κανόνα τήν ἡμέρα μέ ἰσχυρή προπαρασκευή πυροβολικοῦ, ὅλμων καί ὅπλων πεζικοῦ. Στίς ἐπιχειρήσεις αὐτές ἡ νύχτα εἶναι σύμμαχος τοῦ ἐπιτιθεμένου μόνο ἄν ἐξασφαλιστεῖ ὁ παράγοντας τοῦ αἰφνιδιασμοῦ. Σήμερα ὅμως μέ τή χρησιμοποίηση σέ μεγάλη κλίμακα τῶν ναρκοπεδίων τῶν φωτιστικῶν φωτοβολίδων, τῶν φωτοπαγίδων καί μέ τά μέτρα ἀσφάλειας πού παίρνει ὁ ἐχθρός τό στοιχεῖο τοῦ αἰφνιδιασμοῦ εἶναι δύσκολο.

Τήν ἡμέρα ὁ κανονισμός τῆς βολῆς εἶναι εὔκολος ἐνῶ τή νύχτα ἡ ἀξιοποίηση τῶν ὅπλων εἶναι δύσκολη, τουναντίον ὁ ἐχθρός τή νύχτα ἔχει ἐπισημάνει τά πυρά τῶν ὅπλων του καί μέ τίς φωτιστικές φωτοβολίδες μπορεῖ νά κάνει ἔλεγχο τῆς ἀκρίβειας τῆς ἐπισήμανσης καί νά κάνει διορθώσεις στή βολή τῶν διαφόρων ὅπλων του. Τήν ἡμέρα μποροῦμε ν' ἀποφύγουμε τά ἐχθρικά ναρκοπέδια καί τίς παγιδεύσεις σ' ἕνα μεγάλο βαθμό. Ἀκόμα τήν ἡμέρα δέν παρατηρεῖται χαλάρωση τῆς συνοχῆς τῶν τμημάτων οὔτε δυσκολία διοίκησης ὅπως τή νύχτα.

Τό μειονέκτημα κατά τήν ἡμέρα εἶναι ἡ δράση τῆς ἀεροπορίας πού κι' αὐτό ξεπερνιέται μέ μία καλά ὀργανωμένη καί πειθαρχημένη ἐνεργητική ἀντιαεροπορική ἄμυνα πού συμπληρώνεται μέ σχολαστικά μέτρα παθητικῆς ἄμυνας (ἔργα καμουφλάζ κ.λ.π.) ὁπότε τά ἀποτελέσματα τῆς δράσης της εἶναι μηδαμινά. Στήν ἐπιχείρηση τοῦ Τεπελάρ τά ὑψώματα πού χρησιμοποιήθηκαν σάν βάση πυρός πυροβολικοῦ καί πεζικοῦ ἦσαν ἐπισημασμένα ἀπό τό ἐχθρικό πυροβολικό. Παρά τή βολή τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ καί τή δράση τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας ἡ βάση πυρός ἐξεπλήρωσε τήν ἀποστολή της μέ μηδαμινές ἀπώλειες.

Ὅσον ἀφορᾶ τήν καλύτερη ὥρα γιά τήν ἐπιχείρηση, εἶναι μόλις ξημερώνει. Στή διάρκεια τῆς νύχτας τά τμήματα καταλαμβάνουν τή βάση ἐξόρμησης καί ὀργανώνουνται οἱ θέσεις στή βάση πυρός.

II. Ἡ ἀναγνώριση πρέπει νά γίνεται σχολαστικά καί ἐπισταμένα. Ἡ βάση ἐξόρμησης, ἡ βάση πυρός, οἱ θέσεις τῶν διαφόρων ὁμαδικῶν ὅπλων, νά ἀναγνωρίζονται καί ἐπισημαίνονται καθώς καί τά δρομολόγια πού θά χρησιμοποιηθοῦν. Νά ὑπολογίζεται μέ ἀκρίβεια ὁ χρόνος μετάβασης ὥστε νά μή παρατηρεῖται καθυστέρηση ἡ ἀναμονή στή βάση ἐξόρμησης. Νά ἀναγνωρίζονται οἱ ἐχθρικές θέσεις, τά ἔργα ὀργάνωσης, οἱ νεκρές γωνίες κ.λ.π. Ἡ ἀναγνώριση νά γίνεται ἀπό ὅλα τά στελέχη. Γιά τά κατώτερα στελέχη (ὁμαδάρχες, διμοιρίτες) λίγες ὧρες πρίν τήν κίνηση γιά τή βάση ἐξόρμησης.

Ἄν εἶναι δυνατό νά γίνονταν ἀναπαράσταση τῆς περιοχῆς τῆς ἐπιχείρησης σέ ἀμμοδόχο καί νά καθορίζονταν οἱ ἀποστολές καί ὁ τρόπος

ἐνέργειας, αὐτό θά εἶχε καλά ἀποτελέσματα.

III. Ὁ ρόλος τοῦ Πυροβολικοῦ στόν ἀγῶνα ἐνάντια σέ ὀχυρά εἶναι οὐσιώδης. Στήν περίπτωση αὐτή ὁρισμένα πυροβόλα γίνονται ὅπλα τοῦ πεζικοῦ καί βάλλουν μέ ἄμεση βολή. Ἡ τέτοια χρησιμοποίηση τοῦ πυροβολικοῦ ἔχει τά πιό κάτω ἀποτελέσματα.

α) Ὁ σύνδεσμος Πεζικοῦ καί Πυροβολικοῦ εἶναι ἀπόλυτα ἐξασφαλισμένος γιατί ὁ διοικητής τοῦ Πυροβολικοῦ διοικεῖ τή βολή τοῦ Πυροβολικοῦ ἄμεσα, ἀνάλογα μέ τίς ἀνάγκες τῶν πεζῶν καί τίς ἀνάγκες πού ἐπιβάλει ἡ τακτική κατάσταση κάθε στιγμῆς.

β) Ὁ κανονισμός τῆς βολῆς εἶναι εὔκολος καί γρήγορος γιατί ὁ ἀξιωματικός βολῆς βλέπει τά ἀποτελέσματα τῆς βολῆς του. Ἡ θέση βολῆς εἶναι παρατηρητήριο.

γ) Ἡ καταστρεπτική δύναμη τῶν βλημάτων εἶναι μεγαλύτερη λόγω τῆς μικρῆς ἀπόστασης καί τῆς μεγάλης ταχύτητας τοῦ βλήματος.

δ) Ἡ εὐστοχία τῆς βολῆς εἶναι ζήτημα διασπορᾶς τοῦ πυροβόλου.

ε) Ἡ ἐπίδραση στό ἠθικό τῶν ἀμυνομένων μεγάλη, γιατί, ὅπως ἔλεγαν οἱ αἰχμάλωτοι, μόλις ἀκουγόταν ὁ κρότος τῆς ἐκπυρσοκρότησης ἔσκαγε καί τό βλῆμα καί δέν εἶχαν καιρό νά καλυφθοῦν. Τά ἀσπίδια καί ἡ ὀργάνωση ἑνός πρόχειρου πυροβολείου ἐξασφαλίζουν σέ καλό βαθμό τούς πυροβολητές ἀπό τά ἐχθρικά πυρά.

Στίς ἐπιχειρήσεις αὐτές τό πυροβολικό μας ἔβαλε στά ἐχθρικά πολυβολεῖα ἀπό ἀπόσταση 800—1200 μ. καί σέ μερικές περιπτώσεις ἀπό 300 μ. χωρίς νά ἔχουμε ἀπώλεια ἤ βλάβη σέ ἔμψυχο ἤ ἄψυχο ὑλικό.

Τά πυροβόλα πού θά τάσσουνται στή βάση πυρός πεζικοῦ θά ἀποτελοῦν τό πυροβολικό ἄμεσης συνοδείας πεζικοῦ. Τό πυροβολικό θά ἐξακολουθεῖ νά παίρνει ὅλες τίς ἄλλες ἀποστολές (ἀντιπυροβολικοῦ, ἀπαγόρευσης κ.λ.π.) ἐκτός τῆς ἀποστολῆς καταστροφῆς καί ἐξουδετέρουσης ἐχθρικῶν πολυβολείων πού θά τίς ἀναλαμβάνει τό πυροβολικό ἀμέσου συνοδείας.

IY. Στίς ἐπιχειρήσεις αὐτές τό ἀντιαρματικό τῶν 20 ἔχει ἐξαιρετικά ἀποτελέσματα, ἰδιαίτερα γιά τή βολή στίς θυρίδες τῶν ἐχθρικῶν πολυβολείων. Ἡ εὐκολία μετακινησής του ἐπιτρέπει τή χρησιμοποιησή του ἀπό πολύ μικρές ἀποστάσεις, καί δίνει τή δυνατότητα νά προωθεῖται μέ τά πρῶτα τμήματα ἐπίθεσης καί δημιουργεῖ μέ τά πολυβόλα καί τά μυδράλλια τό σκελετό μιᾶς μετακινούμενης συνεχῶς βάσης πυρός πού συνδιάζει τήν εὐστοχία καί ἀκρίβεια, τήν εὐκολία καί ταχύτητα μετακίνησης, σημαντική ἰσχή πυρός καί καταστρεπτικά ἀποτελέσματα τῆς βολῆς του.

Ἐπίσης τά πολυβόλα καί μυδράλλια εἶναι οἱ κυρίως ἀντιπροσωπευτικοί παράγοντες τοῦ πεζικοῦ στή βάση πυρός. Σωστή ἐκμετάλλευση τῶν τεχνικῶν καί ταχτικῶν ἰδιοτήτων τους ἐξασφαλίζει δύναμη πυρός στίς θυρίδες τῶν ἐχθρικῶν πολυβολείων, τά ἀναγκάζει νά σιγήσουν καί ἀπαγορεύει κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ ἔξω ἀπό τά πολυβολεῖα, στά χαρακώματά του.

Πάντζερ στίς ἐπιχειρήσεις αὐτές δέ χρησιμοποιήθηκαν γιατί δέν ὑπῆρχαν, ὅμως δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι γιά τήν καταστροφή τῶν πολυβολείων ἔχουν πολύ καλά ἀποτελέσματα.

Y. Νά μήν ὑπερτιμηθεῖ ἡ ἀξία τῶν πολυβολείων καί ὑποτιμηθεῖ ἡ ἀξία τῶν χαρακωμάτων ὅπως ἔγινε στήν ἐπιχείρηση Τεπελάρ καί πού αὐτό κυρίως στάθηκε ἡ βασική αἰτία τῆς ἀποτυχίας τῆς ἐπιχείρησης. Ἔτσι ἐνῶ τά πολυβολεῖα τοῦ ἐχθροῦ στόν ΒΔ τομέα πού ἦταν ἡ κύρια προσπάθεια καταστράφηκαν ἀπό τήν ἄμεση βολή τοῦ πυροβολικοῦ μας, ὁ ἐχθρός συνέχισε τήν ἄμυνά του στά χαρακώματα, ἀπόκρουσε ἔξη ἐπιθέσεις μέ τίς χειροβομβίδες. Ἡ ἐξουδετέρωσή του στά χαρακώματα δέν ἔγινε δυνατή γιατί τά ὅπλα καμπύλης τροχιᾶς ἦταν λίγα καί χωρίς βλήματα. Ἡ ὑποτίμηση τῆς ἀξίας τῶν χαρακωμάτων στή μάχη τοῦ Τεπελάρ εἶχε κρίνει τήν τύχη της. Ὅταν τό σφάλμα ἀνακαλύφτηκε ἦταν ἀργά. Ἡ συνέχιση τῆς ἐπιχείρησης τήν ἑπομένη ἦταν ἀδύνατη γιατί ὁ ἐχθρός εἶχε ἀρχίσει ἐκστρατεία μέ σημαντικές δυνάμεις.

YI. Ἡ συγκέντρωση τῶν μέσων πυρός καί ἡ κύρια προσπάθεια νά γίνεται σ᾽ ἕνα σημεῖο τῆς ἐχθρικῆς διάταξης μέ ἀποκλειστικό σκοπό τή δημιουργία ρήγματος στό ἀμυντικό σύστημα τοῦ ἐχθροῦ καί τήν ἄμεση ἐκμετάλλευσή του γιά τό ξύλωμα ὅλου τοῦ κυκλικοῦ ἀμυντικοῦ συστήματος τοῦ ἐχθροῦ.

Ἡ διαμόρφωση τοῦ ἐδάφους στόν τομέα τῆς κύριας προσπάθειας θά πρέπει νά ἐπιτρέπει τή δημιουργία κατάλληλης βάσης πυρός πυροβολικοῦ καί πεζικοῦ.

YII. Ἡ ἀποφασιστική καί γρήγορη προχώρηση τῶν τμημάτων ἐπίθεσης συνδυαζόμενη με ταχεία καταστροφή τῶν ναρκοπεδίων καί δημιουργία διαδρόμων στό συρματόπλεγμα ἐξασφαλίζουν μια σύντομη καί χωρίς πολλές ἀπώλειες ἐπιτυχία. Διστακτικότητα ἤ βραδύτητα στήν προχώρηση, ἀγκίστρωση τῶν τμημάτων ἤ μή κεραυνοβόλος ἐκμετάλλευση τοῦ χρόνου πού ἡ βάση πυρός Πεζικοῦ καί Πυροβολικοῦ ἀναγκάζει τά ἐχθρικά ὅπλα νά σιγήσουν, θέτει σέ κίνδυνο τήν ἐπιτυχία τῆς ἐπιχείρησης καί αὐξάνει τήν αἱμορραγία. Στήν ἐπιχείρηση τοῦ Ἀχλαδοχωρίου τό ὕψωμα Ἅγιος Κωσταντῖνος, κέντρο ἀντίστασης Λόχου, εἶχε καταληφθεῖ μέσα σέ 45 λεπτά ἀπό τήν ἔναρξη τῆς προπαρασκευῆς τοῦ Πυροβολικοῦ μέ ἀπώλειες 1 νεκρό καί 8 τραυματίες.

Ἡ προχώρηση τῶν τμημάτων γιά νά ἀποφεύγονται ἀπώλειες ἀπό ναρκοπέδια νά γίνεται κατά μικρές ὁμάδες σέ διαδοχικά κύματα. Τά τμήματα γιά τήν προχώρησή τους νά [illegible] ονται τά πυρά τῆς βάσης πυρός. [illegible] νά γίνονται ὅταν θά βάλουν τά ὅπλα πυρός

Η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΣΤΙΣ ΜΑΧΕΣ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ—ΒΙΤΣΙ

Τοῦ σ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (ΤΑΡΑΤΣΑ), Ἀξ)κοῦ ἀεροπορίας

Ὁ μοναρχοφασισμός στήν προσπάθειά του νά ἐξοντώσει τό ΔΣΕ μέσα στό 1948 χρησιμοποίησε δίπλα ἀπ' τήν ἀριθμητική ὑπεροχή του, πού στή μάχη τοῦ Γράμμου εἶχανε ἕνα πρός δέκα καί τήν τεράστια ὑπεροχή του σέ μέσα πυρός πού εἴτανε πολύ πιό μεγάλη. Περίπου ἕνα πρός πενῆντα. Ἐκεῖ ὅμως πού δέν ὑπάρχει σύγκριση, τουλάχιστο γιά σήμερα, εἶναι ἡ ἀεροπορία. Καί ὁ μοναρχοφασισμός χρησιμοποίησε σέ εὐρεῖα κλίμακα τήν ἀεροπορία ἰδίως στίς μάχες τοῦ Γράμμου καί σέ συνέχεια τοῦ Βίτσι.

Ποιός ἔζησε τίς ἱστορικές κεῖνες μέρες τῆς ἐποποιίας τοῦ Γράμμου καί θυμᾶται μέρα πού νά μήν βρίσκονταν ἀπό πάνω του ὁ «χαφιές» «Γαλατᾶς», σμήνη σπιτ—φάϊρ, πού ξέρναγαν φωτιά ἀπό σφαῖρες, ρουκέτες καί βόμβες καί τά Ντακότα πού ἀφοῦ μέ τή διαφώτιση, πήγε ἔξω ἡ δουλειά, προσπαθοῦσαν νά μᾶς κάψουν καί μᾶς καί τά τσουγκάρια μέ ἐμπρηστικά βαρέλια.

Μά ἄς δοῦμε τί ἀεροπλάνα χρησιμοποίησε ὁ ἐχθρός.

Γενικά ἡ πολεμική ἀεροπορία ἀνάλογα μέ τή δουλειά πού κάνει, (ταχτική χρησιμοποίησή της) διακρίνεται.

α) Σέ ἀεροπορία βομβαρδισμοῦ. β) Σέ ἀεροπορία στρατιωτικῆς καί ναυτικῆς συνεργασίας. γ) Σέ ἀεροπορία διώξεως. δ) Σέ ἀεροπορία μεταφορῶν, καί ζ) Σέ ἀεροπορία συνδέσμων.

Μπορεῖ νά πεῖ κανείς πώς ὁ ἐχθρός στήν πορεία τῶν μαχῶν Γράμμου—Βίτσι χρησιμοποίησε λίγο πολύ ὅλες τίς πιό πάνω κατηγορίες. Πρῶτο. Ἀεροπορία βομβαρδισμοῦ. Καθ' αὐτοῦ βομβαρδιστική ἀεροπορία δέν ἔχει ὁ ἐχθρός. Πού νά φανταστεῖ τό μοναρχοφασιστικό

Ἀπαραίτητη σέ κάθε τμήμα γιά τήν ἀντιμετώπιση τυχόν ἀντεπίθεσης, ἡ διάταξη ἐνεδρειῶν γιά ἐκμετάλλευση τυχόν παρουσιαζόμενης εὐκαιρίας καί γενικά γιά τήν ἀντιμετώπιση κατάστασης πού δέ θάχει προβλέψει ἡ διοίκηση.

VIII. Οἱ ὅλμοι νά χρησιμοποιοῦνται γιά ἀντιολμική βολή καί γιά βολή στά ἐχθρικά χαρακώματα. Οἱ θέσεις τῶν ὀργάνων πυρός νά ἐκλέγονται προσεκτικά καί νά ὀργανώνονται, νά κατασκευάζονται καί ἐφεδρικές.

IX. Στίς ἐπιχειρήσεις αὐτές ἡ συνοχή, ἡ τήρηση τῶν ὀργανικῶν δεσμῶν τῶν τμημάτων νά προσεχτοῦν, ἰδιαίτερα, τόσο στή διάρκεια τοῦ ἀγώνα γιά τήν κατάληψη τῶν πολυβολείων ὅσο καί μέ τήν ἐκπλήρωση τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν. Κάθε ἡγήτορας πρέπει νά μπορεῖ νά ἀντιμετωπίζει κάθε στιγμή ἀντεπίθεση τοῦ ἐχθροῦ ἤ τυχόν ἐκδήλωση ἐχθρικῶν πυρῶν ἀπό ἀντιστάσεις πού ἐξουδετερώθηκαν. Χαλάρωση τῆς συνοχῆς (πλιάτσικο, κ. λ. π.) μπορεῖ νά ἐπιφέρει ἀδικαιολόγητη σπατάλη αἵματος.

X. Μπορεῖ νά χρησιμοποιοῦνται εἰδικά τμήματα καταστροφῆς συρματοπλεγμάτων καί ναρκοπεδίων ἤ καί νά ἐξασκοῦνται τά τμήματα ἐπίθεσης πεζικοῦ. Σωλῆνες μέ δυναμίτη πού χρησιμοποιήθηκαν στή μάχη τοῦ Ἀχλαδοχωρίου δέν ἀπέδωσαν ἀποτελέσματα. Χρησιμοποιήθηκαν μέ ἐπιτυχία τυποποιημένα γεμίσματα τῶν 3 κιλῶν πού ἄνοιγε τό καθένα ρῆγμα στό συρματόπλεγμα 4 μ. περίπου.

XI. Νά χρησιμοποιοῦνται ὁρισμένα τμήματα γιά ἐκκαθάριση τῶν ἐχθρικῶν φωλεῶν, ὥστε τά τμήματα ἐπίθεσης νά μή καθυστεροῦν στήν προχώρησή τους ἀπασχολούμενα μέ τήν ἐκκαθάριση ἐχθρικῶν ἀντιστάσεων πού ἐξουδετερώθηκαν.

XII. Τό ζήτημα τῆς μεταφορᾶς τῶν τραυματιῶν νά λυθεῖ μέ εἰδικά τμήματα τραυματιοφορέων, ὥστε νά μή ἀπασχολοῦνται οἱ ἴδιοι οἱ μαχητές τῶν τμημάτων ἐπίθεσης.

* *
*

Ἔτσι μέ τή σωστή τακτική πού ἐφάρμοσαν τά τμήματα τῆς VII Μεραρχίας στήν περιοχή Σερρῶν στίς ἐπιχειρήσεις αὐτές ἐνάντια σέ ὀχυρωμένα ὑψώματα, τακτική πού συνδύαζε τήν ἐπαναστατική χρησιμοποίηση τοῦ Πυροβολικοῦ καί τήν ὁρμητική καί κεραυνοβόλα ἐπίθεση, πού ἐπακολούθησε μιά σχολαστική ὀργανοτεχνική καί ἠθικοπολιτική προετοιμασία τῶν τμημάτων μας, τό ὀχυρωμένο ὕψωμα "Ἅγιος Κων)νος τοῦ Ἀχλαδοχωρίου, ἡ Σιδερένια πόρτα τοῦ μοναρχοφασισμοῦ στήν περιοχή Σιδηροκάστρου ὅπως τήν ἀποκαλοῦσε, δέν ἀντεξε ὅσο κι ἄν ... καί ἄνοιξε διάπλατα καί ὁ λόχος πού το ... ξε πιάστηκε αἰχμάλωτος μέ ὅλο τον ...

Ἐπίσης, τό ὀχυρό Οὐσίτα ... ἀπόρθητο καταλήφθηκε 2 ... μας χωρίς κανένας νά γλυτώσει τήν αἰχμαλωσία ἤ τήν ἐξόντωση.

ἐπιτελεῖο καί ὁ ὑποστράτηγος Μυτηλιναῖος—τόν ἔφαγε κι᾽ αὐτόν ἡ «Κορωνίδα»—ἀρχηγός τοῦ ἐπιτελείου τῆς ἀεροπορίας, πώς οἱ ξυπόλητοι κατσαπλιάδες» θα τούς δημιουργοῦσαν τακτικό μέτωπο καί θά βρισκόντουσαν στήν ἀνάγκη νά χτυπήσουν ὀποῦ ἦταν στά τσουγκάνια τοῦ Σμόλικα—Γράμμου πού ἔγιναν ἀπόρθητα φρούρια ταμπούρια τῆς λευτεριᾶς καί τῆς ἀνεξαρτησίας, βόμβες τῶν 500 καί 1000 χιλ)μων. Ἔτσι λοιπόν ὅταν ἔσπασαν τά μοῦτρα τους στίς μάχες τῶν πρώτων ἡμερῶν καί οἱ Μεραρχίες τους κόπτονταν ἀπό φορτας μπροστά στήν Ἀμμοῦδα—Ἀλεβίτσα καί Καρενικ—Κλέφτη—Πουλιάνα ἐπειγόντως ζήταγαν ἀπ᾽ τ᾽ ἀφεντικά τους ἀμερικάνους κα βομβαρδιστικά ἀεροπλάνα γιά νά σπάσουν «τα ὀχυρά», διασκεύασαν δέ τά σπίτ—φάιερ ἔτσι που νά φέρνουν βόμβες μέχρι καί τῶν 500 λιβρῶν δηλαδή 227,2 χιλ)μα ἐπίσης καί τα μεταφορικά τύπου Νταγκότα.

Δεύτερο. Ἀεροπορία στρατιωτικής συνεργασίας. Τέτοια αεροπλάνα μπορεῖ κανείς νά πεῖ πώς ἔχει τα τύπου Ἄνσον, ἐγγλέζικα δικινητήρια πολυθέσια μέ ταχύτητα σχετικώς μικρή γύρω στά 200 χιλ)μετρα τήν ὥρα ἐξοπλισμό δεν ἔχουν. Αὐτά τά χρησιμοποιεῖ γιά ἀναγνώριση καί τά χάρβαρ, εἶναι ὁ περίφημος «Γαλατᾶς», ἀμερικάνικα μονοκινητήρια, διθέσια, μέ ταχύτητα γύρω στά 250 χιλ)μετρα τήν ὥρα καί μέ ἕνα πολυβόλο παίρνει καί χειροβομβίδες, αὐτά τά χρησιμοποιεί γιά παρατήρηση.

Τρίτο. Ἀεροπορία διώξης. Ἔχει τά σπιτ—φάιερ, ἐγγλέζικα, μονοκινητήρια, μονοθέσια μέ ταχύτητα μεγάλη γύρω στά 500 χιλ)μετρα καί μέ ἀρκετό ἐξοπλισμό, ὀχτώ αὐτόματα, πολυβόλα καί πυροβόλα τῶν 20 χιλ)στῶν, ἐπίσης μπορεί να πάρει ἕξη ρουκέτες καί τελευταία βόμβες, ἀφαιρώντας φυσικά σφαίρες καί ρουκέτες.

Τέταρτο. Ἀεροπορία μεταφορῶν. ἔχει τά Νταγκότα, ἀμερικάνικα, δικινητήρια, πολυθέσια, μπορούν νά μεταφέρουν μέχρι 25 στρατιῶτες μέ πλήρη ἐξοπλισμό, μέ ταχύτητα περί τά 250—300 χιλ)μετρα Ὁπλισμό δεν ἔχουν ἐκτός ἀπ τίς βόμβες πού παίρνουν τώρα τελευταία. Εἶναι σχεδόν διπλάσια ἀπ τά Ἄνσον.

Πέμπτο. Ἀεροπορία συνδέσμων. Ἔχει τά τύπου Ὀξφόρδ μονοκινητήρια, τριθέσια μέ πολύ μικρή ταχύτητα, τέτοια πού μποροῦν να προσγειωθοῦν καί σέ χωράφια ἐκπληρώνοντας ἔτσι καί τό ρόλο τους.

Αὐτά τ᾽ ἀεροπλάνα χρησιμοποίησε ὁ ἐχθρός στις μάχες Γράμμου—Βίτσι. Τώρα ἄς δοῦμε πώς τα χρησιμοποίησε.

Πρῶτα—πρῶτα πρέπει νά ἔχουμε ὑπόψη μας τοῦτο τό δεδόμενο. Γύρω στούς ὀρεινούς ὄγκους Βοΐου—Σμόλικα—Γράμμου—Βίτσι ὁ ἐχθρός διαθέτει πολλά ἀεροδρόμια, Φλώρινας, Κοζάνης, Ἄργους Ὀρεστικοῦ, Γιαννίνων. Ἔτσι λοιπόν ἔχει τό πλεονέκτημα νάναι γιά τήν ἀεροπορία ὁ χῶρος ἐπιχειρήσεων ἕνα «βῆμα».

Αὐτό εἶναι σοβαρό πλεονέκτημα γιατί μποροῦν τά ἴδια ἀεροπλάνα νά κάνουν τήν ἡμέρα πολλές ἐξορμήσεις καί νά χρησιμοποιοῦν ὅλη τή διάρκεια πτήσεώς των πού τούς ἐπιτρέπει ἡ βενζίνα πάνω στό χῶρο ἐπιχειρήσεων νά παίρνουν δέ μέρος στίς ἐπιχειρήσεις μέχρι ἀργά τό βράδυ. Ἔτσι βλέπουμε τά σπίτ—φάιερ νά πολυβολοῦν μέχρι τό σούρουπο—θυμάμαι σέ μιά μάχη τῆς Γκορούσιας μέχρι 8,1)2 τό βράδυ χτυποῦσαν—καί ὁ «Γαλατᾶς» νά στριφογυρίζει κοιτόντας γιά κινήσεις ἤ ἀναγκάζοντάς μας νά μήν κινούμαστε μέχρι ἀργά τό βράδυ.

Ἔπειτα σέ κάθε μεγάλη μονάδα ὑπάρχει ἀξιωματικός τῆς ἀεροπορίας σάν σύνδεσμος. Σ᾽ αὐτόν διαβιβάζονται ὅλες οἱ αἰτήσεις τῶν μαχομένων τμημάτων τῆς μονάδας του κι᾽ αὐτός τίς στέλνει στό Σῶμα κι᾽ ἀπ᾽ ἐκεῖ στήν ἀεροπορία μαζί μέ σχετικό μετεωρολογικό καί διάταξη τμημάτων τους. Ἔτσι τα ἀεροπλάνα παίρνουν σχετικές πολεμικές ἀποστολές ἀνάλογα μέ τόν τύπο τους.

Ἄς ἀρχίσουμε ἀπό τό Χάρβαρ «Γαλατᾶ». Σκοπός τοῦ Γαλατᾶ εἶναι ὅπως εἴπαμε ἡ παρατήρηση. Καί παρατήρηση εἶναι ἡ ἐξ᾽ ὄψεως (μέ γυμνό μάτι) συγκέντρωση πληροφοριῶν τακτικῆς σημασίας. Καί ἐξηγοῦμαι. Ὁ «Γαλατᾶς» παίρνει ἀποστολή π.χ. νά ἐξερευνήσει τόν τομέα Ἀλεβίτσας—Ἀμμοῦδας. Ἔχει ραδιοτηλεφωνική ἐπαφή μέ τή μονάδα πού ἔχει τόν τομέα, μέ τό πυροβολικό καί μέ τά τυχόν πετῶντα ἀεροπλάνα σπιτ—φάιερ. Ἀπό ὅμως ὅσο μπορεῖ χαμηλότερο, συνήθως ἀπό 500—1200 μέτρα—ὅσο πιό χαμηλά εἶναι τόσο πιό καλή παρατήρηση κάνει—ἀρχίζει μέ σειρά καί προσεχτικά να ἐρευνάει ὅλο τό ἔδαφος τῆς περιοχῆς πού πῆρε ἀποστολή—ὅπως εἴπαμε ὅλα αὐτά γίνονται μέ τό μάτι, κιάλια δέν ἔχει—αὐτή δέ τή δουλειά τήν κάνει πρό παντός ὁ παρατηρητής πού εἶναι ἐλεύθερος νά βλέπει πρός ὅλες τίς μεριές. Προσέχει κυρίως τά κύρια ψάχνει νά δεῖ ἄν ἔχουμε πολυβολεῖα ἄν ἔχουμε χαρακώματα ἄν γίνονται κινήσεις, ἐπίσης τούς δρόμους καί τά μονοπάτια ἄν κινοῦνται μεταγωγικά ἤ πεζοί, προσπαθεῖ νά βρεῖ τίς θέσεις τῶν πυροβόλων μας, καταυλισμούς μονάδων κλπ. Π ἐπει νά ἀνεῖ ἡ ἐσφαλμένη γνώμη μερικῶν ὅτι ὁ ἀεροπόρος δέ βλέπει γιατί τό ἀεροπλάνο τρέχει, αὐτό μέχρις ἑνός σημείου εἶναι σωστό, προκειμένου ἐπί παραδείγματι γιά μιά χαράδρα πού περνάει ἀπό πάνω ὄχι κατ᾽ ἄξονα, τό μάτι του τότε δέν προκάνει στόν ἐλάχιστο χρόνο τῆς διέλευσης νά ἐρευνήσει ὅλη τή χαράδρα, ὅταν ὅμως αὐτός ἔχει βάλει ἀποστολή νά ἐρευνήσει αὐτή τή χαράδρα θά κάνει πολλές βόλτες ἀπό πάνω καί θά ἐξετάσει μέ τή σειρά τό μέρος. Θά σάς ἀναφέρω ἕνα παράδειγμα. Κάποτε σέ μιά περιοχή ἕνα νεοσκαμμένο ἀκαμουφλάριστο χαράκωμα ... μέσα καί πέντε ἄνδρες εἶχαν ... νοι, φυσικά ἡ παρατήρηση ἔγινε ἀπό χαμηλά

Ἂν λοιπόν ὁ «Γαλατᾶς» δεῖ καμμιά μεγάλη φάλαγγα ἀμέσως ειδοποιεῖ τή μονάδα ἤ τά σπίτ—φάϊερ ἤ τό πυροβολικό ἄν φτάνει, ὅταν δέ ἔρθουν τά σπιτ—φάϊερ, ὑποδεικνύει τό στόχο μέ καπνογόνα. Ὅταν γυρίσει στή βάση του δίνει κανονικό δελτίο πληροφοριῶν μέ συντεταγμένες. Ἐπίσης ἀναφέρει καί ἀπό πιό ὕψωμα χτυπήθηκε μέ ἀντιαεροπορική ἄμυνα. Ἄλλη ἀποστολή πού μπορεῖ νά πάρει, εἶναι ἡ παρατήρηση δρομολογίων κίνησής μας. Οἱ δρόμοι Φούρκας—Κάντσικο—Ζέρμα—Πευκόφυτου κλπ ἐλέγχοντο καθημερινά ἀπό Γαλατᾶ. Σκοπός του εἴτανε νά μή μᾶς ἀφήνει νά κινούμαστε. Ἐπίσης καί στήν ὥρα τῆς μάχης γυρίζει πάνω ἀπό ὕψωμα καί παρατηρεῖ κάθε κινησή μας, ἐνίσχυση, ὀπισθοχώρηση, ἐπίθεση, καθώς πολυβολεῖα μας, ὁλμοβολεῖα. Πολύ δέ προσέχει τίς θέσεις τῶν πυροβόλων μας, ὧρες ὁλόκληρες γυρίζει πάνω ἀπό ὑποτιθέμενο μέρος και προσέχει τή λάμψη ἤ τόν καπνό τῆς ἐκπυρσοκρότησης.

Ὁ Γαλατᾶς καμμιά φορά μᾶς χτυπάει μέ τό πολυβόλο του ἤ καί μέ χειροβομβίδες.

Ἄνσον. Αὐτό τό ἀεροπλάνο τό χρησιμοποιοῦν οἱ φασίστες γιά ἀναγνώριση. Καί ἀναγνώριση εἶναι ἡ διά φωτογραφιῶν συγκέντρωση πληροφοριῶν στρατηγικῆς σημασίας. Ὅπως π.χ. Βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων, ἀμυντικῶν ἔργων, λιμενικῶν ἐγκαταστάσεων κ.λ.π. Ἐμεῖς ὅμως τέτοιους στόχους γιά σήμερα δέν ἔχουμε. μποροῦν ὅμως νά κάνουν ἀναγνώριση χωριῶν, ὑψωμάτων, χώρων πού νομίζουν ἀπό πληροφορίες ὅτι ὑπάρχουν καταυλισμοί μεγάλων μονάδων. Κάνουν δέ διέλευση πάνω ἀπ' τό στόχο και ἀπό μεγάλο ὕψος πάνω ἀπό 2000 μέτρα παίρνουν φωτογραφίες. Ἄν μέ τήν ἐμφάνιση τῆς φωτογραφίας πού γίνεται στό ἀεροδρόμιο ἀνακαλύψουν στόχο γίνεται ὁ βομβαρδισμός καί ὕστερα συνήθως ξαναπετάει τό Ἄνσον, ξαναπαίρνει φωτογραφία καί βλέπουν τ' ἀποτελέσματα βομβαρδισμοῦ.

Τέτοιες ἀναγνωριστικές πτήσεις ἔγιναν καί στό Γράμμο καί στό Βίτσι.

Τό Ἄνσον πολλές φορές ρίχνει καί προκηρύξεις.

Σπίτ-φάϊερ. Σκοπός τοῦ ἀεροπλάνου αὐτοῦ γιά τό δικό μας κυρίως ἀγῶνα εἶναι ἡ ἐπέμβασή του στό πεδίο τῆς μάχης γιά τακτικά ἀποτελέσματα. Ἡ χρησιμοποίηση αὐτοῦ τοῦ ἀεροπλάνου στίς μάχες τοῦ Γράμμου -Βίτσι ἔγινε εὐρύτατη. Σάν δαιμονισμένες σφῆκες γύριζαν ἀπ' τό πρωΐ μέχρι τό βράδυ κατά σμήνη κύματα—κύματα, πάνω ἀπ' τά ὑψώματα Σούμπολα, Κλέφτη, Ταμπούρι, Χάρο, Ἀλεβίτσα, Μαλιμάδι κ.λ.π. Κοντά στό πυροβολικό τους τόννους σίδερο ρίξανε σ' αὐτά. Ὅμως ἀκριβά τήν πληρώσανε καί σήμερα ὁ ὑπερστράτηγός τους Βὰν—Φλὶτ τούς ἔδωσε ἄλλα 54 γιά ν' ἀναπληρώσουν ἐκεῖνα πού μαζύ μέ τά δυσκολοαναπλήρωτα κορμιά τῶν δολοφόνων τοῦ ἀέρα ἔμειναν γιά πάντα στίς χαράδρες τοῦ Σμόλικα—Γράμμου—Βίτσι.

Σύμφωνα λοιπόν μέ τό σκοπό πού εἴπα προηγούμενα τά σπιτφάϊερ παίρνουν ἀποστολή α) Νά ὑποστηρίζουν τήν ἐπιθεσή τους. Ὅταν στάνε τά μοῦτρα τους μόλα τάλλα μέσα, συνήθως ὅμως καί πρίν τά πιάσουν, ζητᾶνε τήν ὑποστήριξη τῆς ἀεροπορίας. Τότε αὐτά ἔρχονται συνήθως κατά σμήνη, ἀνάλογα μέ τίς εὐχέρειες καί τίς σφίξεις πού ἔχουν, τρία, πέντε, ἑφτά καί παραπάνω. Ἡ ὑπόδειξη τοῦ στόχου γίνεται μέ καπνογόνα βλήματα πυροβολικοῦ. Σ' αὐτή τήν περίπτωση χτυπᾶνε τό στόχο, πολυβολεῖα μας, μέ βόμβες μεγάλες τῶν 250 ἤ 500 λιβρῶν καί μέ ρουκέτες πολυβολοῦν τά χαρακώματά μας, κινήσεις μας κ.λ.π.

β) Νά ἐκμεταλλευθοῦν ἐπιτυχία τους χτυπῶντας μας στήν ὀπισθοχωρησή μας, γιά να μή μπορέσουμε νά κάνουμε κανονική σύμπτυξη καί σταθεροποιήσουμε τίς θέσεις μας. γ) Νά ὑποστηρίξουν ἀγκίστρωσή των σένα σημεῖο, φοβούμενοι ἀντεπίθεση δικήμας ἔχουν πικρή πεῖρα γιατί πολλές φορές ὅταν οἱ διοικήσεις εἶχαν τίς κατάλληλες ἐφεδρεῖες καί τίς ρίχνανε σαὐτή τή στιγμή πηγαίνανε κατρακυλῶντας ἀπ' ἐκεῖ πού ἦρθαν— καί δ) Νά ὑποστηρίξουν ὀπισθοχωρησή τους. Στίς τρεῖς τελευταῖες περιπτώσεις ρίχνουν μικρές βόμβες, ρουκέτες, πρό παντός ὅμως πολυβολοῦν.

Ἐκτός ἀπό τίς παραπάνω περιπτώσεις τά σπίτ—φάϊερ χτυπᾶνε φάλαγγες κινούμενες, ειδοποιούμενα ἀπ' τό Γαλατᾶ. δέν ἀποκλείεται ὅμως καί τά σπιτ—φάϊρ νά δοῦν μόνα των φάλαγγα. Ἔτσι, πολλές φορές παίρνουν ἀποστολές νά χτυπήσουν χωριά καταυλισμούς γέφυρες κ.λ.π.

Τό ἀεροπλάνο αὐτό ἔχει ραδιοτηλέφωνο πού συνεννοεῖται μέ τάλλα, μέ τό Γαλατᾶ καί μέ τή μονάδα. Μέσα εἶναι μόνον ὁ χειριστής ἔτσι πίσω του δέ βλέπει. Γιά νά χτυπήσει τό στόχο εἶναι ὑποχρεωμένος νά ἐφορμήσει, βουτήξει δηλαδή, γιατί τά πολυβόλα του καί πυροβόλα του τάχει μόνιμα στά φτερά του, ἐπίσης καί οἱ ρουκέτες εἶναι εὐθυτενοῦς τροχιᾶς, σκοπεύει δέ μέ τό ἴδιο τό ἀεροπλάνο. Στήν περίπτωση τῶν βομβῶν μπορεῖ νά τίς ρίξει σέ εὐθεῖα πτήση ὅμως δέν δίνει καλό ἀποτέλεσμα γιατί δέν ἔχει σκοπευτικά ὄργανα καί γι' αὐτό καί σαὐτή τήν περίπτωση βουτάει.

Πρίν βουτήξει γυρίζει πάνω ἀπ' τό στόχο καί κάνει παρατήρηση σέ σχετικά μεγάλο ὕψος 1200 μέτρα, αὐτό φυσικά γίνεται ὅταν δέν ἔχει ἐπακριβῶς καθορίσει τό στόχο. Ἡ ἐφόρμηση γίνεται σέ μεγάλη γωνία, ἀκόμα καί κάθετη, ἀπό ὕψος δέ 300 καί πάνω μέτρα ἀνάλογα μέ τήν ἀντίσταση ἀφήνει τίς ρουκέτες καί τίς βόμβες. Ἀπ' τό ἴδιο ὕψος σχεδόν γίνεται καί ὁ πολυβολισμός. Ὕστερα μέ τό κατάλληλο χειρισμό ἀνεβαίνει ὄχι κανονικά γιά ν' ἀποφύγει τά πυρά μας.

Πολλές φορές τά σπίτ—φάϊερ κάνουν κα

εἰκονικές ἐφορμήσεις γιά ἐκφοβισμό. Ὅπως ξέρουμε τό ἀεροπλάνο εἶναι καί ὅπλο ψυχολογικό, σπάει τά νεῦρα τοῦ μαχητή μέ κεῖνο τό δαιμονισμένο σφύριγμα πού κάνει ὅταν βουτάει. Οἱ Γερμανοί εἶχαν βάλλει καί σειρῆνες μάλιστα, ὅμως οἱ δικοί μας μαχητές τὄχουν τόσο πολύ συνηθήσει πού ἔχουν πέσει στό ἀντίθετο. Δέ φυλάγονται, κάνουν τόν παλληκαρά καί παθαίνουμε ζημιές ἀδικαιολόγητες. Θυμᾶμαι στό πέρασμα τῆς Ἀλεβίτσας κατεβαίνοντας γιά τό Μονόπυλο ἐνῶ αὐτά χάλαγαν τόν κόσμο, ἕνας μαχητής ἔτρεχε στή μέση τοῦ δρόμου σά νά μή συνέβαινε τίποτα, μιά ριπή τόν σκότωσε.

Ντακότα. Αὐτό τό ἀεροπλάνο εἶναι καθ' αὐτοῦ μεταφορικό. Χρησιμοποιήθηκε πολύ στήν Εὐρώπη ἀπ' τούς Ἀμερικανούς γιά μεταφορές. Σήμερα χρησιμοποιεῖται κυρίως στίς πολιτικές ἀεροπορίες καθώς καί γιά τόν ἐφοδιασμό τοῦ Βερολίνου. Ὁ μοναρχοφασισμός τό χρησιμοποιεῖ καί σάν μεταφορικό καί τελευταία σάν βομβαρδιστικό.

Σάν μεταφορικό σκοπός του εἶναι: α) νά μεταφέρει γρήγορα ἐνισχύσεις στά ἀεροδρόμια πούναι κοντά στό πεδίο τῶν μαχῶν, β) νά ρίχνει ἐφόδια σέ προκεχωρημένα μαχόμενα τμήματα ἤ καί κυκλωμένα, γ) νά μεταφέρει τραυματίες στά μετόπισθεν, δ) νά μεταφέρει ὑψηλές προσωπικότητες ἀπό Φρεϊκη—Παῦλο, Βάν—Φλίτ κλπ. Γιά ὅλες αὐτές τίς περιπτώσεις τό χρησιμοποίησε ὁ ἐχθρός στίς μάχες Γράμμου Βίτσι.

Σά βομβαρδιστικό ὅπως εἴπαμε στήν πορεία τῶν μαχῶν ἀφοῦ δέν τούς ἔδωσαν βομβαρδιστικά ἀναγκάστηκαν νά μετατρέψουν ὁρισμένα Ντακότα σέ βομβαρδιστικά. Ἔτσι σήμερα φορτωμένα μέ ἀρκετές βόμβες, γιατί μποροῦν νά πάρουν πάρα πολλές παίζουν τό ρόλο τοῦ βομβαρδιστικοῦ καί δέν ὑπάρχει χωριό στό Βίτσι πού νά μήν ἔχει βομβαρδιστεῖ πολλές μάλιστα φορές. Οἱ βόμβες πού ρίχνει εἶναι διαφόρων μεγεθῶν καί τό σπουδαιότερο εἶναι ὅτι ρίχνουν καί ὁρισμένες μέ ἐπιβράδυνση σέ δημόσιους δρόμους, περάσματα, χωριά, πού σκάνε σέ διάφορες ὧρες. Σκοπός τους εἶναι νά μᾶς τ' ἀχρηστεύσει γιά λίγο χρονικό διάστημα.

Τά Ντακότα χρησιμοποιηθήκανε ἐπίσης καί γιά ρίξιμο ἐμπρηστικῶν βαρελιῶν μέ σκοπό νά κάψουν τά δάση, ἐπίσης καί γιά ρίξιμο προκηρύξεων.

Τό βομβαρδισμό τά Ντακότα τόν κάνουν ἀπό 1200 μέτρα κι' ἀπάνω μέ σχετική ἐπιτυχία γιατί ὁπωσδήποτε ἔχουν τοποθετήσει βομβαρδιστικά ὄργανα (Μπομ—σάϊτ). Ὅμως τό Ντακότα σά βομβαρδιστικό δέν τούς ἐξυπηρετεῖ, ἀφοῦ δέν εἶναι καί βομβαρδιστικό, μά οὔτε καί βαρειά βομβαρδιστικά. Ὁ ἀγώνας ὁ σημερινός εἶναι τέτοιος πού κατάλληλα εἶναι τά ἐλαφρυά βομβαρδιστικά καί τέτοια ὁπωσδήποτε θά τούς δώσουν γιά νά τά χρησιμοποιήσουν στίς ἐπιχειρήσεις πού ἑτοιμάζουν γιά τό 1949. Τά τέτοια βομβαρδιστικά εἶναι πολύ πιό εὐέλικτα καί μέ μεγαλύτερη ταχύτητα ἀπό Ντακότα. Ἔτσι θά μποροῦν μέ ἐφορμήσεις νά χτυπᾶνε τό στόχο σάν τά Σπίτ—φάϊερ καί μέ μεγάλες βόμβες 500 χιλιάδων καί 1000 ἀκόμη. Ἐπίσης αὐτά εἶναι ἐξοπλισμένα μέ πολυβόλα μπορεῖ καί πυροβόλα τῶν 20 καί θά μᾶς πυροβολοῦν. Ὅμως θά εἶναι εὐκολώτερη λεία γιά τήν ὀργανωμένη πιά ἀντιαεροπορική μας ἄμυνα ἀπ' ὅτι εἶναι τά Σπίτ—φάϊερ, θάναι μεγαλύτερα σέ ὄγκο, δικινητήρια, μέ λιγότερη ταχύτητα καί λιγότερη εὐελιξία. Θά πρέπει ὅμως νά πάρουμε ὑπόψη μας ἀπό τώρα μιά τέτοια χρησιμοποίηση ἐλαφροῦ βομβαρδιστικοῦ, ἰδίως γιά τήν ὀχύρωση τοῦ ἐδάφους καί τήν ἀντιαεροπορική μας ἄμυνα.

Τελευταίο εἶναι τό Ὄξφορδ. Αὐτό τό ἀεροπλάνο εἶναι στή διάθεση μεγάλων μονάδων καί τό χρησιμοποιοῦν σά σύνδεσμο μέ μαχόμενα προκεχωρημένα τμήματα, στέλνοντας διαταγές ἤ ἀκόμα καί ἀξιωματικούς τοῦ ἐπιτελείου.

Στό Γράμμο καί στό Βίτσι πολλές φορές πετοῦσε πολύ ψηλά στό χῶρο μας πού θάκανε κατά τή γνώμη μου μελέτη τοῦ ἐδάφους μέ ἄμεσο παρατήρηση ἤ καί διόρθωση βολῆς πυροβολικοῦ. Κάνανε καί νυχτερινές πτήσεις μέ Γαλατά ἴσως καί μέ Ντακότα. Σκοπός τους εἶναι νά μᾶς ἐμποδίζουν στίς κινήσεις μας.

Αὐτά τά ἀεροπλάνα εἶχε ὁ μοναρχοφασισμός καί ἔτσι τά χρησιμοποίησε στίς μάχες Γράμμου—Βίτσι Αὐτές ὅμως οἱ μάχες τοὔφαγαν πολλά ἀεροπλάνα καί θάχαμε καλύτερα ἀποτελέσματα ἄν νωρίτερα πιάναμε τό ζήτημα τῆς ὀργανωμένης ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας. Περί τά μέσα σχεδόν τοῦ Ἰούλη τό ΔΜ ἀνέθεσε, ὕστερα ἀπό πρότασή του, στό σ. Κώστα Γούναρη, ἀεροπόρο, τή δημιουργία ὀργανωμένης ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας. Ἔτσι ἔγιναν σκοπευτικά γιά πολυβόλα καί τουφέκια, ἔγινε πρόχειρη Σχολή πού περνανε μέσα σέ λίγες μέρες τά ἀπαραίτητα στοιχεῖα ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας. Τ' ἀποτελέσματα φανήκανε γρήγορα, ἰδίως ἐδῶ στό Βίτσι πού ἔγιναν ἰδιαίτερα τμήματα ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας.

Κοντά σέ ἀπώλειες ἀεροπλάνων πού εἶχε ὁ μοναρχοφασισμός εἶχε καί ἀπώλειες ἐκπαιδευμένου προσωπικοῦ πού τὄχει λίγο καί ὁ Βάν—Φλίτ προχθές ἔκανε ἐκεῖνες τίς κυνικές δηλώσεις, ὅτι δέν μποροῦνε νά διαθέσουν δολλάρια γιά ἀεροπλάνα ἄν δέ βρεθεῖ σύγχρονα καί τό κατάλληλο προσωπικό γιατί τότε τά λεφτά θά μείνουν ἀχρησιμοποίητα. Ὅμως προσωπικό δέν εἶναι εὔκολο νά ἐκπαιδεύσουν. Χρειάζονται Σχολές, χειριστῶν, τεχνιτῶν, ἀσυρματιστῶν κλπ τίς ὁποῖες δέν ἔχουν καί οὔτε εἶναι εὔκολο νά δημιουργήσουν. Γιά νά ἐκπαιδεύσουν χειριστές παίρνουν τά χωριάκια καί τά στέλνουν στήν Ἀμερική. Ὅμως αὐτός ἀπ'

Η 31η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤΙΚΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Οἱ Σοβιετικές ἔνοπλες δυνάμεις μαζί μέ ὅλους τούς ἐργαζόμενους τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης γιορτάζουν στίς 23 τοῦ Φλεβάρη, τήν 31η ἐπέτειό τους.

Δημιουργημένες ἀπό Λένιν καί τό Στάλιν, οἱ Σοβιετικές ἔνοπλες δυνάμεις μας στά 31 χρόνια τῆς ὕπαρξής τους διάνυσαν δοξασμένο μαχητικό δρόμο. Σέ πολυάριθμες μάχες μέ τούς ἐχθρούς τῆς Πατρίδας ὁ στρατός μας, ἡ ἀεροπορία καί ὁ στόλος ἔδειξαν ὅτι ἀποτελοῦν τήν πιό μεγάλη πολεμική δύναμη τοῦ σοβιετικοῦ καθεστῶτος.

Οἱ Σοβιετικές ἔνοπλες δυνάμεις πού ἔζησαν στό νέο κοινωνικό σοβιετικό καθεστώς, πού διαπαιδαγωγήθηκαν ἀπό τό μπολσεβίκικο κόμμα, ὑπερασπίστηκαν τίς κατακτήσεις τῆς Μεγάλης Ὀκτωβριανῆς Σοσιαλιστικῆς Ἐπανάστασης, τή λευτεριά καί τήν ἀνεξαρτησία τῆς Πατρίδας μας κι' ἔγιναν ἄξιες τῆς θερμῆς ἀγάπης καί τῆς εὐγνωμοσύνης ὅλων τῶν λαῶν τῆς χώρας μας.

Οἱ Σοβιετικές ἔνοπλες δυνάμεις γιορτάζουν τήν 31η ἐπέτειο μέσα σέ συνθῆκες ἐπιτυχοῦς ἐκπλήρωσης ἀπό σοβιετικό λαό τοῦ μεταπολεμικοῦ σταλινικοῦ πεντάχρονου σχεδίου, τῆς ἀποκατάστασης καί ἀνάπτυξης τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας.

Ὅλη τή χώρα τήν ἀγκάλιασε ἡ πρωτοφανής σοσιαλιστική ἅμιλλα. Παντοῦ στό μέτωπο τῆς ἐργασίας οἱ σοβιετικοί λαοί πραγματοποιοῦν ἡρωικά κατορθώματα. Οἱ σοβιετικοί πολεμιστές μαζί μέ ὅλο τό λαό, ἐμπνευσμένοι μ' αὐτή τήν πατριωτική ἔξαρση, μέ σταθερότητα δίνουν τή μάχη γιά τό ποιοτικό ἀνέβασμα τῆς μαχητικῆς καί πολιτικῆς προετοιμασίας γιά τό παραπέρα δυνάμωμα τῆς πολεμικῆς δύναμης τῆς Σοβιετικῆς Πατρίδας μας.

* * *

Οἱ Σοβιετικές ἔνοπλες δυνάμεις δημιουργήθηκαν στίς δύσκολες μέρες τῆς ἰμπεριαλιστικῆς ἐπέμβασης καί τοῦ ἐμφυλίου πολέμου γιά τήν ὑπεράσπιση τῶν κατακτήσεων τῆς Μεγάλης Ὀκτωβριανῆς Σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης. Τό Μπολσεβίκικο Κόμμα, οἱ μεγάλοι καθοδηγητές τοῦ σοβιετικοῦ λαοῦ ὁ Λένιν καί Στάλιν τότε, τό 1918—1920 ὀργάνωσαν τήν ὑπεράσπιση τοῦ νεαροῦ σοβιετικοῦ κράτους ἀπ' τούς ἐξωτερικούς καί ἐσωτερικούς ἐχθρούς.

Μέσα στή φωτιά τῶν μαχῶν δημιουργόταν ὁ ταχτικός Σοβιετικός Στρατός, καταρτιζόνταν τά σοβιετικά πολεμικά του στελέχη καί τίθονταν οἱ πρῶτες βάσεις τῆς Σοβιετικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης. Ὁ καθοδηγητικός ρόλος στή λύση αὐτῶν τῶν σύνθετων καθηκόντων ἀνήκει στό σύντροφο Στάλιν.

Πραγματοποιώντας τό 1918 τά καθήκοντα αὐτά στήν ἄμυνα τοῦ Τσαρίτσιν, ὁ σύντροφος Στάλιν, εἰσήγαγε μιά σειρά ἀπό νέες θέσεις στή θεωρία τῆς ἄμυνας. Μέ τήν πραγματοποίηση τῆς συντριβῆς τοῦ ἐχθροῦ κοντά στό Πέρμ, τέθηκαν ἀπό τό σ. Στάλιν οἱ βασικές θέσεις στό ζήτημα τῆς ἀνοικοδόμησης τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ, τῆς ὀργάνωσης σχετικά μέ τήν ὁλοκλήρωση τοῦ συστήματος τῆς διοίκησης τῶν ἐνόπλων δυνάμεων. Ἐδῶ μπροστά στό Πέρμ ἀπό τό σ. Στάλιν γιά πρώτη φορά τέθηκαν πάνω σέ νέα βάση τά ζητήματα τῆς ὀργάνωσης τῶν μετόπισθεν τοῦ στρατοῦ, πού δρᾶ, καί τῆς σύνδεσής του μέ τήν οἰκονομία τῆς χώρας.

Τό βάθος τῆς ἀνάλυσης τῆς κατάστασης μπροστά στό Λένινγκραντ καί στό Νότιο μέτωπο τό 1919 καθώς καί τά συγκεκριμένα καί τά κατευθυντήρια ἐπιχειρησιακά σχέδια τά ἐπεξεργάστηκε ὁ σ. Στάλιν σ' αὐτή τήν περίοδο. Αὐτά ἔγιναν κλασσικά πρότυπα, τοῦ ὁλόπλευρου ὑπολογισμοῦ ὅλων τῶν παραγόντων πού καθορίζουν τίς ἐπιτυχίες τῆς ἐπιχείρησης καί ἔδειχναν νέους δρόμους στήν ἐξέλιξη τῆς στρατηγικῆς. Ὁ σ. Στάλιν πάντα δέ σταματοῦσε μπροστά στό ριζικό σπάσιμο τῶν ξεπερασμένων ἀρχῶν τῆς παληᾶς θεωρίας καί πρακτικῆς, πού καθιερώθηκαν ἀπό παραδόσεις αἰώνων τῶν παληῶν γενικῶν ἐπιτελείων.

Μέγιστο ἐπιστημονικό ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν οἱ σημειώσεις καί ἡ δήλωση τοῦ σ. Στάλιν στό Π.Γ. τῆς ΚΕ τοῦ κόμματός μας πού γιά πρώτη φορά δημοσιεύτηκαν στόν ... τόμο τοῦ ἔργου του γιά τή δημιουργία ... τῆς δημοκρατίας καί πού ἀνακοινώθηκαν τόν Αὔγουστο τοῦ 1918. Σ' ... τα μέ ἀξιοθαύμαστη διαύγεια ... καν οἱ θέσεις γιά τίς στρατηγικές ... πού ἀποτελοῦν συστατικά στοιχεῖα τῆς σύγχρο-

αὐτές τίς δυσκολίες εἶναι καί ὁ χρόνος. Σ' ὁποιαδήποτε ειδικότητα χρειάζεται τουλάχιστον 1 1)2-2 χρόνια ἐκπαίδευση.

Τό θέμα γιά τήν ἀεροπορία δέν ἐξαντλήθηκε, ἐγώ ἁπλῶς τόπιασα ὅσο μποροῦσα ἀπ' τήν πλευρά τί ἀεροπλάνα ἔχουν καί πῶς τά χρησιμοποίησαν στίς μάχες τοῦ Γράμμου—Βίτσι. Θά πρέπει, τώρα ἰδίως οἱ συναδελφοί, νά τό συμπληρώσουν καί ὁλοκληρώσουν κυρίως ἀπ' τήν πλευρά, τῆς παθητικῆς καί ἐνεργητικῆς ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας.

νης στρατηγικής.

Έτσι, στά χρόνια τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, στή φωτιά τῶν μαχῶν, δημιουργήθηκε ἀπό τό σ. Στάλιν ἡ Σοβιετική πολεμική ἐπιστήμη.

Στίς μάχες τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἐνάντια στούς στρατούς τῶν 14 ἰμπεριαλιστικῶν κρατῶν καί τῶν ἐσωτερικῶν ἀντεπαναστατῶν συγκροτήθηκε καί δυνάμωσε ὁ νεαρός Σοβιετικός Στρατός. Αὐτός συνέτριψε τρεῖς μεγάλες ἐκστρατεῖες τῶν ἐπεμβασιῶν καί τῶν ἀντεπαναστατῶν λευκοφρουρῶν.

Ὁ λαός μας εἶδε στό Σοβιετικό Στρατό τή νέα ἀναπτυσσόμενη πολεμική δύναμη ἱκανή νά ὑπερασπίσει τό σοσιαλιστικό κράτος ἀπό τούς διάφορους ἰμπεριαλιστικούς ἀρπαγες.

Οἱ νίκες τῶν σοβιετικῶν στρατευμάτων στίς μάχες τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἐξασφάλισαν στό κράτος μας τή δυνατότητα νά περάσει στήν εἰρηνική ἀνοικοδόμηση, νά ἀσχοληθεῖ μέ τήν ἀποκατάσταση τῆς καταστραμμένης ἀπό τόν πόλεμο οἰκονομίας, μέ πίστη νά βαδίσει στό δρόμο τῆς ἀνοικοδόμησης τῆς νέας σοσιαλιστικῆς κοινωνίας.

Μέ ἀξεπέραστη δόξα σκεπάστηκαν οἱ σοβιετικοί πολεμιστές στόν ἐμφύλιο πόλεμο. Ποτέ δέ θά σβήσει στίς καρδιές τῶν σοβιετικῶν λαῶν ἡ περηφάνεια γιά τούς πολεμιστές τους πού ὑπερασπίστηκαν τήν τιμή, τή λευτεριά καί ἀνεξαρτησία τοῦ κράτους τῶν ἐργατῶν καί ἀγροτῶν, ἐξασφάλισαν τήν ἀνοικοδόμηση τοῦ σοσιαλισμοῦ στή χώρα μας.

*
* *

Μετά τό νικηφόρο τέλος τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ὁ σοβιετικός λαός κάτω ἀπ' τήν καθοδήγηση τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος ἀντιμετώπισε γενναῖα τίς δυσκολίες τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου, γρήγορα ἀποκατάστησε τη λαϊκή οἰκονομία τῆς χώρας τήν καταστραμένη ἀπό τούς δυό πολέμους. Ἐφαρμόζοντας στή ζωή τά μεγάλα σχέδια τοῦ Λένιν καί Στάλιν οἱ λαοί τῆς Σοβ. Ἕνωσης μέσα σέ πιό σύντομο χρονικό διάστημα τῆς ἱστορίας, πραγματοποίησαν τή σοσιαλιστική ἐκβιομηχάνιση τῆς χώρας καί τήν κολλεχτιβοποίηση τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας.

Στα χρόνια τῶν σταλινικῶν πενταχρόνων στή χώρα μας χτίστηκε ἡ σοσιαλιστική κοινωνία ὅπου γιά πάντα ξαλείφτηκε ἡ ἀνεργία, ἡ ἀναρχία, ἡ ἐκμετάλλευση τ' ἀνθρώπου ἀπό ἄνθρωπο. Ἀπό καθυστερημένη χώρα ἡ πατρίδα μας μεταμορφώθηκε σέ μεγάλη βιομηχανική δύναμη.

Μέ τή νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ ξεπήδησαν τέτοιες κινητήριες δυνάμεις, ὅπως ἡ ἠθικοπολιτική ἑνότητα τῆς σοβ. κοινωνίας, ἡ φιλία τῶν λαῶν τῆς ΕΣΣΔ, ὁ σοβ. πατριωτισμός. Οἱ μεγάλες κατακτήσεις τοῦ σοσιαλισμοῦ κατοχυρώθηκαν νομοθετικά στό Σταλινικό Σύνταγμα.

Ἐκπληρώνοντας τά μεγάλα καθήκοντα τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης, τό κόμμα τοῦ Λένιν-Στάλιν πάντα εἶχε ὑπόψη του καί τα ζητήματα τοῦ ὁλόπλευρου δικαιώματος τῆς ἄμυνας τοῦ σοβ. κράτους.

Στά χρόνια τῆς εἰρηνικῆς ἀνοικοδόμησης ὁ σ. Στάλιν ἐξακολουθοῦσε νά ἀναπτύσσει τή σοβ. πολεμική ἐπιστήμη. Στό ἔργο του «Για τή στρατηγική καί τακτική τῶν ρώσσων κομμουνιστῶν πού διαπραγματεύεται τό ρόλο για τά ξεχωριστά εἴδη τῶν στρατευμάτων καί γιά τά πολεμικά στελέχη, οἱ υποδείξεις του τή λύση τῶν πρακτικῶν προβλημάτων τῆς ἀνοικοδόμησης τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, οἱ βασικές θέσεις σχετικά μέ τίς ἀρχές τῆς πολεμικῆς τέχνης τῶν σοβιετικῶν ἐνόπλων δυνάμεων, ὅλα αὐτά ἀποτέλεσαν ἀνεκτίμητη ἀποθήκη στή σοβιετική πολεμική ἐπιστήμη.

Οἱ σοβιετικοί λαοί δέ φείδονταν δυνάμεις καί μέσα γιά τό δυνάμωμα τῆς ἀμυντικῆς ἱκανότητας τοῦ κράτους τους, γιά τό δυνάμωμα τῶν ἐνόπλων δυνάμεών τους. Ὁ λαός μας καί τό μπολσεβίκικο κόμμα ἔστειλαν στίς γραμμές τοῦ στρατοῦ, τῆς ἀεροπορίας καί τοῦ στόλου τά καλύτερα παιδιά τους.

Μέ μητρική φροντίδα καί ἀγάπη ἡ πατρίδα μας ἐξασφάλισε στό στρατό της, ὅλα τά ἀπαραίτητα.

Στα χρόνια τῶν σταλινικῶν πεντάχρονων ὁ Σοβ. Στρατός μεγάλωσε κι' ἔγινε πολεμική δύναμη μέ καλή τεχνική τεχνική μέ σύγχρονη ὀργάνωση, ἐφοδιάστηκε μέ εἰδικευμένα διοικητικά στελέχη καί ἐξοπλίστηκε μέ τήν πρωτοπόρα σταλινική πολεμική ἐπιστήμη.

*
*

Ἡ πρωτάκουστη καί ὕπουλη ἐπίθεση τῶν φασιστῶν ἀρπάγων ἐνάντια στό Σοβ. κράτος τό 1941 ἔβαλε τό λαό μας καί τις ἔνοπλες δυνάμεις του μπροστά σέ βαρειές δοκιμασίες. Ὁ ἐχθρός ἔριξε ἐνάντιά μας μεγάλο ἐξοπλισμένο ὡς τά δόντια στρατό εἰσβολῆς.

Ἐκμεταλλευόμενος τήν ἀνεκτικότητα τῶν ἀμερικανῶν, ἄγγλων καί ἄλλων ἰμπεριαλιστῶν, ὁ Χίτλερ κατέχτησε σχεδόν ὁλόκληρη τήν Εὐρώπη καί τή μετέτρεψε σέ ὁπλοστάσιό του.

Μπροστά στό μεγάλο κίνδυνο ὁ σοβ. λαός ἑνωμένος καί ὀργανωμένος ἀπό τό μπολσεβίκικο κόμμα, ξεσηκώθηκε στό μεγάλο πατριωτικό πόλεμο, συσπειρώθηκε σ' ἑνιαῖο πολεμικό στρατόπεδο. Οἱ σοβ. πολεμιστές μέ τά στήθια τους ὑπερασπίστηκαν τήν ἀγαπημένη τους πατρίδα. Ὅλη ἡ ζωή τῆς χώρας τέθηκε στήν ὑπηρεσία τοῦ μετώπου.

Ἐπικεφαλῆς τῶν ἐνόπλων δυνάμεων μπῆκε ὁ μεγάλος Στάλιν, καθοδηγώντας τόν ἀγώνα τοῦ σοβ. λαοῦ ἐνάντια στό γερμανικό φασισμό καί παίρνοντας στά στιβαρά του χέρια ὅλη τήν καθοδήγηση τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν σοβ. στρατευμάτων.

Χωρίς τήν πολεμική υποστήριξη ἀπ' τήν πλευρά τῶν συμμάχων, πολεμώντας ἕνας πρός ἕνα, οἱ σοβ. ἔνοπλες δυνάμεις κάτω ἀπό τήν καθοδήγηση τοῦ σ. Στάλιν ἐφάρμοσαν λαμπρά τήν ἐνεργητική ἄμυνα καί μετά πέρασαν σέ ἐπιθετική ἀν-

τεπίθεση.

Στό τέλος τοῦ 1941 καί στίς ἀρχές τοῦ 1942 ὁ σοβ. στρατός κατάφερε βαρειά χτυπήματα κατά τοῦ ἐχθροῦ στά πρόθυρα τῆς πρωτεύουσας τῆς πατρίδας μας—τή Μόσχα. Γιά πρώτη φορά τά γερμανοφασιστικά στρατεύματα ὑπέστησαν σοβαρή ἧττα.

Τά Σοβ. στρατεύματα ἀνάτρεψαν τό τυχοδιωκτικό χιτλερικό σχέδιο τοῦ «κεραυνοβόλου πολέμου» καί ἔθαψαν τό μῦθο γιά τό ἀνίκητο τοῦ γερμανοφασιστικοῦ στρατοῦ.

Τό χειμώνα τοῦ 1942—43 Οἱ σοβ. ἔνοπλες δυνάμεις κέρδισαν τήν ἱστορική μάχη τοῦ Στάλινγκραντ. Κύκλωσαν, ἐξόντωσαν καί αἰχμαλώτισαν τήν κύρια ὁμάδα τοῦ ἐχθροῦ καί ἀνάτρεψαν ταυτόχρονα τό σχέδιο τοῦ Χίτλερ πού ὑπολόγιζε στήν καταστροφή τῶν στρατευμάτων μας καί στήν κατάληψη τῆς Μόσχας μέ βαθύ κυκλωτικό ἑλιγμό ἀπτά μετόπισθεν. Ἡ καταστροφή τῶν γερμανῶν μπρός τό Στάλινγκράντ εἶναι ἡ ἀρχή τῆς κατρακύλας τοῦ γερμανοφασιστικοῦ στρατοῦ. Αὐτή ἡ ἀξεπέραστη ἐπιχείρηση μπῆκε στήν ἱστορία τῆς πολεμικῆς τέχνης σάν κλασσικό ὑπόδειγμα πού ἔδειξε τό μεγαλεῖο τῆς σταλινικῆς καθοδηγητικῆς μεγαλοφυΐας, σάν μοναδική ἐξέχουσα νίκη στήν ἱστορία τῶν μεγάλων πολέμων.

Στά μέσα τοῦ 1943 στό τόξο τοῦ Κοῦρσκ τά στρατεύματά μας συνέτρεψαν τήν κύρια ὁμάδα τῶν γερμανῶν, πού ἐπιχείρησαν νά περάσουν στήν ἐπίθεση καί νά ξαναπάρουν τήν χαμένη γι' αὐτούς στρατηγική πρωτοβουλία. Τό ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς μάχης ἦταν νά σπάσει τελεωτικά ἡ πολεμική δύναμη τῆς φασιστικῆς Γερμανίας. Ὁ σ. Στάλιν τόνισε «ἄν ἡ μάχη στό Στάλινγκραντ προκαθόρισε τήν κατρακύλα τοῦ γερμανοφασιστικοῦ στρατοῦ τότε ἡ μάχη στό Κοῦρσκ τόν ἔφερε μπροστά στήν καταστροφή».

Τό 1944 οἱ Σοβιετικές ἔνοπλες δυνάμεις κατάφεραν στόν ἐχθρό δέκα συντριπτικά σταλινικά χτυπήματα, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ἦταν νά ἐλευθερωθεῖ ὁλότελα τό ἔδαφος τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης ἀπτούς φασίστες ἅρπαγες. Τά Σοβιετικά στρατεύματα μπῆκαν στά ἐδάφη τῶν κρατῶν, οἱ λαοί τῶν ὁποίων εἶχαν ὑποδουλωθεῖ ἀπτούς χιτλερικούς ἐπιδρομεῖς. Τά σοβιετικά στρατεύματα ἀπελευθέρωσαν ἀπτούς φασίστες καταστροφεῖς τούς λαούς τῆς Πολωνίας, τῆς Τσεχοσλοβακίας, τῆς Οὑγγαρίας, τῆς Ρουμανίας, τῆς Βουλγαρίας, τῆς Γιουγκοσλαβίας καί τούς ἄλλους λαούς τῆς Εὐρώπης.

Στίς ἀρχές τοῦ 1945 ὁ Σοβιετικός Στρατός πέρασε σέ νέα ἐπίθεση σέ μέτωπο παραπάνω ἀπό 1200 χιλιόμετρα. Αὐτή ἡ ἀξεπέραστη σέ σύλληψη καί μέθοδο στρατηγική ἐπίθεση τέλειωσε μέ τήν πλήρη καταστροφή τῆς χιτλερικῆς Γερμανίας. Ἡ φασιστική Γερμανία συνθηκολόγησε χωρίς ὅρους. Ἀφοῦ τσάκισαν τούς γερμανούς φασίστες οἱ Σοβιετικές ἔνοπλες δυνάμεις ἔστρεψαν τά ὅπλα τους ἐνάντια στήν ἰμπεριαλιστική Ἰαπωνία. Σέ σύντομο χρονικό διάστημα ὁ Σοβιετικός Στρατός τσάκισε τήν κύρια κρουστική δύναμη τῶν Ἰαπώνων—τή στρατιά τοῦ Κβαντσοῦνγκ καί ἀνάγκασε τό ἴδιο καί τήν Ἰαπωνία νά συνθηκολογήσει χωρίς ὅρους.

Ἔτσι μέ τήν πλήρη νίκη τῶν Σοβιετικῶν ἐνόπλων δυνάμεων τέλειωσε ὁ μεγάλος πατριωτικός πόλεμος τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης.

Οἱ Σοβιετικές ἔνοπλες δυνάμεις βγῆκαν ἀπ' τόν πόλεμο πιό πολύ ἀτσαλωμένες καί δυναμωμένες. Ὁ πόλεμος ἔδειξε ὅτι μόνο οἱ Σοβιετικές ἔνοπλες δυνάμεις στήν πραγματικότητα ἀντιμετώπισαν ὅλες τίς βαρειές δοκιμασίες τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πολέμου. Ἡ συντριβή τῆς χιτλερικῆς Γερμανίας ἦταν ταυτόχρονα καί νίκη τῆς σταλινικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης ἐνάντια στή γερμανική πολεμική ἐπιστήμη.

Ὁ σ. Στάλιν στό λόγο του στήν προεκλογική συγκέντρωση τῶν ἐκλογέων τῆς σταλινικῆς ἐκλογικῆς περιοχῆς τῆς Μόσχας τό 1946 χαρακτηρίζοντας τίς ἔνοπλές μας δυνάμεις εἶπε:

«Δέν πρέπει νά ξεχνοῦμε ὅτι ὁ Κόκκινος Στρατός εἶναι ἐκεῖνος ἀκριβῶς ὁ στρατός πού συνέτριψε τό γερμανικό στρατό, πού χτές ἀκόμα ἦταν ὁ τρόμος τῶν στρατῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.

Πρέπει νά σημειώσουμε ὅτι οἱ «κριτικοί» γιά τόν Κόκκινο Στρατό γίνονταν ὅλο καί λιγώτεροι. Ἀκόμα στόν ἐξωτερικό τύπο ὅλο καί συχνότερα ἐμφανίζονται σημειώματα πού διαπιστώνουν τήν ὑψηλή ποιότητα τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ, τή μαστοριά τῶν πολεμιστῶν του καί τῶν διοικητῶν τήν ἄμεμπτη στρατηγική καί τακτική του. Αὐτό εἶναι εὐκολονόητο. Ὕστερα ἀπό τίς λαμπρές νίκες τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ στή Μόσχα καί στό Στάλινγκραντ, στό Κοῦρσκ καί στό Μπέλγκοροντ, στό Κίεβου καί τό Κυροβογκράντ, στό Μίνσκ καί τό Μπομπρουΐσκ, στό Λένιγκραντ στό Ταλίνο, στό Γιάσαμ καί στό Λβόφ, στό Βιστούλα καί τό Νέμαν, στό Δούναβη καί τόν Ὄδερ, μπρός στή Βιέννη καί στό Βερολίνο ὕστερα ἀπό ὅλα αὐτά δέ μπορεῖ νά μήν ἀναγνωρίσει κανείς ὅτι ὁ Κόκκινος Στρατός φαίνεται νά εἶναι ἕνας πρώτης τάξης στρατός ἀπτόν ὁποῖο μπορεῖ κανείς νά μάθει πολλά».

Ὁ σοβιετικός λαός ποτέ δέ θά ξεχάσει τά λαμπρά κατορθώματα τῶν πολεμιστῶν του. Ὁ σοβιετικός λαός ὑπερηφανεύεται γιά τίς ἔνοπλες δυνάμεις του πού στεφανώθηκαν μέ τή δόξα τοῦ νικητῆ.

Ποτέ δέ θά ξεχάσουν οἱ λαοί τῶν χωρῶν τῆς Λ. Δημοκρατίας τή μεγάλη ἀπελευθερωτική ἀποστολή πού ἐκπλήρωσαν τά σοβιετικά στρατεύματα ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας καί ἀνεξαρτησίας τῶν λαῶν αὐτῶν τῶν χωρῶν ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας κι' ἀνεξαρτησίας ὅλων τῶν λαῶν τοῦ κόσμου. Μέ βαθειά ἐκτίμηση καί ἀγάπη πρός τίς σοβιετικές ἔνοπλες δυνάμεις μιλᾶ ὅλη ἡ προοδευτική ἀν

θρωπότητα, πού βλέπει σ' αὐτές τήν ἐλπιδοφόρα ἐνσάρκωση τῆς εἰρήνης.

Μέ τίς ἱστορικές μας νίκες στό μεγάλο πατριωτικό πόλεμο ἐμεῖς πρίν ἀπ' ὅλα, εἴμαστε ὑποχρεωμένοι στό δοξασμένο μπολσεβίκικο Κόμμα καί προσωπικά στό μεγάλο ἀρχηγό σ. Στάλιν.

Αἴσθημα ἀφοσίωσης κι' εὐγνωμοσύνης τρέφει ὁ σοβιετικός λαός στό σ. Στάλιν πού ὁδήγησε στά δύσκολα χρόνια τοῦ πολέμου τή Σοβιετική Ἕνωση καί τίς ἔνοπλες δυνάμεις της στίς μεγάλες ἱστορικές νίκες.

Κάτω ἀπό τήν καθοδήγηση τοῦ Κόμματος τῶν Λένιν—Στάλιν στή χώρα μας δημιουργήθηκε ἡ πρώτη πηγή τῶν νικῶν μας — τό σοβιετικό κοινωνικό καί κρατικό καθεστώς πού εἶναι ἡ βάση γιά τήν ἀνάπτυξη καί τό μεγαλεῖο τῶν σοβιετικῶν ἐνόπλων δυνάμεων.

Στό μεγάλο πατριωτικό πόλεμο τά σοβιετικά μετόπισθεν ἔδειξαν τήν ἀκαμπτη δυναμή τους.

Στήν πορεία τῆς ἀναδ οργάνωσης τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας πάνω σέ πολεμική βάση καί τῆς ἀνάπτυξης γερῆς πολεμικῆς οἰκονομίας: τά μετόπισθεν ἔστειλαν στό μέτωπο ὅλο καί περισσότερα ὅπλα καί πολεμοφόδια.

Γιά τό μεγαλεῖο τῶν σοβιετικῶν μετόπισθεν μπορεῖ νά κρίνει κανείς μέ τά ἀκόλουθα μερικά γεγονότα. Ἄν στήν περίοδο τοῦ πρώτου παγκόσμιου πολέμου ὁ στρατός τῆς τσαρικῆς Ρωσίας πῆρε 55,6 ἑκατομμύρια ὀβίδες πυροβολικοῦ καί ὅλμων ὅλων τῶν διαμετρημάτων, ὁ Σοβιετικός Στρατός στήν περίοδο τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πολέμου πῆρε ἀπτή σοσιαλιστική βιομηχανία 775,6 ἑκατομμύρια ὀβίδες πυροβολικοῦ καί ὅλμων. Στήν τελική μάχη τοῦ Βερολίνου, τόν Ἀπρίλη τοῦ 1945 τά σοβιετικά στρατεύματα εἶχαν: 41.000 κανόνια καί ὅλμους, 8.400 ἀεροπλάνα καί παραπάνω ἀπό 6.300 σύγχρονα τάνκς.

Οἱ Σοβιετικοί πολεμιστές ποτέ δέν θά ξεχάσουν τήν αὐτοθυσία τῶν Σοβιετικῶν ἀνθρώπων στή δουλειά, τά κατορθώματά τους καί τήν ἐνεργητική τους βοήθεια στό μέτωπο.

*
* *

Οἱ ἱστορικές νίκες τῶν Σοβιετικῶν ἐνόπλων δυνάμεων καταχτήθηκαν χάρις στήν πρωτοπόρα σοβιετική πολεμική ἐπιστήμη, θεμελιωτής καί δημιουργός τῆς ὁποίας εἶναι ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης σ. Στάλιν.

Ὁ Σοβιετικός Στρατός, στρατός νέου τύπου, ὅπως ὑπογράμμισε ὁ ὑπουργός τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης Στρατάρχης τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης σ. Μπουλγκάνιν στό λόγο του στίς 23 Φλεβάρη 1948 δέ μποροῦσε μηχανικά νά υἱοθετήσει τήν πολεμική τέχνη τοῦ παλιοῦ στρατοῦ. Αὐτό ἀκόμα περισσότερο ἦταν ἀπαράδεχτο γιατί ἡ ἀστική πολεμική τέχνη στόν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο, τό τέλος τοῦ ὁποίου συνέπεσε μέ τή δημιουργία τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ, περνοῦσε βαρειά κρίση πού δέν μπόρεσε νά τήν ξεπεράσει στήν πραγματικότητα μέχρι τό τέλος τοῦ πολέμου. Γιά τό νέο, τό Σοβιετικό Στρατό ἔπρεπε νά δημιουργηθεῖ νέα, ἡ σοβιετική πολεμική ἐπιστήμη.

Καί τέτοια πολεμική ἐπιστήμη δημιούργησε ὁ σ. Στάλιν. Οἱ ἀρχές της τέθηκαν ἀπ' αὐτόν ἀκόμα στήν περίοδο τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, καί αὐτή ἐξελίχτηκε ἀκόμα πιό πολύ στά χρόνια τῆς εἰρηνικῆς ἀνοικοδόμησης καί κυρίως στά χρόνια τοῦ μεγάλου πατριωτικοῦ πολέμου.

Ἡ Σταλινική πολεμική ἐπιστήμη Κατ' ἀρχήν εἶναι νέα ἐπιστήμη. Αὐτή εἶναι ἡ ἐπιστήμη τοῦ σοσιαλιστικοῦ κράτους. Ἡ σταλινική πολεμική ἐπιστήμη εἶναι ἡ πιό ψηλή, καί ἄφθαστη βαθμίδα τῆς ἐξέλιξης τῆς θεωρητικῆς σκέψης. Ἡ δύναμη τῆς Σταλινικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης συνίσταται στό ὅτι στή βάση της αὐτή καθ' ἑαυτή εἶναι προοδευτική γιατί στηρίζεται στό προοδευτικό κοινωνικό καθεστώς καί τήν προοδευτική μαρξιστικο-λενινιστική θεωρία.

Ἡ ἀστική πολεμική σκέψη πολλές φορές δοκίμασε νά ἐπεξεργαστεῖ τέτοια θεωρία διεύθυνσης τοῦ πολέμου πού θἄδινε τή δυνατότητα στόν ἀρχιστράτηγο, ἀφομοιώνοντάς την νά κερδίσει τόν πόλεμο.

Ὅμως αὐτές οἱ θεωρίες κατά κανόνα, δέν ξεπερνοῦσαν τά ὅρια τῆς ἐπιδίωξης νά ἀναπαράγουν στίς σύγχρονες συνθῆκες τά λεγόμενα κλασσικά πρότυπα τῆς πολεμικῆς τέχνης τοῦ παρελθόντος. Αὐτό χαρακτηριστικά π.χ. συνέβαινε μέ τή γαλλική θεωρία τοῦ πολέμου, μά ἰδιαίτερα μέ τή γερμανική θεωρία τοῦ πολέμου, πού μέχρι τίς τελευταῖες μέρες καλλιεργοῦσε τίς ἀρχές τοῦ Φρειδερίκου τοῦ Β' καί τοῦ Μόλτκε, πού τίς ξαναφρεσκάρισε ὁ θεωρητικός τοῦ «ὁλοκληρωτικοῦ πολέμου» Λούντενττορφ, πού τόσο ολκρά χρεωκόπησε στόν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο. Ὁ ψευτοεπιστημονικός μεταφυσικός χαρακτῆρας τῶν ἀστικῶν θεωριῶν τοῦ πολέμου στήν πρακτική ἐφαρμογή τους, ἀναπόφευκτα τίς ἔφερε στήν ἀνατροπή τους.

Ἔτσι ἔγινε στόν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο ὅταν ἡ θεωρία τοῦ πολέμου τῶν γερμανῶν ἀνατράπηκε. Αὐτό πιό ἔντονα ἀποδείχτηκε στό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ὅταν ὑπέστησαν πλήρη ἀνατροπή οἱ μοντερνισμένες θεωρίες τῶν γερμανῶν καί τῶν ἄλλων ἀστῶν ἰδεολόγων.

Καί θριάμβευσε ἡ Σταλινική πολεμική ἐπιστήμη γιατί αὐτή πλέρια ἀνταποκρίνονταν στίς συνθῆκες τοῦ σύγχρονου πολέμου. Ἡ Σταλινική πολεμική ἐπιστήμη περιλαμβάνει τά προβλήματα τῶν οἰκονομικῶν καί ἠθικῶν δυνατοτήτων τῆς χώρας καθώς ἐπίσης τά προβλήματα τῆς πολεμικῆς τέχνης, δηλαδή τή στρατηγική, τήν τέχνη καί τήν τακτική τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐξετάζοντάς τις σέ σύνδεση καί ἀλληλεπίδραση μέ τά ἄλλα συστατικά μέρη τῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης. Ὁ ἁρμονικός συνδυασμός ὅλων τῶν στοιχείων τῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης σ' ὅλες τους τίς

μορφές καί τίς έκδηλώσεις ξεχωρίζει τή Σταλινική πολεμική έπιστήμη άπ' τίς πολεμικές θεωρίες τών καπιταλιστικών κρατών καί τήν έξυψώνει σέ άφταστα ύψη. Γνωρίζοντας έξαιρετικά καλά τούς νόμους τής άμυνας καί τής έπίθεσης ό σ. Στάλιν έπεξεργάστηκε ξανά τά προβλήματα τής άντεπίθεσης. Ό σ. Στάλιν μάς διδάσκει ότι μόνο τό πέρασμα άπ' τήν άμυνα στήν έπίθεση όδηγεί στό σταμάτημα τής έπίθεσης τού έχθρού καί μετά στήν καταστροφή τού ίδιου τού έχθρού. Οί άμυντικές έπιχειρήσεις είναι άναγκαίες γιά νά έπιβραδυνθούν οί έπιθετικές έπιχειρήσεις τού έχθρού καί νά κερδίσεις χρόνο, άπαραίτητο γιά τήν όργάνωση τής άντεπίθεσης. Οί μάχες στή Μόσχα, στό Στάλινγκραντ, στό Κούρσκ είναι έξαιρετικά παραδείγματα τέτοιας άντεπίθεσης.

Ό σ. Στάλιν έδωσε άξιοσημείωτα παραδείγματα πολεμικής τέχνης στή διάσπαση τού μετώπου ταυτόχρονα σέ μερικές κατευθύνσεις ή όταν ή διάσπαση σέ μιά κατεύθυνση άκολουθούσε τή διάσπαση τού έχθρικού μετώπου σέ άλλη κατεύθυνση.

Ό σ. Στάλιν έπεξεργάστηκε νέα μορφή έπιχειρησιακού έλιγμού, όταν μετά τή διάσπαση τού έχθρικού μετώπου ή παραπέρα άνάπτυξη τής διάσπασης πραγματοποιούνταν μέ τή μέθοδο τού διπλώματος τών μαχητικών τάξεων τού έχθρού πρός τίς πλευρές του.

Η δύναμη τής Σταλινικής πολεμικής έπιστήμης συνίσταται άκόμη στό ότι δημιουργώντας νέες μέθοδες διεξαγωγής τών πολεμικών έπιχειρήσεων καί τού πολέμου γενικά, στηρίζεται στίς πραγματικές οίκονομικές δυνατότητες καί ύπολογίζει όλόπλευρα τούς ήθικοπολιτικούς παράγοντες. Νά γιατί οί έπιχειρήσεις τού Σοβιετικού Στρατού στό μεγάλο πατριωτικό πόλεμο πού έκτελούνταν σύμφωνα μέ τά σχέδια καί ύπό τήν καθοδήγηση τού σ. Στάλιν έπαιρναν πρωτοφανή έκταση καί έξαιρετική προσήλωση στόν τελικό σκοπό.

Ή δύναμη τής Σταλινικής πολεμικής έπιστήμης συνίσταται άκόμη στό ότι αύτή δέν άνέχεται τό φετιχισμό καί τά καλούπια, πράγμα πού συμβαίνει μέ τήν άστική πολεμική θεωρία.

Οί σύγχρονοι θεωρητικοί τού πολέμου στά καπιταλιστικά κράτη έπιχειρούν νά ξαναζωντανέψουν τίς πολεμικές θεωρίες τού παρελθόντος (Φούλερ, Ντουέ) μέ τή μορφή τής νέας θεωρίας, τού κεραυνοβόλου πολέμου, τής χρησιμοποίησης τής άτομικής βόμβας καί τήν τεχνική τής ρουκέτας.

Αύτές οί θεωρίες μαρτυρούν τήν κρίση πού περνάει τό καπιταλιστικό καθεστώς, τό πολεμικό του σύστημα καί ή πολεμική του θεωρία.

Οί πολεμικοί θεωρητικοί τής άντίδρασης, πού έπιχειρούν νά στηρίξουν τίς άντεπιστημονικές τους άπόψεις, στήν κατάχτηση τής νίκης μέ τή βοήθεια τής άτομικής βόμβας καί τής τεχνικής τής ρουκέτας, έπιδιώκουν νά έξαπατήσουν τίς λαϊκές μάζες τών χωρών τους καί νά παρουσιάσουν σ' αύτές τήν άναπόφευκτη σκληρότητα τού σύγχρονου πολέμου σάν ένα εύκολο στρατιωτικό περίπατο.

***

Άπασχολούμενοι μέ τήν είρηνική έργασία, οί έργαζόμενοι τής Σοβιετικής Ένωσης παρακολουθούν τά γεγονότα πού διαδραματίζονται στό έξωτερικό. Ό Σοβιετικός λαός μέ χαρά σημειώνει τίς έπιτυχίες τού σοσιαλιστικού μετασχηματισμού στίς χώρες τής Λαϊκής δημοκρατίας καί μέ αίσθημα άγανάκτησης τίς ραδιουργίες τής ίμπεριαλιστικής άντίδρασης όσον άφορά τήν έξαπόλυση ένός νέου πολέμου.

Οί σύγχρονοι έμπρησές πολέμου άμερικανοί καί άγγλοι ίμπεριαλιστές έπιδεικνύουν τά όπλα. Αύτοί φουσκώνουν τούς πολεμικούς προϋπολογισμούς, μεγαλώνουν τούς στρατιωτικούς δείχτες, ίδρύουν πολεμικές βάσεις καί δημιουργούν προγεφυρώματα γιά τίς μέλλουσες πολεμικές έπιχειρήσεις ένάντια στή Σοβιετική Ένωση καί τίς χώρες τής Λαϊκής δημοκρατίας.

Σύγχρονα ή δραστήρια καί συνεπής φιλειρηνική πολιτική τής Σοβιετικής Ένωσης συναντά λυσσασμένη άντίσταση άπ' τήν πλευρά τών κυβερνητικών κύκλων τών Ένωμένων Πολιτειών καί τής Μ. Βρεταννίας.

«Ή πολιτική τών σημερινών καθοδηγητών τών Ένωμένων Πολιτειών καί τής Άγγλίας — λέγει ό σ. Στάλιν είναι πολιτική έπίθεσης, πολιτική άνάμματος ένός νέου πολέμου». Όμως ή πολιτική αύτή τού άνάμματος ένός νέου πολέμου, είναι καταδικασμένη σέ άποτυχία, γιατί άντιτίθενται σ' αύτήν οί δυνάμεις τής δημοκρατίας, οί δυνάμεις τών λαϊκών μαζών πού δέ θέλουν τόν πόλεμο. Έπικεφαλής αύτών τών άντιιμπεριαλιστικών δυνάμεων βρίσκεται ή μεγάλη Σοβιετική Ένωση.

Ό Σοβιετικός λαός δέν τρομάζει άπ' τήν πολεμική ύστερία πού βασιλεύει στό ίμπεριαλιστικό στρατόπεδο.

Ό Σοβιετικός λαός σταθερά βαδίζει καί θά βαδίσει στό δικό του ίστορικό δρόμο. Άπ' αύτό τό δρόμο κανένας δέ θά τόν άποτραβήξει, έτσι όπως δέ μπόρεσε νά τόν άποτραβήξει ό διεθνής ίμπεριαλισμός στά 1918—1920, ούτε ή χιτλερική Γερμανία τό 1941, γιατί οί δυνάμεις τού Σοβιετικού λαού, ή σταθερότητα τού Σοβιετικού κράτους καί ή δύναμη τών ένόπλων του δυνάμεων είναι άκατανίκητες.

Οί ένοπλες δυνάμεις μας ύστερα άπό τή λήξη τού μεγάλου πατριωτικού πολέμου κάτω άπό τήν καθοδήγηση τού ... καί τού μεγάλου Στάλιν ... έδιάκοπα νά τελειοποιούνται. ... στελέχη δημιουργικά ... τού πολέμου πού έληξε ... του έργάζονται σκληρά ... τήν έξέλιξη τής σύγχρονης ... καί τής σύγχρονης πολεμικής τέχνης. Ό

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

(ΑΠΟ 1—31 ΜΑΡΤΗ 1949)

1)3)49—Τμήμα τοῦ ΔΣΕ διείσδυσε καί μπῆκε στό Λιδωρίκι Ρούμελης.

—Ματαιώθηκε ἐχθρική προσπάθεια γιά τήν κατάληψη τοῦ Ἀηλιά Ροβολιαριοῦ. Ἐχθρικές ἀπώλειες 27 νεκροί καί 43 τραυματίες.

—Τμήματά μας ἀνέτρεψαν καί καταδίωξαν ἐχθρικό λόχο Ὀρεινῶν Καταδρομῶν (ΛΟΚ) στό Μπουχέτσι (Γράμμου). Ἐχθρικές ἀπώλειες 10 νεκροί καί τραυματίες. Νεκρός καί ἕνας ἀξιωματικός.

—Ὁ ἐχθρός ἄρχισε μέ ἰσχυρές δυνάμεις ἐκστρατεία στήν περιοχή Κερδυλλίων. Τά τμήματά μας χτυποῦν τίς ἐχθρικές δυνάμεις καί τίς προξενοῦν βαρειές ἀπώλειες.

2)3—Τμήματα τοῦ ΔΣΕ στή Δυτ. Θεσσαλία ἀντιμετώπισαν ἐχθρικές δυνάμεις πού κινήθηκαν πρός Παληοκαίτσα καί Παληά Γιαννιτσοῦ καί μέ ἐπιθέσεις τίς ἀνάγκασαν νά συμπτυχθοῦν στίς βάσεις τους.

5)3—Τμήμα τῆς πρώτης Μεραρχίας μας χτύπησε ἐχθρικό τάγμα στό Σαραντάπορο Ἐλασσόνας.

—Σαμποτάζ τοῦ ΔΣΕ κατέστρεψαν στό δρόμο Πρέβεζας—Παραμυθιᾶς, τή γεφυρα Γλύκης 40 μέτρων.

—Στό δρόμο Μεθώνη—Δεντροχώρι ἀνατινάχτηκε στρατιωτικό αὐτοκίνητο τοῦ ἐχθροῦ. Σκοτώθηκαν 4 καί τραυματιστηκαν 14 στρατιῶτες.

6)3—Τμήμα τῆς Ιης Μεραρχίας τοῦ ΔΣΕ ἔκανε ἰσχυρή κρούση στά ἐχθρικά φυλάκια τοῦ Δερελί καί μπῆκε στό χωριό.

—Οἱ ὁμάδες τῶν ΠΕ Γρεβενῶν—Χασίων στρατολόγησαν 50 καινούργιους μαχητές γιά τό ΔΣΕ.

7)3—Τά τμήματά μας στήν περιοχή Κερδυλλίων ἀφοῦ προξένησαν μεγάλη φθορά στίς ἐχθρικές δυνάμεις ἀπ᾽ τήν 1η ὡς τίς 7)3 ἐλίχθηκαν σέ νέους χώρους. Οἱ ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ ξεπερνοῦν τίς 250 σέ νεκρούς καί τραυματίες. Καταστράφηκαν δυό ἐχθρικά πυροβόλα τῶν 75. Στό ἴδιο διάστημα στό δρόμο Θεσσαλονίκης—Σερρῶν ἀνατινάχτηκαν 9 στρατιωτικά αὐτοκίνητα.

στρατός μέ ἐπιμονή ἀνεβάζει τήν πολεμική του πασσοριά.

Οἱ Σοβιετικές ἔνοπλες δυνάμεις πάντα δικαιώνουν τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ μεγάλου λαοῦ τους πού ἀνοικοδομοῦν τόν Κομμουνισμό.

(Μετάφραση ἀπό τήν «ΠΡΑΒΝΤΑ» τῆς 23 Φλεβάρη 1949)

10)3—Τμήμα ἱππικοῦ τοῦ ΔΣΕ χτύπησε ἐχθρική δύναμη μεταξύ Χιλιαδοῦ—Νεοχωριοῦ καί τῆς προξένησε ἀπώλειες 20 νεκρούς καί πολλούς τραυματίες.

—Τμήματά μας χτύπησαν ἐχθρικό τάγμα στήν περιοχή Βαλανιδιᾶς Ἠπείρου, τό ἀνέτρεψαν προξενώντας του ἀπώλειες 8 νεκρούς καί 20 τραυματίες.

11)3—Μαχητές τοῦ ΠΕ Βόλου ἀνατίναξαν μέ νάρκη μιά ἀμαξοστοιχία μεταξύ Βόλου Λάρισσας. Ἡ ἀτμομηχανή καί τά βαγόνια ἀσφάλειας ἔπεσαν σε βάραθρο.

12)3—Τμήμα ναυτικῆς δράσης τοῦ ΔΣΕ αἰχμαλώτισε ἕνα βενζινόπλοιο τοῦ ἐχθροῦ.

—Ἀνατινάχτηκαν 3 στρατιωτικά ἐχθρικά αὐτοκίνητα στή Χαλκιδική.

15)3—Τμήματα τῆς ΙΙης Μεραρχίας μας χτύπησαν ἐχθρικές δυνάμεις στό χωριό Ζάχα Ὀλυμπίας καί τίς προξένησαν ἀπώλειες 3 νεκρούς καί 8 τραυματίες.

—Χτυπήθηκε ἐχθρικό τάγμα κοντά στήν Παπαδιά Ταϋγετου καί ἄλλη ἐχθρική δύναμη κοντά στήν Ἀλαγωνια Καλαμῶν. Ἐχθρικές ἀπώλειες 29 νεκροί καί τραυματίες.

16)3—Χτυπήθηκαν ἐχθρικές δυνάμεις χωροφυλακομάδων στήν Κοντοβάζαινα στό Μωριά. Σκοτώθηκαν 3 καί τραυματίστηκαν 7 χωροφύλακες. Στό Ν. Ἐρίμανθο χτυπήθηκε κοντά στό χωριό Βλασιά ἐχθρική διλοχία καί εἶχε ἀπώλειες 7 νεκρούς καί πολλούς τραυματίες. Ἄλλα τμήματά μας χτύπησαν ἐχθρικές δυνάμεις κοντά στό Βάραθρο Λυκούργου.

—Τμήματα τοῦ ΔΣΕ χτύπησαν στό βουνό Κανδύλη τῆς Εὐβοιας ἐχθρικό τάγμα καί τοῦ προξένησαν ἀπώλειες 2 νεκρούς καί 3 τραυματίες.

17)3—Τμήματα τοῦ ΔΣΕ ἐνήργησαν ἐπίθεση ἐνάντια σέ ἐχθρικές δυνάμεις στήν περιοχή Βουρλιώτικα (Σάμο).

—Τμήματά μας κυνήγησαν ἐχθρικές δυνάμεις καί κυριάρχησαν στά χωριά Σπουρδοχώρι, Χαρωπό, Θερμοπηγή καί Χορτερό. Πυροβολικό μας χτύπησε ἐχθρικούς στόχους στήν πόλη Σιδηρόκαστρο, Πετρίτσι καί γέφυρα τοῦ Στρυμόνα. Ἐχθρικές ἀπώλειες 15 νεκροί καί τραυματίες.

—Κοντά στήν Οὐσίτα χτυπήθηκαν καί καταδιώχτηκαν ἐχθρικές δυνάμεις, ἔχοντας ἀπώλειες 18 νεκρούς καί τραυματίες. Καταρ-

φθηκε ἕνα ἐχθρικό ἀεροπλάνο.

18)3—Ἔγιναν μάχες νατολικά τῆς Βαμβακοῦς Πάρνωνα. Ἐχθρικές ἀπώλειες 14 νεκροί καί τραυματ ες 2 ἀξιωματικοί.

—Χτυπήθηκε ἐχθρικό τμῆμα μεταξύ Λεωνιδίου καί Λούρου.

19)3—Κοντά σ ὁ Μανδούδι Εὐβοιας τμήματα τοῦ ΔΣΕ χτύπησαν ἐχθρική δύναμη καί τῆς προξένησαν ἀπώλειες 6 νεκρούς καί 8 τραυματίες.

21)3—Τά τμήματα τοῦ ΔΣΕ μέ σφοδρή ἐπίθεση ἀνέτρεψαν καί καταδίωξαν τόν ἐχθρό ἀπό ὑψώματα Τούρκα καί κλειδί περιοχῆς Ἄρτας. Ἐχθρικές ἀπώλειες 214 νεκροί καί τραυματίες.

—Τμήματά μας στή Χαλκιδική μπῆκαν στή Συκιά, Ἀφησιά καί στό λιμάνι τοῦ Κουτοῦ. Ἐχθρικές ἀπώλειες 12 νεκροί καί τραυματίες καί 2 αἰχμάλωτοι. Καταστράφτηκαν 2 πλοῖα τοῦ ἐχθροῦ. 34 νέοι καί νέες κατατάχτηκαν στό ΔΣΕ.

22)3—Τμήματα τοῦ ΔΣΕ χτύπησαν καί καταδίωξαν ὡς τή βάση τους ἐχθρικές δυνάμεις σ ήν Ἄνω Πέτα. Ὁ ἐχθρός εἶχε ἀπώλειες 153 νεκρούς καί τραυματίες.

23)2—Ἐχθρικές ἐπιθέσεις στήν Ἄρτα πνίγηκαν στό αἷμα. 404 οἱ νεκροί καί τραυματίες τοῦ ἐχθροῦ.

24)3—Απέτυχαν καί νέες ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ στήν περιοχή Ἄρ ας. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ 79 νεκροί καί τραυματίες.

25)3—Πυροβολικό τοῦ ΔΣΕ χτύπησε ἐχθρική μοίρα πυροβολικοῦ καί ἐγκαταστάσεις.

—Στήν περιοχή Βίτσι καταρίφθηκαν δύο ἐχθρικά ἀεροπλάνα.

—Χτυπήθηκαν ἀπό τμήματά μας ἐχθρικές δυνάμεις. Πιάστηκαν αἰχμάλωτοι 26 φαντάροι. Σκοτώθηκαν 2 καί τραυματίστηκαν 3. Λάφυρα ὅλος ὁ ὁπλισμός τοῦ ἐχθρικοῦ τμήματος.

26)3—Ἀποκρούστηκαν ἐχθρικές δυνάμεις στό Γάβροβο Βάλτου. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ 32 νεκροί καί 110 τραυματίες.

27)3 Πυροβολικό μας χτύπησε ἐχθρική δύναμη στήν περιοχή Κορώνας καί τήν ὑποχρέωσε να συμπτυχθεῖ.

28)3—Στήν περιοχή Λαϊλιά—Σερρῶν χτυπήθηκαν ἐχθρικές δυνάμεις πού ἐνεργοῦσαν ἐπίθεση. Ὁ ἐχθρός ἀνατράπηκε καί καταδιώχτηκε ἔχοντας ἀπώλειες 40 νεκρούς καί τραυματίες.

29)3—Στό χωριό Ἀχλαδοχώρι Σερρῶν χτυπήθηκε καί διαλύθηκε ἐχθρική διμοιρία. 6 νεκροί τοῦ ἐχθροῦ (1 ἀνθ)γός) 5 τραυματίες καί ἕνας αἰχμάλωτος. Λάφυρα ὅλος ὁ ὁπλισμός τῆς διμοιρίας.

—Στήν περιοχή Σαντόβου χτυπήθηκε ἐχθρικό τάγμα καί εἶχε ἀπώλειες 12 νεκρούς καί 30 τραυματίες.

31)3—Χτυπήθηκε ἐχθρικό τάγμα κοντά στή Γέρμα καί εἶχε ἀπώλειες 5 νεκρούς καί 16 τραυματίες.

Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ Δ.Σ.Ε. ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΜΑΡΤΗ 1949

Α) Μάχες: 150. Κρούσεις: 120. Ἀποβατικές ἐνέργειες: 1.

Β) Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ σέ ἔμψυχο ὑλικό.

Νεκροί:	1492	Αἰχμάλωτοι:	70
Τραυματίες:	21:4	Αὐτόμολοι:	7

Γ) Ἀπώλειες στόν πολεμικό μηχανισμό τοῦ ἐχθροῦ.

Αὐτοκίνητα	94	Τοῖχος ἀντιστηρίξης	μ. 18
Τάνκς	8	Τηλ. στύλοι	273
Μοτοσυκλέτες	2	Γέφυρες	16
Πλοῖα	2	Πυροβόλα	2
Ἁμαξοστοιχίες	2	Ὑδραγωγεῖα	4
Βαγόνια	6	Σιδηροδρομογραμμή	μ. 1.650
Καλώδιο	μ. 86.000	Τηλ. γραμμή	μ. 1800

Καταρίφθηκαν 3 ἀεροπλάνα καί ἔπαθαν βλάβες ἄλλα 4.

Δ) Κυριεύτηκαν λάφυρα

Ὅπλα	82	Μεταγωγικά	88
Ὁπλοπολυβόλα	9	Ραδιόφωνα	1
Ἡμιαυτόματα	13	Ἠλεκτρογεννήτριες	1
Ναρκοσυλλέκτες	2	Καλώδιο	μ. 335.000
Ἄρβυλα ζεύγη	50	Ἱματισμός φορτώματα	26
Σφαῖρες	262.000	Χιονοπέδιλλα	50
Ἀσύρματοι	1	Βενζινόπλοιο	1
Μπαταρίες	4		

Ε) Νέοι μαχητές στό Δ.Σ.Ε.: 663.

ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Προσπάθησαν οἱ μοναρχοφασίστες τῆς Ἀθήνας νά δείξουν πώς πήρανε κάπως πάνω τους.

Ὅμως κρίσιμη, κρισιμωτάτη κατάσταση εἶπαν τήν κατάσταση στή μοναρχοφασιστική Ἑλλάδα ὁ Μάκ Μίλλαν μέσα στήν Ἀγγλική βουλή. Ὁ Βεντήρης μέ τήν ἀπόρρητό του ἔβγαλε συμπεράσματα ἀπαγοητευτικά γιά τό ἠθικό τῶν φαντάρων. Στήν Ἐπιτροπή ἐπί τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀμερικάνικης βουλῆς διαπιστώθηκε ὅτι στό μισθοφορικό τους στρατό «δέν ὑπάρχει διάθεση γιά πόλεμο». Καί ὁ μεγάλος ἀφέντης Τροῦμαν στήν ἔκθεσή του πρός τό Κογκρέσσο εἶπε: «Δυστυχῶς ἡ πεῖρα μᾶς προειδοποιεῖ ὅτι τά γεγονότα στήν Ἑλλάδα δέν προδικάζουν εὔκολον καί ταχεῖαν νίκην».

Καί ἔτσι ὅλοι οἱ ἀλλαλαγμοί τους γιά τό ἄριστον ἠθικόν τῶν φαντάρων, γιά τίς δῆθεν τους ἐπιτυχίες στή Φλώρινα, στό Μωρηᾶ, στά Κερδύλλια δέν εἴχανε πέραση. Ἐκτός τοῦ ὅτι γελοιοποιήθηκαν σ' ὅλο τόν κόσμο μέ τίς ψευτιές τους γιά τό Μωρηᾶ δέ μπόρεσαν νά κρύψουν τίς 3.683 ἀπώλειες σέ νεκρούς καί τραυματίες πού εἶχαν τό μῆνα αὐτό. Τό ἑφταήμερο φασιστικό πανηγῦρι τῆς μαντάμ-Ἑλλάς-Γκρέϊντυ πού μ' αὐτό περίμεναν νά ξεσηκώσουν τόν ἐνθουσιασμό τοῦ κόσμου καί τό ἠθικό τῶν φαντάρων, ἀπότυχε κάτω ἀπό τίς ἀποδοκιμασίες τοῦ λαοῦ καί τήν ἀδιαφορία τῶν φαντάρων. Τό μόνο πού πέτυχαν μέ τό πανηγῦρι αὐτό ἦταν νά δείξουν ἀκόμα περισσότερο τήν ἀγωνία τους καί πώς ἄν δέν τούς στείλουν ἀμερικάνικο στρατό χάνονται, θά καταρρεύσουν ὡς τό θέρος ὅπως εἶπε καί ὁ Μακ—Μίλλαν στήν Ἐγγλέζικη βουλή.

Οἱ τυμπανοκρουσίες τους καί τά πανηγύρια τους συνοδεύτηκαν μέ τίς ἀποκαλύψεις πού ἔγιναν γιά τό σκάνδαλο Μπακόπουλου. Ἀποκαλύφθηκε ὅτι στή σπεῖρα τῶν λαθρεμπόρων ἔπαιρνε μέρος ὁ νέος φωστήρας Μαρκεζίνης, ἡ γλυξμπουργική αὐλή καί ὅλοι σχεδόν οἱ ὑπουργοί τῆς κυβέρνησης τῶν ἐγκληματιῶν καί τῶν γραικύλων.

Ἔτσι πραγματικά ἡ ἀτμόσφαιρα πού πηγαίναν νά δημιουργήσουν μέ τό πανηγῦρι τῆς Μαντάμ—Ἕλλας Γκρέϊντυ εὐωδιάστηκε, ὅπως ταιριάζει ἄλλωστε, ἀπό τή μπόχα τοῦ σκανδάλου.

Καί πρίν καλά καλά τελειώσουν οἱ παράτες τῆς Γκρέϊντυ καί οἱ ἀπολογισμοί τῆς «ἀνασυγκρότησης» κλπ ξεσηκώθηκαν σ' ἀπεργία οἱ τυπογράφοι, ἑτοιμάζονται νά κατέβουν σ' ἀπεργία οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἱ ἐπαγγελματοβιοτέχνες.

Ἔτσι λοιπόν μουσκεμένοι τ' ὅριξαν ὅλοι μαζί: Ἀθήνα, Ἀμερική καί κυρίως τό Λονδίνο στό μακεδονικό τροπάρι γιατί ἔτσι νομίζουν πώς μποροῦν νά βροῦν τό πάτημα γιά πιό δραστήρια ἀνάμιξη καί ἐπέμβαση στήν Ἑλλάδα καί τά Βαλκάνια, γιά νά φέρουν ἀμερικάνικο στρατό πού μ' αὐτόν μόνον ἐλπίζουν πώς σήμερα μποροῦν νά σώσουν τό μοναρχοφασισμό. Αὐτό εἶναι τό καινούργιο, πρός αὐτό προσανατολίζονται ντόπιοι καί ξένοι. Τώρα ἄλλο ζήτημα ἄν θά πετύχουν τίποτε καί μ' αὐτό, ὅταν σήμερα ὑπάρχει ἀντιμέτωπός τους ἕνας γερός μέ ὑπέροχο ἠθικό ΔΣ μέ συμπαραστάτες ὅλες τίς δημοκρατικές δυνάμεις ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἔτσι κι' ὁ μῆνας πού μᾶς πέρασε ἔδειξε σ' ὅλη της τήν ἔκταση τήν ὁλόπλευρη κρίση τοῦ μοναρχοφασισμοῦ καί τήν ἀγωνία πού ὑπάρχει σ' ἀφεντικά καί λακέδες γιά τήν ἐξέλιξη τῆς κατάστασης.

***

Μέσα στό Μάρτη ἔγινε στήν Ἐλεύθερη Ἑλλάδα ἡ Πανελλαδική Συνδιάσκεψη τῆς Πανελλαδικῆς Δημοκρατικῆς Ἕνωσης Γυναικῶν καί τό 2ο Συνέδριο τοῦ ΝΟΦ. Καί τά δύο αὐτά γεγονότα ἔχουν σοβαρή σημασία γιά τήν πάρα πέρα ἀνάπτυξη τοῦ λαϊκοδημοκρατικοῦ μας κινήματος, γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς πολεμικῆς ἐπίδοσης, γιά τήν πραγματοποίηση τῆς πολιτικῆς τῆς ΠΔΚ γιά τήν εἰρήνη καί συμφιλίωση. Σ' ὅλη τήν Ἐλεύθερη Ἑλλάδα καί στίς μονάδες τοῦ ΔΣΕ γιορτάστηκαν μέ ἐνθουσιασμό ἡ 128 ἐπέτειος ἀπό τήν ἐθνικοδημοκρατική ἀπελευθερωτική ἐπανάσταση τοῦ 1821 καί ἡ 3η ἐπέτειος τοῦ Λιτόχωρου (30 Μάρτη) τῆς καινούργιας ἔνοπλης ἐξέγερσης τοῦ λαοῦ μας. Ἀκόμα μέ πρωτοβουλία τῆς ΠΔΕΓ ἔγινε σύσκεψη γιά τή συμμετοχή μας στό παγκόσμιο συνέδριο τῶν ὀπαδῶν τῆς εἰρήνης. Θά πρέπει ἐπίσης νά ἀναφέρουμε τή 2η κομματική σύσκεψη τῶν καθοδηγητικῶν στρατιωτικῶν καί πολιτικῶν στελεχῶν (5 τοῦ Μάρτη) καί τή σύσκεψη τῶν Πολιτικῶν Ἐπιτρόπων τῶν μονάδων τοῦ Βίτσι (20 Μάρτη) μά Οἱ ἀποφάσεις τῆς 5ης Ὁλομέλειας, μαζί μέ τά συμπεράσματα αὐτῶν τῶν συσκέψεων ὁπλίζουν τό Κόμμα μας, τό ΔΣΕ γιά νά μπορέσουμε νά κάνουμε τό 1949 τόν ἀποφασιστικό χρόνο πρός τή Νίκη.

31 Μάρτη 1949

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Αὐτό τό μῆνα, ἰδιαίτερα ἐντάθηκε ἡ πάλη ἀνάμεσα στό δημοκρατικό, ἀντιϊμπεριαλιστικό, φιλειρηνικό στρατόπεδο ἀπ' τή μιά καί τό ἰμπεριαλιστικό καί φιλοπόλεμο ἀπ' τήν ἄλλη. Οἱ ἀμερικανοάγγλοι ὑποκινητές ἑνός νέου πολέμου συνέχισαν τίς συνωμοτικές τους διαπραγματεύσεις μέ τούς ὑποτακτικούς τους τή Γαλλία, τό Βέλγιο, τήν Ὀλλανδία, τό Λουξεμβοῦργο καί τόν Καναδά καί αὔξησαν τήν πίεσή τους πάνω στά ἄλλα κράτη τῆς δύσης νά προσχωρήσουν κι' αὐτά στό βορειοατλαντικό σύμφωνο. Ἡ κίνησή τους αὐτή εἶχε τή συνέχειά της στή συγκέντρωση τῶν ὑπουργῶν τῶν ἐξωτερικῶν καί τῶν πρωθυπουργῶν τῶν κρατῶν, πού πρόκειται νά πάρουν μέρος στό βορειοατλαντικό, στή Βάσιγκτων στά τέλη τοῦ Μάρτη καί στίς παραμονές τῆς Συνόδου τοῦ ΟΕΕ, γιά νά συζητήσουν τό σύμφωνο καί νά τό ὑπογράψουν.

Οἱ ἀμερικανοάγγλοι ἐμπρηστές κινήθηκαν νά ἀποκρυσταλλώσουν τίς προσπάθειές τους ὅσον ἀφορᾶ καί τό μεσογειακό σύμφωνο, ἀλλά πρός τό παρόν δέν κατόρθωσαν ἀκόμα νά συμφωνήσουν στό παράρτημα αὐτό τοῦ ἀτλαντικοῦ συμφώνου στή Μεσόγειο.

Ἀπ' τήν ἄλλη μεριά ἡ κινητοποίηση τῶν δημοκρατικῶν δυνάμεων ὅλου τοῦ κόσμου μέ ἐπικεφαλῆς τά κομμουνιστικά καί ἄλλα ἐργατικά καί προοδευτικά κόμματα ἦταν μεγαλειώδης καί καταθλιπτική γιά τήν παγκόσμια ἀντίδραση. Δέν ὑπάρχει σχεδόν χώρα στόν κόσμο ὅπου ὁ λαός σέ συγκεντρώσεις, συλλαλητήρια, διαδηλώσεις, συνέδρια νά μή διαδήλωσε τή θέληση καί τήν ἀπόφασή του νά ὑπερασπιστεῖ τήν ὑπόθεση τῆς εἰρήνης καί τοῦ πολιτισμοῦ. Ὑπολογίζεται ὅτι σ' αὐτή τήν παγκόσμια κινητοποίηση πῆραν μέρος πάνω ἀπό 650.000.000 ἄνθρωποι διαφόρων φυλῶν, θρησκειῶν, πολιτικῶν φρονημάτων κλπ μέ ἕνα κοινό τους γνώρισμα τήν ἀγάπη γιά μιά σταθερή εἰρήνη ὄχι πόλεμο. Στίς Ἑνωμένες Πολιτεῖες, στή Ρουμανία, στήν Κίνα καί σ' ἄλλες χῶρες ἔγιναν τά ἐθνικά συνέδρια καί βγῆκαν οἱ ἀντιπρόσωποι γιά τό Παγκόσμιο Συνέδριο τῶν ὀπαδῶν τῆς Εἰρήνης πού θά γίνει τόν Ἀπρίλη στό Παρίσι.

Στήν ἰταλική βουλή ὅπου ἡ κυβέρνηση ζήτησε νά προσχωρήσει καί ἡ Ἰταλία στό βορειοατλαντικό, τό Κομμουνιστικό καί τό Σοσιαλιστικό κόμματα, σέ σκληρή ἰδεολογική—πολιτική πάλη ξεσκέπασαν τά σχέδια τῶν ἀμερικανῶν ἐμπρηστῶν καί τοῦ λακέ τους Ντέ Γκάσπερι. Ὁ Τολιάτι καί ὁ Νέννι μίλησαν στό ὄνομα τῶν ἐργαζομένων ὅλου τοῦ κόσμου.

«Ἡ συμμαχία πού συζητᾶτε ἐδῶ—εἶπε ὁ Νέννι στήν ἰταλική βουλή— εἶναι ἐπιθετική συμμαχία ἐνάντια στή χώρα πού ἔξη χρόνια πρίν, στό Στάλινγκραντ ὑπεράσπισε ὅλο τό δημοκρατικό κόσμο ἀπό τή ναζιστική βαρβαρότητα». «Πρέπει νά θυμάστε εἶπε ὁ Τολιάτι στήν ἰταλική βουλή—ὅτι ἄν γίνει πόλεμος ἐνάντια στή Σοβ. Ἕνωση ὁ πόλεμος αὐτός θά ἀποτύχει γιατί οἱ ἐργαζόμενοι θά ταχθοῦν ἐνάντια σ' αὐτόν».

Χαρακτηριστικό τῆς ἀνησυχίας πού νοιώθουν οἱ ἐμπρηστές πολέμου ἀπό τήν παγκόσμια ἐξέγερση ἐνάντια στά ἀντισοβιετικά καί ἀντιδημοκρατικά τους σχέδια εἶναι τά τρομοκρατικά καί κατασταλτικά μέτρα πού παίρνουν αὐτοί καί οἱ ὑποτακτικοί τους στίς διάφορες χῶρες ἐνάντια στήν κινητοποίηση γιά τό Συνέδριο Εἰρήνης. Στήν ἴδια τή Νέα Ὑόρκη ὅπου στό τελευταῖο 10ήμερο τοῦ Μάρτη ἔγινε Συνέδριο Εἰρήνης μέ συμμετοχή τῶν κορυφαίων ἀνθρώπων τῆς ἐπιστήμης καί διανόησης οἱ ἀρχές τοῦ Τροῦμαν, κάτω ἀπό τή σκιά τοῦ ἀγάλματος τῆς ἐλευθερίας διέταξαν τούς ξένους ἀντιπροσώπους νά ἐγκαταλείψουν τό γρηγορώτερο τό ἔδαφος τῶν ΕΠΑ, ἐνῶ πρίν ἀρχίσει τό Συνέδριο δέν ἐπέτρεψαν σέ ἀντιπροσώπους τῆς Γαλλίας, Ἀγγλίας καί ἄλλων χωρῶν νά μεταβοῦν στήν Ἀμερική γιά τό Συνέδριο. Ἔτσι οἱ ἐμπρηστές πολέμου αὐτοαποκαλύφτηκαν σάν οἱ μόνοι καί κύριοι ἐχθροί τῆς εἰρήνης καί τῆς ἀσφάλειας τῶν λαῶν.

Σάν κατακλεῖδα στήν παγκόσμια ἀγανάκτηση ἐνάντια στό βορειοατλαντικό ἦρθε ἡ Διακοίνωση τῆς 31)3)49 τῆς Σοβ. Κυβέρνησης πρός τίς κυβερνήσεις Ἀγγλίας Ἀμερικῆς κλπ γιά τό βορειοατλαντικό ὅπου μέ γεγονότα καί ἀτράνταχτα ἐπιχειρήματα ἀποδείχνει τούς πραγματικούς, τούς ἐμπρηστικούς σκοπούς τοῦ συμφώνου.

Ἡ κινητοποίηση γιά τό παγκόσμιο Συνέδριο Εἰρήνης συνεχίζεται μέ τή συμμετοχή ὅλο καί πλατύτερων μαζῶν.

Μιά ἄλλη ἐκδήλωση ὑπέρ τῆς παγκόσμιας εἰρήνης, τῆς ἀσφάλειας τῶν λαῶν καί τῆς δημοκρατίας ἔγινε στίς 8 τοῦ Μάρτη—Διεθνή μέρα τῆς γυναίκας ὅταν δεκάδες [illegible] μάνες, γυναῖκες, ἀδελφές καί κορίτσια στό ὄνομα τοῦ μισοῦ πληθυσμοῦ [illegible] σέ συγκεντρώσεις, συλλαλητήρια [illegible] ψηφίσματα καί διαμαρτυρίες στιγμάτισαν τούς ἐμπρηστές πολέμου ἀμερικανοάγγλους [illegible] καί καταδίκασαν τό βορειοατλαντικό σύμφωνο.

Οἱ δυό κόσμοι:

Ὁ Μάρτης μπῆκε μέ μιά ἀνακοίνωση πού ἀ-

κούστηκε πάλι ἀπ' τή χώρα τοῦ σοσιαλισμοῦ καί τῆς προόδου, τή Σοβιετική Ἕνωση. Ἀπό τήν πρώτη τοῦ Μάρτη στή Σοβ. Ἕνωση ἐλαττώθηκαν οἱ τιμές στά ἐμπορεύματα πλατειᾶς κατανάλωσης καί στά ἐμπορεύματα τῆς κολχόζνικης καί συνεταιριστικῆς παραγωγῆς πρᾶγμα πού θά φέρει κέρδος στόν πληθυσμό 71.000.000.000 (δισεκατομμύρια) ρούβλια.

Τήν ἴδια στιγμή ἡ στατιστική ἀνακοίνωνε ὅτι στίς Ἑνωμένες Πολιτεῖες στό πλουσιώτερο κράτος τοῦ καπιταλιστικοῦ κόσμου κάθε ἕβδομος κάτοικος πεινάει. Περίπου τά 2)3 ἀπτόν ἀγροτικό πληθυσμό δέ μποροῦν νά πετύχουν σταθερό ἐπίπεδο.

Ἡ 5η Σύνοδος τοῦ ἀνωτάτου Σοβιέτ πού ἄρχισε στίς 11 τοῦ Μάρτη ἦρθε νά δείξει ὅλη τή σιγουριά, τή δύναμη, τήν ἀκμή καί τήν πρόοδο πού ἐπιτελεῖται στήν πατρίδα τοῦ σοσιαλισμοῦ πρός ὄφελος τῶν λαῶν, τή στιγμή πού στή δύση οἱ ἰμπεριαλιστές ξεζουμίζουν τούς δικούς τους λαούς κι' ἑτοιμάζονται νά τούς ρίξουν σέ νέο μακελειό. Ὁ ὑπουργός τῶν οἰκονομικῶν τῆς Σοβ. Ἑνώσης Σβέριεφ πού ἔκανε τήν ἔκθεση ἀνάφερε ὅτι ὁ προϋπολογισμός τοῦ 1949 εἶναι μεγαλύτερος ἀπό 1948. Πάνω ἀπό 152 δισεκατομμύρια ρούβλια χορηγοῦνται γιά τήν ἀγροτική οἰκονομία καί 119 δισεκατομμύρια γιά τά κοινωνικά καί πολιτιστικά ἔργα. Προβλέποντας ἐπίσης τά ἀπαραίτητα κονδύλια γιά τίς ἔνοπλες δυνάμεις πού φρουροῦν τήν εἰρηνική ἐργασία τῶν σοβιετικῶν ἀνθρώπων.

Καί ὁ Σβέριεφ κατέληξε: Προχωροῦμε πρός τόν πλήρη θρίαμβο τοῦ Κομμουνισμοῦ. Μᾶς ὁδηγεῖ εμπρός ὁ σοφός ἀρχηγός καί δάσκαλος μας ὁ ὀργανωτής ὅλων τῶν νικῶν τοῦ σοβιετικοῦ λαοῦ Μέγας Στάλιν.

Τό 11ο Συνέδριο τῆς Λενινιστικῆς Κομμουνιστικῆς Νεολαίας τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης πού συνῆλθε στά τέλη τοῦ Μάρτη πρόσθεσε τή φωνή καί τῆς μεγάλης καί ἡρωϊκῆς σταλινικῆς γενιᾶς στό παγκόσμιο προσκλητήριο γιά τήν εἰρήνη καί ταυτόχρονα φώτισε στούς νέους ὅλου τοῦ κόσμου τό δρόμο πού πρέπει νά ἀκολουθήσουν πρωτοῦ τούς μετατρέψει ὁ ἰμπεριαλισμός κρέας γιά τά κανόνια του.

Τό Συνέδριο τῆς Λενινιστικῆς Νεολαίας εἶχε βαθύτατη ἀπήχηση στίς καρδιές τῶν δημοκρατικῶν νέων ὅλου τοῦ κόσμου πού μέ λαχτάρα ἄκουσαν τή φροντίδα τῆς Σοβ. Ἕνωσης γιά τά νειάτα καί τίς πρόοδες πού ἔχει νά ἐπιδείξει ἡ κομμουνιστική νεολαία στή Σοβ. Ἕνωση.

Οἱ ἐκλογές στή Γαλλία.

Στόν ἴδιο μῆνα ἔγιναν στή Γαλλία ἐκλογές τῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων. Στίς ἐκλογές αὐτές παρ' ὅλα τά ἀντιλαϊκά μέτρα καί ἡ συκοφαντική καμπάνια τῆς κυβέρνησης τοῦ Κέϊγ, τῶν ἀμερικανόδουλων κομμάτων τοῦ Ντέ Γκώλ καί τῶν σοσιαλοπροδοτῶν, τό ΚΚ Γαλλίας καί στόν πρῶτο γῦρο καί στό δεύτερο ἦρθε πρῶτο, παίρνοντας τά 25 ο)ο τῶν ψήφων. Ἡ νίκη αὐτή τοῦ ΚΚ καί τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ ἦρθε νά ἀποστομώσει τή γαλλική ἀμερικανόδουλη ἀντίδραση πού νόμισε πώς βρῆκε εὐκαιρία στίς γνωστές δηλώσεις τοῦ Μωρίς Τορέζ νά συκοφαντίσει καί νά ὑπερφαλαγγίσει τό ΚΚ Γαλλίας.

Τό ΚΚ Γαλλίας βγῆκε ἀπτίς ἐκλογές πιό δυνατό κι' αὐτό ἦταν ἕνα δυνατό χτύπημα γιά τούς ἀμερικανοάγγλους ἐμπρηστές τοῦ πολέμου πού τόσους κόπους καταβάλλουν νά παρασύρουν τό γαλλικό λαό στά τυχοδιωκτικά τους σχέδια.